

Zwelfer, Johann. Appendix ad Animadversiones in pharmacopoeiam augustanam, ejusque annexam Mantissam. Item ad Pharmacopoeiam Regiam seu Dispensatorium novum; In qua obscura explicantur, et notis perspicuis illustrantur, nova insuper & secretiora remedia adjiciuntur. Operâ & studio ejusdem authoris Joannis Zwelfer Palatini. M. D.

Goudæ, Sumptibus Gulielmi vander Hoeve. M. DC. LVIII., 1658.

Cote : BIU Santé Pharmacie RES 11071 (2)

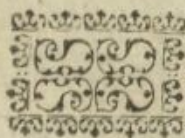
A P P E N D I X (2)
A D
ANIMADVERSIONES
I N
PHARMACOPOEIAM
AUGUSTANAM, EJUSQUE
ANNEXAM MANTISSAM.

ITEM A D
PHARMACOPOEIAM
R E G I A M

S E V
DISPENSATORIUM
N O V U M ;

I N Q U A
OBSCURA EXPLICANTUR, ET
notis perspicuis illustrantur, nova insuper
& secretiora remedia adjiciuntur.

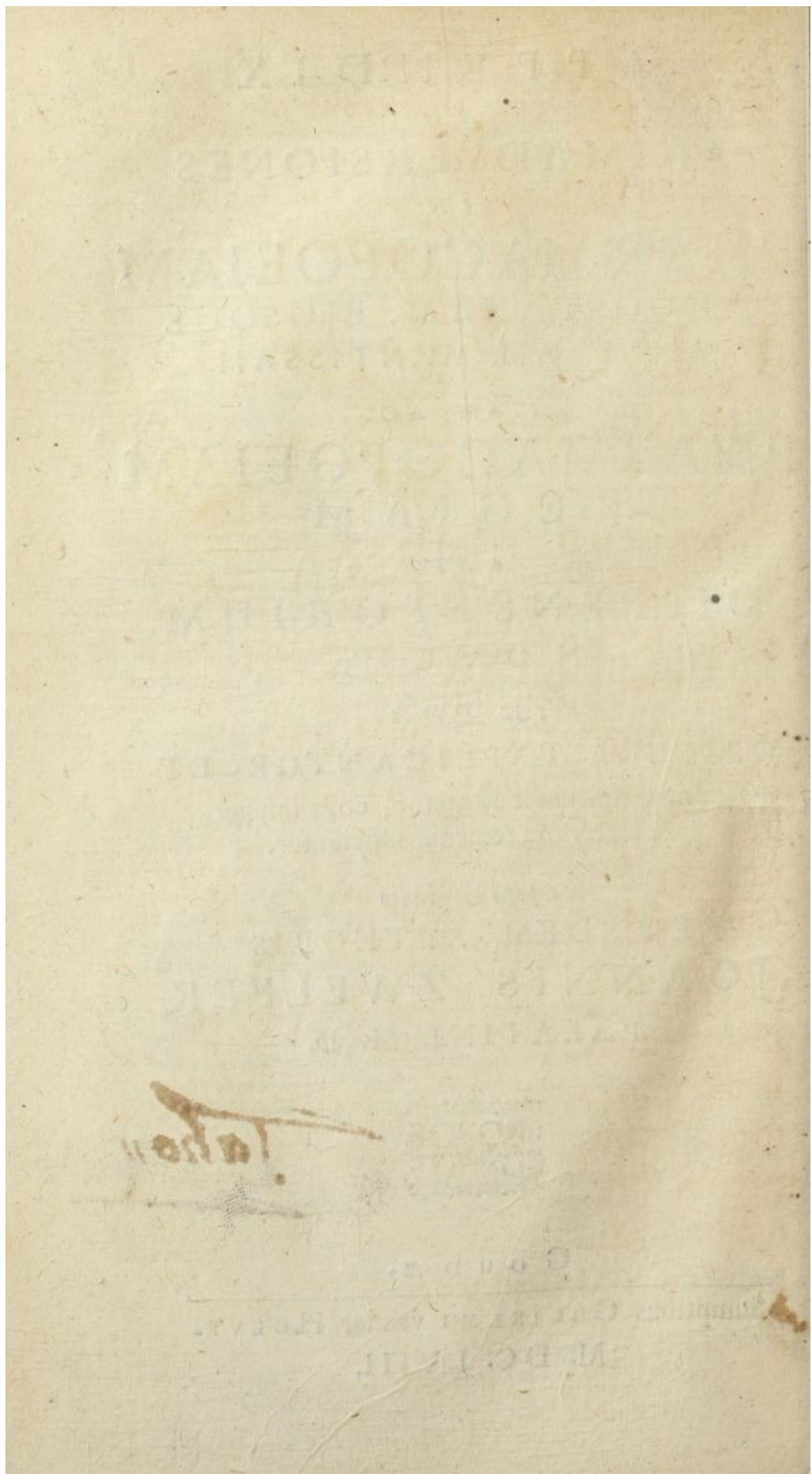
Operâ & studio
EJUSDEM AUTHORIS
JOANNIS ZWELFER
PALATINI. M. D.

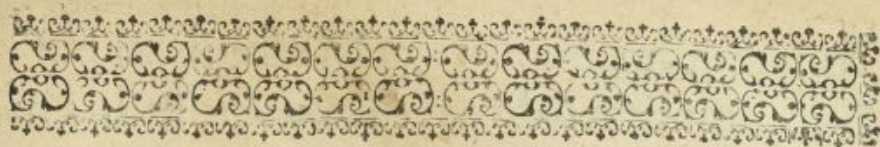

Jahon

G O U D A E ,

Sumptibus GULIELMI vander HOEVE.
M. DC. LVIII.

SERENISSIMO, POTENTISSIMO
P R I N C I P I, D O M I N O
D O M I N O
L E O P O L D O
HUNGARIÆ ET BOHEMIÆ
REGI

ARCHIDUCI AUSTRIÆ,
DUCI BURGUNDIÆ, STYRIÆ,
CARINTHIÆ, CARNIOLÆ, ET
WIRTEMBERGÆ, &c. COMITI
TYROLIS, &c.

OVITER in Medicæ artis
censuram prodeunti labori
meo, ut publici favoris viam
benignitate Regiâ aperias,
facile exorari Te sines, Rex
SERENISSIME POTENTISSIME : Tu e-
nim clementiâ illâ Domui Austriacæ in-
nata, non poteris non dignari clientem,
qui ad votum Tuum, juxta illud, Su-
prema Lex Salus populi esto, avidissi-
mè conspirat ; dum errores circa genui-
nam componendorum & præparando-
) : (2 rum

rum medicamentorum Methodum passim committi solitos, quibus populus in dispendium æris & valetudinis sæpè sæpius præcipitatur, in lucem omnium profert, detegitque, ut hac etiam in parte subditi Tui feliciùs vivant. Quod verò audaciore fronte in Majestatis Tuæ conspectum se sistere, & ad virtutis Austriacæ pluribus faxint Superi, coronis laureandæ ! tholos suspendi gestiat Opella hæc mea, eo optatu, ut reperiatur illic asylum, & sub Regiis anciliis tutamen contra tot apertam hæc in causâ veritatem cum jure orbis illatrantium Zoilorum odium & invidiam, non opus erat incitamento alio, quàm quòd primâ editione apud Serenissimi Fratris (invidentibus Terræ Cœlis tantum thesaurum, ideoque inter indigetes ἐν τοῖς ἀγίοις transpositum) Regiam Clementiam non passa repulsam, Successori per singularem Numinis providentiæ i sapienter Nobis proviso totam sese debere humillimè protestetur, agnoscatque eodem tramite sibi tendendum auctæ, quò præiverat antè. Qua propter hanc opellam meam auctam, dum ad Regium obsequium

sequium reverenter demitto, eamque
in debiti & subjectionis tesseram cle-
mentissimè recipi & foveri exopto, si-
mul etiam indefessis precibus Regem
Regum, ut Majestatem Vestram, Au-
striae Dominationi firmamentum, sub-
ditis Principem, Orbi toto & generi
humano Delicias, longævâ felicitate
pennare jubeat, & conservare dignetur
humillimè oro, addito eodem, quo
priorem dedicationem concluderam vo-
to,

Ut Regna adjungat Regnis, nova Sceptra Coronis

REGIÆ MAJESTATIS

VESTRÆ

aternum devotus

JOANNES ZWELFER.

):(3

PRÆ

P R Æ F A T I O

Benevole Lector !

Uis istis temporibus, nescio quo genio malè persuasi arbitrantur, saluberrimam præparandorum & componendorum medicamentorum artem à veneranda antiquitate ut inventam, ita satis exultant ad id fastigii exsurrexisse, ut qui ei aliquid conatur addere, is cum Gigantibus impiam Cælo monomachiam movere dicatur; sed, hîc & nunc Jovi Statori aram ponendam, nec cogitandum de plus ultra, & omninò Veterum vestigiis insistendum; illi, inquam non exiguam ingerunt Rei Medicæ injuriam, dum recentioribus ingenii sui divino igniculo suscitati foetum, in publicum emolumentum conferentibus litem movent; à qua tamen immunes & absolutos esse jubent Galenum & Arabes, quorum hi in Galenum, iste in Hippocratem additamenta, id est, eandem culpam committentes, fecerunt. Profectò si & hi ætate suâ similiter sensissent, nã, vix umbram veritatis haberemus, ipsâ veritate in putei fundo, seu ignorantia tenebris adhuc immersâ. Erat nimirum seculo Hippocratico Medicina embryonis instar, à divino Sene veluti recens concepta, rudi membrorum adumbratione confusa, quam dein veluti urfi partum informem Galenus, Hippocraticæ Majestatis assertor, lambendo, id est, libris de Compositione Medicamentorum & aliis, paulò distinctiorem reddidit & perfectiorem, ita tamen, ut & posteris Arabibus Mauritanisvè locum reliquerit minimè angustum, suæ etiam segetis messem in horreum medicum convehendi. Cùm enim apud Hippocratem & Galenum vix audias præter Peplium, Colocynthidem, Esulam, Veratrum & similia extremarum quasi torturarum instrumenta, quorum usus tot præcautionibus vix satis circumseptus etiam peritis adhuc horri est, isti Arabes locuplete benigniorum re-
medio-

P R Æ F A T I O.

mediorum suppellectile rem medicam ditârunt auxeruntque: undè quòd incognitam Rhabarbari radicem sciamus purgare flavam bilem suaviter; Senæ folia sine querela esse vacuando humori atro; Laricis fungum Agaricum ad phlegmaticam saburram non violenter everrendam dicatum; Saccharum, Mannam, Cassiam, & sexcenta alia Pharmacopolii pyxides eleganter non minùs quàm abundè distinguere, totum experientiæ eorundem debemus, qui, quæ in Veterum mentem haud descenderunt, labore improbo aperuerunt, suis vigiliis priorum industriam suppleverunt, &, ut paulò jucundiora remedia extarent, effecerunt. Sed quid hæc nostra commemorem? quis illorum vel aquæ Rosacæ saltem eleganter destillandæ rationem tradidit? quis Olei Still. Essentiæ genuinæ, Magisterii veri & similium artificium literis consignavit? Undè meritò sentiendum, multa illos scivisse, plura latuisse. Etenim D E U S suorum bonorum in tempore, pondere & mensura pro sanctificantis suæ voluntatis benè-placito Dispensator justissimus non totum sese in codices Veterum (ut araneus telam suam,) exhaustit, quin huic & futuris seculis quædam reservaverit. Consideremus porrò & oculis nostris subjiciamus præparaciones antiquorum, quid aliud sunt, quàm externas tantùm sordes abradere? superficietenùs impuritates abluere? noxias qualitates Saccharo & Melle (ad palati solummodò decipulam, quicquid interim contractô præcordiorum horrore & nausçâ sentiat stomachi Oeconomus) non dico corrigere, sed duntaxat fucò quasi oblinere? Coquus certè, qui animalium interanea sincera, id est amurcâ secum adhuc fœta, tetro eorum sapore per multitudinem aromatum tantisper sopito, & fœtore per Ambræ Moschique suaveolentiam suppresso, mensæ tuæ apponeret, multis stultus hic Magirus vapularet. Quod si morbo decumbentibus (ne, quod animo stat minuere, plus generetur excrementi, neve hebetiores ad solidoris cibi concoctionem impuresque vires penitus

):(4

oppri-

P R Æ F A T I O.

opprimantur) exhibemus non cibos sanorum trituratorum modò coctos, sed adjectis filiquis in Contusa, Consummata, aut Gelatinas redactos offerimus, cur idipsum operâ non minùs necessariâ non liceat in præparatione medicamentorum? Undè Galenus cùm animadvertet, naturam à primo generationis exordio, & in ipso matris utero spagyricam therapiam exercere, & per varias alimenti jam assumpti metamorphoses, antequam in deperditæ substantiæ locum, optimam etfi minimam illius portionem nostri corporis partibus adjungit, in ventriculo, hepate, corde, pulmonibus, arteriis, venis, & singulis denique partibus, tanquam variis digestionum culinis, multiplicem inutilium ab heterogeneis partibus perficere separationem, intimo animi voto exoptavit simia & imitator fieri naturæ. Viderat sagacissimus salubrium Indagator, simplicia medicamentorum corpora, quemadmodum nobis à natura suppeditantur, non pura, sed compluribus excrementis mista: sæpè in unius medicamenti corpore, sub unâ quâdam communi formâ plures partes essentielles diversarum virtutum, non à naturâ sed ab arte naturam perficiente, separabiles contineri, sæpè qualitates sibi invicem, aut naturæ nostræ manifestâ vel occultâ antipathiâ peculiariter adversas, & non rarò plùs mali in medicamento, quàm in morbo latere: idcirco propter inconvenientem facultatum compositionem certas nostri corporis partes lædere vel juvare, neque semper crudum & integrum simplex quibuscvis individuis posse adhiberi, stimulo sciendi compulsus, *1 Simpl. 17. scripsit, se promptissimè omnia pericula subiturum, si quam machinam vel artem posset invenire, (de aceto loquens) sicut in lacte contrariarum partium, feri coaguli, & butyri separationem instituendi.* At facili sanè negotio Galenus hujus voti compos fieri potuisset, si ea, quæ de Theriaca ad Pisonem cap. 18. scripsit, ad elegantiorum medicamentorum præparationem transtulisset, cum dixit: *Ignis multa efficit meliora, & interdum latentem*
rerum

P R Æ F A T I O.

rerum naturam detegit, quedam etiam, in quos volumus usus, ignis apta reddit. Aurum quippe igne à nobis examinatur, & hoc pacto purum ab impuro separatur: Nonnulla quæ nutrimenti causa sumimus, igne nobis idonea redduntur: Panis & pecudum pisciumque carnes, quamdiu cruda sunt, non appetuntur, at ubi cocta fuerint, etiam in nutrimentum cedunt. Denique multa reperiuntur ad structuram medicamentorum attinentia, quæ, donec priscam suæ naturæ rigiditatem servaverint, acerrima sunt & corporibus inimica, ignium autem virtute temperata, nobis idonea sunt. Sed Pyrotechniæ laboribus deterritus in vulgaribus substitit, & non solum ingratum, sed etiam agonisticum cathartici haustum exhibuit, quo paulò delicatior æger, visô etiam vix poculo, solâ nauseabundâ saporis & odoris phantasiâ exhorrescens, & quasi aliquâ vi magneticâ concitatus ἀνὰ τὴν ἡγίαν, susque deque quicquid intra ventriculum boni malique nullo discrimine continetur, eructat; dum interim hodierni temporis Medici, ingenioso Pyrotechniæ beneficio, ad omnium morborum genera, non solum è familia plantarum & animalium, sed etiam è mineralium & metallorum regno, saluberrima morborum remedia, parvâ & jucundissimâ saporis dosi promptissimè in actum deducenda, veteribus penitus ignota adinvenerunt: Ex quibus feroci purgantium veterum impetu valere jussu, in ægrorum incomparabile solatium gratissimæ potiones concinnantur, & per prudentem simplicium præparationem, artificiosam eorundem compositionem, gustûs, odorisque lenocinio, dosi parvitate & operandi celeritate antiquorum nauseabundis formulis jucundissimâ permutatione substituuntur. Nec dum tamen exhausta est omnis nova excogitandi & præclara inveniendi facultas. Multum egerunt, inquit Seneca, qui ante nos fuerunt, sed non peregerunt: multum adhuc restat operæ, multumque restabit; neque ulli nato post multa secula præcidetur occasio aliquid adhuc adjiciendi. Hinc cum tanta Dispensatoriorum & Pharmacopœiarum farrago sit, ut pleraque talia volumina

P R Æ F A T I O.

mina tenebris potiùs opprimenda, quàm nova in lucem videantur edenda: Et præter eà haud pauca in illis omiffa, plurimæque perperam tradita fuit; Idcirco volui & ego, cùm in præmiſſis Animadverſionibus, tùm hac Appendice meas adinventiones ex vera ratione & experientiâ conſcriptas, nemini tamen adhuc viſas vel animadverſas ad ſolacium delictumque generis humani Doctorem Virorum cenſuris & examini ſubjiciendas in publicum orbis theatrum proferre. Et licet etiam præmiſſæ in Pharmacopœiam Auguſtanam Animadverſiones non paucis fortè in arte peritis ſufficiant, ut juxta illarum regulas compoſitiones impoſterum concinnè conſcribere, nec minus dextrè & artiſticiſe elaborare, queant: Verùm, cùm etiam ſint non pauciores, qui mentem meam nondùm intimiùs advertant, ſeipſos ſiniſtro judicio, quod ſæpe numero inaudire oportet, prodendo, ac prætereà plurima neceſſaria notatuque digna reſtent adjicienda, propterea ratus ſum, me non ineptè facturum, ſi præmiſſis Animadverſionibus, ubi fortè alicui obſcuriores videntur, lucem clariorem adferam, adjunctis rationibus perſpicuis, monitiones illas & regulas ad amuſſim rationis phyſicæ & experientiæ directas, imò unicè neceſſarias eſſe; Et tandem quæ manca & rudia quaſi manſere, plurimis remediis ſecretis, aliisquæ ſcitu haud indignis excolam. In quibus omnibus ſi quidpiam in proximi commodum, cujus utilitati me ſemper devinctum agnoſco, excogitatum intellexero, utrique noſtrum gratulabor: Si verò meliora noſti Lector candide, ea citra ſarcaſmum & livorem communi ægrorum ſaluti candidè etiam communica, & ex meo voto ſemper vive felix, donec vivas Mannâ & Melligine tangas.

NOBI-

NOBILIS, EXCELLENS,
AC EXPERIENTISSIME
DOMINE DOCTOR
SALUTEM!

*L*iceat mihi, Amice nominibus multis venerande, tui Te promissi admonere; quanquam enim Animadversiones tuæ in Pharmacopœiam Augustanam edita, luculenter satis aperiant errores, hæcenus in præparatione medicamentorum, damno totius rei medicæ non minimo commissos, & detegant, ut non Pharmaceuticæ tantum Tyro, sed etiam divina Hygiæ sacris jam initiatus practicus (& forte nonnemo Veteranorum) ex salebrosis errantium mæandris in viam regiam, ad genuinam nimirum componendorum & præparandorum medicamentorum methodum, consultis Naturæ abditis & penetralibus intimioribus, reduci queant, multisque etiam in vitam sufficiant, quas jam tum in Æsculapii templo Apollineis tholis affixisti tabulas perspecturis in illis, quid dediscere, quid addiscere oporteat: quia tamen animus humanus nullius unquam doctrinæ mensurâ (solo Deo summo bono in longum latum & profundum explendus) expleri potest, unde is millenarum artium & scientiarum quàmvis illæ etiam pateant, ambitu haud coercibilis fertur plus ultra semperque restat in rasa mentis nostræ tabula, quædam quasi ignorantia labes & macula, quæ unius cujusdam eruditionis sapone detergeri, & uno aliquo scientifici habitus penicillo deleri opus habeat. Id ipsum ipse innuisti, dum emblematis Pharmacopœiæ Regiæ adnexuisti aucta redibo, quod promissionis certa vice plures mecum accepere. Quidquid igitur est, cum hæc ipsæ epigraphæ documento mihi sit, omnem Te tuam scientiam & naturalium rerum cognitionem in Animadversiones nondum exhaustisse, liceat mihi (inquam) tui Te promissi admonere, & pro multis intercedere qui augurio haud vano pollicentur sibi ea, quæ quisvis in arte nondum Magister desiderare potest, Te augmenti aut mantissæ loco in publici commodi favorem libenter & candidè conferre velle, & ubertim etiam collaturum. At forsitan deterret ingratorum multorum malevolentia? aut jejunum Zoilorum judicium? aut etiam truculenta in ipsam (ut audio & doleo) vitæ tuæ perniciem jurata invidia? quæ philantiæ lenocinio sibi adulatrix omne, quod non suum, reprobat. Sed, nullus

Iustum & tenacem propositi Virum
Error Priorum prava jubentium,
Nec vultus indocti Magistri
Mente quatit solida; quinimmo

allatrent

allatrent præsidem noctis Phæben canes, dummodò illa tristibus Via-
tori tenebris non eripiat iter facienti vestigia. ringantur Zoni ilia.
intestina Nomi crepent, dum Tu bonis, aut si mavis (sicut Sol,
super bonos & malos, triticum & zizania, lucem spargit) omnibus
non deneges illa, quæ omnibus commoda, totiq; rei medicæ ornamento,
Tibi etiam merito honori futura sunt. Perge igitur tam genio tuo,
quàm generoso scripta tua ex condigno aventium popysmate conci-
tatus, labore improbo, per Virtutis adem in Honori templum iusto
gradu conscendere. id est, revide Animadversiones tuas, augmen-
toq; liberali insomnium noctium vigilias, & antelucana tua opera
suavissimos fructus ipsis Hesperidum pomis apud Bonos omnes gra-
tiores, quia pluribus, quæ videre contigit, scriptis meliores in penum
medicam Condus Promusq; solertissimus reconde palato inservitu-
ros eorum, qui jam doctrinæ tuæ ambrosiâ ebrii norunt, quàm di-
scent ara lupinis, & quàm artificium tuum componendorum & præ-
parandorum medicamentorum differat à culinariis vulgi decoctio-
nibus & preparatis. facque demum, ut ne concreditum Tibi desuper
talentum fœnori in Medico Apollinearum Mystarum amphitheatro
exponendum, eodem quo corpus tumultò defodi & contegi velle ar-
gui possis, & merito traduci. Hoc de & à Te expectant omnes boni:
si quos verò ut permulti sunt indignos reputes quibus tam pretiosæ
margaritæ ante pedes projicias; memineris tamen, præstantius esse
paucis Bonis placere, quàm errantium multitudini abblandiri &
adulari. Nullius igitur contemptus machinâ & ab infanioribus tan-
tummodò artisq; ignorantibus vibrari solitâ dimotus, nullius con-
trariâ autoritate deterritus, aude edere tua, vel hac solâ ratione
quia digna. Sic officium tuum Tibi probabis, bonum erroneæ igno-
rantia monstrò devictò certamen certabis, fidem quam meliore Tui
parte hoc est ingenui fructum rei medicæ debes servabis, ut de reliqua
maneat Tibi corona gratitudinis reposita, in grata posteritatis animo,
quo nominis Tui fama transcribatur in memoriam Orbis sempi-
ternam, ita voves, & Te benè in nostrum commodum valere
cupio

Nomini tuo

obsequiosè devinctus.

Olomucii Marcomannorum
metropoli. pridie Kalendas
Aprilis. 1656.

Joannes Chrysostomus Irmeler,
M. D. inclutorum Ordinum Mo-
raviæ Medicus Provincialis.

Una

I.

UNa tuebatur primum natura salutem :
 Præbebat cœnam fagus & unda brevem.
 Ingeniosa graves gula morbos intulit ævo,
 Et Venus ignoto traxit ab orbe luem.
 En novus hinc medicis crevit labor, & nova cura :
 Vix mens nascenti, vix manus apta, malo.
 Hinc vaga seplatiæ titulis fastigia surgunt :
 Simplicitas, Cœd quæ fuit antè, jacet.
 Non sua vis herbæ, medicus nî surroget aurum,
 Antidotumque novam, seu thymiana crepet.
 At bene ZWELFERUS, nunc alter in orbe Machaon,
 Paucis naturæ consuluisse docet.
 Credite tradenti quæ vidit: cedite vero,
 Cui caput ac fidei dux oculata manus.

*Iohannes Rhodius,
 Patavii.*

II.

Nobili & Excellentissimo Viro
 Domino

JOHANNI ZWELFERO, Med. Doct. Celeberrimo,
 cùm magno PHARMACEUTICES Bono
 APPENDICEM meditaretur,
 In hætenus non sine Eruditiorum applausu
 edita.

DUm Chemicos iterum lustras ZWELFERE recessus
 Et VERI & RARI quid sit in Arte aperis,
 Pharmaca quâ Curâ, quâ sint quoque lege paranda,
 Quæis agrotantium statque caditque Salus;
 Falsa idèd abscondis, vera addis, manca resarcis,
 Sicque novum & prorsus notile cordis opus,
 Accipe quam laudem super his ferat ipse APOLLO:
 ZWELFERVS verè est nunc MEDICVS MEDICIS!

Egregio VIRO, deque universa Phar-
 maceuticæ Meritissimo

*Imque in benevolentia fidem
 scripsi*

Joël Langelott. D. Sereniss.
 Holfatiæ Ducis Regentis
 Archiater.

Scilicet

III.

Scilicet hîc iterum ratio vulgata parandi
 Pharmaca longinquum mitigat in exilium ;
 Atque Augustanus, medicamina plurima tradens,
 Denuò luce nitet splendidiore liber.
 Zwelferi ingenio res hæc accepta ferenda est.
 Indè libro optatus redditus ille nitor.
 Gratius esse potest Medicis nihil, & nihil ægris,
 Quàm si expertâ habeant pharmaca facta manu :
 Talia Tu, Zwelfere, paras, hinc Induperator
 Consortem Ipse aulæ Te facit esse suæ ;
 Hinc Medici atque ægri aternum meritis Tibi grates
 Dicent, hinc nomen fama loquitur anus.

Excellentissimo Domino Autori,
 Fautori & Amico veteri

gratulabundus apponebat

Leonhardus Kruger / Med. D.
 Reipub. patriæ Lünebur-
 gensis Physicus pri-
 marius.

I V.

Avrea tradiderant Græci præcepta medendi,
 Dura sed illepidis pharmaca mista modis.
 Mutarunt Arabes. Medicina gratia crevit,
 Atque bibicupido maluit ore Salus.
 Multa tamen deerant, quæ postera contulit ætas,
 Et Germanorum certus ubique labor.
 Nec sic perfectum est. Ipsi sibi Copia passim
 Obfuit, audaci crevit ab arte malum.
 Quæ bona sunt Virtus legit, & confirmat in usu,
 Paucaque, quæ præstant, qui sapit arma probat.
 Artis dimidium est causas aperire latentes,
 Et dare, quæ pollent, optima dimidium est.
 Qui dextra, ZWELFERE, vales, qui pectore docto,
 Cui morem rerum flamma magistra gerit,

Per

*Per Te nunc capiunt proprias medicamina formas,
Per Te nunc agris totus Apollo placet.*

J. ZWELFERO,

Clarissimo & felicissimo
Hygiæ Antistiti,
Ob virtutem & merita,
Amicitiaëque insuper & memoriaë
causa,

Applaudit Hamburgi

*Michaël Kirstenius,
Ph. & Med. D.*

M. August. A. C. cl^o Is clvi.

cujus rei
Hoc quaecunque monimentum
esto.

V.

• *Nobili & Clarissimo Domino Ioanni Zwelfero, Philosophiæ &
Medicinæ Doctori Eximio, nec non Sacrae Caesaræ
Majestatis Medico aulico.*

Linea si deducta manum discernit Apellis,
Aut fortis facti nescitur ungue Leo:
Conjicient Zwelfere tuum cum Pallide cuncti
Esse parem ortum, te progenitumque Jove,
Cujus in arcanis tam dives scriptus es Hæres,
Cœperis ut nostrum his nobilitare solum.
Totque Machaonicum Sydus jam nubibus exul
Errorum, augustâ Luce redire jubes;
Dicere ut attentem, quod serpens Æneus ille,
Hac videatur humo redditur arte Tuâ,
Quem populo Moses divinâ lege locâret,
Spicula conspectus qui tulit atra necis
Fictum damnatur cunctis, quod fecerit una
Glaucæ longævus herba comestas dies;
An Zwelfere Tuo non sit medicamen in Horto
Contra vim mortis, sub dubio est mea lis.
Tali ergo tefama vehat virtusque volatu,
Quali Rex ales fertur ad alta poli.

Non

Non mollem ille viam post hac proclamet ad astra,
Zwelferum virtus jam super astra tulit.

Arti Tuæ & Gloriæ

additissimus

Fridericus Müller à Lôwenstein,
Ill. mor Inferioris Austria Statu:
p. t. Pharmacopœus.

V I.

Sic Zwölfere probas, quantum illa cupido sciendi
Rebus in abstrusis, & quid solertia possit,
Quid prosit docilis. Mæsis vicesima retrò est,
Ambos una domus cum nos studiumque teneret
Pharmaca miscendi, quam tum mirabor in artis
Te Chymica non vulgaris penetrare recessus?
Et magis eam curam post abripuisse per omnes
Te totum medicina partes. Attamen hic jam
Desino mirari: Ingenium sublimia semper
Spirabat. Sic namque tibi exhaustire Galeni
Stabat opes, nihil intactumque re'inquere agendum.
Testis adest studii felicitis pharmacopœia,
Quam nuper dederas, opus inclytum & utile multis,
Quod memini (taceo plures) par nobile fratrum,
Summum Slegelium, magnum quoque Dietericum,
Quorum nomen honos, laudes post fata manebunt
Arti dum pretium fuerit celebrare rotundo
Ore; quod elogium artificum tibi paginam utramque
Conficiet. Nunc excellens operi ergo quod addis
Laude pari dignum, atque animos æquabit olympo.

In pristini amoris, & nunquam non
probat candoris reminiscenciam
applaudit

Johannes Kramer, pharmaco-
pœiæ olim artis studiosus, nunc
Materialista Hamb.

JOANN.

JOANN. ZWELFERI Palat. M. D.

APPENDIX

AD

ANIMADVERSIONES

IN

PHARMACOPOEIAM

AUGUSTANAM,

EIVSQUE

ANNEXAM MANTISSAM.

Uod Medicamentorum plu- Classis
prima
res compositiones inverte-
ratâ consuetudine in publi-
cis Pharmacopoliis prostant,
licet de illis intra annum vix
exscribatur uncia aut drach-
ma, haut minima hucusque
Pharmacopœorum fuit que-
rela: Namque facile adver-
tere est, sumptu non exiguo
pro superfluis plurimis fieri
expensas, itâ ut cui Pharma-

copœo copia æris facti non sit, totus illis exhauriatur, impos-
ad magis necessaria futurus. Inter tales compositiones primû,
ordine & multitudine inutili, tenent locum Syruporum alte-
rantium haut pauci, qui vel rarissimè à Medicis in usum tra-
huntur, sive ii tradantur oblivioni, sive quod cum copiam
Sacchari ad sui conservationem, quâ incorrupti in unum vel
alterum annum durent, requirant, nauseabundam & vel insa-
lubrem constituent medicinam. Proinde, licet is ego non sim,
cui data sit potestas pharmacopolia reformandi, omninò ta-
men consultum, & è rebus Medici, Pharmacopœi & Ægri
bonis esse firmiter assevero, præstare, carere pluribus com-
positionibus, quæ raros veniunt in usus; eorum autem loco,
si quando tempus & ratio ita postulat, præparare ex ingredien-
tibus

† A

tibus

tibus illorum Apozemata cum pauciore Saccharo, ut quæ in plures annos non asservanda, sed in pauculos dies dispensanda destinantur & præscribuntur. Inter illos Syrupos autem non minimi momenti est is, quide Absinthio dicitur, præstantissimus sanè ob ejus ingredientia, in roborando ventriculo, ni nimia quantitate Sacchari illa opprimerentur. Potest autem efficacissimus potus vel Apozema stomachicum, ex iisdem Syrupum hunc ingredientibus, solo dempto vel diminuto Saccharo, parari, quod palato jucundius, ac insuper in effectu efficacissimum existet. Modus autem sit talis:

Apozema
Stomachi-
cum.

Rx. Absinthii Pontifici seu Romani, aut si majoris nostratis libram semis.

*Rosarum rubearum uncias duas,
Spica Indica drachmas tres,*

Incisa saltem parumper, vasi sive stanneo, sive terreo vitreato immittantur, & superfusus

Vini clari veteris opt.

Succi Cydoniorum recent. ana libris tribus semis,

Stent in infusione loco calido, vase benè obturato horis tribus vel quatuor, post colentur, colaturæ addendo

Sacchari albiss. uncias quatuor circiter,

Vel quantum Patienti & Medico libuerit, nam Saccharum saporis & dulcedinis gratiâ tantum, ad demulcendum saporem ingratum & amarum additur. Item instilletur

Spiritus Vitrioli q. s.

Pro grato sapore, ad majorem viscerum corroboracionem, filtretur per manicam Hippocratis, aut per residuam depuratur, fiatque potio clara non injucunda, ventriculum & hepatis insigniter roborans.

Nota: Si superioribus speciebus vel ingredientibus infusioni destinatis, plura ventriculum roborantia simplicia addere libuerit, utpote *Cinamomum, Nucem Mosch. Calam. aromaticum, &c.* licet. Addo hæc & similia subsequencia, ut Juniores praxin medicam inchoantes habeant formulas & exempla Medicamentorum saluberrimorum ex tempore parabilium, juxta quæ, si fortè efficta illa ac vetustate corrupta medicamenta & composita illis non arriderent, sua ægro & tempori accommodare possint. Syrupum Acetositis Citri quod spectat, in ejusdem Animadversionibus *succum Citri* in M. B. ad tertias abstrahere non abs re præcepi, antequam Saccharum illi adjiciatur: Nam *succus Citri* quò submissiore ignis gradu, nullo addito Saccharo, destillando abstrahitur, eò clarior permanebit, nullâque rubedine inficietur, acciditate insuper su integrè in residuo manente; secus eveniet, si is aperto

Succus Ci-
tri cur in
M. B. ad
tercias
pro Syrupo

aperto igne Saccharo commixtus lentè & diu coquitur, solent abstraheri
enim *acidi liquores Saccharum* evidente rubedine inficere, dus.
si diutius cum eo digerantur aut coquantur.

In præparatione *Syrupi Acetosi ex succo*, item *Acetofella*, Syrupus A.
si Pharmacopœi imitari velint modum in Animadversionibus cetofellæ
Syrupi de Melissâ & Betonicâ indigitatum, haut quaquam & Acetofe
perperam fiet, quippè quò majores virtutes in Syrupum vel qualiter
aliam medicamenti consistentiam coarctari possunt, eò majus parandi,
Pacienti vel ægroto emolumentum, & cum Medico tum
Pharmacopœo laudem conciliabunt.

In Syrupi Acetosi simplicis præparatione hoc observetur, De Syrupō
ut si Pharmacopœi *Saccharum purissimum Canarium* addere Acetoso
parcant, malintque, quod quidem non perperam fit, quodam- Saccharum
modo impurum, *Mellis* aut *Farinæ* uti vocant, sumere, ut cum Aceto
illud *albumine ovi*, *aquæ s. q.* affusâ clarificent, & ad con- non clarifi-
sistentiam tabulati coquant prius, quam *acetum* addant, ne candum, &
res quædam heterogeneæ, *Saccharo* impuriori commisceri cur?
solitæ, ab *aceto*, dum illi non clarificato, sed adhuc impuro
affunditur, solvantur, & consequenter Syrupo post mancant
non sine incommodo permistæ.

Quod ad Syrupum Acetosum compositum *Mesuræ* attinet, Acetum
hoc, Lector Amice, antequam sinistrum feras judicium, ob- Vegetabi-
serves velim: Nimirum *acetum sive crudum sive destillatum* libus affu-
Vegetabilibus affusum, non perindè ac si *Mineralibus*, aut sum in aci-
Perlis sive *Corallis* admotum esset, destrui, & in aliud ens ditate non
solvendo prædicta converti, sed integrâ aciditate servatâ, viri- destruitur.
bus insuper extractarum partium sulphurearum prægnans, In destil-
longè aliter, ac succi expressi acidi, per Alembicum transire; latione ac-
distingendum itaque inter acidum naturâ suâ, & acidum arte ti & succo-
aut fermentatione factum; hinc dextram hujus Syrupi in rum acido-
Animadversionibus præscriptam præparationem concipies & rum ingens
commendabis. est differen-
tia.

Sequens Syrupus Acetosus *Diarhodon*, quæstiones nobis
ventilandas præberet haut paucas, ob *acetum & succos* admix-
tos; verum cum paucis comprehendi nequeat, & præscriptâ
præparatione non mutatis mutandis vix accuratiorem addere
queam, ut ut sæpius eam apprimè considerârim, hoc unicum, ut
loco *simplicis aceti vini, destillatum* substituatur, monere debui. Syrupus Di-

Fernelii Syrupus *Dialthææ*, ingredientibus ejusdem benè althææ in
pensitatis, prout etiam in Animadversionibus demonstratum, emulsionē
legitimè parari nequit, idcirco admonitum velim, ut qui vel converti-
illo opus habet, aut eo carere non vult, sequentem emulsionem tur, con-
brevis parabilem ex iisdem Syrupum ingredientibus, sibi confi- tra urina
ci curet, modo sequenti: ardorem,

*A 2

R.

℞. Rad. Althea,

Craminis,

Asparagi,

Glycyrrhizæ,

Vvarum passarum mund. ana unciam semis.

Cicerum rub. unciam unam,

Cymarum Althea,

Malva,

Helxines,

Pimpinella,

Plantaginis,

Adianti utriusque ana Manip. unum,

Coquantur in inf. q. aquæ simpl. ad libras quatuor, colaturâ clarificatâ interim servatâ. Jam verò

℞. Semin. quatuor frigid. major. excort.

quatuor frigid. minorum an. drach. tres,

Contundantur opt. in mortario cum decocto superiore asservato, fiatque emulsio, quæ colanda, colaturæ adde

Sacchari albißimi Canarii uncias quatuor,

Misceantur pro potu eorum, qui ardore urinæ laborant.

In præparationibus medicamentorum rerum virtutes integre conservandæ sunt.

Quam ob causam in Syrupi Aperitivi Magistralis Minde-
reri dextrâ præparatione nostrâ, succos unâ cum aceto scilliti-
co, speciebus aliis ejusdem Syrupi affundere, & ad libras duas
circiter liquoris in arena fortiter abstrahere præceperim;
prioris tamen aquæ abstractæ librâ unâ asservatâ, paucis,
quàm fieri poterit, dum explico, adverte. Studui unicè in
præparationibus hujus & similium Syruporum, ne vel mini-
mum de virtutibus ingredientium coquendo vapore tenus ex-
halaret, aut quocunque alio modo deperderetur, sed quan-
tum fieri potuit, licet in rebus quandoque apertè invicem
repugnantibus, cuncta facta rectaque servarentur: Itaque ut
subtiliores partes cum aceti cum succorum primâ statim de-
stillatione forti, in arena prolicerentur, reliquum verò re-
manentis liquoris in Alembico à speciebus per colaturam &
expressionem liberati & clarificati in vase terreo vel vitreo ad
libram unam exhalaret, studiosè attendi: Namque prior
libra aquæ abstractæ subtiliores spiritus succorum & specie-
rum reliquarum ingredientium, nec non aceti scillitici, ob
fortiorem destillationem in arena admistos habebit; residuum
verò in fundo Alembici decoctum expressum, clarificatum, &
ad libram unam coquendo abstractum, terrestriores vel cras-
siores, summe tamen utiles & roborantes eorundem partes, ut
& aceti scillitici, continebit, quæ in unum denuò coadunata
liquorem, non possunt non vires suas, debitè exhibita, exserere.

Syrupo

Syrupo *Arantiorum* ex succo, quò majores virtutes illi imprimantur, possunt *aquositate succi Arantiorum ad libram unam* circiter per Alembicum in M. B. abstractâ, *residuo in cucurbita* succo aliquot unciae corticum eorundem scil. *Arantiorum* immergi, aliquandiu simul digeri, cum s. q. *Sacchari* sine ulteriore ebullitione in Syrupum redigi, ad normam Syrupi Acetositatis Citri Dispensatorii nostri novi; *Succo enim, à quo Phlegma quasi ad libram unam* in M. B. abstrahere præcepi, nil de virtutibus ejusdem demitur, deceditvè: Si verò quispiam eximias in *abstractâ aquositate* *Arantiorum* virtutes latere putaverit, licet ille ipse liquor *aquosus* aliàs in Syrupi ad consistentiam justam decoquendi præparatione exhalare debeat, is asservet *aquam illam* vel *succum destillatum*, ac unâ cum Syrupo ægrotantibus exhibeat, sic nulla subintrabit perdendæ rei cogitatio.

De Syrupo
Arantio-
rum & suc-
co,

Succo A-
rantiorum,
abstrahendo
ejus a-
quositatē,
nil de vir-
tutibus de-
mitur, sed
in residuo
manet.

Sequentes de *corticibus Arantiorum* Syrupi Animadversiones elegantia non minore, quam artificio, memorandum ejus continent præparandi modum, dignum qui posteris studio: commendetur. Etenim si prima cum *corticibus Arantiorum* destillatio, *vino* præsertim *aqua* substituto (vel si mavis *vino jam tùm destillato Malvatico*, si *Phlegma à vino destillato residuum cum corticibus* nauseosum & inutile existimares,) instituat, insignis profectò odorifera & penetrantissima aqua indè elicietur destillando, id quod etiam obtusæ nares dijudicare queunt; *illa ipsa autem abstracta aqua virtutibus corticum Arantiorum subtilioribus carminativis & cordialibus jam imbuta*, majoribus insuper viribus novâ *corticum eorundem* immersione imprægnatur, & tandem, ne ullius rei fiat jactura, quàm operæ pretium sit asservare, nobilitatur porro Syrupus partibus etiam terrestrioribus *corticum Arantiorum* perindè necessariis roborantibus, *decocto scil. sæpeditorum corticum*, quod cum *Saccharo* exhalare debet, uti alterum extractum *eorundem cort.* *Saccharo* commixtum maneat, antequam prior à *corticibus destillata spirituosissima & penetrantissima*, recentibus insuper *corticibus essentificata aqua*, competente in quantitate dicto *Saccharo* commisceatur. Merito proindè hunc Syrupum, & similem in modū alia parata medicamenta, quorū Cornu copiz in nostris Animadversionibus prostat, essentia nomine insignire possumus; quippe omnia, quæ ad veræ alicujus essentia comparatione desiderantur, uberrimè in illis continentur: Hinc etiam Syrupum de *floribus Arantiorum* similem in modum conficiendū esse arbitror, qui ipse nō minoribus roborantibus & confortantibus, imò majoribus illò, taliter paratus, viribus erit dotatus.

Ad Syru-
pum de cor-
ticibus A-
rantiorum.

* A 3

Syrupi

Syrupi de *Cinamomo* præparatio, paulò compendiosiore viâ quàm in Animadversionibus indigitata est, institui potest. Imitatus enim sum in dictis Animadversionibus, antiquas reiteratas infusiones, in præparatione ejusdem ab Authoribus studiose præceptas, ut eò lucidiùs errores, contrariis juxta se positis nimirum, elucescerent; secus enim, si mei arbitrii res fuisset; haut parùm ab antiquâ methodo, tam quoad compositionem, quam præparationem ejusdem jam tùm declinâstem. Poterit igitur, si volupe fuerit, parari juxta sequentem præscriptionem:

Syrupi de
Cinamomo
dextra præ-
paratio.

Rx. Cinamomi opt. & acutissimi crassiuscule concisi, uncias decem,

Cui Cucurbitæ vel potiùs retortæ vitreæ immisso, superaffundantur

Aqua Cinamomi libra dua,

Vini Malvatici libra una,

Aqua Rosarum uncia dua,

Factâ post digestionem unâ alterâve die, abstrahantur in arenâ & quidem per retortam vitream *libra una semis, vel libra dua*, igne paulò fortiore, quâ aquâ spirituosâ interim asservatâ, eximatur residuum in fundo retortæ *Cinamomum*, à destillatione relictum, atque affusâ s. q. aqua simpl. coquatur, decoctum ejus colatum clarificetur, & cum

Sacchari libris duabus semis

evaporet, ad consistentiam Sacchari pristinam sive tabulati, cui demùm de superiore aquâ spirituosâ *Cinamomi* tantum addatur, quantum pro justâ Syrupi consistentiâ sufficere videbitur, scilicet *libra una semis, vel ad summum libra una & uncia septem vel octo*, ac solâ dissolutione Sacchari sine ullâ ebullitione fiat Syrupus præstantissimus.

Auctarii loco adjicio & hanc cautelam, quòd si fortè in destillatione, quàm paulò fortiore igne & per retortam in arenâ perficere jussi, ob Olei *Cinamomi* gravitatem, quod nec leni destillatione balnei prodire, nec nimis in altum scandere potest, oleum quoddam *Cinamomi* una cum aqua proliceretur, & ut solet, fundum peteret, illud prius esse separandum, & ex eo *Elaosaccharum* conficiendum, ne vel fundum petat aut Syrupo supernaret, sed per minima cum Syrupo uniatur.

Notatur præterea, spiritu quodam ardenti rectificato, sive *Rosarum* sive *vini rectificato*, oleum *Cinamomi* posse dissolvi totaliter, quæ ipsa solutio Syrupo crassiori addi & commisceri posset, quò exactiùs per intima & minima unirentur: Hæc tamen non eâ de causa addenda existimavi, ut ubique locorum Pharmacopœi, sine Medicorum consensu Syrupum hunc

Cina-

Oleū *Cinamomi* ob
sui gravitē
leni destil-
latione per
balneum
non prodit.
Oleum *Cinamomi*
spiritibus
ardentibus
illico dis-
solvipoteft.

Cinamomi, cum solutione olei ejusdem spiritus vini peractâ conficiant; sed ut saltem appareat, quâ ratione res contrariæ, heterogeneæ, scil. aqua & oleum uniendæ, imò quâ ratione ex solo Cinamomi oleo vel Syrupi vel essentiæ præstantissimæ confestim sint parandæ, morbis à frigida causâ obortis, præsertim in senibus, proficiuæ.

Quod Syrupum Coralliorum attinet, quamvis eundem in Animadversionibus legitimè parare edocuerim, nihilominus cum fortè ob succum Berberorum, quem authores in præparatione ejusdem adhibent, non omnibus naturis, præsertim fœminis, quibus hic Syrupus ut plurimum dicatus, conducibilis sit, idcirco quasdam alias preparationes addam minimè spernendas, è quibus quilibet cum sibi eligat modum, quem è re sua, ægrisque magis profuturum esse existimabit. Utpotè

℞. Vini Malvatici uncias octo vel novem,
in quo vel

Cortices Citri recentes extimi, vel

Cortices Arantiorum recentes, aut

Cinamomum, Macis, Melissa, Rosmadrinum, sive aliud simplex, intentioni & arbitrio cujusvisque Medici accommodum, infusa steterint.

In quo vino dissolve

Magisterii veri solub. n. Coralliorum rub. suo loco edocendi, uncias duas,

Hoc soluto adde

Sacchari albißimi contusi libram unam.

Ac solâ dissolutione Sacchari in leni calore fiat Syrupus.

Nota: Quòd loco vini Malvatici, aqua Cinamomi, succus Granatorum, succus Cydoniorum, Melissa, aut alius cordi, vel agrotantibus, quibus hic Syrupus destinatur, conducibilis liquor, sive per se, sive rebus aliis adhuc essentificatus, uti suprà substitui possit; vel etiam taliter paretur:

℞. Cort. recent. Citri,

Arantiorum extim. ana uncias duas,

Quibus concisis superaffundatur vini generosi seu Malvatici libra una, & per arenam in Alembico vitreo abstrahantur uncia circiter novem, rostro capitelli immixtis,

Granor. Kermes legitim. drachmis duobus,

Croci Austriaci drachmâ unâ,

in petita ligatis,

Cum liquore hoc abstracto solvantur,

Magist. n. solub. Corallior. uncie duas,

& additâ

Sacchari albißimi libram unâ,

* A 4

Syr. Coral-
liorum ve-
ra præpa-
ratio.

Alia Sy-
rupi Coral-
liorum
confectio.

Fiat

Fiat Syrupus cordialis præstans, solâ Sacchari dissolutione consistentiam adepturus,

Quantum ad Syrupum de corticibus Citri, is quidem, qualiter dextrè parandus, in præmissis Animadversionibus indigatus est, quò Lectorem ad Syrupi de corticibus Arantiorum dextram præparationem relegavi; melioris tamen informationis gratiâ addam & hîc similem præparationem quæ talis:

R. Cortic. Citri recent. extim. uncias sex,

Quibus concisis & Cucurbitæ vitreæ immixtis superaffunde

Vini albi generosi, sive quod melius,

Vini Malvatici libram unam semis,

Et factâ brevi digestionem abstrahantur destillando, sive in balneo sive in arenâ, *uncia decem circiter*, rostro capitelli immixtis, & in petia ligatis.

Syrupi de
corticibus
Citri præ-
paratio.

Granor. Kermes legitim. uncia semis.

Moschi Orientalis granis aliquot,

Ambra etiam si lubet granis quinque,

Liquori cgresso summè odorifero & fragranti injiciantur

Ebrundem corticum Citri recent. extim. uncia tres,

Ac post brevem digestionem, ab iisdem colaturâ liquor separatur, quo interim pretioso & fragrante liquore asservato, accipe residuos à destillatione & extractione cortices, eosque s. q. aquæ simplicis affusa parumper coque, decoctum cola, clarifica, & cum

Sacchari albiissimi librâ unâ,

Ad consistentiam Tabulati denuò percoque, cui tandem adde

Superioris asservati fragrantis & pretiosi liquoris uncias septem vel octo circiter,

Ac solâ Sacchari dissolutione confice Syrupum præstantem.

Nota: Quòd si fœminis destinaretur hic Syrupus, odorata, quæ illas afficere solent, omittenda sunt. Item, si gratiæ saporis quispiam plus studeret, quàm virtuti ac residuorum corticum à destillatione & digestionem decoctum ob amaritudinem parvi penderet, illi ex solo destillato & essentificato liquore præstantissimum perindè conficere licet Syrupum, & cordi roborando efficacissimum, & palato gratissimum, cujus si unciam semis, vel unciam unam mensuræ integræ vini, aut cuivis alii liquori sive aquæ commiscueris, odore citreo illam uberrimè imbues, sanisque & infirmis ob gratiam summam & efficaciam conducibilem parabis.

Cautela de
succo Gra-
natorum.

In præparatione Syrupi Granatorum Pharmacopœos admonitos volo, ne vinum, vel potius succum Granatorum ab obvio quoque Mercatore coëmant, nevé ex Italia transportari curent, ut plurimum nauseabundum, ingratum, aut nescio quâ

quâ spurcitie inquinatum, quod ferè ex omnis generis situ & putredine corruptis *malis Punicis* expressus sit: Sed potius ipsimet ex *recentibus Granatis* illum exprimant, atque exindè Syrupum amabilem conficiant.

Syrupum de Hyssopo in Animadversionibus nostris merito rejecimus, alium autem obiter insinuavimus, qui talis esse potest:

℞. *Succi Hyssopi depurati libras duas,*
Cui immergantur,
Radic. recent. Apii,
Feniculi,
Petro selini ana uncia dua,
Glycyrrhizæ unc. una semis,
Herba. recent. Hyssopi uncia quatuor,
Capillorum Veneris unc. una,

Factâque brevi digestionè abstrahatur destillando in balneo *libra una semis* circiter; *liquori expresso* denuò

Hyssopi recentis uncia sex

immergantur, ac digestionè brevi peractâ, *liquor* per colaturam & expressionem separetur, interimque asservetur: Hinc *residuum à destillatione & ultima expressione affusâ s. q. aqua simpl. cõquatur*: *Decoctum* post expressum & album. ovorum studiosè clarificatum, cum

Sacchari albi libris duabus,

ad consistentiam tabulati penitus evaporet, cui demùm junge *liquorum superius asservatum*, pondere competente, *libram unam & uncias quatuor circiter*, ac solâ dissolutione *Sacchari* confice Syrupum. Cui reliqua hujus Syrupi ingredientia, juxta antiquam descriptionem, tantoperè arrident, is ex iisdem ingredientibus decoctum ex tempore conficere potest (omissis feminibus mucilaginosi, scilic. *Malvæ & Cydoniorum*) ac cum hoc Syrupò propinare.

Obiter præostensam Syrupide *Mentha majoris Mesuæ* præparationem, in Animadversionibus ejusdem, nunc exactè annexere operæ pretium duxi, quam sic instituas:

℞. *Succorum Cydoniorum maturorum libras tres,*
Granatorum acido dulcium libr. quatuor semis,
vel

Granat. acidorum & dulcium ana libras duas, uncias tres,

Vini destillati libram unam, scilicet

Quod à libris tribus vel quatuor vini antiqui destillando sit abstractum, & hoc eam ob causam, ne vini partes spirituosiores in diuturnâ illâ coctione exhalent, vappa verò inutilis

* A 5

Syrupi de
Mentha
majoris
Mesuæ vera
præparatio.

nausea.

nauseabunda, ventriculum potius subvertens, quàm roborans, Syrupo admixta remaneat. *In succis his & vino destillato dicto horis x x i i i i. macera*

Menthae recentis odoratae libram unam semis vel libras duas,

Mentham
hic exsicca-
re non est
opus.

Quæ ipsa etiam non prius siccanda est: Si rerum enim sive herbarum odoriferarum & sulphurearum partes subtiliores unice expetendæ, & conservandæ levi exsiccatione multum deperduntur & exhalant, consequenter & illa nobilis planta per exsiccationem in viribus multum diminuitur: Nec memini, me unquam in peritissimis & approbatissimis Botanicis legisse, plantam hanc scatere humiditate supervacanea, ventriculum suis flatibus turbare. Et esto, haberet quid superflui, ad aliquorum fortè Authorum mentem, quod levi exsiccatione & calore evanesceret, id spirituosum utique erit si tam citò potest exhalare, aut evanescere, id est, levi exsiccatione, quâ vix calorem percepit, nonne quæso id ipsum subtile & spirituosum quoque evanescet in diurnâ illâ coctione, ubi novem libræ ad minimum coquendo in auras pelli debent, antequam Syrupi consistentia competens acquiratur? & quidem cum primis, quum subtiliora omnia, reliqua crassiora decocta & succos, velocitate fugæ antevertant, in quem finem igitur siccanda sit prius, iudicium esto penes æquum Lectorem; sed hæc pro informatione, veluti per parenthesin: Transeo ad compositionem & præparationem superius inchoatam, itaque *succis superius denominatis cum supradicta Mentha immerge* & macera etiam

Rosarum rubear. exsiccat. uncias duas,

Si verò recentes Rosas rubras, quæ meliores, substitueris, uncias quatuor vel quinque earundem accipias: factâ post digestionem suffic. & immisissis rostro Alembici si libet

Gallia moschat. granis xv. circiter,

abstrahere destillando per Alembicum libras duas. præter propter, prioribus tamen uncis quatuor egressis magis spirituose & odorifera aque seorsim asservatis. Residuum in Alembico à destillatione expressum & albumine ovorum clarificatum, cum

Sacchari albiissimi libram unam semis,

Coque ad consistentiam Syrupi crassiorem, in vase terreo vitreato, cui demum adde adhuc

Sacchari albi uncias sex, &

Superioris aquæ prius egressa & asservata uncias quatuor,

Ac solâ Sacchari dissolutione sine ebullitione ulteriore confice Syrupum stomachalem præstantissimum. *Reliqua abstracta aqua*

aqua odorifera, quæ aliàs inutiliter coquendo debuisset exhalarè, potest unâ cum Syrupo ægrotis propinari: Nam plus de illa in Syrupum cogere inconsultum fore existimo, ob succos plurimos, quos aliàs cum Saccharo ad eorum spissitudinem exhalarè hîc necessum est: si tamen res mei arbitrii esset, plus *Sacchari*, ad *libram* circiter, ego adjicerem, foret nihilominus efficacissimus Syrupus. Velim proindè, Lector Amice, cuncta, quæ hocce & alibi exarato scripto à me designata sunt, illa, inquam, æquo animo perpendas, & attentâ lance trutines, ut mentem meam, quò tendat, penitus assequaris. Nam unâ exactè perceptâ simili præparatione, fores ad plures alias elaborationes tibi passas esse comperies, ipseque fatebris, hæc cuncta, à rerum naturalium non prorsus ignaro, ad amissim considerata esse & expensa.

Tu verò Zoile quisquis es, cui canino dente scripta hæc rodere pro titillatione est, meliora, si Vir es, adde, nec me à tuo metiaris ingenio: Qui si meliora addideris, veris laudibus gratoque encomio in te exornando nunquam deero ingratus; sin minus & calumniis nudis rem aggrediaris, etsi par pari referre non ita foret difficile, solo tamen te contemptu, ut Luna canum latratus solet, præterire sat mihi vindictæ fuerit.

Quòd subsequentes Syrupos alterantes omnes concernit, eorum errores, & dextræ in Animadversionibus annexæ præparationes abundè patent, secundum quas alias similes & compositiones & præparationes, instituere quivis in arte peritus poterit. Est enim Syrupus, vel in consistentiâ suâ, vel in vehiculo aliquo conveniente potius dilutus, medicamenti genus ægrotantibus gratum, ac insuper nostrâ methodo paratum salutare; quum virtutes rerum, præsertim vegetabilium, eo modo dextrè coarctentur, & in composito integrè conserventur. Interim me non movet, si qui mediocriter in arte versati Pharmacopœi, lucri cupidine nimîâ quandoque in transversa facillè flexibiles, ac insuper Latini sermonis ignari, nostrarum Animadversionum compositiones propter laborem inutilem odiosas, & ob difficultatem præparationum esse rejiciendas aut omittendas, protervè ogganniant, etiam in scitiæ suæ excusationes prætexendo, quò minus dexteriore & indigitato modo medicamentorum præparationibus nunc insudare obligati videri debeant: non movet me inquam hoc, dum de peritioribus & magè solertibus viris Pharmacopœisque verè mihi constet, quòd nec difficultate laboris non ita, ut in experto apparet, tædiosi deterreantur, nec cujusdam obstinatè tritâ, licet ineruditâ viâ procedere jubentis autoritate, à vero tramite dimoveantur, quin elegantîâ præparationum

Pharmacopœis peritis
& sedulis
præparationibus.

meorum

nostræ nec
majore la-
bore nec
sumptu
constabunt.
De Præpa-
ratio Mel-
lium.

mearum allecti, & conscientiâ insuper stimulati, sua medica-
menta ad præscriptarum formularum regulas dirigant, &
componant, secuturi etiam in posterum sana consilia, nullo di-
spendio expensarum gratis facto, nec ideo justo lucro privati.
Mella quod spectat, eorum præparationes perinde satis dex-
trè & artificiose, in præmissis non lippis perspiciendæ, tonsori-
busque & mulieribus palpandæ, sed peritioribus & versatis
Pharmacopœis, luculenter traditæ sunt, ut quantum possibile
fieri potest, nunc viribus ingredientium, ex quibus parantur,
uberrimè imbuta proflare possint. Si quis saltem in arte & re
medicæ peritus Mel Menthæ, Mel item Rosatum Citratum
intimius ac æquo animo inspicere dignabitur, quâ dexteritate
& arte nimirum virtutes rerum balsamicarum integrè, sinè ulla
deperditione virium, in compositis conserventur, aliud non
poterit, quàm mihi ad stipulari: In primis enim *aqua à rebus
balsamicis destillatione prolecta*, spirituosarum earum par-
tium prægnans, majoribus adhuc *à floribus, herbis, & cor-
ticibus* ipsi immeris, imbuitur viribus: quæ ipsa *aqua spiri-
tuosa Essentificata*, melli vel *Saccharo* tandem abundè jam
tùm etiam partibus terrestrioribus & roborantibus, summè
perinde expetendis, imbuto, artificiosè, sine ulteriore coctio-
ne, ne quidquam de facultatibus remedii expiret, adunatur,
ita ut Chymicorum ferè more, uti loquuntur, & fixum & vo-
latile, tria itidem, juxta vulgarem illorum opinionem, princi-
pia in unum coarctatâ prostent, purum ab impuro & fecibus
verè separatum sit. Hæc vera, me judice, methodus est, quâ
Chymiâ & Galenicâ ars pharmaceutica in foedus tandem coire
& coalescere possint, ut pace restitutâ orbi, & inter Medicos,
turpissimo invidiæ monstro depulsò, amicitia cunctis morta-
libus prospera, contrahatur. Nec spero fore, ut quispiam vel
inter Medicos Chymicos, hæc præparationes rudes, vel inter
puros Galenicos, violentas aut nocivas proclamando, eas in
dubium vocare præsumat. Utinam igitur non quis loquatur,
sed quid verè dicatur, invidi Zoili, deposita omni invidiâ &
odio, unicè considerarent, profectò & hæc, cum universo
mortalium generi, ægrotis præcipuè, tùm illis ipsis in emo-
lumentum, laudem & honorem cedere, faciliè & meridianâ
luce clarius animadverterent.

Oxymelle.
&c.

Oxymella; Juleb, Mivæ, Rob, &c. ea omnia suis, Animad-
versionibus sufficienter insignita sunt: subit autem mirari,
ut verum fatear, quòd, cùm videant, & fateri necessum habe-
ant, antiquis hæc esse multò meliora & efficaciora, paratu etiam
non difficilia aut obscure tradita, nihilominus multi cum mil-
libus potius errare, quàm hæc sequi, honori sibi ducant. Per-
pendant

pendant quæso accuratiores mentis acumine præditi, quanta sit differentia, inter illorum & nostrorum Julapium Rosarum, Julapium item de vino, Miva Cydoniorum cum simplici, tum aromatizata, & sexcenta alia quantaque antiquitus virtutum vegetabilium, aliarumque rerum nobilissimarum fuerit facta deperditio, quam viribus effecta adhuc hæc & similia medicamenta in pharmacopoliis prostent, & contra, quam dextrè & accuratè virtutibus suis integrè & cumulatè ex quibus parantur nunc servatis in Medicam orchestram allata sint, modo ac methodo insuper facili & intelligibili, minimè obscurâ, cui quivis in arte instructus firmiter insistere possit. Etenim si quispiam, ingenio vel tantillum acutiore, velit huc accedere, offendet is meherclè mox in maximos & detestandos errores, in coctione & exhalatione saltem vini veteris, & aquarum odoriferarum & spirituosarum, committi solitos, quos silentio præterire, cum in nobilissimæ Artis dehonestamentum, tum in Christianam charitatem peccatum detestandum sit, nequaquam possum. Nunc verò salva ac tecta conservabit cuncta, qui me sequetur, & abjecto Cortice nucleis vescetur. Parcant quæso nonnulli de veritate rei liberè sentienti & loquenti: dent hoc Posteritati, cui satisfacere ac proximo ex corde inservire honesta mens dicat & obligat, id quod velatis & noxio silentio involutis veterum quibusdam erroribus, minimè consequi licebit. Et certè quo lucidiùs & clariùs res summopere nociva (prout revera est,) demonstratur, palamque redditur, ac ante oculos, velamine detecto ponitur, eò majore animi indignatione illa in posterum vitanda: bonum verò ambabus ulnis amplexandum esse stat sententia. Contrarium autem efficit, qui crambem insulsam in ore toties recoquit, illam tamen tandem, dum nec calida nec frigida est, non evomit. Itaque satius esse arbitratus sum, Deo, Proximo, Posteritati & Veritati satisfacere, quàm cum aliis inanis gloriolæ cupidine sibi adulantibus pseudo-antiquorum famam in detrimentum mortalium generi conservare.

Veritati
nudè pro-
ductæ
odium non
concilian-
dum, præ-
sertim si
suppressa
nocumento
sit.

ABsolutâ Classe primâ, ad secundam transeo, in qua statim se se offert Syrupus florum Acaciæ ventilandus, qui licet ad normam Syrupi de Melissa aut Betonicæ simplicis parari possit, uberioris tamen informationis gratiâ, præparationem aliam non minùs elegantem subnecto, quæ talis esto:

Classis se-
cunda.

Rx. Florum Acaciæ recent. libras duas.

Eosque conspersos nonnullis uncis sive aqua, sive vini destillati aut Malvatici, destilla ad siccitatem ferè usque in Alem-
bico, & si lubet, aqua prolecta recentibus denno floribus Aca-

Syrupus
florum
Acaciæ.

cia

cia (libra uni & semis circiter) reaffundatur, & abstrahatur, additis uncis nonnullis, floribus destillandis, de nucleis fructus Acaciarum contusis, quibus odor & fragrantia aquæ, cerebro grata, multum intenditur: Aqua huic odorifera prolecta immergantur porrò:

Florum recent. Acacia unc. quinque circiter.

Et factâ digestionem in Alembico optimè clauso per diem unum vel alterum, denuoquæ expressione aqua à floribus liberetur, quâ asservatâ interim fragrantissimâ & essentificatâ aquâ, accipe porrò

Florum dict. Acacia recent. libras duas,

& affusa s. q. Aqua simplic. para decoctum forte, quod expressum & albumine ovorum opt. defecatum cum

Sacchari albißimi libris tribus.

coque ad consisteniam ferè tabulati cui postremum adde aquæ superius asservatæ odorifera & essentificatæ quantum suffecerit pro Syrupi consistentia iusta adipiscenda, sicquæ sine ulteriore coctione effice Syrupum gratum, ac insuper viribus præstantem & Antepilepticum.

In præparatione Syrupi Emetici Angeli Salæ quispiam fortè harere posset, proinde eam sic annecto:

R. Pulv. Vitri Antimonii sine addit. juxta Animadversiones nostras parati, unciam unam,

Aceti simplicis destillati uncias viginti,

Stent infusa simul in vitro die unâ vel alterâ, loco calido, ut ferè ferveat acëtum, aliquoties tamen infusionem commovendo, ob vitri ponderositatem, quod fundum illicò petit & conglobatur, post adde etiam

Santali rubri rasiati,

Rosarum rubearum ana unciam semis,

Croci Austriaci. drachm. semis,

Zedoaria,

Sem. Angelica ana drachm. unam semis,

arque adhuc aliquot hõris digere, digestionem factâ coletur & filtretur acëtum, filtrato aceto viribus Antimonii & reliquarum specierum imbuto adde

Sacchari albißimi uncias viginti.

Et in vase terreo vitreato coque ad consistentiam Syrupi, cui pro aromatizatione odoris & saporis gratia

Oleor. Still. Cinamomi scrupulum semis,

Zedoaria,

Angelica ana gutt. v.

Rosarum ver. guttas vj.

Sacchari pulverisati uncia uni prius commixta

adda

adde & fiat Syrupus emeticus, juxta consistentiam.

Quod si, benevole Lector, me fortassis exposcas, ad ponendas rationes, quam ob rem quædam immutaverim, in hac Syrupi præparatione, nimirum quod *acetum destillatum aceto rosaceo* substituerim, *speciebus reliquis atque Rosæ rubris*, prægressa unius alteriusve diei digestionem *aceti* cum *Antimonio* solo, demum adjectis; & cur quædam *olea destillata Saccharo* (ad instar *Eleosacchari*) commixta, Syrupum jam perfectum, tandem addiderim, omissa penitus *Rosarum aqua*, quæ cum *Saccharum* erat coquendum, fortè non inani excusatione factum meum tibi probaverim. Primò nimirum loco adfero *acetum Rosarum*, non solum ex *crudo aceto* confectum, verum etiam *Rosarum essentia* & *substantia* saturatè jam imbutum, ad extractions rerum ultiores præsertim mineralium, *aceto destillato*, quod adhuc à re peregrinà liberum, multò inferius esse, quod ipsum aliis in locis fufius monstratum. Deindè quod alio in loco, nî fallor in Classe Decoctorum, allatum est, illud menstruo extrahenti esse prius injiciendum (si pluralitas specierum extrahendarum aut coquendarum adsit, à quo compositum potiores suas virtutes mutuare debet, quod & rationi consonum est: Cum itaque hic *Antimonii vitrum* sit basis hujus Syrupi, ergò id ipsum *extrahenti aceto* committatur ante reliqua, ut uberiores in Syrupum refundat virtutes, non quidem quod inexpertus rei fortè sibi imaginari posset, malignas, aut nimium violentas, sed nativas, juxta proportionem, dosis competentis & subjecti vires sumentis: Ideoque *species reliquas* correctionis causâ addi solitas, cum parum corrigendo, aut vim *Antimonii* infringendo præstare queant, non statim inter initia, sed postquam *acetum destillatum Antimonii viribus* saturatè jam dum fuerit imbutum, *infusioni* adjicere præcepi. Præterea *Eleosaccharum, ex oleis destill. nonnullorum ingredientium confectum*, Syrupum jam perfectum addendum existimavi, gratiâ saporis & odoris, non correctionis; de iisdem ingredientibus autem nonnulla infusioni superiori detraxi, ne iisdem coctioni commissis, unâ cum aliis, vis eorum balsamica & volatilis in auras evanesceret, relicto Syrupum omni eorundem sapore & odore destituto. Demum *aquam Rosarum*, quæ cum *Saccharum* erat dissolvendum & ad consistentiam tabularum Manus Christi decoquendum, planè omisi, quum *aceti vel infusionis* satis sit pro dissolutione *Sacchari*, imò ab eo *aceto* scilicet aliquot uncias adhuc coquendo evaporare necessum sit, antequam Syrupi consistentiam indipiscatur, sicque tota consequenter *Rosarum aqua*, ejusque fragrantia præprimis, coctioni commissa, velocitate fugæ reliquias decocti

Acetum
destillatum
prævalet
hic aceto
rosato cru-
do.

decocti vel aceti tanquam spirituosior, anteverteret, quem igitur in finem addita sit, iudicium esto penes benevolum Lectorem.

Antimonii vitrum, quâ ratione legitime corrigendum sit, de eo suo competente loco agemus.

Syrupus
Florum
Perficorum.

Syrupus florum Perficorum, dextrè & laudabiliter ad normam Syrupi de floribus Acaciæ jam jam paulò superius edocti parari potest, frequentioribus tamen infusionibus, ut majores vires laxativas adipiscatur, confectionem ejus absolvere non nocet.

Plura in hac classe secundâ annotanda non censeo, quippe quòd reliqua in Animadversionibus sufficienter notata sint, non prætermittis neque transgressis, quæ ad fidelem & sufficientem informationem pertinere videbantur: Legantur saltem, releganturque ea ab illis, quorum interest, sincero iudicio, nec perfunctoriè, seposito tantisper affectu maligno, & quòd excæcat, odio; sic veritate procul dubio agnitâ, non ibunt ita toti in veterum errores, neque subscribent nudis eorundem opinionibus.

In classe
tertiâ,
quartâ &
quintâ
pauca
an-
notanda
aut super-
addenda
occurrunt.
Author ex-
cusat erro-
rem in Ele-
ctuário Le-
nitivo ex
Tamarin-
dis com-
missum.

IN classe præterea tertiâ, quartâ & quintâ, pauca non adjicienda videntur, nisi ut rogem ignosci mihi humanè, quòd in Animadversionibus *Electuarii Lenitivi ex Tamarindis; Mensuram unam Augustanam, quatuor libras ponderis medicinalis continere existimârim*, decepto mensurâ Viennensium quæ tot libris correspondet: Aliàs quod ad rem attinet ipsam, uti nonnulli sibi imaginantur, erratum non est tanto-perè, quin potius sic errando majores virtutes Electuario conciliata sunt; nam *duæ libræ cum uncis septem vini*, vix ac ne vix quidem sufficient pro extractione virium *trium unciarum foliorum Senæ*, ut idcirco error hic in posterum pro doctrina esse possit, & ut speciebus extrahendis & decoquendis, catharticis præsertim, competentem quantitatem menstrui extrahentis affundant, si vires rerum extrahendarum totaliter elicere in votis hebeant. Cæterum, si quæ fortè sint in compositionibus harum classium, quæ correctione ulteriore indigent, cum quoad compositionem tum præparationem, illa jam in aliis classibus & compositionibus correctrice spongiâ detergata sunt, partim verò ex subsequentiis colligi poterunt, idcirco brevitatis studio benevolo Lectori cuncta, ut diligenter perlustret, commendo, indubius, quod uni deest ex alijs supplementum haut difficile inventum iri.

Classis
sextâ.

IN classe præterea sextâ, ubi de Pilulis seu Catapotis agit, pauca admodum annotanda censeo; cum omnes compositiones suis

ſuis Animadverſionibus locupletatæ, & ab erroribus, quantum fieri potuit, liberatæ ſint: Addam nihilominus nonnulla, quæ fortè ſcrupulum movenda ſint.

In cæteris occurrit Melichii ſententia in Animadverſionibus pilularum de Agarico & Aggregativis majoribus & minoribus Meſſuæ: Is ſuccos & aquas in conficiendâ maſſâ pilulari planè excludit, Syrupos ſubſtituendo nullâ additâ ratione ſingulari, aut quare; hinc cum viderem Syrupos ob craſſam eorum conſiſtentiam eſſe ineptiores iſſis ſuccis aut decoctis vel aquis pro paſtâ pilulari efformandâ, proindè rationibus firmis hanc ſententiam reprobaui; addo in præſens, quòd Syrupi ſpeciebus ſiccioribus permixti, facile ac brevi valdè totaliter ad duritiem uſque exſiccentur, ob Sacchari naturam, ex quibus Syrupi conſecti, atque adeò pilularum maſſæ faciliùs poſt corrumpuntur, quàm ſi humidæ ac molles nonnihil, uti decet, ut pilulæ exindè efformari poſſint, conſervarentur. Accedit & hoc difficultatis, quòd ſemel exſiccata maſſâ pilulari, quæ cum Syrupis in juſtam conſiſtentiam & maſſam redacta eſt primitus, eam denuò Syrupis aliquo, firmâ perſiſtente hâc Melichii ſententiâ, humectare neceſſum eſſet, ſi vel pilulæ exindè formari, vel maſſæ injuſtâ conſiſtentiâ, uti quidem moris eſt, conſervari deberent, nevé etiam facile corrumperentur: Cum autem brevi temporis ſpatio maſſæ pilularum, cum Syrupis aliquo conſectæ, juxta Melichii ſententiam duriores & nimis ſiccæ evadant, ut adeò ſæpiùs in anno denuò cum Syrupis aliquo veluti in ſuccari, & ad juſtam pilularum conſiſtentiam redigi debeant, pròh in quantum excreſcent pilularum maſſæ uno anno, tempore præſertim æſtivo? Nam Syrupi pro maximâ eorum parte Saccharum ſunt, virtutibus licet ingredientium ſpecierum imbuti, quod non nego? nihilominus ut in forma pilulari Syrupi propinentur, id equidem veræ rationi conforme non videtur. Perſiſto itaque in conceptâ ſententiâ, aſſerens, *decocta ſuccos inſpiſſatos & crudos, aquas item ſtillatitias, pro pilulis ſive earum maſſis efformandis, Syrupis eſſe præferenda? Mel verò quod & Melichius admittit, quamvis in craſſitie & conſiſtentiâ Syrupis par ſit, illis tamen pro ſpeciebus etiam quibuſcunque in maſſam pilularem cogendam, maximè præferendum*: Etenim hoc utilitatis à Melle præ Syrupis conſequimur, quod ſive pilulæ, ſive earum maſſæ, beneficio mellis cujuſdam in formam & conſiſtentiam earundem redactæ ob unctuoſitatem, mellis nativam difficile exſiccentur, aut aridæ fiant, ſed diu multùmque cum hyberno tum æſtivo tempore humidæ nonnihil, uti decet, mancant, neque ſitum contrahant quòd alias maſſis pilularum

quæ solâ aquâ aut succis quibusdam non inspissatis in corpus vel consistentiam aut massam earundem coarctantur, ut plurimum contingit, præsertim si Aloë, vel planè non, vel diminutè nimis addatur: Namque Aloë, tanquam succus inspissatus concretusque, non saltem se ipsam, sed & alias species à situ & corruptione præservare potis est. Similiter plurimi alii succi inspissati eâdem cum Melle & Aloë substantiâ unctuosâ & durabili, ad multos annos præditi, non ineptè ad pastas pilularum efformandas adaptantur, quum per se nonnulli ori, uti Aloës ob saporem amarum, sint ingrati, viribus autem eximii polleant, ita ut non paucæ virtutes pilularum massis illis ipsis succis inspissatis imprimi possint. Deficientibus autem succis recentibus inspissatis tempore hyberno, extracta aut decocta herbarum, (non autem sulphurearum aut odoriferarum) ad succorum inspissatorum vel mellis consistentiam abstracta, eorum, scilicet succorum vices supplere possunt, sed eo modo, quò in prioribus Animadversionibus innui, ut Aloë nempe sive succo crudò non inspissato, sive decocto, aut aquâ aliquâ appropriatâ nonnihil prius diluatur, quò exactius reliquæ species siccæ, extracta item & succi inspissati illi, scilicet Aloë, commisceri, atque sic invicem cuncta mutuò sese complecti possint. Exemplo sit subsequens formula massæ pilularum quæ talis:

Pilulæ Hy-
dragogæ.

PILULÆ HYDRAGOGÆ.

Recip. Succ. inspissat. Absinthij,

Agrimonia,

Ireos nostrat.

Extr. seu decoct. inspissat. Radic. Hermodact.

Ebuli,

Cort. median. Sambuci,

Centaurij minoris ana unc. semis,

Elaterij seu succi inspissati Cucur. asinini drach. unam semis

Aloës opt. pellucida uncias tres,

Diluatur prius Aloë nonnihil cum decocto Centaurii minoris non inspissato, cui jungantur succi inspissati, extracta aut decocta superius denominata, & leni calore ignis non Solis (plus enim Solis, quàm ignis calore Vegetabilibus à sua stirpe vel radice evulsis de viribus detrahatur) ad debitam consistentiam abstrahantur, addendo (si lubet) de pulveris semoleis destillationibus, quæ congrua videntur; utpotè pilulis hisce hydragogis, ante totalem autem earum exsiccationem

Pulv. Masticeis,

Myrrha.

Succini

Succini albi ana drachm. tres,

Magisterii Galappæ amygd. subacti drach.
unam semis.

Et postquam competentem consistentiam jam nacta est massa,
nec amplius in calore detinenda, superadde

Ol. Still. Cinamoni,

Calami aromat.

Garyophyllorum ana drach. semis,

Misceantur omnia exactè, fiatque massa justæ consistentiæ,
Dosis scrupulus semis ad scrupulum unum & drach. semis.

Hæc sit formula, qualiter ex diversis rebus, in unum effectum tamen conspirantibus, pilularum compositiones & præparationes instituendæ, quamvis si mihi daretur optio, ex paucioribus, duobus scilicet vel tribus saltem ingredientibus medicamenta composita absolverem.

In præparationibus nostris dexterrimis Pilularum Aloëphanginarum non mirare, Lector amice, quòd *exiguam quantitatem vini albi* (respectu specierum) *speciebus aromaticis* affundere, & binis vicibus ab iisdem abstrahere præceperim: Scio equidem, quòd *paucula illa uncia vini* vix sufficiant, ut *species* illo humectentur: è contra verò etiam me non latet, tantum humiditatis à dictis speciebus aromaticis destillando abstrahi posse, quantum affusum est, præsertim si ignem paulò fortiolem adhibueris, aut igne aperto, si mavis per retortam lutatam, destillationem peregeris, sine combustione tamen specierum, ne Empyreuma contrahat abstractus liquor, retortâ nimirum in altum satis collocatâ, igne præterea ritè adhibito, quem modum destillandi luculenter proposui in Animadversionibus aquarum destillandarum in genere: proinde cum mihi *paucula illa uncia vini à speciebus destillati vel abstracti*, sufficere viderentur ad *Aloë & species reliquas*, in massam efformandam, ac insuper experienciâ edoctus adverterem, *aquam abstractam hanc*, omnem odorem & fragrantiam, consequenter etiam virtutes sulphureas & volatiles *destillarum specierum aromaticarum* continere, superfluum duxi, plus, quàm quod necessum foret, *liquoris vel vini* iisdem *speciebus* affundere, ne quidquam de virtutibus specierum perditum iret, aut pilulis non imprimi posset. Cæterum dexterio-rem præparationem harum pilularum Aloëphang. excogitare vix poterimus. Si quis autem loco *vini speciebus aromaticis* affundendi, *vinum jam tum destillatum*, aut *aquam aliquam* substituere voluerit, per me licet, ego non sine prægnante ratione *vinum cæteris liquoribus* hîc præferendum omnino existimo. Præterea breviter monui in Animadversionibus

* B 2

præmissis

Caloris Sol
ejusque ra-
dii vegeta-
bilibus, à
radice sua
evulsis,
multum
detrahunt.

Circulatio
universi be-
neficio Sol-
is peragi-
tur.

Exhalatio-
nes terræ &
aquarum
potius ele-
vationes
sunt à Sole.

Vegetabilia
in Sole non
sunt exsic-
canda.

Terræ mor-
tue quan-
doque reviv-
iscunt.

præmissis harum pilularum, illas, scil. pilulas, mense Majo, Junio, & Julio insolando perficiendas, aut in Sole exsicccandas, perperam & inconsideratè præcipi; ratio est, quòd calore Solis, vel radiis ejusdem, vegetabilibus cunctis, præsertim, si à Sole immediatè attingantur, non minimum detrahatur; quod luculenter apparet in coloribus florum & herbarum, si ad altiora investiganda mentem elevare nolumus: Quis enim Pharmacopœorum adeò ignarus est, qui experienciâ non observârit, Rosas rubras, Violas purpureas, herbas & plantas viriditate summâ ornatas, radiis solaribus expositas, coloribus suis nativis maximâ ex parte, ac etiam fragrantia spoliari? contrarium verò evenire, si leni calore ignis eorundem exsiccatio instituat, atque ita coloribus suis nativis, salvâ insuper majore fragrantia, ad longum tempus asservari? Circulatio universi, generationes scil. & corruptiones, beneficio Solis, ignis nimirum elementaris & universi peraguntur; his enim detrahit, in altum revocaturus quæ antea tribuit, illis vigorem addit, excitaturus scintillam caloris nativi, cujus beneficio attractrice facultate cuncta pollent. Exhalationes igitur omnes elevationes potius dixeris à Sole: Calor ignis repellit, sursum elevant radii solares, eæ igitur & plures aliæ Solis & ignis discrepantes operationes qui observare noluerit, proculdubio mente captus est, & à verâ Philosophiâ alienus toto errat cœlo. Proinde pauculis his præmissis, Pharmacopœos monitos volo, ne exsiccationes vegetabilium Solis calore, præsertim si radiis ejus immediatè tangantur, peragant; nam præterquam quod Solis calor Vegetabilibus à suâ radice evulsis nec quicquam communicare possit, ea insuper suis virtutibus balsamicis subtilioribus penitus spoliare aptus natus est, experienciâ quotidianâ teste: Etenim non solum vegetabilia à matrice sua evulsa, tanquam volatilia, verum etiam mineralia etsi fixiora, Sol suis privat partibus tenuioribus, quæ aliàs magno impetu ignis ab iisdem segregari debent.

Non dubito autem, quin plurimi his meis assertionibus contradicaturi sint, rationibus ducti à rebus quoque mineralibus, quorum nonnulla vi ignis in terram mortuam veluti redacta, aëri verò & radiis Solaribus exposita denuò quasi reviviscunt, & quibus jam dudum spoliata fuere, iisdem paulò post uberimè imprægnantur virtutibus. Verum enim verò hæc & plures aliæ opiniones à mea sententia, experienciâ firmatâ, me abducere neutiquam possunt, si dixerò, omne siccum suum attrahere & appetere humidum: Matrices mineralium non penitus orbari vi ignis seminali suâ virtute multiplicativâ: Terram eruere vi calore Solis attrahentis spiritus quoque

que minerales, qui ab astris denuò deprimuntur, aut propriè motu, calore Solis vel ejusdem radiis elevatoriis amotis, tempore nocturno, deorsum tendunt: Esse circulationem universi, ut quæ interdiu vigore Solis elewantur, mox Sole vel ejusdem radiis destituta aut privata, astrorum influxu deprimantur, vel etiam proprio motu tanquam gravia deorsum tendant, recreentque sitibunda veluti à Sole exhausta corpora sic omnibus objectionibus satisfecero. Plura de Sole quidem, ejusque calore & virtute mirabili, naturali tamen agente, animus concepit, quod nimirum mundum hunc nostrum, globum terrestrem, utpotè rotundum, reliquis etiam stellas, corpora nimirum itidem gravia, nullibi affixa aut suffulta, Sol, maximus ignis globus & centrum universi (ad mentem Doctissimi Mathematici Copernici,) in suspenso detineat, inque gyrum rotet, ad instar ignis naturalis, qui & levia & sat gravia, habita proportionè substantiæ ac magnitudinis agentis & patientis, in suspenso quoque detinet, aut sursum pellit, inque gyrum rotat: Verum cum hæc à scopo nostro declinare & quibusdam paradoxa videri possint, quum tamen vera hæc dictitet ratio, & quotidianâ experienciâ in magnis incendiis, pulvere pyrio, luculenter demonstrari, ac insuper bombardarum machinis comprobari possit, paucis tantum quæsitum hoc, à nemine adhuc ventilatum aut tactum, sed simpliciter Motori primo, Divinæque voluntati adscriptum, ejusque jussui physicè movere, & tanquam Thefin Mathematicis accuratiùs dispi-ciendam, proponere operæ pretium duxi, transiturus ad alia.

Paradoxum
de Sole.

In Pilulis de Ammoniac Quercetani hoc præterea animadverto, quod *salia quædam* illis admisceantur, quæ massis pilularum, non quoad virtutes, sed quoad consistentiam, si *salia legitime parata sint*, non sulphure aut spiritu quodam acido adulterata, contrariantur, ut humidæ ferè semper digitis adhærentes pilulæ maneant, toties licet ad siccitatem abstractæ, ob liquabilitatem dictorum salium, & vim attractivam: potest tamen, si necessariò *salia* sint addenda, incommodum hoc pulvere aliquo exsiccante, utpotè *Cinamomi Rosarum, rub. aut alio, quò conspergi pilulæ solent*, (quæ tamen non diu asservandæ, sed protinus exhibendæ sunt,) nonnihil præcaveri, eas tamen *auri foliis* obducere necesse non est, nec consultum, sat erit illas pulveribus dictis conspersas mox in usum trahere.

Pilulæ de
Ammonia-
co Querce-
tani ob sa-
lia admixta
ventilan-
tur.

Massæ quædam pilularum, utpotè de Colocynthide & aliæ, quæ *diversa gummata* recipiunt, majori dexteritate parandæ sunt, quum *diversa gummata, diversos* exoptent liquores pro illorum dissolutione, nec uno eodemque liquore aut succo, porri

* B 3

scilicet.

scilicet, dissolvi possint: Exemplo sit *Gummi Sagapenum* & *Bdellium*, illud *resinosam* habet substantiam, hoc verò *aquosam* & *viscosam* ad instar *gummi Arabici*, hinc illud potius *oleaginosa substantia*, spiritu item *vini*, vel etiam *Terebinthina*, hoc verò *aquosa*, id est, *succo quodam* aut *aqua* solvi potest; verum cum *olea* aut *Terebinthina* ipsa, pro pilulis efformandis sint minus idonea, idcirco *vinum* aut *acetum stillatum* pro *similium gummatum resinosorum* dilutione, vel impropriâ dissolutione, adhibere possumus.

Crocus autem, qui plurimas pilulas ingreditur, sigillatim nonnihil diluendus est, vel cum *vinis* vel *succo aliquo*, quò cum pilulæ vel earum massæ alias in pastam rediguntur, ut eò meliùs cuncta se invicem complectantur.

Pilulæ de
Tartaro
Quercetani
ventilantur

Pilulæ de Tartaro Quercetani ad mentem nostram correctæ & paratæ, suis egregiis certè constabunt viribus, & exemplo esse possunt, juxta quod plurimæ similes compositiones vel præparationes institui queant: Etenim *species earum omnes*, tum alterantes tum confortantes s. q. *aqua affusâ* prius legitimè extrahuntur: *Aromatum* deindè & *Syracis Calamita* vires, additâ *particulâ vini*, destillando evocantur, cum quâ *humiditate spirituosâ* & *essentia aromatum imbutâ*, reliquæ *species*, utpotè *Aloë a superioribus decoctis omnibus* & *aromatibus* jam dum *insuccatâ*, nec non *Myrrhâ dilutâ*, & quæ sequuntur, legitimè in massam, omnibus apprimè servatis & collectis viribus, coarctantur, ut nil quicquam de iis perditum eat. Si quis vero *aromata* cum *Syrace*, nec destillationi nec decoctioni committere, sed potius, (omisso extracto eorundem exiguæ virtutis, quod alias pilulis per decoctum eorum etiam communicaretur) *olea eorundem destillatâ* jam confectæ massæ in competente quantitate addere voluerit, is, me iudice, pilulas efficiet efficaciores, præsertim si loco *Syracis*, non *oleum ejus stillatum*, sed saltem *resinam ejusdem* paratu facillimam, uti eam in Animadversionibus Theriacæ edocuimus, substituerit. Quæ ipsa autem *resina*, quò exactiùs massæ uniretur, & cuncta alia se invicem ad minima tangerent & complecterentur, ventriculo insuper ingestæ aut deglutitæ hæ pilulæ faciliùs dissolverentur, posset cum *oleis reliquorum aromaticum destillatis*, utpotè *Cinamomi*, *Maceris* & *Garyophyllorum*, nonnihil dissolvi, hæc quantitate servatâ nimirum, ut *resina Syracis drachmæ sex*, *ol. still. Macis* & *Garyophyllorum ana drachm. una*, *Cinamomi drachma semis*, plus minusve prout libuerit, accipiantur, Perpende Lector, quàm artificiosè res invicem jungi queant, si ducem rectam rationem sequamur, observando & considerando insuper, non quodlibet
ex quo-

ex quolibet fieri, nec quodlibet pati à quolibet, sed determinatum determinato homogeneo dextrè commisceri, prout in Animadversionibus præmissis, earumque Præfatione innui.

ET hæc de legitimâ pilularum præparatione super addita sufficiant, transeundem nunc ad classẽ, septimam; In quâ plurima notatu digna occurrunt ventilanda. Quorum proinde interest, ij cuncta quæ allata sunt in Animadversionibus, & jam jam addentur, æquâ lance perpendant & attentè perlegant, antequam sinistrum ferant judicium. Nam non ita scripsi, ut illa quilibet lippus & tonfor etiam lynceis mox oculis perspecturus sit, aut quælibet mulierculæ illicò imitari possint, sed doctis & in arte peritis. Adeoque imprudenter & perperam à quibusdam in jus vocor, quasi cuncta arcana pharmaceutica, illis Pharmacopœis jam dum nota, ita propalaverim, ut vel quævis anus illa nunc nôrit concinnare & præparare. Etenim quòd mei Censores advertere vellem, tantum abest, ut vulgus aut quælibet fœmina illa elaborare sciant, quin potius hæ ipsæ præparationes, juxta verissimas pharmaceuticæ genuinæ methodi regulas (à nemine tamen unquam animadversas aut luculenter scriptis comprehensas) & fundamentalem doctrinam hic traditam institutæ, solertem & peritum, non minùs doctum efflagitent Pharmacopœum, cumque à vulgari carbonario distinguant, ipsiusque Artis nobilissimæ dignitatem & præstantiam à culinariis servitiis eximiè vendicent, inque pristini honoris gradum integrè restituant. Proinde repercussio & hoc telo, vanâ irâ in me vibrato, non parcam ulterius operæ meæ, quin potius plurima notatu digna & necessaria superaddâ, præsertim in hac classe de extractis, cui non pauca, ad majorem & plenariam informationem pertinentia adstruendâ duxi. Præprimis *resinosa* *Resinosa* *extracta* sese sistant ventilanda, eaque nimirum, quæ vel ex *extracta* *ex-* *merâ* *refina* constant, utpotè *extractum Agallochi, Euphorbii,* *aminantur.* *Galbani, Gummi Gamandra, Guajaci, Mehoaca alba & nigra, Myrrha, Opopanacis, Sagapeni, Scammonii, Turbith,* vel saltem ex parte resinosa sunt, uti *extracta* *ferè cuncta composita,* paucis exceptis, *Diapœonias* nimirum & *Laudanum opiatum.* Porro *resinosa extracta* vel saltem pro maximâ eorum parte, ex *rebus resinosis* constantia, distinguenda sunt; *Extracto-* *rum* *disse-* *quædam* *enim* *eorum* *ex* *rebus* *odoratis* *balsamicis,* quædam *rentia.* *verò* *ex* *inodoris,* conficiuntur: Ex odoratis balsamicis (ut plurimum Cephalicis & Hystericis) sunt, *Agallochi,* seu *ligni Aloës, Myrrha, Opopanacis, Sagapeni, Galbani, &c.* disquisitione igitur dignum occurrit, utrum hæc extracta sine virium suarum jacturâ, ita ut nil de essentia & virtute rei extrahendæ

perditum eamus, parare liceat, quum rerum balsamicarum essentia in tenuibus & subtilioribus consistant partibus, quæ leni etiam calore ignis pulsæ, æthera petunt, relictâ terreâ mole, spiritu balsamico viduatâ, Verum quantumcunque rem consideratè etiam perlustro, vix tamen modum, qui voto meo ex omnibus satisfaciat, invenio. Quâcunque enim arte opus aggrediamur, vix ac ne vix quidem cuncta conservabimus salva, si debitam extracti consistentiam spissam indipisci propositum est, siquidem menstrua solventia vel extrahentia nullâ aliâ viâ, nisi destillando & abstractione à re extractâ separari queunt, quâ tamen simul & unâ partes subtiliores ejusdem rei extractæ evchuntur & abeunt. Nihilominus habitâ distinctione rerum extrahendarum, proponam duos modos non inelegantes, quibus votum doctrinæ cupidi sufficienter ut expleatur spero. Primus igitur modus talis esto: Nimirum ut *ex re extrahendâ resinosa & odorifera balsamica, oleum*, si ejus quidpiam alias res infit, destillando proliciatur, verbigratia: accipe

Ligni Aloës gummosi, vel

Gummat. cujusdam libram unam,

à quo destillando, sive per se, nullâ additâ aquâ, sed saltem *particulâ vini spiritus res aspersa*, ex retortâ vitreâ in segmentis humidis M. B. focatâ, veletiam igne aperto, si ignem debitum admoveere scias, sine combustione; sive etiam *affusa s. q. aqua simplicis*, proliciatur una cum aquâ *oleum essentiale*. aquæ supernatans; quò interin servato, extrahatur cum *spiritu vini* repetitis vicibus affuso *residuum à destillatione*, ad totalẽ virtutum terrestriorum prolectionem. *Essentia vel extractiones omnes junctim filtratæ* ad consistentiam competentem extracti vel resinæ in M. B. leniter destillando abstrahantur, *resina* demùm *in fundo Alembici relictæ* jungatur suum destillatione prolectum & *proprium oleum essentiale*, sive per se, sive *Saccharo* prius ad instar *Elæo sacchari* commixtum, & usui reponatur extractũ, viribus è quibus confectum cum terrestrioribus roborantibus, tum subtilioribus recreantibus; uberrimè imbutum.

Notandum tamen, cum *aqua* in destillatione *olei essentialis*, uti supra, prolectæ, non parùm *olei subtilioris*, inseparabiliter ferè adhærere soleat, è re meliusque esse omninò, ut sine affusione *aquæ*, *similes res* in retortâ vitreâ, additâ saltem *particulâ spiritus vini* pro humectatione earum, destillationi committantur. Vel, si *olea similia destillata essentialia* aliàs in Pharmacopoliis non adulterata prostant, præstat, ut ejusdem *olei antea stillati* competens portio, *extracto* proprio ad majorem virtutum impressionem superadjiciatur.

Alter

Extracto-
rum resi-
nosorum &
balsamico-
rum dex-
terrima
preparatio.

Portio o-
leorũ still-
at: essen-
tialium a-
quis cum
quibus de-
stillantur
inseparabi-
liter per-
miscetur &
adhæret.

Alter modus, qui instar essentia liquidæ, & usui medico perindè non ineptus est, subsequens esto:

Rx. Ligni Aloës opt. gummosi uncias tres,

Cui minutim conciso superaffunde,

Spiritus vini rectificati uncias sex vel octo.

vel si mavis *Spiritus Rosarum*, aut *Cerasorum*, vel etiam *Spiritus Liliorum*, convallium substituas, & in Alembico juncturis uudique & diligenter luto clausis, igne arenæ totus proliciatur spiritus, odore & sapore præstans, ad ficcitatem ligni: Quò interim *Spiritus scil. fragrans* studiose asservato, extrahatur repetitis affusionibus *Spiritus vini recentis*, relictum à distillatione lignum, ad totalem resinosa substantiæ prolectionem; hinc in M. B. *extractionum omnium spiritus* destillando denuò provocetur, quousque resina sive extractum resinofum spissum in fundo Alembici appareat, tum *resina vel extractum* in fundo Alembici relictum, *Spiritus fragrans superius asservato* præviâ digestionem solutum & filtratum, usui reponatur, tanquam essentia legitime confecta & præstans; quæ tamen *essentia*, quod admonitione dignum, & scitu necessarium est, non *aqueis vehiculis* commiscenda est, dum ægrotantibus est propinanda, sed *Spiritibus utcumque ardentibus*, aut *aqueis spirituosiss Apoplecticis, Epilepticis, Hystericis, Elix. vitæ Matthioli* & similibus; vel etiam *Syrupo crassiori* admixta legitime & debite exhibebitur: sin verò minus hoc fiat, & *essentia talis aqueis vehiculis puris* commisceatur, tota ejus resina ab aquea humiditate præcipitata, usui medico, cum in exhibitione, tum operatione planè inepta redditur. Hæc ipsa cautela in exhibitione spissi & resinosi extracti perindè cum primis observanda, ne Medicus Pharmacopœum, tanquam malè præparati medicamenti arguat, nec æger inutilis remedii repetita sumptione torqueatur; & ne uterque spe suâ in operatione decidant, & frustrentur.

Essentia
resinosa
rerum, quæ
ratione pa-
randa.

Extracta
resinosa ra-
queis vehi-
culis non
commis-
cenda.

Quod reliqua *extracta* spectat *resinosa*, ex *rebus non sulphureis aut odoriferis* parata, quædam eorum totaliter exsiccata in pulverem rediguntur, utpotè *Scammonii, Galappæ, Gummi guttæ*: quædam verò ficcitatem totalem, ut in pulvere permanentem commodè redigi queant, haut nanciscuntur, nimirum *Mechoacæ albæ, Turbith, Agarici, Ligni sancti, &c.* Illa luculenter satis & dextre edocta sunt alibi in animadversionibus Mantissæ; sub titulo Magisterii Galappæ: Hæc verò quâ ratione dextre paranda, ne usui repugnent Medico, hunc sequere modum:

Rx. Radic. Mechoacæ albæ vel

Ligni sancti gummosi uncias sex,

* B 5

Concisz

Extracta
resinosa
omnia sic-
citatem to-
talem hanc
nasciscun-
tur.

Concisæ immittantur Cucurbitæ vitreæ, quibus super affundatur

Spiritus vini rectificati q. s. ad supereminentiam quatuor digitorum transversorum.

Stent in digestionem unâ atque alterâ die in loco calido, spiritus tinctus deinde per filtrum separetur, aliusque super affundatur, ac factâ digestionem & extractionem perinde colaturâ separetur, hocque toties repetendum novâ spiritus vini affusione, donec essentia omnis extracta sit: Colatura post omnes filtrata & Alembico vitreo immisâ, leni balnei calore destillando ad libram unam circiter abstrahantur, residuo in Alembico liquori innabit resina, quæ à liquore studiosè separanda, & in scutella igne arenæ moderato totaliter exsiccanda, ut in pulverem redigi queat; residuus verò liquor à quo resina separata est, ulterius ad extracti spissitudinem exhalet, cui resina subtiliter pulverisata, & amygdalis dulcibus (quod benè observandum) subacta, pulveris nec non Sacchari particula additâ optimè commisceatur: si minus autem resina, prout sæpè contingit, totaliter exsiccare & pulverisari queat, solvatur illa denuò, dum liquida adhuc est, portiunculâ rectificatissimi spiritus vini, & extracto residuo spisso adunetur super igne lenissimo, cum spiritus vini promptissimè exhalabilis auras petat, addaturque perinde extracto sic perfectè parato, particula Sacchari pulveris sati, quò facilius post, si non in aqueo planè vehiculo, saltem in Symplo vel Melle, aut etiam in spiritu vini illud dissolutum ægrotantibus commodè propinari & exhiberi possit. Namque nisi legitimè & debite similia extracta solvantur, ne resina ab aqueo liquore precipitentur, exiguum effectum ab illis nobis promittere possumus, cum resina, ut alibi etiam admonui, in suâ resinosa substantiâ hominibus exhibitæ, parum vel nihil operentur, imò ventriculo & intestinis aliquando sese agglutinantes firmiter, varia incommoda, dolores colicos acerbissimos & fluxus alvi immoderatos syntheticos, si resina purgantes fuerint, Galappæ vel Scammonæ, inducere solent: Medicus proinde, qui similia extracta resinosa præscripturus est, si effectum felicem ab illis expectare velit, cum ad præparationem, tum exhibitionem aut dissolutionem illorum legitimam, attentos habeat oculos, secus parum laudis & emolumenti inde consequetur. Extracta reliqua composita, utpotè Diacarthami, Cholalogi & quæ Scammonium, Turbith aut Mechoacannam inter reliqua ingredientia admittunt, juxta modum jam præscriptum, aut secundum Animadversiones Extracti Diacitri legitimè & dextrè parari possunt. Plura quæ

Extracta
resinosa
qua ratione
legitimè
exhibenda.

Extracta
composita.

quæ ad legitimam extractorum præparationem pertinent, fideliter in singulorum extractorum Animadversionibus annotata sunt, proinde studiosè observentur, quæ ratione *Specierum Diambra*, aliarumque rerum planè inutilium compositionibus intermixtarum, admonui; nec non, quæ in Animadversionibus extracti Marocostini recensui incongrua, & quàm dextrè illud parare edocuerim, quibus benè observatis, habebimus posthac verè regia medicamenta efficacissima, in quibus & Medicus & Patiens fiduciam suam firmiter collocare possit, spe suâ haut frustratus.

Decocta in classe sequente octavâ, ab erroribus apprimè liberata sunt, proinde eorum Animadversiones, cum particulares, cuilibet scilicet compositioni decoctorum affixas, tum universales, utpotè quæ generaliter de omnibus decoctionibus loquuntur, diligenter attendendas censeo, nec non observatis aliarum compositionum animadversionibus, quæ majorem rerum agendarum & naturalium dilucidationem afferre possunt: Etenim cuncta attentè & diligenter cum iudicio perlecta, quæ sparsim in præmissis & hâc ipsâ appendice tradita sunt, vorum cupidi discantis in omnibus sufficienter explebunt, ita ut nihil desit, quod ad veram & legitimam medicamentorum compositionem & præparationem pertinet, à nemine unquam tam luculenter & sincerè posteritati communicatum.

Ad classẽ
octavam
de deco-
ctio.

Hinc ad alia transeo, classẽ nonam de pulveribus tractantem, quæ & ipsa brevioribus Animadversionibus generaliter perlustrata est, cum supervacaneum esse existimârim, entia citra necessitatem multiplicare, ac scripta scribere: si quis verò clariorem de dextra pulverum præparatione informationem anhelaret, is adeat Dispensatorium nostrum novum, ibidem de speciali cujuscunque pulveris compositione & præparatione sufficientem capiet informationem, quæ hâc in classe de pulveribus mutatis mutandis ingredientibus, aptè inferri non potuit.

Ad classẽ
nonam de
pulveribus.

Quocirca porrò me confero ad Lohoch classis decimæ quorum animadversiones, licet veras eorum præparationes, edoceant; lubet tamen nonnulla superaddere, quæ majorem informationem & exactiorem Lohoch parandi modum palam faciant. Parentur itaque Diacodia Joannis Baptistæ Montani & Galeni tali modo, utpotè.

Ad classẽ
decimam
Ecclegma-
tum & Lo-
hoch.

DIA-

DIACODION JOANNIS BAPTISTÆ MONTANI.

R. Caput papaveris albi sine seminibus, Num. xx.

Siliquarum dulcium uncias tres,

Glycyrrhizæ rasæ uncias duas,

Omnia concisa coquantur in libris circiter octo aquæ fontanae, ad medias, decoctum expressum & albumine ovorum clarificatum ad libram unam evaporare permittit, in vase terreo (nam si quæ diu concoqui debent, in æneis vasis aut instrumentis coctiones non perficiantur, propter rubiginem pectori summè nocivam, quam & accida & dulcia in æneis instrumentis diu retenta & cocta, contrahere possunt,) quòd serva: Jam accipe etiam.

Semen Papav. albi uncias tres circiter,

vel quantum viginti capita papaveris grandiora inclusum habebant, quod in mortario lapideo, si fieri possit, contunde, affusa, uti moris est, successivè portunculâ superioris decocti ad pulvis minutissimæ formam, quam per setaceum, prout in præparationibus pulparum moris est, cum decocto superiore transmittit & coge, ut fiat emulsio crasse albicans, cremoris lactis ad instar, huic tandem adde

Sacchari albißimi libram unam semis,

Et solâ dissolutione sacchari igne levisimo sine ebullitione confice Diacodion, oculis & ori gratum ac efficax.

DIACODION GALENI SIMPLEX.

R. Caput Papav. albi recent. Num. xx.

Quæ seminibus prius exinanita & concisa, coquantur in s. q. aqua simplicis ad remanentiam duarum circiter librarum: Decocti colati & alb. ovorum clarificati libra una semis, cum

Mellis purissimi despumati libris duabus,

coquantur ad pristinam mellis consistentiam, vel paulò crassio-riorem, dimidiâ librâ decocti servatâ, quâ cum

Semina Papav. albi recentia è capitibus

suis superius excepta,

in mortario optimè in pulpam subtilem & liquidio-riorem contunde, & per setaceum cogendo trajice, quam superiori melli Papaverino commisce, sicque dextrè paratum Diacodion asserva.

Nota: Si cuiquam magis arrideat idem Diacodion cum Saccharo conficere, is instituat ejus præparationem ad normam superioris Diacodii Joannis Baptist. Montani.

DIA

DIACODION EX SAPA VINI

fiat modo sequenti, nimirum.

Ex capitibus Papaveris, suo semine spoliatis, paretur decoctum ad libras duas circiter, in cuius decocti libra una semis solvantur succi Glycyrrhizæ uncia dua, & sapa vini dulcis libra dua, commixta coquantur ad pristinam seu crassiorem sapa consistentiam, cui addatur pulpa seminum Papaveris è capitibus suis superius exceptorum, cum decocti superioris asservatâ parte per setaceum transmissa, sicque etiam legitimè paratum Diacodion usui servetur.

Diacodion Actuarii paulò artificiosiore præparationem exoptat, quantumvis & illa præparatio, quæ in Animadversionibus ejus est præmonstrata, non sit spernenda, potest autem institui tali pacto:

DIACODION ACTUARIJ.

Diacodion
Actuarij.

℞. Capitum Papaveris recentium, seminibus
exceptis, Num. xij,
Rosarum rubearum unciam semis,
Radic. Consolid. majoris,
Balauustiorum ana drach. duas,
Myrti,
Dauci ana unc. unam semis,
Sumach.
Florum Althea ana drach. tres,
Seminis Portulacæ drach. unam.

coquantur, crassiusculè incisa & contusa cum s. q. Aquæ ad remanentiam librarum circiter duarum, cum decocti hujus clarificati particulâ paretur ex seminibus Papaveris, jam jam è superioribus suis capitibus exceptis pulpa liquida, per setaceum transmittenda, quâ interim servatâ, solvantur cum reliquo clarificato decocto.

Succ. Acaciæ

Glycyrrhizæ,

Hypocystidis ana concreta, drach. una,

ac cum

Mellis de spumati libris duabus,

Coquantur ad crassam mellis consistentiam, admiscendo, dum adhuc calet,

Pulver. Boli Armeni unam semis,

Corall. utriusque,

Sanguinis Draconis ana drach. duas,

Croc.

Croci Austriaci drach. unam,
Cinamomi opt. vel quod melius foret,
Elae sacchari Cinamomi drach. semis,

Sicque conficiatur Diacodion ad præscriptum usum haut ineptum.

Quod pondus *quorundam ingredientium* duplicârim, factum est ideò, quòd *ea in substantia & formâ pulverum* non addiderim, sed *decoctioni* una cum *capitibus papaveris* destinârim ad majores virtutes & gratiam insuper Diacodio conciliandam, quod ob quantitatem pulverum ingratum esset futurum, ac insuper inefficax, *Decoctiones* enim sive *extractiones* promptius, quàm *pulveres* penetrant, viresque suas exerunt: Reliquorum verò *ingredientium pulveres*, decoctionibus, (præsertim quæ *aqua simplici* instituuntur,) non æquè ac reliqua accommodatos, in substantiâ admiscui, quia nec *Bolus* nec *Corallia* ab *aquâ* solvi, aut multum ab iis, *Corallis* præsertim, extrahi potest, uti nec à *sanguine Draconis gummoso*: *Cinamomi* etiam vires in decoctione penitus penitusque exhalant, ut & *Crocus* coctioni commissus nonnihil deperit; hinc illa, quippe quæ reliquis ingredientibus minùs sunt nauseabunda, in substantia, in pulveremque redacta, huic diacodio addidi.

Ex hac dextrâ hujus Diacodii præparatione, solidum Diacodium, quâ ratione parandum, patebit.

Lohoch
 Sanum.

Lohoch sanum & expertum modo sequenti laudabiliter confici potest, utpotè.

Recip. *Hysopi.*

Glycyrrhizæ, ana unciam semis.

Iujubarum,

Sebesten ana Num. x x x.

Passular. majorum enucleat :

Ficum pinguum,

Dactylorum ana uncias duas,

Capillorum Veneris manip. unum,

Calamintha,

Rad. Ireos Flor.

Sem. Lini ana drach. tres.

Fœnugraci drach. quinque,

Concisa quæ conscindenda, & contusa quæ contundenda sunt, coquantur in *f. q. aquæ puræ* ad remanentiam circiter *librarum duarum*, decoctum coletur, ac *albumine ovorum* optimè clarificetur: Hinc ex,

Pinearum mundat; uncis duabus, &

Amygd. dulc. decorticat. uncia una,

in

in mortario optimè, & subtilissimè contusorum, beneficio superioris decocti trium circiter unciarum confice pulpam seu emulsionem crassissimam instar cremoris lactis, per setaceum transmittendam, quâ factâ, & interim paulisper asservatâ, cum reliquo decocto clarificato

Sacchari albißimi libras duas

coque ad consistentiam Syrupi quodammodo crassiore, cui Syrupi dum adhuc calet, immergantur ac commisceantur, *pulpa seu emulso crassa Pinearum & Amygdalarum superius asservata*, item, pulveres sequentes, nimirum:

Pulv. Liquiritia subtiliss.

Amyli ana drach. sex,

Ol. still. Cinamomi

Anisi,

Fœniculi ana scrupulus unus prius cum

Pulv. Sacchari albißimi drachmis sex circiter

commistorum,

Et efficietur sic Lohoch, nomini ejusdem correspondens,

Nota: si quis *pulv. Tragacanthi & Gummi Arabici* admiscere voluerit, per me licet, sed edulium conficiet ingratum & glutinosum, eò magis, quò diutius asservandum; nam inter initia ob Syrupi lentorem promptè illa in viscum non convertuntur, sed successu temporis, glutinosa nimis unâ cum Syrupi evadunt: Proinde suadeo, ut modo insinuato, auctâ quantitate & pondere reliquorum ingredientium, nimirum *Pinearum, Amygdal. dulcium, Pulv. Glycyrrhizæ, Amyli, Ireos*, ut quæ Saccharo vel Syrupi magis correspondent quoad competentem compositionis normam, hoc Lohoch conficiant, quippe quod & ori gratum, ac viribus non exiguis futurum. *Olea still. Cinamomi, Fœniculi & Anisi* in Ekæosaccharum prius conversa ultimò adjeci, eorundum autem substantiam totam ex quâ, primæ decoctioni detraxi, ne tota eorum vis & efficacia, in subtili partium tenuitate consistens in coctione exhalaret, sicque medicamentum eorum viribus effectum redderetur, in attenuandis præsertim & incidendis crassis humoribus, quod ipsum per se aliàs crassum & viscidum, eò magis si *gluten Tragacanthi & Arabici gummi* adderetur. Et lubens informati cupio, quomodo crassissima & viscosa medicamenta, quorum non exigua copia in dispensatoriis extant (quibus vires illæ incidendi & attenuandi cordatè adscribuntur) crassos pectori aut visceribus naturalibus & vitalibus impactos humores attenuare & incidere possint, quum insuper etiam omnia similia medicamenta ventriculo immediate ingerantur, nec citius prædicta viscera attingant,

usque

Tragacanthum & Gummi Arabicum reddunt Lohoch salinum nimis glutinosum, cum tempore.

Crassa & viscida tenuibus incidenda & attenuanda, non itidem crassis & viscosis.

Ad classem undecimā.

usque dum digestionem & mutationem sui in ventriculo percella, prout reliqua similia esculenta vegetabilia, concoctionibus & mutationibus obnoxia, in chylum & sanguinem pro parte convertantur, ac consequenter per totum corpus distributa, in nutrimentum corpori tandem cedant; exigua insuper eorum particula, si doses eidem medicamento assignatas penitus considero, partes affectas attinget. Magna proinde audacia in assignandis medicamentorum similium virtutibus perspicitur, quæ occulta interim debacchatur in ægrorum salutem: Ob id plurimi etiam inescati, qui de scriptis laudum varietatibus nimium se circumveniri passi, decipiantur & decepti sunt: Memores simus aurei præcepti, quod contraria contrariis curanda sint, consequenter crassa & viscida tenuibus attenuanda & incidenda, habitâ interim proportionem materiæ peccantis, & medicamenti operantis, quoad quantitatem & qualitatem.

Classis undecima, quæ de speciebus aromaticis agit, & plurimis inutilibus compositionibus potius oneratur, quam ornatur, suis Animadversionibus generalioribus & succinctis jam discussa est, quas benevolo Lectori unice commendo, qui ipse evidenter perspiciet, non tam in præparatione, quam compositionibus earundem specierum errores haut leves esse commissos, quorum alios annexæ animadversiones in lucem producant, alii verò ex novis specierum compositionibus Dispensatorii nostri novi palam fiunt, quò benignum Lectorem relego, & subsequenter.

Ad classem duodecimā

Classem duodecimam Trochiscorum pariter paucissimis percurro, in quâ si Animadversiones nostras super illam factas, æquâ rationis & iudicii lance trutinaveris, re ipsâ deprehendes, vix quidquam, quod ad dextram Trochiscorum compositionem & præparationem facere possit, omissum esse; detectis insuper erroribus haut levibus in eorum methodo tum componendi tum præparandi commissis, adeoque cuncta quæ ibidem prolata sunt Physicè & Medicè, Lectori potius commendare, quam plura addere è re fore existimavi: Etenim non solum, quæ ad legitimam Trochiscorum compositionem & præparationem spectant, lucidissimè detexi, ubi monstravi etiam, non quodlibet cum quodlibet aptè commisceri posse, verum etiam quæ nemo ante me *de viperis & serpentibus* pervestigavit, ea theoricè & practicè, experientiâ & rationibus firmata, fideliter publico donavi. Examini quæso subiciat, quisquis exacto iudicio pollet, quæ, absque longo

longo verbosarum ambagium firmate, *de viperis* & *serpentibus* publici juris feci, conferat autem ea cum illis, quæ apud diversos Authores *de viperis* tractantur, & manifestè deprehendet, eos vel ab aliis inconsiderato calamo sua exscribere, aut opinione pravâ novos errores procudere. Quod si quispiam autem auctoritatem veterum oculatæ veritati pertinaciter opponere præsumat, id quod sæpè & hodiè inaudire oportet, cum hætenus sit numerus sanè exiguus eorum, qui damnatis veterum tenebris, ubi eos errare deprehendimus, in apertâ luce clarissimâ ambulare satagant, quin potius cum millibus errare, quàm cum uno vel paucis sapere firmiter decreverint: Is profectò in venerandam Antiquitatem multum iniquus est, utpotè, quæ passim in suis scriptis paratam se contestatur audire saniora consilia. Contulerunt igitur primi Authores sua fideliter in æconomiam Medicam, tunc quidem temporis optima, sed quæ tempore succedente exornare & meliora reddere nulla lex vetat. Et quis tantæ mentis stupore torpabit, qui si Trochiscos viperarum veterum accurratione mentis acumine æquiter saltem inspiciat, detectâ insuper fraude, quæ in illorum præparatione committitur, eos nihilominus adhuc juxta modum antiquum paratos, Trochiscis vel pulveribus meis viperarum fidelissimè edoctis præferendos, ac Theriacæ Andromachi admiscendos censeat? abhorret profectò animus talia perpetrari, quæ non nisi maligno aliquo spiritu instigante in humani generis perniciem extremam cedere possunt, ut undè vitæ salus speranda, exitium obrepit & adventet. Quæ plura addi possent in hæc & sequenti classe decimâ tertiâ, ea Dispensatorium novum ejusdemque Appendicis compositiones dilucidabunt.

Classem quod concernit decimam quartam, eam perindè *Ad classem*
parum percurrere libet: In illa autem primum sese offert *decimam*
Theriaca, medicamentorum omnium Regina olim dicta, de *quartam*.
quâ, quid sentiam, in Animadversionibus ejusdem liberè mentem exposui, legitimâ pariter ac convenienti ejus præparatione fideliter edoctâ. Ast quamvis in descriptione & præparatione ejus dextrâ veram ducem rationem secutus sim, quod nemo sanæ mentis, qui cum judicio illa perlecturus est, inficias ibit; plurimis tamen surdis fabulam narravi, eo quod à conceptis semel erroribus, lucidissimè licet demonstratis & detectis, quamplurimi abducisse neutiquam patiantur, sed in summum humani generis detrimentum, hucusque cantilenam antecessorum, partim pertinaciter meliora scientes, partim insciter, quod nondû dignati sint saniora lectione diligenti percurrere, turpissimo

* C

Trochisci
Hedychroi
perperam
figillatim
Theriaca
admiscen-
tur.

Trochisci
de viperis
ventilan-
tur.

Panis ve-
nenorum
attractivū,

turpissimè obstreperant, & obnitantur, Pharmacopœis præcipientes, ut more antiquo similium & præcipuorum medicamentorum præparationes adhuc instituant, incii, & incauti, sic multorum peritiorum Pharmacopœorum ac Posteritatis risui seipsum exponere exhibendos, ut quæ tam seniorum præceptorum simplicitatem & in arte hallucinationem jam jam agnoscit, & in posterum seposita obedientiæ non necessaria, imò noxiæ larvæ, magis magisque detestatura est. Et quæ ratio est in Theriaces compositione & præparatione, entia citra necessitatem multiplicare? primo additione *Trochiscorum seu Magmatis Hedychroi*, cum propemodum *omnia* eorundem *Trochiscorum ingredientia* Theriaces compositioni antea inserta sint, pauculis exceptis, rebus nimirum cum qualitate suâ, tum pondere nimis exiguo, huic Theriaces compositioni indignis & superfluis, uti ex resolutione nostrâ accuratâ patet. An non igitur consultius sit, *quantitatem simplicium specierum*, utramque compositionem ingredientium, competenter in ipsa Theriaces compositione & præparatione augere & junctim in pulverem redigere, quàm illa ipsa, *quæ Trochiscos Hedychroi constituunt simplicia*, figillatim prius in massam & Trochiscos cum *vinofalerno* redigere, exsiccare & denuò pulverisata iisdem *Theriaces speciebus sui generis & speciebus* commiscere. Nam præterquam quòd *harum specierum* (scilicet Trochiscos Hedychroi ingredientium) Trochiscatio seu efformatio in Trochiscos, planè insipida sit, cum denuò in pulverem redigi debeant, earum insuper virtutes in exsiccatione Trochiscorum multum exhalent, & consequenter effœtæ reddantur; sunt enim *species ut plurimum aromatica*, quarum efficacia in subtili partium tenuitate consistit, promptè exhalabilis, quamque exhalationem *dictarum specierum* maximè promovet, vehiculi instar, *vinum Falernum*, quippe quod ipsum non solum penitus penitusque in exsiccatione Trochiscorum exhalare debet, relicto pauculo crassamento tartareo Trochiscis admixto, verum una secum rapit *potiores & subtiliores Opobalsami, ceterarumque tenuium partium specierum* exoptandas virtutes, quod ipsa dictat ratio. Porro Trochiscos de viperis quod attinet, hi quamvis fideliter ad mentem Galeni cum *parte quarta panis bis cocti*, respectu *carnis viperina*, confecti essent, qui tamen reverà non sunt, illos nihilominus rationabiliter approbare nequeo: Nam, dicamob, quæ virtutes eximiae & alexipharmacæ, à *pane bis cocto* sperandæ? aut quid is corrigere potest? cum, si cujusdam veneni particeps esse *caro viperarum*, illud panis potius attraheret aut retineret, tanquam venenorum verum attractivum, juxta

Docti-

Doctissimorum Virorum, assertionem, & quotidianam tem- non corre-
 pore pestis experientiam. Desuntne nobis in tanta ubertate tivum.
 præstantissimorum remedium, quibus D E U S largiter nos
 donavit, *simplicia alexipharmaca pane aptiora*, quorum be-
 neficio *caro viperina* in massam & Trochiscos cogi, diutius-
 que asservari, ac à situ & corruptione in longum tempus con-
 servari possit? quippe quod additione *panis* minimè conse-
 quimur, sed ipse brevi (scilicet *panis*) situi & corruptioni
 obnoxius, in vermium escam cedit. Nonne igitur consul-
 tius foret *pulverem viperarum* saltem legitime præparasse
 & simpliciter asservasse, (qui si *sale quodam* conditus est, in
 multos annos incorruptè perstabit) vel *illum pulverem*
 beneficio cujusdam *Gummae* Theriacam aliàs ingredien-
 tis, in Trochiscos efformasse, si diutius illos asservare
 animus sit; quæ cuncta fideliter & diversimodè ad dele-
 ctum in Animadversionibus horum Trochiscorum edocui,
 ut uter arrideat modus, quis alterum amplectatur. Si igitur,
 Lector amice, ex hac Trochiscorum de viperis præparatio-
 ne, juxta mentem Galeni fideliter etiam instituta hæc sequan-
 tur incommoda, quid boni nobis promittere possumus, si *de-* Trochisci
cupla aut duodecupla quantitate panis bis cocti, caro viperarum excipiantur? & quidem necessario, cum aliàs impossibile de viperis
 sit, ut *caro viperina, una cum jure*, in quo decoctæ fuerint in præpara-
viperæ, cum præscriptâ quantitate *panis, quarta scilicet parte* tioneni-
respectu carnis viperinæ, in massam & Trochiscos efformari mia panis
 possit, quod fusiùs in antecedentibus Animadversionibus mon- quantitate
 stravi, & quam oculis propriis contemplatus sum, adulteratio- addendâ
 nem manifestissimè detexi, adeò, ut quilibet nunc, qui mihi adulteran-
 fidem adhibere nolit, ipse periculum facturum, rei veritatem tur, vel il-
 experientiâ comprobare possit. Transeo ad *Trochiscos de* legitime
Scilla, quorum loco *pulpa Scilla* in correctâ Theriaces parantur.
 præparatione non sine prægnanteratione substitui: Etenim Trochisci
Ceparum omne genus in exsiccatione maximâ ex parte de Scilla.
 exhalat, relictis *membranulis inutilibus & effatis, spiritus*
suo nares aliàs feriente orbatis, quod in præscriptâ ab Autho-
 ribus Trochiscorum de Scilla præparatione evidenter demon-
 strari potest, modò is, qui eos paraturus est, *exactum pondus*
Scilla, & *farina Orobi* vel *Dictamni radicis* observet, ex-
 perietur à *Scilla* exiguum quid unâ cum *farina Orobi* vel *Di-*
clamni post exsiccationem Trochiscorum remanere, uti
 fusiùs in eorundem præparatione, & Animadversionibus
 super eosdem factis evidenter demonstravi. Etenim, quod
 de *farina Orobi* vel *Dictamni* in exsiccatione Trochisco-
 rum nil quidquam exhalare, ac nec in pondere diminui possit,

* C 2

experi-

experimentum facere in facili est; nam quotiescunque *farinam* sive *Orobi*, sive alterius cuiusdam leguminis cerealisve humectaveris & denuò exsiccaveris, idem pondus, quod antea erat, post exsiccationem in residuo manebit: adeoque non incongruum fore arbitror, *pulpam Scilla* pro medietate ejusdem Trochiscorum, pro alterâ autem parte dimidiâ, pulverem *Diclamni albi*, vel *farinam Orobi*, utpotè ex quibus prædicti Trochisci unâ cum *Scilla* parari consuevère, his de *Scillâ* Trochiscis substituere, si *Scilla vires* necessariò Theriacæ virtutes alexipharmacas adaucturæ sint, de quo tamen meritò dubitari possit, interim tamen fides sit penes Authores.

Gummata
dum sol-
vantur non
diutè coquen-
da sunt.

Ceterum in præparatione Theriaces observetur, ne *Gummata*, utpotè *Sagapenum*, *Oppopanax*, *Galbanum* in eorundem dissolutione multum coquantur, sed selecta prius & pulverisata, quod tempore hyberno fieri potest, in *vino Cretico*, vel *essentia viperina*, cum *vino Cretico* paratâ saltem diluantur, super igne lenissimo, ne diuturnâ coctione vires eorundem præcipuæ subtilioresque composito detrahantur, spiritu nimirum & oleo violentâ coctione evanescentibus: Si verò denominata *Gummata* unâ cum *Resina Styracis*, *Mastiche*, *Olibano* & *Bitumine Indaico*, non nemo junctim in *Terebinthina* & *Opobalsamo* solvere intenderet, is, me judice, non ineptum opus perageret, cum *Terebinthina* sit de naturâ *Gummatum resinorum*, propterea facile in eâ illa liquantur & verè dissolvuntur, quod nec *vinum* nec *acetum* efficere potis est. Et hæc quoad nonnulla & præcipua, Theriaces compositionem ingredientia superaddita sufficiant, reliqua petantur ex præmissis ejusdem Animadversionibus,

Theriaca
Romana.

Transco porro ad Theriacam auctam à Medicis Romanis & Bononiensibus, quæ ipsa Theriaca multis rebus vel ingredientibus, nullâ planè alexipharmacâ virtute præditis, præter alia indigna Theriacam Andromachi ingredientia aggravata est, utpotè, quod singulariter considerandum & reprehendendum est, *SUCCO INFUSIONIS ROSARUM INSPISSATO*. (res ludica & risu digna.) Item *tride Florentina*, *succo Glycyrrhizæ*, *Agarico*, *Myrobalanis*, sem. *Anisi*, *Feniculi*, *Gummi Arabico*, *radice Asari Scabioso*, *Cornu Cervi* usq. aliisque complurimis, adeò ut si quis eam penitiùs secundum ingredientia ordine examinare intenderet, informe chaos atque mistura, nescio quo nomine indigitanda, exurgeret: sed indigna sunt hæc pluribus verbis, nam brevibus complecti nequeunt, idcirco relegantur potiùs nimis auctæ hæc compositiones, & obli-terentur, ne posteritati in risum cedant. Ego verò non
is sum.

is sum, qui venerandæ Antiquitati quidquam detrahere præsumam, monstravi saltem errores prægrandes, quibus illi, qui Herostrati, Ephesiani illius templi incensoris instar, gloriolam in dedecore captaturi Antiquos ad invidiam onerant, & quem illi meriti non sunt, despectui & opprobrio exponunt, non enim tot tantosque errores vel Galenus vel Hippocrates, quoad medicamentorum compositionem & præparationem commiserunt, ut plagarii audiant, quamvis ab initio Medicinæ tanquam inventores tantoperè versati non fuerint, ut rem vel artem simul invenirent, simul excolerent, integrè, & ad totalem perfectionem perducerent: Hinc meritò, licet errassent, veniâ digni & honestam excusationem promeriti essent. Sequens Theriaca Diacofaron Mesues compositio inter præcedentem & sequentem ipsam etiam Theriacam Andromachi, quoad compositionis concinnitatem, & *ingredientium Alexipharmacorum* competentem quantitatem, facile primas tenet, quamvis & sequens D. D. Augustanorum Theriaca suas mereatur laudes, modò inutilia quædam superaddita refecarentur, ac insuper pondus quorundam ingredientium immutaretur.

Theriaca
Diacofaron
Mesues ob
compositi-
onis con-
cinnitatem
commen-
datur.

Mithridatium Damocratis Panacæam mehercle nobis promitteret, si vera essent, quæ de immensis ejus virtutibus ad tot tantaque morborum monstra profliganda deprædicantur; revera Dii essent Medici & Numine pleni, si talis medicina illis suppeteret, quâ solâ tantos in naturam humanam conjuratos hostes propellere possent; ast facile ruit tantum medicamenti elogium, dum effectum promissis in plerisque non respondere deprehendimus, & experientia consulti-
tur testis. Quod *Trochiscos Cypheos* Mithridatii præcipuum ingrediens spectat, de his eadem quæ de *Trochiscis Hedychris* Theriacam ingredientibus dicta sunt, afferri possent, verum cum in Animadversionibus ejusdem Mithridatii ventilati sint, illis nunc superfedeo, & plura quæ essent in Mithridatii compositione & præparatione digna correctione, ex sequentis Antidoti Matthioli Animadversionibus, quæ plurimorum compositorum absurditatem palam faciunt, petantur.

Diacorum Mesuæ nobile medicamentum stomachicum confortativum nobis suppeditat, ac juxta Animadversiones nostras paratum, ori & oculis gratum existet. *Aquam a radicibus Pastinacæ & Acori decoctam*, non imperitò asser-
vare, & cum Melle ad pristinam ejus consistentiam coquere jussi, majorem enim Medicamento & Electuario addet effi-
caciâ: Namque *omnia vegetabilia cum s. q. aqua decocta*,

Diacorum
Mesuæ no-
bile con-
fortativum
stomachi.

Quæ vege-
tabilia co-
ctioni apta
vel in nepra
sunt.

Medica-
menta in
virtutibus
non sunt
castranda.

Ingens dif-
ferentia in-
ter salia
Theriaca
Antiquorū
& Autho-
r. s.

Ad classem
decimam
quintam
pertinentia

suas aqua communicant virtutes. quarum alia quæ terrestrio-
ra ad extremam veluti humiditatis vel aquæ affusæ exhalatio-
nem, integris & nativis virtutibus adhuc prædita, in reli-
duo manent: alia verò sulphureæ & subtilioris naturæ, co-
quendo cum aqua maximam partem, quæ subtilior & te-
nuior, exhalant, & in auras pelluntur, remanente parte saltem
crassiore, de quibus fufius in Animadversionibus aquarum
destillandarum in genere actum est. E numero itaque *Vege-
tabilium*, quorum virtutes, largiter licet decoctorum in
residuo manent, sunt hæc & plurimæ alia radices, proinde
earum decoctum virtutibus radicum prægnans, cum melle
potius coquendo exhalandum, & virtutes radicum illi im-
primendas, quam inutiliter effundendum esse existimavi, quod
ipsa ratio suadet: Quò minus enim medicamenta simplicia
& composita in virtutibus castrata & mutilata sunt, cõ cer-
tiores & potentiores effectus ab usu eorum experiemur.
Cætera quæ in hac classe decimâ quartâ Antidotorum super-
sunt composita, suis Animadversionibus locupletata, & ab
erroribus vindicata sunt, ita tamen, ut quod in uno desidera-
tur, ex aliis peti possit.

Appendicem classis decimæ quartæ, quæ de salibus the-
riacalibus agit, pariter a nævis & erroribus sufficientur, uti
puto, repurgavi, adeò ut plura addere in præsens superva-
caneum censeam, quamvis in facili esset plura ex viperis
medicamenta & salia composita publici juris facere, verum
illa ibidem sincerè præscripta abundè sufficere mihi viden-
tur. Habes enim, Lector amicè, ibi loci, non solum ple-
nariam ac veram de naturâ viperarum informationem vel
doctrinam, sed & efficacissima & saluberrima ex iis paran-
da salia volatilia & theriacalia, composita & simplicia, sine
fucò aut ambage sincerè depicta, quæ quantum differant,
virtute, efficaciâ, & dexterrimâ præparatione ab Antiquo-
rum salibus theriacalibus, judicium esto penes æquum Le-
ctorem, qui si cuncta incudi rectæ rationis & judicii subji-
ciet, sine præconcepta opinione, facilè ultroque in veritatis partes
ibit, ei que ad stipulabitur: Felices sane essent Medici & ægro-
ti, si similia medicamenta alexipharmaca illis suppeterent,
quæ verè Regia sunt, substantiâ & effectû, tam exiguo prætereâ
pretio redimenda, ut etiam in pauperum usus dispensari, ad-
jumentoque esse possint.

IN classe porrò decimâ quintâ, quæ aquarum destillandarum
compositiones & præparationes complectitur, nonnulla ad-
huc quæ majorem rerum naturalium notitiam asferre possunt
ut su.

ut superaddam, movet me primò aqua Acovistica five ad auditum Mindereri; In hâc namque præter plurima absurda alia commissa, video, *Acetis Scillitico & Rutaceo urinam capræ*, quæ invicem planè contraria sunt, perperam & inconsideratè affundi: Nam *urina cujuscunque perfecti animalis* in destillatione spiritum præbet salinum, acrem, acetosorum & acidorum spirituum omnium mineralium tum vegetabilium destructorem, & planè contrarium. Etenim, si *urinam pauperum fermentatam* (quæ aliàs in destillatione spiritum salinum acrem, vel sal etiam summè volatile albicans eructat) spiritibus acidis quibuscunque commiscueris, neutra, & à parentibus diversa soboles progeneratur, ac ambo, tum acidus cum urinae spiritus in ens alienum transmutantur contrarietate naturali, nempe qua acida & falsa in se invicem agunt, & se mutuò destruunt, hinc ex ambobus mixtis & destillationi commissis, phlegma saltem inutile elicitur, relicto in residuo sale quodam urinae aliquantulum fixato, quod per Alembicum simplici vel humidâ hâc destillatione pelli minimè potest, sed in residuo manet totum; adeoque liquet, quàm imprudenter connubium contrariorum liquorum ab Authore institutum sit. Quòd si tamen nonnemo, omninò ex hisce hujus aquæ præscriptis ingredientibus plurimis ad effectus ipsi assignatos salutarem expeteret aquam, nec præscriptâ in Animadversionibus infusione contentus esset, is se gerat tali modo:

Ex acidis & falsis neutrum quid generatur.

Rx. Herb. recent. Majorana,

Origani,

Poly montani,

Rorismarini,

Rutæ,

Salvia hortensis,

Flor. recent. Lavendula,

Sambuci ana manipul. semis,

Spica Romanae pugillum unum,

Baccar. Læuri,

Iuniperi ana unciam semis,

Rad. Ireos Florent.

Cyperis rotundi,

Valeriana,

Levistici ana drachmas duas,

Sem. Feniculi,

Raphani,

Rutæ ana unciam semis, prius contusorum cum portunculâ aqua Epilept. Langii.

Castorei,

Aqua ad auditum seu Acovistica Mindereri correctæ.

* C 4

Galb. mi

Galbani ana drachmas tres,

Nucleor. Persicorum contusorum prius ad pulvis formam, cum portunculâ Aqua Langii, vel Spiritus Juniperi, uncias duas,

Ceparum confissarum aut contusarum uncias duas semis,

His omnibus conciliis, quæ conscienda, & contusis, quæ contundenda sunt, superaffundantur

Spiritus urinæ puerorum, vel si maior

Spiritus urinæ capræ, aut

Urinæ saltem destillatæ spirituosæ libræ una,

Succi Raphani uncia tres,

Aquæ vitæ Langii uncia dua,

Spiritus Juniperi ex bacis uncia tres,

Et junctim brevi digestionē præmissâ per Alembicum vitreum juncturis optimè clausis destillentur, addendo,

Spiritus Rosarum unciam semis.

Destillata aqua, affectibus aurium, earumque nervorum obstructionibus salutaris, in vitro benè clauso studiosè aservetur. Hanc autem aquam, si in usum trahi debeat, auribus nequaquam (uti nec quidquam aliud) largiter infundendam esse censeo, cum membranula super annulum & subiecta officula expansa, Tympanum dicta, subtilissima sit, adeoque faciliè rebus aut liquoribus acrioribus infusis, totaliter destrui & erodi possit, auditu ex toto abolito. Consultius proinde forè arbitror, ut saltem frustulo panis tritici è furno recenter extracti illa inspersa illicò auribus applicetur, & alligetur calidè, sicque ut calore panis & aquâ spirituosâ simul agente, crassi humores nervos & meatus auditorios obstruentes, incidi, attenuari, atque per insensibilem transpirationem, vel retrocedentes ad palatum per sputum & salivam evacuari possint. Quam ob rem non ineptè quis egerit, si similibus in affectibus, aquam illam ori immiserit, pro majore attenuatione & attractione humorum crassorum ab auditoriis meatibus (intra membranulam Tympanum sitorum) qui per Tympanum vix ac ne vix quidem illo illæso vel exeso, transsudare possunt. Quod autem nonnulla ingredientia, utpote *Rad. Cyclaminis, Bryonia, Pyrethri, & Cucumeris asinini, Colocynthidem, Acetæ item Scillæ & Rutæ* excluderim à compositione, non abs re factum esse arbitrare; quia partim terrestriora illa spiritu penetrante balsamico carentia, nil quicquam virtutis aquæ destillandæ impertiri possunt, sed eorum virtutes concretæ in residuo manent; partim verò spiritu urinæ, utpote *acetæ*, contraria & destructiva sint,

uti

uti fufius superiore monitione præcautum. *Cepas contufas* in paulò largiore quantitate, *fucco earundem*, effe fubftituen-
das, non fine ratione exiftimavi, quùm *Cepa* valdè visco-
fum in expreffione præbeant fuccum, reliduum autem ab
exprefsis Cepis, iisdem gaudeat fpiritibus subtilioribus, quam
fuccus ipfe, *Nucleos Perficos*, *semina item Ruta & Rapha-*
niad inftar puliculæ cum portiunculâ aquæ alias addendæ,
prius contufa adjeci ob majorem, quem taliter contufa femina
& nuclei in deftillatione præbent, odorem & faporem, ac con-
fequenter majores etiam virtutes.

Notandum porrò: quòd fi aqua præfcripta ori immittenda
foret pro attenuatone & attractione humorum craffiorum &
vifcidorum in meatibus internis auditoriis, *illi fc. aquæ radici-*
ces Pyrethri prius effe immergendas aliquandiu: *Radices*
enim hæc ab aqua extractæ, majorem illi conciliabunt effica-
ciam, quam fi una cum aliis speciebus deftillationi effent com-
miffæ, cùm illarum acrimonia, multoties licet deftillentur,
femper in refiduo maneat.

Aqua feu potius effentia Antidotalis alexipharmaca D.
Petri Matthioli, quàm imprudenter fit instituta, ex ejufdem
Animadverfionibus videre eft, in quibus quidem haut perpe-
ram ex *Antidotum ingredientibus*, dempro melle & Syrupò
de corticibus Citri, effentiam extrahere confultius duxi; fed
cùm dicta Antidotus tanta farragine inutilium, nullâque vir-
tute Alexipharmacâ præditorum ingredientium superbiat,
adeoque paratu tædiofa fit, aliam proindè longè concinnio-
rem & præftantiorẽ nec non paratu faciliorem in præfens
superaddam, quæ talis efto:

℞. Rad. Angelica,
Imperatoria,
Levifitici cum toto,
Zedoaria ana unciam unam,
Herb. recent. Scordii,
Salvia,
Ruta ana unciam unam femis.
Cort. recent. Citri uncias duas,
Cinamomi acuti unciam unam femis,
Caryophyllorum unciam femis,
Maceris,
Nuc. mofchat. ana drach. sex,
Camphora drachmas tres,

Effentia
Antidota-
lis Alexi-
pharmaca.

Incifa craffiusculè & contufa immittantur Cucurbitæ vitreæ,
quibus fuper affundantur,

* C 5

Spiritus

Spiritus Iuniperi ex baccis ,
Vini opt. rectif. ana libra dua ,
Vini Maluatici libra una semis ,

Digerantur in calore leni , vitro benè clauso , die unâ vel alterâ , hinc destillentur in arena ad siccitatem specierum ;
Liquori egresso spirituofo immergendo

sex viperas recenter mactatas unâ cum cordibus & hepaticibus earum vivis , diligenter autem ab exuviis intraneis capitibus & caudis repurgatas .

Ac in illo emori permittantur , taliter namque *spiritus viperarum vivificus liquori* integrè communicatur . Factâ post aliquali digestionè , sequentia superiniciantur , utpotè

Rad. Angelica uncia una ,
Anthora ,
Contrayerva ana uncia semis ,
Heleni ,
Morsus Diaboli ,
Scorzoneræ ,
Zedoaria ana uncia una ,
Herb. recent Ruta ,
Scordii ana uncia dua semis ,
Bacc. Iuniperi uncia una semis ,
Lauri uncia semis .
Cort. Citri recent. uncia dua ,
Sem. Citri uncia una ,
Myrrha rubra splendida uncia dua ,
Maceris drachma dua ,

Et denuò in loco satis calido , sex circiter dierum spatio , digerantur , cuncta autem immissa Alembico vitreo suo capitello munito , & præposito recipiente , commissurisque undique clausis , ut si quid *spirituosi liquoris* sursum elevetur in digestionè calida aut ferè fervida , in excipulum transeat , liquori in Alembico reaffundendo , qui liquor tandem per colaturam & expressionem à speciebus & viperis immerfis segregandus , & *Syrupis sequentibus* edulcorandus est , utpotè

Syr. de Scordio simpl.

Cort. Citri ana n. m. parati uncias quatuor .

Fiat Essentia Alexipharmaca præstantissima , quæ studiosè filtranda ac usui asservanda est .

Essentia alia Alexipharmaca pro vilioris fortunæ hominibus ita parari potest :

Essentia
Alexipharmaca
vilior.

R. Spiritus urinae puerorum vel hominis sani ,
Iuniperi ex baccis ,
Aqua Ruta cum vino still. ana libras duas ,

Quibus

Quibus immergantur sequentia, incisa & contusa crasse
Auscule, nimirum

Rad. Angelica,

Zedoaria ana uncia una semis,

Herb. recent. Scordii,

Ruta ana uncia quatuor,

Cort. Citri recent. extim. uncia dua semis.

Baccarum Juniperi uncia dua,

Myrrha rubra uncia tres,

Maceris uncia semis,

Et peractâ digestionem, vel ebullitionem unicâ factâ in Alem-
bico vitreo suo capitulo munito, & præposito recipiente, cole-
tur essentia, speciesque fortiter exprimantur, additisque tandem

Syr. de Scordio n. m. parati uncis octo,

Fiat Essentia Alexipharmaca quæ studiosè filtranda ac usui
asservanda est.

Aqua Antiscorbutica Dorncreilii, quædam assumit ingre-
dientia, quæ præter aquam elementarem in simplici hac de-
stillatione nihil præbent, utpotè *Polypodium, Cort. rad. Cap-
parum, Crocus ex parte, succus Fumaria, serum lactis*, proin-
dè me consule, consultius esset ex quibusdam hujus aquæ sim-
plicibus, nimirum *radice Raphani sylvestris acris, Cochlea-
ria, Beccabunga, Nasturtio aquatico, Chamædry, semine
Feniculi, Cardamomo, Croco*, omnibus minutim contusis &
conscissis, conditum cum saccharo vel melle conficere, quod ad
præfatos affectus scorbuticos, longè majoribus polleret viri-
bus, quàm ipsa eorum destillata aqua; eoque magis, si singu-
lis diebus una cum cibis usui illud ægrotantibus destinaretur;
posset nihil minus illud ipsum conditum, si quis liquidis magis
delectaretur, cum vino aut sero lactis confestim dilui, & cola-
tum ad instar potionis exhiberi. Aqua Asthmatica tot ac tan-
tis erroribus referta est, ut vix integra pagina illis saltem enu-
merandis sufficiat: Animadversiones super eam factæ, illorum
errores potiores dilucidant; qui verò ex iisdem palam fieri
nequeunt, ex sequentibus quarundam aquarum compositio-
nibus correctis, & omnium maximè ex Animadversionibus
super aquas simplices destillandas in genere factis, facili ne-
gotio peti possunt, quo Lectorem brevitatis causâ remitto.
Præscripta tamen informatio ibidem, de vegetabilium non-
nullorum terrestriorum destillatione in genere factâ, non
eò tendit, ac si illius aquæ Asthmaticæ destillationem cum
omnibus ingredientibus eo modo instituendam & perfici-
endam existimârim, verum ut is, qui destillationi-
bus, rerumque destillandarum ignarus, apta aut inepta
vegeta-

De Aqua
Antiscor-
butica
Dorncrei-
lii.

Aquæ
Asthmati-
cæ ulterior
dilucida-
tio.

Esculenta
vegetabilia
nulli destil-
lationi ap-
ta sunt.

vegetabilia uni eidemque destillationi destinata, discernere haut valet, plenam habeat informationem, & tanquam in theatro propositos productosque errores ex subsequentibus eò melius, ac accuratius dignoscere possit; quocirca in præsens, quod minimè conticendum, scituque necessarium est, silentio præterire nequeo nimirum quòd sicut plurima esculenta vegetabilia planè nulli destillationi apta sunt, ita nec quædam in prædicta aqua Asthmatica quasi digito præmonstrata ingredientia, è quorum serie sunt, *Amygdala*, *Passula*, *Pruna*, *Dactyli*, &c. quippe quæ à Creatore Summo esui destinata sunt, dissoluta verò à suo composito & corpore vi ignis, aut fortiori paulò destillatione, ibidem indigitatà, longè alias & peregrinas proferrent operationes: Eadem ratio esto de nonnullis radicibus & plantis, *Glycyrrhizà*, *Iride*, *Altheà*, *Consolidà*, *Betà*, *Brassicà*, & innumeris aliis; Undè suadeo, ne præcipitanter nimis simplicia quædam medicinalia præsertim esculenta, Vulcani torturæ subjiciantur, sed simpliciter sapore & dulcedine eorum aut quovis alio gustu amabili non destructo, nec multis rebus heterogeneis confusa in usum trahantur: Sint nobis exemplo *Saccharum*, *Passula*, *Ficus*, *Amygdala*, &c. quæ licet vel centies cum liquore aliquo iis affuso destillarentur, nequaquam tamen sive de dulcedine aut sapore, sive de virtutibus eorum quidquam destillando per Alembicum elevaretur, sed *Saccharum integrà virtute & dulcedine præditum in pristinam formam solidam reducibile*, in residuo maneret; *Passula* verò, *Amygdala* & qui de genere horum sunt fructus, quamvis destillata cum liquore quodam illis affuso formam mutant externam, & in pulvem, ac si diu multumque cocta fuissent, contabescant, dulcedine tamen servatà, & viribus integris in residuo prostant, quod manifestè patet in pulpis medicinalibus ferculisque plurimis culinariis mensæ & esui deputatis; illa enim parando, diu multumque coquantur sine virium deperditione, coctio autem quævis supponitur & est etiam reverà destillationibus, sive per balneum sive per arenam illæ fiant, violentior: Ergo si in coctione similium rerum, vires, odores & sapes earundem non exhalant, vel in auras pelli possunt coquendo, multò minus ex simpliciter destillatæ cum quodam affuso iis liquore, ad nutum & voluntatem cujusvis cervicosi imperantis, (qui suo imperio naturam audientem cupit, ut eadem res nunc coctæ in residuo maneat integris viribus adhuc præditæ nunc leniter destillatæ in auras & aquam virtuosam abeant ad artificis lubitum) per Alembicum vapori exhalanti communicatæ transibunt. Porro etsi prædicta vegetabilia,

vio-

violentiori destillationi (quam in Animadversionibus aquæ Asthmaticæ edocui, & de alterius speciei vegetabilibus plurimis intelligi debet) committantur igni scilicet aperto, sine liquore addito, nequaquam tamen & hoc modo proprias & nativas eorundem vires, sapores & odores in destillato adipisceris, sed potius, naturali corpore, & composito dissoluto violentia ignis, ex dulcissimis rebus, liquorem acidum empyreuma redolentem, & oleum fœtidum, neutro tamen sui simplicis virtutes totius & nativas habente, sed rei destillatæ contrarias & peregrinas, ad suos usus licet non fortè totaliter inutiles, acquires: Proinde suasor sum, uti supra, & prædictis in Animadversionibus aquæ Asthmaticæ innui, ut similia esculenta, fructus & herbar, ad quæ à Summo Creatore ex terra germinare iussa sunt, victui nimirum animantibus, vel saniore modo medicinæ accommodentur, & vel fercula ad nutrimentum & delicias sanis, vel medicinalia iuscula ægrotis simpliciter, ut plurimum in culina ex iis dextrè conficiantur, nec adeò præposterè, prout vel sexcenties factum, simplici destillationi, quam posteritas ridebit, committantur. Et esto præterea ex prædictis fructibus & vegetabilibus ferè cunctis, præmissâ diurnâ fermentatione, spiritus tandem ardentes beneficio destillationis elici possint, adhuc tamen & hoc etiam modo voti nostri nondum compotes erimus, nondumque certi, aliquid nativæ facultatis ad hanc intentionem, cui alias servire debent, per Alembicum transisse, cum omnes spiritus ardentes, ex quibuscunque etiam vegetabilibus naturâ suâ alias in excellenti gradu frigidis, stillati, calidissimi sint, adeoque cum spiritibus vini pares ut plurimum producant operationes, subjectis suis ex quibus destillati, planè contrarias, quod in spiritibus Pomorum, Fragrum, Frumenti, Rosarum, &c. manifestum sit. Nemo enim prædictorum spiritus ardentes, simplicibus suis ex quibus prolekti, quantum ad qualitates & operationes attinet, æquiparabit, multò minùs si ex frigidioribus naturâ suâ herbis destillati essent, pari passu pro refrigerio ægrotis Medicorum quispiam propinabit. Porro & hoc notatu dignum est, quod dictorum simplicium spiritus ardentes, non nisi ex magna illorum copia, adjecto insuper singulari fermento, & diurnâ præmissâ fermentatione, inpetrari possint; adeoque liquet, quòd positò, ex illorum magna copia quasdam nativas virtutes, unâ cum spiritibus eorum destillando prolici, non æquè illud ex minutissima illorum quantitate, respectu copiar ad spiritus ardentes eliciendos necessariar, consequemur: Stabit igitur nostra de similium vegetabilium destillatione rata sententia, donec veriora & probabiliora quis attulerit.

Ex

Ex præmissa aquæ Asthmaticæ ejusque speciebus informatione facile colligere est, quàm concinna sequentis balsami Embryonum compositio sit, cui plurima similia ingredientia, sine omni planè simplicissima Philosophia immixta sunt, ut mirari subeat, à quo spiritu ad compositionem hanc conflata sint. Reperiuntur tamen nonnulli, qui grande piaculum à me commissum vociferantur, quod inter reliqua incongrua, etiam *conservam Rosarum* pro hac aqua, vel in genere omni destillationi ineptam judicârim; eum tamen nemo unquam *Rosas* à destillatione arcuerit, sed eas ipse aquis destillandis adaptârim: Verùm facilis est & in promptu responsio, me scilicet non loqui *de Rosis simpliciter*, sed *de Rosis cum dupla quantitate Sacchari* oneratis, non, inquam, *de Rosis*, sed *de Saccharo*, Rosis pro conserva earundem paranda, in dupla quantitate addito, quod penitus penitusque in residuo manet, uti supradiçtum, quæ vel famulis pharmaceuticis notissima res, sermonem facere, ad quid igitur perditio hæc? nonne *Rosæ* tempore veris & æstivo florent? & illis non prostantibus vel florentibus, tamen recentes per integrum annum in pharmacopoliis incorruptè asservantur, pauculo *sale communi* conditæ, quod ipsum *sal Rosis* necquicquam detrahit, nec tantillum de eo in destillationibus tanquam re fixa, per Alembicum transit. Quæ igitur ratio, *conservam Rosarum*, ex una tantum parte Rosarum; duabus autem partibus Sacchari constantem, *Rosis recentibus* substituere, & miseris ægrotis, illis inquam quibus res est angusta domi, *conservam Rosarum* etiam, utpotè *Rosis recentibus* decupio cariore, non tam quidem vitam, quàm ad vitam protrahendam substantiolam imprudenter subtrahere? Cætera quæ in hac speciosâ & ubivis tantoperè decantatâ compositione erant admonenda, ex præmissis ejusdem Animadversionibus elucescunt; superest ut aliam adhuc efficacissimi balsami Embryonum structuram adjiciam, quæ talis:

Balsamum
Embryo-
num.

Summo vere, & æstivo post tempore, successivè collige:

Florum recent. *Paralyseos uncias sex,*
Liliorum convall. libram unam semis,
Violar. Martial. uncias quinque,
Arantiorum uncias sex,
Lavendulæ uncias octo,
Pæonia uncias sex,
Rosimar. cum foliis uncias quinque,
Rosarum Damascen. libras duas,
Tilia,
Tunica ana uncias octo,

Fol.

Pol. recent. Salvia cum floribus,
Herb. recent. Majorana,
Melissa ana uncias quatuor,
Rad. recent. Paeonia uncias duas,
Cinamomi opt. uncias quinque,
Nuc. Moschat, uncias tres,
Macis,
Cardamomi,
Cubebarum,
Caryophyllorum,
Zedoaria ana uncias duas.
Cort. Citri recent. extim.
Arant. extim. recent. ana uncias quinque.
Sem. Carui,
Coriandri,
Feniculi ana uncias duas,

Horum quædam incisa & contusa, nonnulla etiam integra,
 utpotè *flores Liliorum contrall. & Arantiorum* (ob odorem
 ingratum, quem acquirunt si contundantur) immittantur
 Alembico vitreo capaci, superaffundendo

Vini Malvatici boni libras octo,
Spirit. Cerasorum nigr. ard.
Fr. igorum ard. ana libram unam semis,
Rosarum ardent. libram semis.
Aq. Basilici,
Melisse,
Mentha ana sine additione aqua simpl. destil-
latarum libram unam semis,

Relinquantur in fusa in cellario, donec omnia successu tempo-
 ris debitè collecta & unita sint, tùm destillentur per arenam, in
 Alembico vitreo, ad specierum siccitatem capitello ejusque ro-
 stro immisissis, vel aquæ jam destillatæ aliquandiu immersis

Rad. recent. Paeonia,
Visci quercini
Ligni Aloës gummosi ana uncia semis,
Croci Austriaci drachmis tribus,

Destillatum fervetur usui, quod quotiescunque in usum voca-
 bitur, Syrupo meo de Cinamomo, vel de Corticibus Citri, aut
Arantiorum, vel alio quodam prægnanti mulieri grato Syrupo
 dulcoretur. Erit præstantissimum balsamum Embryonum, vel
 aqua cordialis, roborando foetui materno ergastulo adhuc in-
 cluso, refocillandæque matri non tantùm, verùm & cuique
 ægrotorum languori & debilitati utriusque sexûs, si non tan-
 toperè exæstuent, succurrendo idonea & accommodata.

Aquæ

Quâ ratio-
ne Anima-
lia destil-
landa.

Aquæ Caponis compositio & destillatio, quàm perperam instituta sit, Animadversiones ejusdem luculenter commonstrant: Afferui autem in iisdem, *animalia simpliciter*, modoque ab Authoribus sæpius præscripto vel ad totalem ipsorum exsiccationem destillata, nil præter *aquam elementarem* exsudare, nisi fortè viventia adhuc *liquori alicui* immersa, inque eodem suffocata, vel viva illicò destillationi commissa, *spiritum vivificum summè volatilem* fundere, aut ipsi liquori communicare possint: Hæ assertiones ut cum majore emolumento constent clariùs, quædam Naturæ secreta, Medico scitu summoperè necessaria Tibi Lector Amice communico. Primò equidem compertum est, quod *viventia animalia salutaris* puto, in *liquore aliquo* suffocata vel submersa, sine destillatione etiam, *insignes vivificas liquori* communicent virtutes, teste Galeno, & plurimorum Medicorum assertionem, qui *vinum in quo vipera submersa & suffocata fuerint*, leprosis felici cum effectu propinârunt: quo modo etiam fœminæ Anglicæ ad pulchritudinem corpori & faciei conciliandam, *vinum illo viperino*, tanquam cosmetico interno, frequenter utuntur. Authoritatibus his adjungo meam experientiam, fidemque facio, me ex *vinum illius viperini* frequenti usu (cujus dextram præparationem fol. 215. Animadversionum fideliter profecutus sum) in signes ac felices observare operationes: Quid ni ex *aliis animalibus, nec non insectis quibusdam*, desideratos quotidie experimur effectus? si vel *oleo* vel *alteri liquori* illa immerguntur & suffocantur, diversa præsidia medica ex iis conficiendo: quibus ad altiora inquirenda manu veluti ducimur, ut nimirum ad exemplum dictorum ex *nonnullis volucris junioribus è nido recenter exceptis* simili & sepeventi modo, quem mox sum expositurus, plura & efficacia nobis conquiramus remedia Medicinam verè excolendo. Secundò, quòd *viva animalia & quidem juniora* destillationi commissa sola, *spiritum vivificum summè volatilem* præbeant, veræ rationi consonum est, & insuper experimentis, si quis fidem mihi derogaret, comprobare potest: Experimur namque in hoc genere medicinarum multa latere arcana, modo propiùs quam per transfennam naturam inspexerimus. Ut autem unum atque alterum exemplum adducam, brevioribus quàm fieri poterit, accipiantur *hirundinum juniorum è nido recenter exceptorum*, quotquot haberi possunt, iisque integris & vivis Alembico vitreo immisiss, applicato capitello, receptaculoque vitreo præposito, & juncturis undique luto benè clausis, subito & derepentè in M. B. instituaturs destillatio, continueturque, donec omnis humi-

ditas

ditas proleſta ſit, quæ ſtudioſè in vitro anguſti orificii, cera & veſicâ optimè clauſo, aſſervanda eſt, vel protinùs in uſum trahenda. Ad eundem modum *ex catellis, quinque vel ſex dies natis*, animalibus nempe ad craſin humanam proximè accedentibus, calore & ſpiritu nativo uberrimè adhuc præditis, deſtillando præſtantiffima elicitur *aquâ, inſipida*, nec odore vel ſapore ingrato imbuta, ad inſtar aquæ fontanæ, quæ quantis virtutibus excellat, ex eo liquet, quòd ſi membris dolore atrociffimo podagrico obſeſſis pennâ ſaltem illinatur, vel linteolo in ea madefacto parti dolenti applicetur, ſine ligatura, in inſtanti ferè præſentiſſimum percipiatur levamen, doloribus evaneſcentibus. Præterea utraque aqua, ſive *ex hirundinibus ſive catellis vivis* ſtillata ſit, & internè exhibita in Epilepfia tum infantum tum adultorum, virtutibus non exiguis pollet, mitigando & compeſcendo furentem Archeum; hinc & plurimis affectibus aliis atrocibus, hyſtericis præſertim proficua eſt, hæc tamen lege, ne rebus alienis & heterogeneis permixta, ſed ſola, nullâ re additâ peregrinâ, exhibeatur: Etenim tantæ ſunt rerum medicinalium & diverſis præcipuè remedium regnis, contrarietates, ut vix exercitatiſſimo Philoſopho & Chymico, niſi experientiam ſcientiæ ſpeculativæ jungat, in conſpectum & ſenſum veniant, adeoque longâ & diuturnâ experienciâ opus ſit, qui determinatum determinato, ac homogeneo dextrè adaptare poſſit & nôrit, ni ex congerie & farragine diverſarum rerum inutile & confuſum chaos efficiere velit. Porro & hoc notatu dignum eſt, quòd cum hæ aquæ ſpiritum vivificum & conſequenter ſummè volatilem contineant, ex ad longum & diuturnum tempus viribus ſalvis aſſervari nequeant, utut arctè & ſtudioſè vitra, quibus aſſervantur, obturentur, ſed ut protinùs ac deſtillatæ ſunt (quò citiùs eò, melius) affectui ſive interno ſive externo adaptentur, neceſſum eſt, cum ultra duas vel ad ſummum tres ſeptimanas vires non retineant; cuius meipſum non una ſed crebrior admonuit experientia. Hæc, Lector amice, tibi dono arcana & publici juris facio, ut ad majora ſemper aſpirare poſſis. Habere quidem uberem in ampliſſimo hujus materiei campo diſſerendi occaſionem, verùm cum brevitati etiam in hac appendice ſtudeam, illis nunc ſuperſedeo, tranſiturus ad Chyloſtagma Diaphoreticum D. Raimundi Mindereri, in cujus aquæ Animadverſionibus potiorem compoſitionem ingredientium partem commendavi, quamvis pluræ ſint præter *Theriacam & Methridatium* quæ deſtillationi inepta ſunt, utpotè ex ſuccis, *succis Limonum, item Nucum juglandium & Acerofæ*. Ex radicibus, *radix Tormentillæ*,

*D

Centia

Gentiana, Dictamni, Boleti Cervini, cortices Fraxini & Sambuci, &c. proinde abs re ex speciebus residuis à destillatione, extractum præparare præcepi. quod majoris in parte efficaciz fore asserui, quam sit vel ipsa Theriaca, si cum sua propria aqua extra. propinetur, adeoque quod uni, scilicet aquæ à speciebus still. deest, extractum relictarum à destillatione specierum supplere potest.

Aquæ Cordialis temperatæ compositio à suis erroribus sufficienter in Animadversionibus liberata est, noviter autem descripta ejusdem aquæ formulâ σφάλμα typographicum habet, in pondere Croci commissum, ubi uncia una semis, pro drachma una semis male posita est; verum cum me absente irrepperit, & in mendis emendandis citra etiam voluntatem meam non admonitum sit, benevolus Lector me excusabit. Nec præterea me vitii aut erroris arguet, quod loco succorum acidorum, Citri nempe & de Rubo Idæo, &c. qui nil planè in destillatione nisi inspidam aquam veluti clementarem præbent, inò loco quarundam etiam aquarum, earundem plantarum spiritus substituerim, tanquam aquis quodammodo potentiores & penetrantiores, his præsertim in affectibus, qui ob subitaneum virium lapsum ac defectum spirituum vitalium & animalium, uti est Apoplexia, Epilepsia, Paralytis, &c. quibus affectibus Author aquam hanc proficuum futuram censet, præsens & penetrans auxilium, quale calida hæc & spirituosissima medicamenta promittunt, exposcunt. Quod si verò quispiam temperatiorem aquam Cordialem exoptaret. En! habeat sequentem formulam:

Aqua Cordialis temperata.

Rx. Aquar. flor. Arant.

Buglossæ,

Lilior. contrall.

Cerasorum nigrorum,

Melissæ citrat.

Rosarum,

Violarum ana legitime & fere sine additione aqua simpl. still. libram unam,

Vini Malvatici libras duas,

Quibus immergantur successivè,

Herb. recent. Basilici,

Majocrana,

Melissæ ana uncia tres,

Flor. recent. Anthosum foliis,

Borraginis,

Buglossæ ana uncia una semis,

Ros. contus. & sale cond. libra una,

Tuni-

*Tunica uncia quatuor,
Cinamomi acuti uncia tres,
Cort. recent. Arantiorum,
Citri extim. ana uncia quatuor,
Nuc. Moschat. uncia dua,
Macis uncia una semis,*

Et factâ digestionem sufficiente, destillentur in arena, juncturis vasorum luto benè clausis, ne quid exspiret, capitello tamen, & porro aquæ jam dum destillatæ immixtis & immerfis.

*Croci Austriaci drachmis duabus,
Ligni Aloës gum. odorif. drachmis tribus,
Moschi & Ambresilubet ana scrupulo dimidio,*

Aqua perfectâ fervetur usui, cordi roborando præstantissima, tum internè assumpta vel pota, tum externè regioni cordis & pulsibus admota.

In sequentibus aquarum compositionibus observentur singularum Animadversiones, in quarum nonnullis post peractam destillationem, aquarum compositarum à speciebus suis relictis extracta beneficio cujusdam menstrui vel spiritus conficere, atque unâ cum aquis propriis ægrotantibus propinare non abs re esse censui, prout superius in Chylo-stagmatis Diaphoretici Animadversionibus liquet: Etenim uti jam sæpius & ad nauseam inculcatum est, non omnia vegetabilia suum in simplici destillatione emittunt vel eructant saporem & odorem, consequenter nec virtutes, sed quædam concreta integris viribus prædita in residuo à destillatione manent, quod luculenter patet, cum in amaris, dulcibus, acidis, tum adstringentibus, & omnium maximè in catharticis manifestissimum hujus assertionis argumentum patefcit: Proinde ne planè inutiliter aquarum compositiones illa ingrediantur, extractum ex residuis à destillatione peractâ speciebus, conficere jussi, eò, quod una cum sua destillata aqua in quantitate competenti exhibitum, omnium ingredientium vires, si in unum conspirent effectum, nobis promittere possumus. Res quidem fateor eminè petita, & satius esset, illa vegetabilia quæ destillationibus simplicioribus in virtutum suarum largitione non obtemperant, penitus omittere, & ex iis sigillatim extracta conficere, ne utilium rerum extracta, extractis inutilibus, utpotè eorum vegetabilium vel ingredientium, quæ per destillationem suas universas jam edidèrunt vires, commisceantur, & consequenter utilium rerum extrahendarum extractum, extracto inutili, scilicet earum rerum, quæ per Alembicum destillando suas vires & saporem & odorem emittunt, saltem gravetur, & cum in

* D 1

pon-

pondere & quantitate, tùm sapore etiam ingrato & magis nauseabundo succrescat & augmentetur. Verùm cùm mei arbitriū in opere Animadversionum esse noluerim, ingredientia cunctarum compositionum immutare, vel quædam illorum è compositis elidere, quippe quod rarò, & non nisi merito, rationibus sufficientissimis suffultus tentavi, idcirco ubi aliquantuliter saltem composita in suis ingredientibus salva conservare potui, illa, quàm fieri potuit, modo meliore digessi, ut vires imposteriorum cunctorum ingredientium in compositis salvæ conserventur, & vel nec quicquam de iis quod utilis foret, inutiliter perderetur, aut gratis esset adjectum.

Aquæ Hirundinum omnes juxta meas Animadversiones paratæ, non exiguis viribus pollebunt, modò illud observetur, quod paulò superius in hac Appendice de *vivis animalibus destillandis* Lectori obtuli, & *hirundines vel integra & viva per se* destillentur, vel illicò, postquam vel vivæ vel laceratæ in destinatum liquorem destillandum immissæ fuerint, destillatio, rebus omnibus prius in ordinem redactis, sine mora inchoetur. *Acetum autem, præcipuè Scilliticum*, cujus amaritudo nequaquam per Alembicum transit, sed in residuo manet, omitti potest sine nocumento ullo, prout in tertiæ harum aquarum hirundinum compositionis Animadversionibus pridem edocui: Namque *acida omnia falsis contraria*, illa scil. *falsa* in aliud ens transmutare solent, *acido* reciproce destructo, ut neutrum horum possit, nec *acidum* nec *falsum* nativas suas vires amplius exferere possit: *Spiritus autem vivificus hirundinum* non nisi ex *subtilissimo sale volatili* constare potest, quàm omnia animalia, prout in analysi animalium edocui, ex meris volatilibus, & quidem pro maxima eorum parte, ex *sale volatili*, *spiritu fatido inutili*, si sale suo volatili per sublimationem privatus sit, & *oleo fatido* sale volatili etiam pleno, constructa & conflata sint; quæ prout *acida* ferre nequeunt, sed ab iis contrarietate nativâ, quâ *acida* & *falsa* se invicem in virtutibus suis propriis destruunt & persequi solent, vel diminuuntur vel alterantur. Atque hinc liquet, quàm maxime in compositionibus medicamentorum cavendum sit, ne tam facile cuncta cùm vegetabilia, tùm animalia & mineralia indifferenter uno in lebete coquenda, conglomeremus, nisi prius optimè perspectâ & cognitâ contrarietate ac heterogeneitate, quâ unum alteri, *acidum* nempe *falso*; *falsum* *acido*, *fixum volatili*, *amarum dulci*, &c. contrariatur, ut hinc ens veluti neutrum actione & reactione constituent, ac per consequens peregrinas post edant operationes.

Quapropter cùm arduum sit cognoscere & nemini adhuc satis per-

perspectum, quomodo res naturales, intra etiam limites unius ejusdemque regni in se invicem agant, consilio magno nobis sit, prout sæpius mentionem feci, ut simplicitate in re medica contenti in congestione tot, tantarumque diversarum rerum labore inutili supersedeamus & parciores nos præbeamus, atque vel unò simplici simpliciter ad quod à Deo conditum est, vel saltem paucioribus, inter se tum manifestè tum occultè non contrariantibus, medicinam faciamus, prout pauperes & rustici, quibus non rarò à Summo Medico ex merà commiseratione remedia saluberrima revelantur, quibus magna in magnis præstant morbis, quandoque in opprobrium Medicorum. Hinc quoque facilè adducor ut credam, si à tot seculis elapsis à quo Medicina instituta est, vel Medicorum innumeri unum saltem subjectum medicum aut simplex intimè magis & penitius explorassent, prout veneranda egit Antiquitas, pridem jam ars medica perfectionis culmen attigisset longè facilius, quàm compilatione tot tamque diversarum rerum & compositorum indistinctà farragine. Ast fortè ingratitude nostra non meretur, ut tanta Naturæ miracula nobis pandantur, & in aperto maneant (quæ saltem pauperibus divinitus inspirantur) sed vel invidià occultentur, telluri illa tandem sepeliendo, vel incongruà aliarum rerum additione denuò obliterentur, quùm nemo doctus habeatur Medicus à vulgò, qui ubi uno vel duobus saltem aut tribus rem totam benè concludere posset simplicibus, morbo cuidam sufficienter oppositis, ducenta vel plura nesciat coagmentare omnis generis vegetabilia, animalia & mineralia, quorum tamen discordia evidens non rarò affert nocumentum, dum istud attrahit, illud expellit vel propellit, dissipat aut per Diaphoresin agit, hoc adstringit, illud taxat, &c. adeoque quod uni morbo curando, unum à Summo Conditorum creatum est simplex medicamen sufficiens, id ipsum inutili & hauri innoxia diversarum rerum commixtione in actione & operationibus suis nimio-perè impeditur, & vel totaliter inefficax redditur, quippe quod non solum diversis aliis heterogeneis qualitatibus manifestè vel occultè contrariis ab energia & vigore actionis deturbatur, verum & in dosi competentes, quàm necessum esset, & morbi ferocia efflagitat, propter quantitatem diversarum rerum aliarum admixtarum, propinari minimè potest, licet ab adjunctis plurimis in actione suà proprià non præpediretur: Quò fit, ut nil certi ab effectu plurimorum compositorum nobis promittere possimus, & tum Pateriens tum Medicus ambo spe suà frustrentur, ille insuper quandoque in vitæ discrimen ac sanitatis dispendium conjiciatur, hic verò vulgi ludibrio

Præstaret ad imitationem plebis, apud quam non rarò optima experimenta oberrant, unò eoque certo simplici uni obviam ire morbo, quàm receptas triū ulnarum fabricare.

* D 3

expo-

Affingere
simplicibus
certum e-
gradum e-
lementaris
qualitatis,
neglectâ
eorum do-
te specificâ
noxium in
medendo.

exponatur, ut ipsa etiam Medicina merè audiat conjecturalis. Rerum medicinalium incerta dimensio qualitatum primarum, compositorum medicamentorum initialis causa, in medica arte vel scientia plus damno quam, emolumento fuit: Nam præterquam quod planè inserti simus, utrum hoc vel illud vegetabile in primo vel secundo, tertio aut quarto gradu calidum, frigidum, humidum aut siccum sit, latent nos insuper occultæ earum vires & qualitates ut plurimum, quibus totâ suâ substantiâ & appropriatione huic vel illi affectui aut morbo contrariantur, nullo habito respectu primarum qualitatum: Etenim certum est, & à Medicis sanioribus tritum jam, Alexipharmaca non agere contra venena aut venenatos morbos, quatenus vel calida vel frigida, humida vel sicca sunt, sed quòd qualitate occultâ à totâ substantiâ promanante, venenis, venenatisque morbis contrariantur, quam dotem illis non contulit rixosum quatuor qualitatum elementarium conjugium, sed iussus seu FIA T Verbi Conditoris, ipsis liberalissimâ bonitate in potestatum vitalium, constitutâ cuique dierum serie, spirituum attenuatione dilabentium solatium indidit, & suo velut sigillo insculpsit. Hoc si verum, uti verissimum, quidni par ratio sit in cunctis aliis morbis, qui omnes, ferè ad mentem doctiss. & acutiss. Helmontii, venenatæ cuidam Ideæ originem suam debent, ut hinc sua quilibet morbus exposcat Antidota vel specifica medicamenta, totâ suâ substantiâ illi contraria vel opposita, & proinde non frigida ut frigida morbis æstuantibus vel calidis semper opponenda, sed specifica, morbisque totâ suâ substantiâ contraria sint adhibenda: quippè cum calor ut calor non sit ipse morbus, sed morbi aut materiæ morbificæ productum, sive ut cum eodem pyrotechnico Helmontio loquar, Archei nostri nisus, conans peregrinum expellere hospitem, ejusque materiam conjunctam: Sit nostrum itaque unicum studium, ut si fieri possit, morbis cunctis majori diligentia sua specifica investigentur remedia, quippè vel simpliciter, vel eorum essentiis, extractis aut decoctis propinatis, longè feliciores ab iis habebimus effectus, nec tot in posterum committentur in compositionibus ob rerum contrarietates, errores, quorum non pauci etiam cernuntur in sequenti aquæ Lithargyri compositione, quos licet in Animadversionibus super eandem aquam factis obiter quasi spongiâ absterferim, nihilominus ut penitus & clarius detegantur, & majorem in arte destillatoria tyrones acquirant informationem, operæ pretium esse duxi (quamvis aqua illa parvi sit momenti, & eorum usus vel ab authoribus ipsis ignoretur) eam paulò accuratius ad incudem

rectæ

rectæ rationis & iudicii revocare. Conflata autem est illa aqua Lithargyri ex rebus pro maximâ earum parte destillationi nequaquam obedientibus, inter se etiam contrariis & invicem repugnantibus, utpotè salis & acidis. Et ut primum sermonem inchoemus de Lithargyro auri & argenti, quæ aceto acerrimo superfundenda, in infusione per biduum relinquenda, & tandem acetum ab iis destillatione evocandum sit: Hæc ipsa destillatio ut malè instituta, ita pessimum fortietur finem; Nam *Lithargyrus*, metallum veluti est, id est, plumbum, respectu vegetabilium res fixa, adeoque destillationi præceptæ perperam commissa: Ex eo *beneficio aceti destillati* solvitur vel extrahitur dulcedo quædam saccharina, ita ut acetum illi superfusum, omni aciditate privetur & dulcissimum acquirat sorem, humiditate autem aceti ab eo abstracta (dico humiditate aceti, quia reverà silem humiditas vel phlegma aceti abstrahitur, relicto aceti acore una cum Saccharo Saturni in fundo, qui in aliud esse transmutatus est) prout alias soluta metalla per aquas fortes, abstrahi solent, remanet *plumbi vel Lithargyri vitriolum*, quod *Saccharum Saturni* est *plumbi vitriolum*, aliâ, *Saccharum sive sal* appellari consuevit: Istud *Vitriolum*, *Saccharum, sive sal* (quodcunque etiam nomen illi indideris; non enim variat hæc solutio a quacunque alia, quorumcunque metallorum, cum idipsum Saccharum Saturni in pristinam metallum & plumbum redigi possit) vel centies destillatum *cum quodam effuso liquore*, semper *idem sal sive Saccharum*, ejusdem saporis, ponderis & virtutis in fundo Alem-bici, humiditate totaliter abstractâ, remanet: Quod si verò *idem sal siccum* violentiori igni & destillationi tradatur, *spiritum præbet rubrum ardentem*, ad instar *spiritus vini*, penetrantissimi odoris empyreumâ spirantem, qui *spiritus aceti soboles* est, & cum *plumbo* se indissolubili, nec nisi destructorio igne separabili nexu conjunxerat in ejusdem solutione, in fundo autem vasis destillatorii *plumbum* remanet, nigredine & spurcitie quadam contextum, quodque denuò *cum aceto stillato* solvi, & *idem sal sive vitriolum* ex illo effici potest quod antea, purius tamen priore, nam *Lithargyrus* multis scoriis, sale item peregrino terrestri scatet, hinc ex *plumbo ipso*, *minera plumbi*; *cerussa* & *minio*, perfectius & præstantius *Saccharum* elicitur, quam ex *Lithargyro*. Atque hinc manifestè patet, hanc *Lithargyri* destillationem *cum aceto* perperam esse institutam, sine rerum naturalium cognitione, & utrumque nimirum *acetum* & *Lithargyrum* inutiliter huic compositioni adjecta, & planè deperdita esse. Porro quod secundum obtinet locum in hac compositione *Alumen plumbum* est, res inter,

* D 4

mineralia

mineralia fixissima, omnem strenuam ignis violentiam sperniens, imò quo violentiore igne illud crematur, eò candidius & perfectius evadit, nihil ferè à suo pristino esse immutatum: Quod si ita est, uti verissimum experientià teste, quid simplici hac destillatione per Alembicum, *aquâ Rosarum* insuper affusâ, etiam si millies destillaretur, aliud elicietur, quam *aquâ Rosarum* in virtutibus sui nec aucta nec diminuta, de pondere ejus exiguo scil. drachmâ unâ nil dicturus sum, uti nec etiam de pondere *salis gemmæ*, quod ipsum *sal gemmæ* perindè simili destillationi adaptandum planè ineptum est; quotiescunque enim illud cum liquore aliquo solvitur, & denuò violentissimâ coctione, aquam evaporando, coagulatur seu exsiccat, *item sal uti antea* in fundo vel residuo manet, nec quicquam immutatum, nevé in virtutibus diminutum aut salsedine privatum; siquidem si *spiritus salis* destillandus est, is per retortam igne violentissimo ex *sale sicco cum terrâ insuper figulinâ vel bolo*, aut potius *alumine calcinato*, in dupla vel tripla quantitate permixto, destillari consuevit, nullo modo per Alembicum, liquoribus insuper sali affusis, rebusque plane heterogeneis additis. *salis spiritus* elici poterit. Sequentem post *sal gemmæ* locum in hac compositione occupat, *Thuris masculum*, quod ipsum etiam hic simplici destillatione in Alembico, tanquam resina aut Gummi resinofum, exiguum quid emittere potest, nisi aliâ viâ oleum ejus & particule spiritus acidi, per retortam nimirum destillando fortiore igne expellatur, thure tamen resiccâ permixto, quæ ejus liquefactionem impediat, secus malè cederet destillatio. *Camphorâ* Thuri sequens hujus compositionis ingrediens, perindè admixto *bolo vel terrâ sigillatâ* in oleum destillatur, tanquam resina vel ipsa Naphtha, aquis impermiscibilis, nisi fortè odore quodamillas imbuat. Proxima Camphoræ est in compositione *aquâ Rosarum*, quæ sola sine virium deperditione destillando elicitur prout affusa est, odore exiguo peregrino, à Thure & Camphorâ, imbuta. Colophonem verò imponit huic compositioni *oleum Tartari*, utrum autem *liquor salis Tartari*, qui vulgò oleum nuncupatur abusivè, sive *verum oleum destillatum fetidum*, quod nec ego existimem, huic compositioni jungi debeat, decisio sit penes Authorem? quodcunque tamen horum intelligant, neutrum huic destillationi per Alembicum aptè committi potest: nam si *liquorem salis Tartari* addiderimus, ejus humiditas saltè elementaris, à *sale Tartari* in aërea liquefactione attracta, per Alembicum destillando transir, remanente *sale Tartari* in fundo Alembici residuo, nec quicquam in virtutibus quantitate aut esse suo diminuto;

diminuto; etenim *sal Tartari* *rex fixa*, strenuam ignis violentiam uti metalla fixa sustinere potest, quippe quod à *Tartaro igne violentissimo cremato* extractum, adeoque quod semel atque iterum tantum ignis violentiam sustinuit, non illicò post aquâ illi affusâ destillatum, ad cujusvis imperantis nutum volatilisabitur, & per Alembicum unâ cum aquâ illi affusâ, destillando transibit, prout alibi de Spodio, Cornu Cerviusto, & similibus sæpius inculcatum est. *Oleum* *verò Tartari stillatum fatidum*, si quis fortè addendum fore compositioni existimaret, non autem *liquorem ex sale in humido frigido loco resolutum*, eodem in errore versatur; nam nec ipsum in simili destillatione unâ cum aquâ sursum scandit, aut destillando per Alembicum elici potest, sed necessum est, ut per retortam, cineribus aut aliâ re solidâ vel siccâ prius permixtum, ejus destillatio, si necessariò foret destillandum, perficiatur. Et tandem, posito, ambæ aquæ, nimirum *prima quæ de Lithargyro cum aceto*, & *alia secunda*, quæ ex cæteris ingredientibus cum aqua Rosarum & oleo Tartari destillari præcipitur, viribus suarum ingredientium nativis uberrimè essent imbutæ, illæ tamen invicem commixtæ, (cùm, uti suspicor, commisceri debeant, aliàs enim sub uno titulo utraque destillatio non esset comprehensa, propterea hæc etiam in parte Author mancus est,) præcipitatum ad instar cerussæ efficerent, cum destructione vel annihilatione aciditatis primæ, & salsedinis secundæ destillationis sive aquæ: Nam si solutioni *Lithargyri cum aceto factæ*, liquor *Tartari*, vel uti vocant, *oleum Tartari* infunderetur, plumbum cum aceto ex Lithargyro solutum illicò præcipitaretur in forma pulveris albicantis seu cerussæ, quia *sal Tartari & acetum*, (licet ab uno subjecto ambo profecta,) invicem commixta, illicò sese mutuò amplexantur, levi contrarietate oborientes; hoc autem amplexu fit, ut aciditate, quâ plumbum solutum est, & illud liquore tenus secum retinet, à salsedine tartari destructa vel immutata, plumbum antea solutum deferat, fundumque ad instar Cerussæ petere sinat, quippe quod denuò in pristinum metallum & plumbum pro parte sui, igne violento reducibile est. Perspiciet ergò, Lector candide, ex præmissis fundamentis, quàm indigni errores in hæc unicâ & vix cassâ nuce dignâ compositione, quæ verè non meretur ut operam meam in erroribus ejusdem recensendis & enucleandis impenderim, commissi sint, ac meritò cum illa nulli usui sit, operæ meæ parcere potuissem; verum ut illi, qui rerum destillandarum exactam notitiam non habent, ex præmissis manifestè agnoscant, non quodlibet cum quolibet

quolibet dextrè & legitimè commisceri posse, nec quodlibet cuilibet generi destillationis aptè committi, sed meliore quàm fermocinali Philosophiâ pro legitimâ & dextrâ medicamentorum compositione & præparatione opus esse; idcirco paulò exactius hanc indignam compositionem examini veræ Philosophiæ subicere operæ pretium duxi, cum ex præmissorum diligenti lectione, non pauca, quæ veram & legitimam componendi medicamentorum methodum concernunt, palàm fiant, cui quilibet veritatis studiosus, qui æquo animo & saniore judicio præditus in verba antiquorum jurare non consuevit, securè inniti potest: Hoc insuper sibi persuasum habeat, quod juxta *Terentium*: *Non omnia apud Antiquos meliora, sed nostra quoque ætati multa laudis & artium imitanda tulerit posteris.*

Easdem ferè cum prioribus aquis destillatis laudes mereatur aqua Nephritica Brenggeri, quam ut severiori inquisitioni etiam substernamus non inconsultum duximus, cum illius præmissæ Animadversiones paulò generaliores factæ, ejusdem errores sigillatim & distinctè non dilucidant, qui tamen distinctius explicati, multis praxin medicam initiantibus informationi esse poterunt, ne posthac in suis medicamentorum præscriptionibus, præsertim aquarum destillandarum, adeò turpiter hallucinentur. Afferui autem in præmissis super aquas destillandas in genere, non omnia vegetabilia in destillationibus nutui nostro auscultare aut patere, multò minus uni eidenque generi destillationi illa ex æquo committi, sumptò nimirum judiciò ab odore & sapore vegetabilium, tanquam infallibili testimonio; quippe nonnulla illorum & sapore & odore suas imbuunt aquas ab iis destillatione proleatas, utpotè *Cinamomum*, *Anisum*, *Feniculum*, &c. Quædam solum odorem fundunt destillata, relicto sapore in residuo, utpotè *Absinthium*, *Rosa*, &c. Reliqua planè destillationibus inepta, nullum vel saporem vel odorem eructant, sed integris virtutibus in residuo sive decocta sive destillata manent, è quorum serie haud exiguus est numerus, utpotè *fructus pulposi*, *dulces*, *amari*, *acidi*, & *adstringentes*, Item *olera quamplurima*, quæ omnia exactè nosse oportet, si utile quid in compositionibus præscribendis & efformandis præstandum, secus infirmi committentur errores. E numero autem illorum ingredientium, quæ & sapore & odore suo aquam hanc imbuunt, sunt tantummodò *Cinamomum*, *Feniculum*, *Maui*, *Terebinthina*, & si *sal Succini volatile puro*, ex descriptione pulveris contra calculum primæ compositionis huc revocare velis

Secundam

Aqua nephritica simplicia congrua, & incongrua enumerantur.

Secundam seriem, quæ nimirum odorem tantum aquæ dictæ communicant, sunt *bacca Juniperi*, *lignum Sassafras*, *nuclei Cerasorum*, *Persicorum* & *Prunorum sylvestrium*. Tertium ordinem, utpote quorum sapore & odore aqua illa totaliter destituitur, virtute & efficacia in residuo manente, reliqua omnia hanc compositionem ingredientia constituunt, nimirum, *radices Althææ*, *Ononidis*, *Petroselini*, *Malvæ* & *Saxifragiæ*; *semina Ceparum*, *Cynosbati*, *Mili Solis* & *Vrticæ*; *bacca Aikekengi* & *Hedera*; *cortices Frangulæ* & *Tamarisci*; *lignum Guajacum* & *Nephriticum*; *succi Fragorum*, *Limonum*, *Asparagi*, *Raphani* & *Veronica*: Imò ex descriptione pulv. contra calculum, illa quæ antea huic compositioni non insunt, huic ordini annumerari possunt, nempe *Liquiritia*, *Pimpinella*, *semina Erucae*, *Dauci*, *Violarum purpurearum*, *Lactucæ*, *Papaveris albi*, *quatuor frigida majora*, & *Hyoscyami*; *Herniaria Hollerii*, *Gummi Cerasorum* & *Tragacanthum*, *Terebinthina ad duritiem cocta*; *magisterium oculorum Cancrorum*, *lapides Iudæci*, *Spongia* & *Nephritici*, *Cantharides* & *Saccharum candi*. Et ne existimes, Lector benevole, hanc assertionem invalido niti tibicine, inspicias ipse quæso compositiones & præparationes plurimorum Syruporum decoctorum, & electuario. Dispensatorii Augustani, reipsâ experiere, has species ferè omnes, pauculis exceptis, decoctionibus frequenter & sæpissimè fuisse adaptatas, mecumque totus miraberis, quod putemus, eorum vires in decoctione, vel illa decoquendo, ubi majore ignis acrimoniâ tamen opus est, non exhalare, (uti reverà non deperduntur,) easdem autem in destillatione, quæ calore minore peragitur, excipere à suis concretis, & destillationis beneficio exaltatas velimus, cum quæ in coctione nihil virium evaporant, in destillatione minùs ex se dare possint, *Succorum enumeratorum*, præcipuè *Fragorum*, *Limonum*, & *Veronica*, è quibus Syrupi additâ dimidiâ parte *Sacchari* decoquuntur, partes tres circiter eorum in Syrupi ad consistentiam decoctione ut evaporent necessum est, relictâ quartâ tantum parte unâ cum *Saccharo* in Syrupum confecto; Quod si verò illa humiditas, (scilicet tres parte, relictâ tantum parte quartâ,) quæ vaporetenus exhalare debet, à succis dictis, & decoctionibus aliis plurimis & similibus speciebus vel ingredientibus paratis, eximiis virtutibus præditâ esset, uti fateri necessario cogimur, si hujus & aliarum aquarum compositiones erroribus dictis non refertas existimamus,) profectò iniqui valdè sumus in proximum, dum tantam succorum & reliquorum decoctorum quantitatem inutiliter sæpius vaporetenus decoquendo in auras pellimus,

Res destil-
landæ non
semper pa-
rent nutui
nostro.

Ad classẽ
decimam
sextam de
olei
coctis.

pellimus, & consequenter nec sanitati nec aeri proximi ægro-
ti parcimus; quippe natura rerum ad cuiusvis imperantis ci-
tationem nullatenus comparet, nec sese mox accommodat, ut
nunc superius enumeratarum specierum vel simplicium virtu-
tes si coquuntur, in residuo decocto impresso servet, mox verò
iisdem leniter destillatis, efficaciam earum totam per Alem-
bicum transmittat, quod paulò superius etiam impugnavi.
Jam verò contrariorum eadem ratio esto, ubi *Aromata* &
quæcumque sulphurea natura spiritu gaudent volatili, de-
coctionibus imponuntur, quod quàm sæpè factum sit, ex plu-
rimis patet. Liceat igitur dolere ob tam miserandas composi-
tiones plurimis prorsus indignas, ut eruditorum Virorum ocu-
los offendant, nec aliâ, quàm Vulcani luce dignissimas: Sic enim
non tantum Pharmacopœi in inutiles expensas inducuntur,
sed etiam ægris ipsis, ac Medici studii tyronibus deplorandæ
injuræ imponitur, cum naturalium corporum, (quorum na-
tura & constitutio non Aristotelicis argutiis, nec cerebrali-
bus scribentium & describentium disputationibus eruitur,
sed pyrotechnicâ analysi in Vulcani officinâ nudâ producitur
in conspectum,) ignarus adhuc totus credat, non potuisse ab
antiquis errores committi, adeoque malit sequi plures unus,
cumque ipsis errare, quàm benigniter audire unum benè do-
centem, id quod rursus in plurimum seductionem cedit & re-
dundat.

Plures essent aquarum compositiones, similis censuræ
summoperè indigæ, sed ne nauseam legenti moveamus, simi-
lem crambem sæpius decoquendo, multa intacta relinqui-
mus, quæ ex præmissis haud difficile peti possunt: Itaque ex-
tremam manum huic classi imponens, transeo ad classẽ
decimam sextam, quæ de oleis coctis & expressis agit, in qua
quidem pauca restant, quæ ulteriore correctione indigent;
hoc solum addere arbitratus sum, ut si ex *animalibus vivis*,
v. gr. *Scorpionibus*, *Lumbricis*, *Lacertis*, vel similibus
olea conficienda, ea violentioribus coctionibus non com-
mittantur, sed tantummodò in *oleis destinatis* emori & suffo-
cari permittantur solâ insolatione in vitro benè clauso, aut
digestione aliâ, ne *spiritus vivifici oleo* communicati diu-
turnâ & violentâ coctione denuò exhalent & in auras pel-
lantur. Item, si *carnes animalium oleo* incoquendæ sint, eæ
illicò recenter mactatis animalibus, dum quid de *vivifico*
spiritu adhuc participant, in frustula dessectæ oleo immer-
gantur, & solâ digestionẽ, vase benè ligato, ne quid exspi-
rare possit, *oleum* conficiatur, ita enim *olea* maioribus viri-
bus imbuta, ac si multum coquerentur, prostabunt. Oleum
Scor-

Scorpionum simplex Mesuæ parcam nimis recipit quantita-
tem *Scorpionum*, *XXX. enim Scorpiones ad libras duas olei*
haud sufficere mihi videntur, plures igitur *centum vel du-*
centos Scorpiones circiter duabus libris olei Amygdalarum si
quis immergat, *efficacius oleum* sibi comparabit,

Oleum
Scorpionū
simplex
parcam ni-
mis recipit
numerum
Scorpionū.
Oleum Ma-
stichinum
& Styracis.

Oleum porro Mastichinum & ex Styrace, aliaque ex resi-
nosis, & in oleo solubilibus gummatibus paranda olea, nullā
penitus indigent coctione vel ebullitione, nevé *vinò affuso*
opus hab. nt, cum *℞ Mastiche ℞ Styrax* promptè in oleo
liquifiaut, & indissolubili nexu invicem uniantur; non igitur
vinò opus, quod saltem eorum unionem: scil. *Mastichis ℞ olei*,
donec *vinum* penitus exhalarit, impediāt, imò una in violentā
coctione *vinum* quod exhalat, secum rapiat subtiliores ac spi-
rituosiores *Mastichis ℞ Styracis* partes, quibus ut *oleum* post-
modum destituatur necessum est.

Oleum Laurinum è numero expressorum est, ejus proin pa-
randi modus per diuturnam scilicet coctionem, ex malā fortè
informatione Dispensatorio insertus est, relinquamus itaq; oleū
hoc parandum plebeis in Italia, qui explosā hāc coctione, per
expressionem illud æquè uti alia expressa olea conficere nōrunt.

Oleum
Laurinum,
quā ratione
paretur.

TRanseo ad classem decimam septimam Unguentorum, *Classis de-*
in quā perindè nonnulla annotanda restant, non quidem *cima septi-*
quoad exteriores unguentorum præparationes, quam quæ *ma de Un-*
antè in singulorum illorum Animadversionibus dextrè tra- *guentis.*
ditæ sunt, verum quoad majorem Lectori informationem
& plenariam de compositione & præparatione unguentorum
dilucidationem: Ne autem fusior hīc sim, ea paucis & in
genere perstringam; Ac primum in quibusdam unguento-
rum compositionibus *succi vegetabilium cum oleis* ad
omnimodam humiditatis exhalationem coquendi præcipiun-
tur, uti in unguento de Alabastro & aliis, ast hāc coctione
sive exhalatione *succorum ab oleis*, non immeritò, nec sine
ratione reprobata, *ipsas herbas vel flores* competente pondere
substituendas non abs re censeo: Etenim *succi ex herbis vel flo-*
ribus, præsertim odoriferis ℞ balsamicis expressi, eandem cum
herbis ipsis vel floribus non redolent fragrantiam; dubitari
proin meritò potest, utrum *succi* integras cum *herbis* è qui-
bus expressi, virtutes in se reconditas habeant, aut eosdem
vel majores effectus, ac *ipsa herba vel flores in substantia* pro-
ducere possint, præsertim si externè admovenda sint. Contra-
rium sustineo, ipsaque dictat ratio; nam *sicca pars terrestrior*
sua æquè ac *liquida subtilior* virtute gaudet, in genere ro-
borantium & adstringentium, ubi potiores virtutes *residuis ab*
expressione

Succi ex-
pressi cum
oleis nun-
quam verè
permiscen-
tur.

Præstat
herbas
concisas
cum oleis
digerere,
quam suc-
cos expres-
sos cum
iisdem co-
quere.

Bacca Ben
aptum sunt
receptacu-
lum odoris
& suaveco-
lentia ex
odoratis
concipien-
da.

expressione plantis attribuendæ, quàm succo ipsi ab iisdem ex-
presso. Porro succi vegetabilium tanquam aquosi, nullo un-
quam cum oleis consortio connectuntur, ut vel centies invicem
commixta, denuò naturâ suâ se regentur, nullâque omninò
arte ita commisceri aut uniri possint per se, ut per minima com-
mixta maneat, undè nemo in eam opinionem descendat, aut
sibi persuadeat, succorum virtutes medicinales in olea trans-
migrare, illisque dextrè communicari, quid? quòd licet invicè,
olea scilicet & succi, coquantur ad totalem succorum & hu-
miditatis exhalationem, ut alias moris est, nihilominus evi-
dens fit separatio olei à succo exspissato, picis nigrae instar fundo
vasis adherente, nullâque arte oleis permiscibili, id quod indi-
cio est, exiguum quid oleis fuisse à succis impertitum. Præterea
nec color plantarum aut florum, (qui licet pro accidente ha-
beat in quibusdam tamen oleis & unguentis summopere ex-
petitur, utpote in oleo Hypericonis, ruber, in unguento Popu-
leo, viridis, &c.) à succo oleis & unguentis, loco herbarum
adaptato, sperari potest, sed necessum est, ut ipsi flores, vel herba
contusa, aut minutim potius concisæ oleis vel axungis per-
miscantur. Imò & hoc notatu dignum est, in acquirendo vel
potius imprimendo colore herbarum vel florum unguentis, ut
olea, (si ex oleo & cerâ conficienda sunt unguenta,) cerâ
primò permisceantur, antequam herba vel flores illis infundan-
tur, quò melius & colore & virtute ab herbis & floribus un-
guenta imbuantur: cujus monitionis ratio hæc est, quòd ci-
tius axungia quedam, utpotè oleis solidior colore odore, &
virtute cujusdam vegetabilis, fragrantis præsertim & sulphureæ
naturæ, per infusionem aut coctionem imbibi possit quam olea
quæcunque; sic olea cerâ permixta, solidiora evadunt, axun-
gis simillima, & consequenter ad extrahendos vel recipiendos
colores & odores, ne dicam majores herbarum aut florum
virtutes, aptiora multò sunt. Ob eandem etiam causam
olea summe odorifera, utpotè, Iasmini flor. Citri, Aran-
tiorum florum, &c. quæ aliundè ex Italia ut plurimum ad
nos devehuntur, cum oleis puris vel liquidis confici haud pos-
sunt, sed requiritur ut Amygdale, vel quod melius, bacca Ben
sæpius cum floribus supradictis, stratificentur, à quibus baccis
vel amygdalis, odore & virtute florum sat sufficienterque im-
butis, olea tandem fragrantissima exprimuntur. Est & hoc
Profumatoribus Italis, uti appellari consuevère, solemne, ut si
baccas Ben in promptuario non reperiant, nec Amygdalas
tamen adhibere desiderent, pro similibus oleorum gratiam odo-
rem spirantium confectio, cum oleo de Ben Gossypium hu-
meant, quo Gossypio & floribus odoriferis stratum super stra-
tum

tum aliquoties, semper *recentes flores*, rejectis prioribus, substituendo faciant, atque ita *oleum denuò jam summè fragrans ex Cessypio illo* exprimant, ad multos annos durabile: nam *oleum de Ben* hoc præ cæteris oleis virtutis habet, ut ad multo annos incorruptè perftet, nec rancorem, situm, aut odorem foetidum ingratumque contrahat, cum & per se omni odore careat, neque etiam prout *reliqua olea expressa ferè omnia, ut* *Et quadam desillata*, viscidum & crassum evadat. Quibus experimentis liquidò constat, *olea per se* ob eorum lentorem non apta esse menstrua ad eliciendos odores, colores, & virtutes *ex vegetabilibus*, prout alibi etiam monui, tantoque minus, si non *ipsa vegetabilia herba vel flores* cum totâ suâ substantiâ, sed *succi eorum expressi* saltem *oleis* addantur, & ad omnimodam humiditatis, & succi liquidioris exhalationem invicem coquantur. Proindè etiam in præparatione unguenti de Alabastro, quod ansam mihi præbuit, ut hæc scitu necessaria admonerem, illa observanda sunt, & ut evidens exemplum habeamus, sequens modus edocebit.

UNGUENTUM DE ALABASTRO.

℞. *Olei simplicis Olivarum puri recentis* Et non rancid. *libram unam semis,*

Cera citrina Et nova odorata *uncias octo circiter, plus minusvè,* prout liquidius vel solidius unguentum desideras.

Quibus simul lenissimo igne liquatis immerge sequentia, minutissimè concisa, utpote

Florum Rosarum Damascen. recent. uncias quatuor,
Chamomillæ recent. uncias quinque.

Herb. recent Rutæ vividiss.

Betonica virid. ana uncias quatuor.

Et si libet *radici Altheæ* tanquam incongruæ huic unguento substituatur

Herb. recent. Majoranæ, vel etiam

Flor. recent. Sambuci uncias quatuor,

Digerantur in loco tepente septimanâ unâ vel alterâ, factâ post unicâ ebullitione, in Alembico, si lubet, suo capitello munito, (ut ea quæ transit humiditas fragrans, residuo expresso restitui & reafundi possit,) exprimantur, unguento expresso

Eandem dictorum florum Et herbarum quantitatem

Immerge, lenissimo tepore digere, ac factâ denuò in Alembico unicâ ebullitione, cum reafusione particulæ humiditatis quæ transit unguento expresso, coletur, exprimanturque herba & flores, expresso adde

P. 17.

*Pulv. lapid. Alabaſtri puri & ſubtiliſſ. triſi uncias
quatuor.*

Fiat continuâ agitatione piſtillò ligneo donec refrixerint unguentum nobile capitale, cujus drachma una majores vires, quam integra uncia ſimpliciter parati, deſeſpondebit & profundet.

Nota: poterit, ſi cui volupe fuerit, *lapis prædictus Alabaſtri*, antequam huic unguento admiſceatur, cum ſucco aliquo ingredientium herbarum, aut etiam cum ſucco Solani aliquoties imprægnari & denuò exſiccari, pro majore virtute unguento conciliandâ; ita enim *succus is veluti inſpiſſatus* & cum *Alabaſtro* exſiccatus, unguento per minima commiſceri, ac ſuas exſerere vires potis eſt.

Porro in quibuſdam unguentorum compositionibus *diverſa vegetabilia* uni eademque infuſioni & coctioni deſtinata ſunt, nullâ habitâ conſideratione, quæ vel ſulphureæ baſamicæ aut terreſtrioris ſint naturæ, quippe quæ diverſimodè, quòd ſæpè in aliis medicamentorum compositionibus admonui, tractari velint; Illorum enim virtus, utpotè *quæ baſamica nature ſunt*, quod ex odore ut plurimum percipitur, levi coctione exhalant, & in auras pelluntur, remanente parte terreſtriore, affectibus quibus deſtinatur planè inutili: *Horum* verò ſcilicet *terreſtriorè vegetabilium* efficacia integra, diu licet multumque decoquantur, ſemper in reſiduo manet; proinde vera rationi conſonum eſt, ut dum in unguentorum compositionibus tam diverſa vegetabilia etiam conſarcinantur, ea perindè dextrè tractanda & diſtinguenda ſint, ne parte penetrantiore & ſubtiliore depulſâ, putamina veluti, nobis relinquantur, abjectis nucleis, & unguenta potiorum ingredientium virtute ſubtiliore baſamicâ deſtituta, & Medicum & ægrum fallant. Exemplo perindè nobis ſint diverſa hujus claſſis unguenta, utpotè Aregon Nicolai, Viride Reginæ, &c. quæ diverſas & planè contrarias recipiunt plantas, *cale facientes, refrigerantes, humectantes, exſiccantes, adſtringentes, laxantes, &c.* de quarum qualitatum combinatione meritò quis quæſtionem inſtituere poſſet; quâ ratione illis affectibus ex materiâ frigidâ ortum ducentibus, quibus ut plurimum deſtinantur ſi Authoribus habenda fides, conducere poſſint: Verùm cum & nunc mei inſtituti non ſit, propriè de qualitatibus ſive primis, ſive ſecundis plantarum, ac per conſequens de incongruâ illarum conglomeratione multa diſſerere, maneo in concepto propoſito, nimirum quò modò hæc prædicta unguenta legitimè conſciendâ ſint, ne, cum aliàs herba odorifera, *baſamico ſpiritis & oleo gaudentes*, plurimis aliis refrigerantibus plantis obtundantur, & inſuper multum decoctæ, *baſamica*

Labor mihi
non de
qualitatum
& effectuum
combinatione, ſed
de unguentorum præ-
paratione
artificioſâ
& legiti-
mâ.

catuor

earum vis tota penitus expiret, sed unâ cum unguento remaneat, tanquam summopere expetita: Proinde in prædictorum unguentorum legitimâ præparatione, *ingredientia* sive *species eorum* distinxi, & quæ *terrestrioris nature*, quorum vis nimirum in adstrictione & roboratione consistit, primæ infusioni & decoctioni destinavi, quippe quod diuturnam decoctionem ex naturâ suâ ferre possunt sine virium jacturâ; quæ verò *natura sulphurea & balsamica*, quorum vis præcipua promptè exhalat, leniter etiam decoctorum, secundæ infusioni adaptavi: Primam infusionem coctione ad omnimodam ferè humiditatis rerum ingredientium exhalationem absolvi, secundum solâ digestionem aut macerationem, vel etiam levi ebullitione in Alembico vitreo, ut quæ ebulliendo exhalat fragrans humiditas, denuò unguento tanquam potior efficacia eorum restitui possit, ne ullarum rerum aut virtutum fiat perditio, sed cuncta sarta tecta que in composito conserventur,

Sequuntur nunc emplastra & cerata, unguentis paratu difficiliora, proinde artificio elegantiore opus habentia, quibus tamen eadem observationes, quæ unguentis jamdum adjectæ sunt, accommodari possunt, non intermissis operis manualibus aliis, quæ in singulis emplastrorum & ceratorum præparationibus in præmissis fideliter manifestavi. Et enim si quis antiquas compositiones, adjectasque earum præparationes per transfennam saltem inspexerit, reipsâ deprehendet, ea partim paratu difficillima, partim impossibilia esse. Et quantumvis nonnulli Medicorum suo officio satis fecisse arbitrentur, scribendo, *fiat secundum artem*, considerare tamen vel maximè hîc tenerentur suam auctoritatem, nec ita ministris pharmacopœis prostituere illam, quasi Justinianus codex jubeat, mandetque apothecariis, præscriptiones Medicorum emendare, vel commissos in compositione errores, præparatione dexteriori corrigere: Idcirco in hac re summe necessaria, (ubi quot capita, tot sensus, ita etiam tot diversæ præparationes à Pharmacopœis quibusdam, non omnibus certè perindè doctis, in similibus erroneis compositionibus & adjectis præparationibus institutæ sunt,) non iniquè fecero, experienciâ non levi instructus, si tandem aliquandò non solum errores, larvâ detectâ compositionibus, in lucem protulero, verum etiam saniore modo compositiones & ingredientia in ordinem redegero, atque dexterrimo & facillimo modo illarum præparationes instituero: Hæc mea instituta in hac classe emplastrorum, tum etiam ceratorum, non minus quàm in aliis classibus profecutus sum; in tantum enim

Classis decima octava & decima nona de emplastris & ceratis.

Non bene nec tutò semper committitur Pharmacopœis jus parandi formulas Medicorum f. h. a.

* E

ordinem,

ordinem, erroribus prius lucidissimè detectis, compositiones plurimas emplastrorum inordinatissimè conscriptas, & vel principio & fine, omnique componendi & præparandi ratione carentes, redegi, ut & juniores Medici non solum in componendis vel præscribendis similium emplastrorum compositionibus, verum & pharmacopœi, eorumque ministri in præparatione certam normam habeant, quam securè sequi possint. Enimverò cum in plurimis emplastrorum præscriptis formulis, uti dictum, nec ordo, nec legitima præparandi ratio observata additaque sit, & vel cuncta pharmacopœorum dubioso & differenti arbitrio commissa sint, utpotè in emplastris, Apostolico Nicolai, Catagmatico seu ad fracturam ossium Renodæi, Ceroneo Nicolai, Diachylo magno, & omnium maximè de Ranis cum Mercurio, multisque aliis emplastris & ceratis, proindè ingredientia hæc emplastra, homogeneis ab heterogeneis separatis, in certas classes, prout vera & artificiosa præparandi ratio postulat, distinxi, interpositis autem singulis classibus veris præparandi modis, secundum naturam homogeneorum, & heterogeneorum, (quæ non nisi experienciâ longâ ac insuper veris physicis rationibus cognosci possunt,) ita ut nunc vel leviter instructo artfici pharmacopœo, paratu alias difficillima emplastra, facillima sint, lege artis diligenter conscripta, quæ cum abundè sufficiant, plura his duabus classibus superaddere haud necessarium duxi. Igitur ad classem ultimam, de præparationibus quorundam simplicium, transitum paro, in qua præter alia, quæ jam tum in ejusdem Animadversionibus allata sunt, pauca adhuc annotare consultum visum est: Nimirum, plurima sunt in hac classe subiecta vel simplicia in medium producta, quibus ad instar ceræ, cui sigilla, ita & illis aliarum simplicium salubrium virtutes facillimè imprimi possunt, rebus præsertim siccoribus, utpotè *Agarico*, *Alcè*, *Bolo*, *Armena* & *similibus*, è quibus sanè egregia medicamenta forent paranda.

Agarici
Præparatio.

Sit igitur *Agaricus* primum subiectum, quod alias capiti & cerebro expurgando dicatum est, quippe qui sive in Trochiscos sive in aliam aliquam massam efformandus, commodissimè non *infusione Zinziberis*, sed *vel decoctis*, vel *succis aliis capiti & cerebro expurgando destinatis*, sæpius insuccari, & denuò leniter exsiccare poterit; per se enim haud ita efficax est, ut etiâ drachma una ejusdem intra corpus sumpta, (nauseabundè ob levitatem & quantitatem, cum in molem magnam confurgat, sapore insuper sit amaro ingratoque,) parùm operetur, idcirco cum decocto aliquo, sive *radicum Asari*, sive *Mercurialis*, sæpius imbui, & denuò exsiccare poterit. Modus sit talis:

R.

R. Rad. Asari libram semis,

Concisæ coquantur in s. q. aquæ fontis vel fluminis, repetitis vicibus affusæ, ad totalem virtutum prolectionem, decoctiones omnes colatæ & clarificatæ ad libram unam vel alteram leniter evaporent, cum quo residuo

Agarici albißimi radulâ comminuti libra una plus minusve,

Insuccari, denuoquæ exliccari, & in Trochiscos efformari poterit, spreto colore albicante, qui alias in trochiscato Agarico desideratur, quum efficacia colori meritò sit præferenda. Si verò cuipiam Asarum non arriserit, is aliò simplici cathartico, pro morborum causis eandem præparationem moliri poterit, atque ita, quod ab Agarico sperare jubent, multo faciliore adipiscemur, & exoptato potièmur successu.

Ad eundem modum Aloë, sive Succotrina, sive Epatica Aloës præparatio, illa sit, in viribus suis, & secundum intentionem cujuscunque Medici, non solum infusione Rosarum aut Violarum, sed decoctis quibuscunque catharticis, unicuique morbo singulariter appropriatis aut contrariis insuccari poterit, nimirum ad Melancholiam Hypochondriacam, decocto Hellebori & Foliorum Senæ: ad Hydropem Ascitem, decocto vel succo Cuminum: Asinini, radicum Ebuli, cort. median. Sambuci, Galappæ & Mechoaca essentia cum spiritu vini ob resinosam eorum substantiam extractâ; succo Mercurialis, succo vel decocto Asari pro febribus quotidianis aut quartanis; pro capite & cerebro expurgando, essentia Agarici item decocto Asari, &c. Porro & rerum aromaticarum viribus pro corroboratione ventriculi & capitis, ipsa inebriari potest, verum alio modo quam in pilulis Aloëphanginis præcepere, ubi spirituosæ & aromatica vis tota, pessimâ illâ insolatione diuturnâ penitus tollitur & annihilatur: Quâ ratione autem illud in effectum dare liceat, ne parte balsamicâ aromatum depulsâ, eorum effecto & inutili decocto nos saturemus, habes Lector amice dexterrimum modum in præmissis nostris Animadversionibus super dictas pilulas Aloëphanginas, quem imitari in facili est: Quod si verò aliam formulam exoptares, en! subdo sequentem:

R. Rad. Asari uncias duas,

Calami aromat.

Galange ana unciam unam;

Abstinbis nigratis,

Mentha odorata ana drachmas sex;

Coquantur in s. q. Aquæ repetitis vicibus, ad omnimodam virtutum prolectionem, decocto adde

* E 2

Aloës

Aloës succotrina uncias sex,

Vel si mavis loco ejus,

Aloës Epatica tantundem,

Et leniter evaporare finito ad siccitatem ferè pristinam,
postea accipe

Ligni Aloës gummosi unciam unam,

Et cum f. q. spiritus vini extrahatur essentia ejus resinosa,
quâ cum diluantur

Pulv. Croci Austriaci drachmatres,

Myrrhæ rubræ uncia una,

Mastichis drachma sex,

Et prædictæ Aloë insuccatæ jungantur, iterumque ad siccitatem ferè leniter exsiccari finito, massæ huic tandem junge

Pul. nuc. Moschat.

Cardamomi,

Macis ana drachmas tres,

Ol. Still. Cinamomi,

Garyophyllorum ana scrupulos duos,

Absinthii,

Mentæ ana scrupulum unum,

Macis,

Cubebarum ana drachmam semis,

Balsami Indici de Peru drachmas duas,

Fiat ex omnibus exactè permixtis massa pilularum justæ consistentiæ.

Plura addere in facili esset, verùm hæc de Aloë mihi sufficere videntur, cum quilibet prudens Medicus, cui regiones, anni tempora, & ægrorum temperamenta perspecta sunt, sua medicamina faciliè eo dirigere possit.

Millepedus
seu Afello-
rum præpa-
ratio.

Millepedes seu Afelli cum vino myrrhato aut cum vino in quo Petroselinum, Apium, Saxifragia, Ruta muraria, aut simile quoddam diureticum maceratum fuerit, cum pro diuturniore conservatione, tum majore virium imprægnatione præparari queunt, modo tali:

Rx. Vini albi generosi libras duas,

Cui immergantur

Myrrhæ rub. uncia una,

Rad. Apii,

Cichorii,

Petroselini ana drachma sex,

Sem. Anethi drachmatres,

Tartari albi Veneti uncia una,

Digerantur die unâ vel alterâ colaturæ, post adde

Afellorum libram semis

Et

Et in vitreo vase una exsiccentur calore leni, sive in M. B. servanturque usui.

Nota: si fortè nonnemo solo sale eos condire voluerit, cum animalia sint, licet imperfecta, is sale marino vel gemma, aut etiam sale urina fixato, eos conspergat, addito insuper vino myrrhato, quò perfectius uniantur.

Bolus Armena quâ ratione is legitimè præparandus, ejus præmissæ Animadversiones exactè indigitant, verùm cum puris Alexipharmacis præparationem ejus molitus fuerim, præstat, ut ad alios affectus nunc perindè illum accommodemus aut efficacem reddamus, utpote ad sistendum fluxum sanguinis ad sanguinem internum à contusione vel lapsu coagulatum, ad casum. Dysenteriam, Diarrhæam, vulnera item interna: Et quidem ad sistendum fluxum sanguinis tali modo:

Boli Armena præparatio.

BOLUS ARMENA PROSISTENDO FLUXU SANGUINIS NIMIO
sive Hæmorrhagiæ.

℞. Rosarum recent. rubearum libram semis,
Rad. recent. Cichorii flore albo, uncias quinque,
Papav. errat. uncias duas,

Fiat cum aquâ simplicis decoctio repetita, quoad omnes vires prædictarum specierum excoctæ sint, decoctionibus co-
latis & clarificatis adde

Succi Semper viv. majoris,
Endivie,
Lactuca ana uncias quatuor.

Cum his mixtis & unitis liquoribus irroretur sæpius,
Boli Armenæ libra semis,

Et denuò in leni calore exsiccentur, ut in pulverem redigi queat.

VEL

Irroretur sæpius Bolus Armenas cum decocto forti Cancro-
rum fluviatiliū, vel etiam spermate Ranarum, spontè re-
soluto, & per linteum saccum transfluxo, utpote

℞. Spermatis Ranarum mense Martio suffic. quantitatem
Quod imponatur sacculo linteo & spontè transfluere permitte.

Huic aqua libris duabus junge
Aluminis puri, vel si mavis
Nitri puriss. crystall. unciam unam vel alteram,
cum qua aqua

Boli Armenæ libra semis,

Irroretur sæpius, & denuò totaliter exsiccentur, ut in pulve-
rem religi queat, servetur.

* E 3

BOLUS

BOLUS ARMENAS AD SANGUINEM INTERNE COAGULATUM.

R. Radic. Apy,
Acetosa,
Plantaginis ana unc. unam,
Herb. Card. Maria,
Charesfolij ana recent. uncias duas,
Sanguisorbæ unciam unam.

Incisa coquantur in *s. q. aquæ simpl.* repetitis vicibus, quoad viris omnes excoctæ sint, cum colaturis ad libram unam circiter exhalatis irroretur sæpius,

Boli Armenæ libra semis
 & exsicceetur.

BOLUS ARMENAS ADDYSENTERIAM, ET IMMODICAM DIARRHÆAM.

R. Rad. Bistortæ,
Acetosa,
Cynoglossæ,
Lapathi acuti,
Plantaginis,
Tormentillæ ana unciam unam,
Herb. recent. Plantag. min.
Millefolij,
Pyrolæ,

Flor. recent. Quercus ana manip. duos,

Incisa coquantur cum *s. q. aquæ simplicis* repetitis vicibus, cum decocto clarificato & ad libram unam abstracto circiter

Boli Armenæ libra semis,

Sæpius irroretur, & denuo exsicceetur pro usu.

Nota: Qui eandem Bolum Armenam virtute *unius vegetabilis*, v. gr. *Scordii, Rutæ, Myrrhæ, radicum Contrayervæ, Anthoræ, Bistortæ, Citri corticis, &c.* imprægnare voluerit, is facile ad eundem, quem præcepi modum, illud assequi poterit.

Cauterium. De Cauterio nobili ex *Cincribus fraxini*, hoc insuper notandum venit, nimirum quod cinis is recenter combustus, (nam paucis saltem diebus vigorem servat,) illicò nodulo minimè inclusus ad magnitudinem Ciceris, paulisper salivâ saltem malefactus, pro fonticulis excitandis, ad debitum locum applicari debet. Pro confectiōe Magisterii lapidis Lazuli seu Ultramarini alium adhuc modum priori dexteriores subnectere libet, qui talis:

R.

℞. *Ceraflava* & *nova*,

Picis Hispanica,

Olei Lini,

Olei Picis, (*Italicè oglio di pece, est instar Terebinthina liquidissima*),

Resina Pini, (*Italicè pegala crassa, ó vero Rasa di Pino*)

Mastichis opt. una uncias tres,

Misceantur omnia, & coquantur in patella lento igne, horâ unâ circiter, ut fiat massa tenax, coletur post per linû & qualum, malaxeturque opt. & diu, ac in aqua frigida postea asservetur. Jam

Lævigetur lapis *Lazuli caruleus* & *purus*, super prophyrice, cum aquâ simplici, subtilissimè, (nam nisi subtilissimè & diu lævigetur, vix ad optatum succedit præparatio,) *hujus lapidis subtilissimè lævigati, exsiccati, inq. pulverem redacti, & massa descripta superioris anâ partes æquales*, malaxando manibus optime uniantur sine igne, relinquunturque aliquot septimanis, (quò diutius, eò melius,) aquæ frigide immersa, postea cû aquâ tepidâ inter initia, ultimò semper calidiore, manibus massam malaxando, eluatur *pulvis caruleus impalpabilis pulcher, Ultramarinum dictus*. Notetur autem, quòd qui primò eluitur pulvis sit elegantior in colore secundò, & hic tertio, ac sic consequenter, propterea singuli sæparatim asservandi.

Plures quæ supersunt in hac classe simplicium præparationes, ex ab erroribus vindicatæ suis Animadversionibus gaudent, quæ Lectori diligenti abundè sufficient.

Transco ad Mantissam, quæ ipsa etiam sua peculiaria medicamenta chymicè parata continet, tredecim classibus distincta, quarum prima de Spiritibus simplicibus: Secunda de spiritibus compositis: Tertia de Elixiris: Quarta de Essentiis: Quinta de Tincturis: Sexta de Oleis destillatis: Septima de Balsamis simplicibus: Octava de Balsamis compositis: Nona de Fœculis: Decima de Magisteriis: Undecima de salibus: Duodecima de Floribus: Decima tertia de Crocis, Vitris & Pulveribus aliis chymicè paratis, item Chrystallo Tartari, & Cornu Cervi Philosophicè calcinato agit.

Quod spiritus simplices spectat, eorum dexterrimos destillandi modos præmissæ nostræ Animadversiones luculenter commonstrant & edocent, lubet nihilominus in gratiam grati & benevoli Lectoris unum atque alterum spiritum medicinale superaddere: Memini me mentionem facere cujusdam menstrui secreti in Animadversionibus præmissas, quodque pag. 448. ænigmaticè insinuavi; hoc inquam menstruum quanquam jubebat malignorum ingratisimorumque

Ad Mantissam Appendix.

Spiritus simplices.

* E 4

cuculo-

culorum canina invidia, inter secretiora arcanorum scrinia tantisper abditum ulteriore adhuc tempore captivum detinere, nec tam citò in meridianam lucem emittere: dum tamen omnem vindictam ingratitude & odii, undeundè mihi pro benefactis injuriose illati, D E O relinquendam, (qui omnia tempore, modo, pro meritis novit compensare,) suadet rectè factorum conscientia, ut bonitati publicæ rem præstem gratam; spiritum prænominatum publici juris faciam, cui magna remediorum pars, tanquam columnæ non exiguæ innitetur & fit hunc in sequentem modum:

℞. *Aris viridis opt. quantum placet.*

Spiritus
Veneris.

Quod contusum immittatur Alembico vitreo, cui superaffundatur *acetum destillatum* ad digitorum aliquot transversorum supereminentiam, factâque digestionem aliquâ effundatur *acetum tinctum* per inclinationem, aliudque superaffundatur, digeratur, & per decantationem separetur, hoc toties repetendum, donec *acetum* non amplius tingatur, & ferè tota *aris viridis* substantia dissoluta sit, impuritatibus in fundo Alembici vel filtro remanentibus: Solutiones omnes decantatæ & filtratæ in Alembico abstrahantur, (sive in patellâ cupreâ per lenem coctionem, quia vitrea vasa, ob sulphur proprium, quod fundum petit Alembici, ut plurimum rumpuntur,) ad cuticulam apparentem, & in loco frigido crystallizari permittit, *Crystallinos* refrigeratis omnibus, ab *adhærente liquore separatos*, excipe, leni in calore sicca; *residuum à Crystallis liquorem jam effusum*, denuò paulisper abstrahit, *Crystallinosque* collige, quoad totum ferè in *Crystallinos* abierit, qui *flores aris* dici consuevère.

Porro *Crystallis his* sive *floribus aris*, Alembico vitreo immisissis, superfunde *Spiritus vini rectificati q. s.* ad supereminentiam trium vel quatuor digitorum transversorum, cumque bistervè, pro majore volatilisatione & imprægnatione, ab iis destillando abstrahit. *Hos Crystallinos* tandem in pulverem redactos indè retortæ vitreæ lutatæ vel loricatæ, & igne aperto, aut leni, destilla per gradus, quoad *totus spiritus* prolektus sit, qui in Alembico vitreo per arenam probè rectificandus.

Hic laudatissimus spiritus in medicina non solum magnarum virium est, cum Epilepticis, Apoplecticis, Hystericis, Hypochondriacis summè opituletur legitimè & debitè exhibitus, verum etiâ tanquam *acetum esurinum* & liquor *Alkabeft* (de quo tanta ubivis terrarum miracula deprædicantur) se habet; solvit *Perlas* integrè illi injectas blandè, *Corallia item*, *oculos Cancrorum*, & plura alia, non ut reliqui *Spiritus acidi* & *corrosivi*, qui solvendo & agendo, reactione

reactione solvendorum patiuntur, & vel totaliter destruuntur inque aliud ens convertuntur, ac indissolubili nexu cum *solutis Perlis*, sive *Corallis* sese uniant inseparabiliter, sed amice tanquam eorum familiaris, non autem destructor adhibetur, utpotè à quibus destillando eadem virtute & acrimoniâ ferè, quâ affusus, abstrahi, adque consimiles usus adaptari potest. Nolim tamen ego asseverare, quòd penitus impermutabilis, aut indè structibilis sit hic spiritus; solet enim crebrioribus solutionibus adaptatus nonnihil debilitari, viresque suas quodammodo amittere. Præterea extractionibus quorundam mineralium pro tincturis, is idem spiritus præ reliquis omnibus menstruis magnam prærogativam habet, uti suo loco sequetur, quando de tincturis quibusdam mentionem facturus sum: Et ut summatim dicam, tanquam expertus in multis affectibus, qui Herculeæ etiam remedia ridet & contemnunt, ad hunc spiritum tanquam asylum, si quis accurrerit, medicamentum reperiet quovis pretio redimendum. Hoc frui Lector amice secreto, & favore mei pro fideli communicatione benevolè persevera.

Suppeditat experientia nostra alios duos spiritus, sibi tamen invicem contrarios, quorum unus acidus, alter salus, solâ admixtarum rerum varietate, ex uno subjecto, salenimirum Armeniaco destillando producendi, horum præparationes sunt sequentes:

SPIRITUS SALIS ARMENIACI ACIDUS.

℞. *Salis Armeniaci puri libram unam,*
Frumenti vel tritici libras duas vel tres,

In pulverem redacta ambo, immittantur benè commixta Alembico vitreo (loricato, uti loquuntur Chymici, vel luto obducto,) suo capitello amplo, proboscidem largam etiam habente, munito, qui collocetur in furnum supra ignem apertum s. a. præpositoque recipiente amplo, destilletur per gradus ignis, *phlegma* & *spiritus*, ultimò extremâ ferè ignis violentiâ urgendo, sic potior pars *salis Armeniaci residui*, & non dum in spiritum resoluti ad capitellum sublimatur, inque excipulum particula ejusdem unâ cum spiritu etiam transit; refrigeratis omnibus eximatur *spiritus*, & in Alembico vitreo, phlegmate prius leniter abstracto, quousque acidæ guttulæ transeunt, totaliter rectificetur, relictum in Alembico *sal nigrius*, cum aquâ simplici solvendum, filtrandum, & ad siccitatem salis albisissimi in vitreo vase abstrahendum est; *hujus*

Spiritus salis Armeniaci acidus.

* E 5

salis

salis uncia una vel altera, libra uni spiritus ejusdem acidi rectificati uniri poterit, & sic legitime ac debite aquatus spiritus, in operationibus præstantior & nobilior existet. Reliquum vero sal & quod ad capitellum sublimatum est, ab impuritatibus & nigredine per solutionem & filtrationem uti artis est, liberatum, porro recente frumento vel tritico permistum, de novo in spiritum destillari potest, uti prius: atque hæc quoad genuinam ejus præparationem, Quoad virtutes, magnarum hic spiritus virium est in obstructionibus lienis, hepatis, mesenterii, &c. In febribus cum continuis, tum intermittentibus, Colicâ passione, Nephritide, & ad plures alios humani corporis affectus, qui ab obstructione aliquâ ortum ducunt, cum prudens Medicus adhibere nōrit, licet non impensè illum collaudem.

Sequitur nunc ejusdem Salis Armeniaci Spiritus Salsus priori contrarius, cujus præparatio talis, utpotè

SPIRITUS SALIS ARMENIACI SALSUS.

*R. Salis Armeniaci puri libram unam,
Salis Tartari tantundem.*

Spiritus sa-
lis Armeni-
aci salsus.

Mixta confestim immittantur retortæ, proboscidem largam habenti, & præposito recipiente destilletur per arenam leniter, igne ultimò paulisper aucto, & transibit spiritus unâ cum *sale volatili, odore, sapore & substantiâ, ad instar spiritus & salis urinae volatilis.* Refrigeratis omnibus sal & spiritus ab invicem separandi, aut, addito aliquo liquore sal volatile solvendum, & liquore tenus ad instar spiritus asservandum est; vel totum, quod destillando transiit, per phialam oblongam in sal volatile sublimetur, & in formâ siccâ custodiatur. Præstans remedium utrumque est, sive sal siccum, sive spiritum liquidum adeptus sis: à putredine conservat, fermenta acida omnia extinguit, Hystericis passionibus, Epilepticis, Apoplecticis & Suffocationi matricis medetur, quandoque solo odore penetrabili, ac summâ volatilitate præstans existit. Et cum putredinem summopere abarceat, Pestis verò venenum sit putredinale, quis spiritum hunc vel ipsum etiam sal volatile in hoc diro morbo, nulli hominum generi parcenti, ab usu quotidiano proscribere audeat, uti & spiritum urinae, qui sponte suâ sublimatur, naresque ferit. Quæ plura medicamenta ex hoc sale sive spiritu, vel etiam ex spiritu & sale volatili urinae, quâdâ metamorphosi paranda sint, ea suo competente loco de salibus tractaturus sum.

Hi ambo spiritus docti ex sale Armeniaco, acidus & salsus, ex uno subjecto licet producti, sibi invicem tamen contrarii sunt,

sunt, ac ambo juncti, sese mutuò destruunt, & in aliud esse convertuntur: propterea pharmacopœi falsa & acida distinguere sciant necessum est, ne spiritum hunc falsum pro acido, & viceversa acidum pro falso substituant, inter quos haud minima est differentia.

SPIRITUS SALIS NITRI.

Spiritus Salis Nitri, quâ ratione legitimè destillandus, ut intra corpus, tanquam summum aperiens tutò sumi possit, en! cape modum sequentem:

*Rx. Salis Nitri opt. & puri libras duas vel tres,
Testarum nondum crematarum, (vulgò Scherben
von ungebrandten Topfen oder Hasen /
libras quatuor vel sex.*

In pulverem redacta misceantur, immittanturque retortæ vitreæ loricatæ cum largissimo collo; (enimverò observavi, quòd quòd largius collum retortæ sit, circa ejus ventrem præcipuè, eò felicius succedat operatio vel destillatio, & rubicundior proliciatur spiritus, vel etiam Alembico vitrio optimè lutato & capitello amplo cum largissimo collo munito, fiatque præposito recipiente capacissimo; destillatio ut artis est igne aperto, inter initia autem lenissimo, donec *phlegma* prolektum sit, & vas recipiens rubescere incipiat, tum mutetur vas recipiens vel id ipsum evacuetur & eluatur, quòd *spiritus rubicundi* seorsim excipi possint, continuetur destillatio igne tandem violentissimo, donec omnes *spiritus* prolekti sint, & *nulla guttula flavæ vel rubræ* amplius perspiciantur, & vas recipiens ex parte rubedinem amiserit, (nam totaliter clarum haud redditur, etiamsi vel septimanâ integrâ retortæ allutatum relinqueretur, ignisque continuò admoveretur,) tum statim amoveatur vas recipiens *cum spiritibus summè volatilibus* ne retrocedant: Caveat autem sibi qui è recipiente *spiritus* hos in aliud vitrum effundit, ne à *spiritibus hisce summè volatilibus, nebula crassissima ad instar effumantibus*, & copiosè veluti deglutitis suffocetur, vel spiritus ipsos effundat aut dissipet, cerebrum insuper ac pulmones haud parùm lædendo. Serventur tandem *hi spiritus* in vitro forti, cerâ opt. munito, ne exspirent, eruntque coloris rubicundi, si debitè & modo præscripto operatus fueris.

Hic spiritus Nitri æquè in medicinâ ac in operationibus chymicis, eximiis suis pollet virtutibus, aurum autem non attingit; ut autem illud suaviter solvat, & veluti in butyrum convertat, ulterius elaboretur modo sequenti:

Rx.

Aqua Regia vera.

*R^x. Spiritus rubicundi Nitri uncias sex.
Salis Gemmae uncias quatuor.*

Sal Gemma prius contusum retortæ vitreæ imponatur, cui superaffundatur *spiritus dictus*, & mixta benè per arenam in vas recipiens amplum per retortam destillentur ad siccitatem *salis gemmae*, fervetur post in vitro forti benè clauso. Hæc est vera & genuina *aqua Regia*, quæ *Aurum* ad quosvis labores chymicos solvi potest suaviter. Ut autem præfatus *spiritus Nitri* ad usum internum exactius elaboretur, præsertim doloribus colicis sedandis, & obstructionibus pertinacioribus aperiendis, hunc sequere modum:

Spiritus Nitri circulator.

*R^x. Spiritus Nitri rubicundi uncias duas,
Aque Melissæ uncias quatuor,
Spiritus Fragorum unciam unam,*

Mixta immittantur in phialam largam & altam, digerantur lenissimo in calore, phiala benè clausa, per septimanam circiter, fervetur post usui, qui in affectibus colicis & obstructionibus præstantissimum est remedium, à drachma semis & amplius pro dosi propinatum.

Nota: In destillatione *spiritus Nitri cum sale Gemmae* pro *aqua Regia* hoc observandum est, quod præfatorum magna quantitas simul & semel rectificationi vel destillationi non sit committenda, ob impetuosam eorum spirituositatem, propterea nec arctè nimis juncturæ recipientis claudendæ; secus oleum, quod dicitur, & operam perdiderimus.

Spiritus Vitrioli essentificatus.

Spiritus Vitrioli summè dephlegmatus, eodem modo, quò *spiritus Nitri cum sale Gemmae* destillari & rectificari potest, admonitionibus autem & laborandi regulis iisdem observatis, quæ superius paulò annotatæ sunt. Hoc autem *spiritus* cum summè volatilis sit, & vel continuo effumet, atque vix in vitris fortiter & arctè clausis coerceri vel asservari possit, præsertim ad loca longinqua vectus, idcirco consultum duco, ut liquoribus aliis, affectibus nimirum, quibus destinatur, proficiat, uniatur, Exempli gratia:

*R^x. Spirit. Vitrioli essentificati supradicti unciam unam,
Aque Melissæ unciam unam semis,
Spir. Rosarum drachmas duas,*

Mixta digerantur in phiala oblonga, & benè clausa, post digestionem suff. fervetur usui; Nephriticis & Colicis doloribus, plurimis insuper obstructionibus medetur hic *spiritus*.

Spiritus Urinæ destillationem in classe de Salibus benevolus Lector reperiit. Et hæc de Spiritibus pro nunc sufficiant.

Spiritus Compositi.

Spiritus compositos quod concernit, libet perinde nonnullos experientiâ comprobatos adjicere, uti sequetur.

SPIRI-

SPIRITUS ALEXIPHARMACUS
COMPOSITUS.

℞. Scordii nostratis,
Ruta hortensis ana recent. uncias duas,
Rad. Angelica,
Levistici ana unciam unam,
Cortic. recent. Arantiorum unciam unam,
Citri unciam unam semis,
Myrrha rubra unciam unam,
Camphora unciam semis,
Maïs,
Nuc. Moschat.

Cardamomi ana drachmas duas,
Garyophyllorum drachmas tres,
 Crassiusculè incisa & contusa, infundantur in
Spiritus Juniperi rectificati,

Sambuci seu granor. Aëtes ana libra una semis,
 Factâ digestionè sufficiente, destillentur ad siccitatem spe-
 cierum, capitello ejusdemque proboscidi immixtis, spiritui
 jam dum destillato nec non aliquandiu, immersis

Rad. Anthora,
Contrayerva,
Zedoaria ana drachmis tribus.

Croci Austriaci drachma una,
 Spiritui tandè essentificato pro indulcoratione, adde si lubet
Syr. nostri de Scordio
de corticibus Citri ana uncias duas,
 Servetur usui in vitro benè clauso.

SPIRITUS HYSTERICUS.

℞. *Rad. Valeriana,*
Zedoaria ana unciam unam semis,
Allii recentis drachmas sex,
Ceparum unciam unam semis,
Herb. Melissa,
Matricaria,
Mentha,
Pulegii ana recent. uncias duas,
Castorei,
Myrrha rubr. ana unciam unam,
Galbani drachmas sex,
Camphora drachmas duas,

Cine-

Cinamomi opt.
Macis ana unciam unam,
Caryophyllorum drachmas tres,
Coriandri unciam semis,
 Crassiusculè incisa & contusa, infundantur in
Spirit. Juniperi libris duabus,
Cerasorum nigr. libra una,
Aqua flor. Tilia libra una

Factâque digestionè diebus aliquot in Alembico vitreo, destillentur ad siccitatem specierum, capitello ejusdemque rostri immis-
 sis, & spiritui tandem destillato immer-
 sis

Croci Austriaci drachma una,
Castorei drachmis tribus,
Ligni Aloës drachmis duabus,
Opii Thebaici correcti drachma una,

Servetur usui spiritus, affectibus hystericis perquam utilis
 Transeo ad Elixiria, quorum præmissæ animadversiones veras eorundem præparationes perindè commonstrant, quòd si verò plura desiderarentur, en! superaddo sequentia.

ELIXIR VITÆ REGIUM.

℞. *Spiritus vini opt. rectificati libras duas,*
Rosarum recent. sale condit. libram unam,
 Abstrahatur, brevi factâ digestionè, *spiritus à Rosis*, per Alembicum vitreum, rostro capitello immis-
 sis, & destillato spiritui tandem cum subsequentibus aliis immer-
 sis,
Ambra grysea drachma semis,
Moschi orientalis scrupulo semis,
 Item spiritui egresso,
Ligni Aloës gummosi uncia semis,
Flavedinis recent. Citri extim. uncia una semis,
Arantior uncia semis,

Per diem unum atque alterum infundantur, factâ post colaturâ, instilletur spiritui colato & essentificato fragrantî,
Olei Cinamomi stillati non adult. drach. una semis,
 Quod statim in eo dissolvetur, nullâ guttulâ amplius appa-
 rente. Et fiat sic Elixir præstantissimum verè Regium. Qui illud Syrupo nostro de Cinamomo, vel de corticibus Citri indolcorare voluerit, poterit ejus uncias sex circiter addere, ita enim illud palato gratius efficietur.

ELIXIR STOMACHICUM.

℞. *Spiritus vini opt. rectificat. libras duas,*

cui

cui instilletur

*Olei Cinamomi veri drachma una,**Macis still. drachma semis,*

His probè mixtis & solutis superadde

Syr. de Cinamomo n. m. parati unc. tres,

vel loco hujus

Sacchari albißimi uncias duas semis,

soluti in

Aqua Cinamomi cum vino still. uncis tribus,

Fiat Elixir nobile stomachicum.

ELIXIR UTERINUM SEU
HYSTERICUM.℞. *Spiritus Cerasorum ardentis,*

vel ejus loco

Spir. Juniperi ardentis libram unam semis,

cui immerge

*Croci Austriaci drachmam unam semis,**Castorei drachmas quinque,**Opii Thebaici n. m. parati drachmam unam,**Elaosacchari succini drachmas sex,*

Mixta digerantur aliquandiu, filtratum post Elixir usui as-
servetur, quod cum Syrupo aliquo conveniente edulcorari &
gratius reddi potest. Quòd si autem *Extracta Castorei &*
Croci in promptu sint, posset tale Elixir confestim pro unâ vel
alterâ dosi parari, utpotè

℞. *Spir. vini rectificati,* vel qui melior,*Spir. Cerasor. nigr. ard. unciam unam semis,*

in quo dissolve vel dilue

*Ext. Castorei drachmam semis,**Croci scrupulum unum,**Opii uti supra parati scrupul. semis,**Olei Cinamomi gutt. X.*

vel hujus loco

Elaosacchari succini drachmam unam semis,

Misce & filtretur pro duabus vel tribus dosibus, in vehiculo
amabili exhibendum.

Nota: Quòd *Opium* per exhalationem narcotici sui spiritus su-
per patellam ferream igne leni paratum, Laudano cuicunque
ferè sit equiparandum, præsertim si spiritus vini diluatur, &
per filtrum à fœcibus indissolutis segregetur.

ELIXIR

ELIXIR HEPATICUM ET SPLENETICUM.

℞. *Myrrha rubra,*
Gummi Ammoniaci ana unciam unam,
Croci Austriaci drachmas duas,
Flor. Rosarum rub. unciam unam,

Contusa & incisa extrahantur cum spiritu vini rectificatissimo, repetitis vicibus affuso, quousque non amplius tingatur, & virtutes omnes extractæ sint: *Extractiones junctim ad remanentiam libræ unius circiter* destillando abstrahantur. Postea diluantur in

Spiritus salis Armeniaci acidis, supra edocti, uncis sex,
Succ. inspissator, Agrimonie,
Absinthii,
Verbenæ,
Hepat. nobil. ana drachmis duabus,

Et superiori Essentia post abstractionem relicta, jungantur, quæ junctim, tribus circiter diebus leni in calore digesta & unita filtrentur, eritque paratum Elixir, quod asservandum. In Hepate & Liene roborando, eorumque obstructionibus pariter referendis non minimas obtinebit vires, à scrupulo uno ad drachmam semis, vel drachmam unam pro dosi sæpius exhibitum, in vehiculo conveniente saporem ejus amarum & ingratum nonnihil demulcente.

Abolutis Elixiriis, Essentias ordine servato aggressurus sum. Harum vel infinitæ formulæ & processus addi possent, verum cum plures essentiarum formulæ sparsim traditæ sint in præmissis, solam nunc Essentiam Martis mihi hucusque servatam, quæ & Tinctura Martis appellari potest, addam, estque talis:

ESSENTIA MARTIS APERITIVA.

℞. *Limatura Chalybis nullâ re peregrinâ permixta uncias quatuor circiter, vel sex,*

Cui vitro amplo & largo immittæ superaffundantur guttatim & pedetentim, ne nimium effervescat, & inflammetur

Spiritus Nitri opt. uncie tres,
Vitrioli rect. uncie duæ,

Spatulâ ferreâ sæpius materiam in fundo commovendo, ne nimium indurescat, & vitrum rumpatur vel dissiliat, quod ut plurimum fieri assolet: Spiritibus omnibus instillatis, diluatur massa antequam nimis compacta fiat cum

Phleg-

Phlegmatis Vitrioli sulphurei uncis decem,
vel loco hujus

Phlegm. spiritus salis Armen. acidi tantundem;

Et efficietur *Essentia rubicunda* si debite operatus fueris, vel saltem flavissima, obstructionibus hepatis, lienis, venarum mesaraicarum vel Mesenterii, Menstruorum muliebrium, tumoribus, nec non durissimis externis emolliendis & resolvendis efficacissima. Memini enim me tumorem durissimum in carpo manûs, quem ganglion vocant, solâ *hujus essentia* applicatione linteolis duplicatis in eâ madefactis, abegisse & sanasse, sed cavendum ne linteamina ea tangantur, quum illa maculis flavis, nullâ loturâ delebilibus inquinat. Notandum porro, quod *cum solo spiritu Nitri & phlegmate Vitrioli,* vel *phlegmate spiritus salis Armeniaci acidi,* omisso *spiritu Vitrioli,* hæc essentia confici possit. Hanc essentiam denique, si quis ad usum muliercularum præstantiorem & efficacioram reddere voluerit, is conficiat essentiam Martis Corallinam, modo sequenti:

ESSENTIA MARTIS CORALLINA.

R. Magisteris solubilis Corallior. rub. veri sub propria
titulo edocendi drachmas sex,
solvatur in

Aqua Cinamomi opt. uncia una semis,
solutioni adde

Essentia Martis superius edocta uncias duas,

Misceantur in essentiam hepaticam deobstruentem, quæ vices Tincturæ Martis & Coralliorum re & nomine supplebit.

Nota: Quod Essentia Martis superior, si destillando abstractatur, nullum ferè *Vitriolum* post se relinquat, uti reliquæ Martis vel Chalybis solutiones *solo spiritu Vitrioli* peractæ, eò quod hæc subtilior, magisque volatilis sit, quàm aliæ solutiones, consequenter summè penetrabilis. Hæc pauca de Essentiis dicta sufficiant.

Tincturas quod concernit, de illis apud Chymicos vulgares antea passim excreverunt montes, & magna est dicacitas, præsertim de *Tinctura Coralliorum, Luna, Martis,* & similibus, de quibus tamen ingenuè hoc sentio & statuo, nunquam à me visam, nedum lectam, *veram sive Coralliorum Martis aut Luna Tincturam,* meræ nimirum solutiones sunt, & vel levissimâ operâ ac citò parabiles, processus licet ostendent speciosissimos, vix dimidii anni spatio elaborandos vel perficiendos; proinde ad hoc oculos mentemque

* F

advertere

Tinctura
vulgares
meræ solu-
tiones
sunt; suo
tamen mo-
do validæ
aliquot.

Multa falsa
affiguntur
puratiis
tincturis.

advertere Chymicos oportet, in quâ plurimi adhuc ignorantia vel in advertentia caligine hallucinantur, aliud esse solvere, aliud extrahere: Etenim qui *Tincturam cujusdam rei* efficere satagit, is eandem è corpore vel subjecto extrahat, relicto corpore colore suo privato, necessum est: hoc nisi fiat & aperte demonstrari possit, non est quod ullus gloriatur, de verâ hâc vel illâ Tincturâ, sive Auri, Argenti, Martis, vel Coralliorum, &c. quippe quæ omnes quotquot adhuc in libris Chymicorum legere licuit, meræ solutiones sunt, quibus nullo modo speciosum Tincturæ nomen competit, quo mundo egregiè imponunt, ipsi inscientes. Solutiones tamen has non proinde omnes vilipendo, aut penitus inutiles censeo: Nam si *solutiones Coralliorum & Metallorum*, utpotè *Martis Vitriolum*, & *Saturni seu plumbi saccharum*, *Mercurius ipse solutus* haud parùm in Medicina præstent, quidni & *Aurum aliquatiter saltem solutum*, & *in pulverem vel Crocum*, aut etiam *in Bezoardicum*, uti vocant, *solare cum Antimonio*, imò in *aurum fulminans* reductum, *Bezoardicum item Lunare, Vitriolum Luna*, &c. efficere plura poterunt, modò dextrè & artificiosè elaborata; dextrè etiam & debitè adhibeantur. Hoc discursu vero præmissio, non tibi Lector Vellus aureum è tincturis meis polliceor, cum jam pridem ex adversariis meis expunxerim illos, & etiamnum summo vel odio vel miseratione dignos censeam, qui inanis gloriolæ vento turgidi merâ dicacitate tot processus in libris suis confarcinant, eosque tantis encomiis celebrant, plenisque buccis deprædicant, nec tamen tantillum penetrant, utrum hoc vel illud naturæ consentaneum sit nec ne, scripsisse nimirum & nomen suum frontispicio libri præfixisse, multi suo se muneri satisfacisse existimant, firmiterque sibi persuadent, etiam si sive verum sive falsum distinguere ipsi nesciant, undè vel infinitos defraudant ipsi decepti, & in ignorantia cæcitate hæsi. Verùm si quis plurimorum Chymicorum libros à mendis liberare satageret, Augiæ stabuli expurgandi laborem humeris suis imponeret, quum indies ferè nova mendacia promulgentur. De *Tinctura itaque Coralliorum & Martis* quid sentiam paulò superius, clariùs autem in præmissis Animadversionibus mentem meam exposui; supervacaneum itaque censeo fufius de eo differere, sit nobis interim illarum tincturarum loco *Essentia prædicta Martis Corallina*, dum aliam Tincturam Martis magis realem & efficaciorẽ aliâ vice ero propalaturus: Nec tamen planè deficiam nunc, quin unam atque alteram Tincturam efficacem Tibi Lector communicem: Et primò Tincturam Antimonii, quæ talis:

TINC-

TINCTURA ANTIMONII.

℞. Vitri Antimonii sine additione parati, rubini
instar. fol. 458. Animadv. edocti q. s.

Cui in pulverem subtilem contrito superaffundatur

*Spiritus noster Veneris rectificatus, & supra
paulò descriptus, ad trium circiter digitorum
supereminentiam.*

Digerantur in loco calido, quietè sine agitatione & commotione, (quod studiose notandum, quamvis vitrum dictum Antimonii pulverisatum, fundo vasis compactè adhæreat,) donec flavo vel rubicundo colore imbuatur spiritus, hoc per inclinationem effuso, alius superaffundatur, hocque toties repetendum, quoties spiritus affusus tingitur, quod secundâ & tertiâ vice sat lentè contingit; spiritus tincti omnes in Alembico abstrahantur, non tamen ad totalem siccitatem, sed aliqualem liquoris remanentiam: Cui remanentiæ spiritus vini rectif. superfusus, illicò is rubicundissimo imbuetur colore, crassamento flavo deposito, vel remanente, quod per filtrum separandum, tinctura autem cum spiritu vini extracta, denuò ad complacentiam vel liquorem rubicundissimum abstrahenda, usuique servanda est.

Nota: Non inconsultum foret Tincturam hanc ad mentem Basilii Valentini in Currutriumphali Antimonii, in Oleum verum Stribi ulterius elaborare, nec dubito, quin magna præstet.

Tincturam Martis vel Chalybis adstringentem, si desideras Lector, sequentem habearis.

TINCTURA MARTIS AD-
STRINGENS.

℞. Limatura & Chalybis pura q. pl.

Quæ vitro largo immissa humectetur cum spiritu n. Veneris superius paulò edocti, iterumque exsicceetur, idque bis tervè repetatur, donec limatura in crocum veluti conversa sit, cui in pulverem redactæ superaffunde

Eundem spiritum n. Veneris,

Ad supereminentiam quatuor circiter digitorum transversorum, qui præviâ digestionem rubicundissimo imbuetur colore, tinctus spiritus effundendus, aliusque superaffundendus est, donec nulla rubedo in extractione amplius appareat; tinctura omnes collectæ & filtratæ per arenam, in alembico vitreo, abstrahantur ad crassitiem competentem, quæ porro cum spiritu vini extrahenda, filtranda, & ad Oleitatem vel liquorem

* F 2

rubicun-

rubicundissimum per destillationem vel abstractionem reducenda est. Hæc tincturâ non aperiente sed adstringente facultate pollet, igitur in fluxu hepatico, Diarrhæâ immodicâ, Dysenterîâ, menstruo ac hæmorrhoidali fluxu nimio Hæmorrhagiâ immoderatâ magno erit usui.

De Oleis
destillatis.

Olea destillata quod concernit, illa in præmissis pariter ventilata & edocta sunt, nihilominus ut etiam Podagricis & Hypochondriacis, qui duritie lienis laborant. auxilio sim, duo Olea communico, multoties à me experta, Saponis nimirum & Tartari, quæ talia:

OLEUM SAPONIS VENETI ANTIPODAGRICUM

*Rx. Saponis Veneti libram unam,
Silicium friabilem, scil. qui ignem ferro attriti non
emittunt, & cultero rassari possunt, libras duas
vel tres.*

Mixta & retortæ vitreæ loricatæ immissa, destillentur per gradus, igne aperto, Oleum egressum empyreuma spirans, in aliâ retortâ, cineribus permixtum rectificetur, usuique asservetur.

Præstans est. Oleum Antipodagricum, externè membris podagricis & summè dolentibus, in initio & vigore Paroxysmi, pennâ aliquoties illitum, sistit dolorem, & membra à tophis & contracturâ podagricâ præservat, nec parti affectæ materiam peccantem impingit, verum illam falsedine suâ materiæ morbificæ, nimirum acidæ, è diametro oppositâ, destruit, cutim perspirabilem reddit, ut eò facilius membris inhaerens peccans humiditas exhalare possit, nec intus diu detineatur, detentaque tandem & exsiccata tophos podagricos efficiat.

OLEUM TARTARI SPLENETICUM.

*Rx. Olei Tartari, ex Crystallis vel Cremore tartari
unica solutione paratis stillati libram semis,
Cui adde*

Cineris sarmentorum vitis q. s. ad massam efficiendam, vel ut ad siccitatem reducatur oleum.

Et per retortam vitream in arena rectificetur, servetur ad usus externos, quod regioni Lienis in ejusdem obstructionibus & scirrhis affectibus illitum sæpius, haud parum præstare, experientiâ edoctus sum: qui verò illud aliis rebus penetrantibus, utpotè Camphorâ, Succini Oleo, &c. permiscere voluerit, is sine dubio, quantum quidem externis medicamentis concessum, plura efficiet.

Balsama

Balsamata tam interno quam externo usui destinata, & quæ De Balsa-
ad eorum legitimam præparationem pertinent, alibi edocta & mis.
annotata sunt, visum est nihilominus unam alteramve adjicere
compositionem, & dexterrimam simplicium balsamorum
præparationem, uti sequetur:

BALSAMUM ANTIPOPLEC- TICUM

R. Moschi Orientalis non adulterati scrupulum unum.

Hic solvatur in *f. q. Spiritus Rosarum*, in mortariolo ad
formam pultriculæ (in defectu dicti Spiritus, *aquam Rosarum*
vel Cynamomi, aut aliam *aquam apoplecticam* substituendo,) *)*
post addatur particula de *Oleo Nucis Mosch. expresso*, aliàs ad-
dendo, cujus pondus sequetur paulò inferius, hæc benè mixta
interim servantur separatim hinc solvatur in eodẽ mortariolo

Ambra grysea drachma semis,
cum

Ol. still. Cynamomi scrupulo uno,
Garyophyllorum scrupulo semis.
Coriandri,
Lavendule,
Majorana ana gr. xv.
Succini rectific. scrupulo uno.

Huic pultriculæ sensim & sensim adde sequentia:

Ol. Nucista duriusculi non adulterati sed legitime
expressi drachmas tres,
Zibethi orientalis, non rancidi, nec adulterati,
scrupulos duos,
item

Superiorem solutum Moschum, in pulvem cum Ol.
Nucista conversum,

Misceantur optimè in mortario, & tandem super lenissimum
ignem in patella ferrea parùm liquefiant, pro accuratiore unio-
ne, ne quicquam autem exhalet, illicò refrigerescere permittatur
balsamum, patella nimirum cui inest dictum balsamum a quæ
frigida immersa, donec refrixerit, quod denuò spatulâ agitan-
dum, pyxidi immittendum ac usui asservandum est.

Nota: Qui ad gratitudinem odoris & fragrantiam magis,
quam ad virtutem inclinant, pro *Oleo Succini*, *Oleum Rosa-*
rum verum substituant. *Oleum verò Liliorum Convall.* quod
quidem pro hoc balsamo summo perè commendant, in per-
paucis officinis pharmaceuticis prostat, & adhuc sub judice
lis est, utrum hoc *Oleum* sine aliarum rerum additione per se
legitimè destillari possit.

* F 1

Pro

Pro sexu fœmineo, quæ odorem *Moschi*, *Ambrae* & *Zibebhi* ferre nequeunt, tale balsamum apoplecticum paretur.

BALSAMUM ANTAPOPLECTICUM PRO SEXU FŒMINEO.

℞. Ol. Nuc. Moschat. legit. expressi drachm. tres semis,
Still. Cinamomi,
Coriandri,
Lavendula,
Majoranae,
Rorismarini,
Salvia,
Succini ana scrupulum semis,
Camphoræ scrupulum unum semis,
Balsami Indici de Peru scrupulos duos.

Misceantur omnia exactè s. a. sine igne, fiat balsamum pro usu esservandum.

BALSAMUM MATRICALE SEU HYSTERICUM.

℞. Ol. Nuc. Mosch. legit. expressi drachmas duas,
Axung. Castorei recentis non rancida scrup. unum,
Camphoræ drachmam semis,
Ol. Stillati Galbani,
Lavendula,
Macis,
Majorana,
Mentha,
Succini ana scrupul. semis,

Misceantur sine igne, ultimò tamen parum per liquefiant, & illicò refrigerari permittantur. Servetur balsamum.

BALSAMUM LOIMICUM SEU ANTIPESTILENTIALE.

℞. Olei Nucis legitimè expressi q. s.

Coquatur in patella ferrea cum Decocti herba *Rutæ* recentis s. q. donec oleum proprium odorem ferè amiserit, majore autem duritie contractâ, pro largiore impressione Oleorum stillatorum (nam quò durius solidiusque Oleum Nucis expressum est, tanquam legitimum balsamorum corpus, eò plus de Oleis stillatis illi imprimi potest, consequenter nobiliora & efficaciora

efficaciora evadunt balsama, cum tota balsamorum virtus & efficacia ab *Oleis destillatis* dependeat,) siccetur *illud coctum* *Oleum* in calore leni, vel in Sole, pro maiore detractioe proprii odoris. Jam accipe

Hujus parati Olei drachmas tres,
cui immisceantur

Camphoræ scrupulus unus,

Ol. Stillar. Angelicæ,

Juniperi,

Rutæ,

Succini,

Zedoaria ana scrupul. semis,

Misceantur exactè in Balsamum antiloinicum lenissimo in calore.

Balsama simplicia utpotè Garyophyllorum, Citri, Majoranæ & similia, ut dextrè & legitime conficiantur, observetur sequens modus:

BALSAMUM RUTÆ.

R. Ol. Nucistæ legitimè expressi & duriusculi q. pl.

Nam si illud molle & unctuosum, certissimum & infallibile signum est, *illud vel butyro vel oleo quodam* adulteratum & permixtum esse, quod huic labori planè inutile, sed rarò rarissimè à Mercatoribus legitimum & non adulteratum acquiritur, nisi in Pharmacopoliis studio exprimatur. Hoc *Oleum expressum* coquatur cum *s. q. Decocti herbe Rutæ recentis*, (si *balsamum Rutæ*, vel *decocto Garyophyllorum*, si *Balsamum eorum*, sicque de aliis dicendum, conficere volueris,) donec tota ejus fragrantia & *Oleum subtile spirituosum* exhalarit, quod siccet in Sole, vel alio leni calore ne liquefiat; Huic tandem Oleo nativo odore, sapore & virtute privato, friabili ad instar pulveris, immisceatur

Ol. Still. Rutæ quantum satis,

Pro legitima & debita balsami consistentia, addendo ultimò pro colore viridi nativo imprimendo

Magisterii ejusdem herbe viridis, pag. 444. Animadversionum edocti. q. s.

Fiat balsamum nobile, nativis suis virtutibus uberrimè præditum. Atque hoc modo omnia balsama simplicia debite & dextrè confecta prostabunt.

Nota: Non immeritò præcipio *Oleum Nuc. Moschar.* cum *decoctis* potius, quàm cum *Aquis destillatis herbarum* decoquendum esse, eò quòd *l. aqua jam dum semel destillata*, in coctura

*F 4

penitus

penitus exhalent, nihil residui de virtutibus suis relinquentes *decocta vero herbarum* vel aliorum vegetabilium, licet eorundem partes spirituosiores, si sulphuræ sint naturæ in vaporem resolutæ decoquendo æthera petant, nihilominus crassiores & magis terrestriores partes (minimè contemnendæ in quibusdam, præsertim si intra corpus balsama sumenda sunt,) unâ cum *Oleo dicto Nucista* permanent, & balsama in virtutibus intendunt; nam omnia balsama ad eandem normam parata, tam interno quàm externo usui destinari possunt.

Et hæc quoque de Balsamis simplicibus & compositis realiter dicta sufficiant, studiosè a quolibet Pharmacopœjo observanda, ne impotenter foetida & putida balsama, prout in plurimis Pharmacopœiis deprehenduntur, sed præstantiora & artificiosiora conficiat, quibus & Medico & Ægro satisfaciet, sibi que honorem & laudem conciliabit: Etenim eò nunc res devenit, ut vel quilibet Agyrta & Circumforaneus, similia putida, rancida, & effœta balsama conficere nòrit, in summum dedecus & detrimentum Pharmacopœjorum & ægrotorum.

Fœculæ radicem nunc sunt.

Fœculis Magisteria vegetabiliu paulò plus præstant.

Devenio ad Fœculas, inutile & effœtum medicamenti genus, de quibus meam sententiam veris rationibus firmatam jam pridem præmisi: An enim quispiam, qui mente sibi præsens, crediderit *Radice aliquam succo suo per expressionem orbatam & fœcatam*, efficacior fore *radice integrâ suâ virtute adhuc gaudente, succoque suo in se per exsiccationem concreto*? Fœcula ergò nihil aliud est: *quàm subtilior, non virtutis sed corporis seu radicis saltem pars*, quæ dum per facculum linteum *confusa & raspata radix* exprimitur, unâ cum succo transluit, postea verò succo suo per effusionem & decantationem privatur & totaliter orbat: iisdem autem & non minoribus *relicta ab expressione radix* virtutibus gaudet, quæ tamen abjicitur, tanquam *succo suo orбата, & consequenter viribus jam exhausta radix* esset. Vegetabilium Magisteria, præsertim herbarum & Plantarum (quæ ipsa ego non magni æstimo, & accidentaliter saltem ea descripsi fol. 444, Animadversionum) majoris efficacix in natura sua fore existimo, quàm sint Fœculæ hæc tantoperè decantatæ, siquidem tota veluti herbarum substantia excocta aut extracta, per contrarietatem salium (salis nimirum Tartari & Aluminis, quorum prius salsum, alterum acidum sui generis sal est,) denuò præcipitatur, ac consequenter quasdam virtutes proprias præcipitatum in se reconditas habebit, quod porro intra corpus humanum sumptum, tanquam vegetabile, licet præcipitatum & calore nostro, facile subigi, & in actum denuò deduci potest,

potest, cum nequitiam corrosivis aquis combustum sit: Enimvero quæ fit per *salia salsa* vel per *aquam salsam* extractio vegetabilium, & itidem per *salia acida resoluta* eorundem præcipitatio, non æquè destructoria est, quam quæ per *corrosivas aquas* & *spiritus*, quarundam rerum fit solutio, utpotè *Coralliorum*, *Perlarum*, *Ocul. Cancrorum*, &c. & itidem per corrosiva eorundem præcipitatio, quibus nimirum *aquis corrosivis* & *spiritibus*, subjecta prædicta comburuntur, quæ uti *metalla* in pristinam formam vi ignis fusorii haud reducibilia sunt, sed uti *Corallia*, *Perla*, &c. quæ Vulcani torturam sustinere nequeunt, destructibilia.

Vegetabilia præcipitata per salina non destruuntur æquè ac præcipitata in aquis corrosivis soluta.

Hæc Plantarum aut vegetabilium Magisteria, de quibus nobis ex accidente jam sermo fuit, ansam & materiam præbent nonnulla de *Lapide Bezoar* differendi, cum ejusdem *Lapidis Bezoar orientalis* & *adulterini* puto, eadem *Plantarum Magisteria* materiam esse ex quâ fraudulenter conficiatur, omnino mihi persuadeam, quum non semel à fide dignis & veritate cupidis Viris eadem mihi relata sint: Etenim si quispiam vanâ persuasionem non obcecatus, saniore judicio computum instituire non aggravabitur, non difficulter in numeros poterit redigere, quot millem dictorum *Lapidum*, uno anno saltem, in Germaniâ, Italiâ, Galliâ, Hispaniâ, Indiis, & plurimis aliis vastissimis Regnis ac Regionibus, quarum Incolis & populis ad rusticos usque Lapis dictus nunc in usu est, medicamenti vice absumantur, quotque millia eorum millium, ut non dicam centenarii aut saltem libræ penes infinitos Mercatores, Indiarum & Europearum Regionum venales, adhuc quotidie prostant & asservuntur: Contrâ verò si considerabit animalistud, ex quo *Lapides* depromuntur, esse sylvestre ad instar capræ, nec nisi venam acquirendum, in insula quadam Indiarum orientalium, imò non nisi occisum sive matatum suos *Lapides* (tamque raros ut potius Regiæ Cameræ adscribantur, quam ut promiscuè vulgò in rapinam concedantur) suppeditare, proculdubio is imposturam vel ex ipsa rei impossibilitate benè pensitata illicò animadvertet, siquidem nec mihi persuadere possum; etiamsi cuncta Indiarum Regna hisce animalibus (quorum Regnorum & animalium tamen, si navigationibus Indiarum, illisque qui Indias orientales perlustrarunt habenda fides, numero pauca sunt,) plena essent, tot lapides ab iis depromi posse; Exemplo nobis sint Damæ vel rupicapræ sylvestres nostræ Alpinae, vulgò **Gembfen** / quot quæso Regionem saltem in Germania sunt, quæ similia animalia producant? eorum quædam venatorum industriâ capta, vel sclopetorum globis jaculatoriis occisa,

Structura
Lapidis
Bezoar Orientalis.

* E 5

pilas

Verus La-
pis Bezoar
ipsarari-
taterior.

pilas etiam in se reconditas habent, (vulgò *Gembshugeln* /) puerperis difficulter parturientibus summum refugium, ast quàm *rara* & *cara* sunt hæc *pila*? adeò ut nisi pretio & precibus, difficulter tamen, una quandoque *earundem pilarum* sit indipiscenda, & ipsarum vel paucissimæ, ob usum earum à Medicis & à vulgo obstrusum adhuc & absconditum, in Medicina consumantur. His rationibus ductus persevero in meâ præconceptâ opinione, *Lapidem nimirum Bezoar orientalem* pro maiore parte esse adulterinum, factitium, ab Hebræis fortè Lusitanis singulari arte & industriâ, ex similibus supradictis *Plantarum Magisteriis*, corticetenus & per iuxta appositionem conflatum, atque perpoliando suo orientali lustro vel colore ornatum, & quòd verus Lapis Bezoar vix, nisi Magnatibus Indiæ, Persiæ, & Regibus nostris, quibus ab Indis dona mittuntur, in promptu sit. Ex quibus plantis autem hoc *Magisterium* pro efformando *Lapide*, conficiant, studio nobis sciscitandum foret: Si ex *Plantis alexipharmacis* utpotè *Scordio*, *Rutâ*, & similibus præparationem eorum molirentur, non item inficias, quin multa etiam in medicina, sudorem commovendo & pellendo Venena hoc ipso factitio *Lapide* præstari posset. Sed hæc obiter de *Lapide Bezoar orientali* sic dicta sufficiant, quæ non tam persuadendi, quàm investigandi & veritatem inveniendi gratia huic Appendici adjecta volui.

Nunc ordine servato sese offerunt *Magisteria* vulgaria & officinalia, quorum censuram tamen in eorundem Animadversionibus præmissi, verâ interim *Magisteriorum*, scilicet *Coralliorum*, *Perlarum*, & reliquorum *Lapidum*, pretiosorum, præparatione hucusque mihi reservatâ, ob menstruum secretum, quod ænigmaticè saltem in præcedentibus abumbravi: verum cum nunc in hac Appendice plurima præstantissima & realia medicamenta Republicæ Christianæ communicarim, hac in parte etiam desistere nolui: Itaque sine ulteriore examine vulgarium *Magisteriorum*, quæ firmis & invictis rationibus experienciâ comprobatis, jam tum totaliter tanquam *inutiles* & *mortuas calces* rejeci, ad veram & realem eorundem præparationem celeri pede transeo, quæ talis:

R. *Coralliorum*, *Margaritarum*, vel quodcunque simile subjectum volueris, q. pl.

Magiste-
riorum so-
lubil. vera
præparatio.

Cui sive integro sive contuso, & cucurbitæ vitæ immisso superfunde

Spiritus vel *Menstrui* n. superius edocti ex floribus æris q. s. ad supereminentiam trium vel quatuor digitorum transversorum.

Digerantur in loco tepido non calido, die unâ atque alterâ, & sol.

& solvetur haud exigua portio rei immiffæ, imò plus quam alii spiritus etiam acidiffimi & corrosivi alias solvere solent, & si paulò diutius in calore etiam leni relinquuntur, convertitur spiritus hic una cum Coralliis vel Perlis solutis, (quarum Perlarum interiorem substantiam & pulpam solvit, relictis putaminibus five corticibus perlarum integris, aut vacuis, solutioni innatantibus, ac si integræ adhuc forent Perlæ,) in butyrum seu coagulum album; hoc si eveniret, nec effundi posset solutio, apponatur statim cucurbitæ cui coagulum hoc, una licet cum indissolutis Perlis aut Coralliis inest, capitellum, ac per M. B. abstrahatur spiritus affusus ad totalem siccitatem rei solutæ, transibit is eadem fere aciditate & quantitate quâ affusus est, relictâ in Alembico materiâ albiſſimâ, quæ dein affusa aquâ simpl. destillata, vel rore majali itidem destillato solvatur, solutum filtretur & denuò per M. B. ad siccitatem abstrahatur: Hæc Magisterii dissolutio cum aquâ simplici vel rore majali destillato, ejusdemque abstractio, toties repetatur, donec nulla aciditas vel sapor a spiritu menstruo solvente percipiatur, cum illud menstruum scil. solvens totaliter à re solutâ abstrahi possit, planè alio modo ac reliqui spiritus acidi & corrosivi, qui solvendo & agendo, reactione solvendorum patiuntur & destruuntur, imò totaliter in aliud esse convertuntur, nullâ arte à simili re solutâ separabiles, eique insuper haud parùm nocivi; Spiritus autem sive Menstruum prædictum præterquam quod totaliter à re solutâ abstrahi possit, innocuum illud planè est, & per se laudabile Medicamentum antepilepticum & stomachicum, adeò ut abstractio ejusdem ad ultimam veluti guttulam à rebus illò solutis per repetitas affusiones aquæ simpl. solutiones, filtrationes & abstractions tantoperè necessaria non sit, si à curioso non expectatur. Remanentia à prima solutione, si quid residui nimirum & indissolutum à Perlis vel Coralliis aut alia re solvendâ remanserit, denuò priore abstracto spiritu superfuso, totaliter solvatur, solutum filtretur, abstrahaturque, ac reafusione aquæ simpl. ejusdemque abstractione edulcoretur: Spiritus autem solvens porrò servandus, aliisque similibus solutionibus accommodandus est. Atque hic est dexterrimus Magisteriorum solubiliū parandi modus, quorum Magist: drachma una plus efficere potis est, quàm uncia vel plus vulgariū penitus inutilium & insalubrium præcipitatorum Magisteriorum, cum hæc intra corpus sumpta, tanquam mortuæ calces, ventriculum saltem & intestina albugine obducant, graventq; diu indissoluta illis adhærendo, aut si è ventriculo elabantur, mesaraica vasa obstruendo, concoctionem impediendo, morbos

Historia
documenti
à Magist
rio vulgari.

morbos tandem gravissimos inducere apta nata sint. Hæc uti
verissima sunt, ita memorabile exemplum ob oculos benevolo
Lectori pono. Incidi nimirum duobus circiter annis ab hinc,
in virum prænobilem & doctum, magnò officiò in Aulâ Cæ
sareâ fungentem, is auxilio medico ex me requisito, conque
rebatur de gravedine pectoris & stomachi, nausæâ, ac in
appetentiâ ciborum, cum febre lentâ, continuâ, quamvis
alias optimâ victûs ratione, medicamentis item confortan
tibus, & quem proferebat tandem pulvere cordiali & cephalico
uteretur. Hunc utut naturâ debilem, magisque autem à
morbo debilitatum deprehenderem, nihilominus necessarium
dixi, universale remedium curæ præmittere, eò quòd in ipso
ventriculo, ejusque ore superiore crudam materiam hære
re, sumptò indicio à nausæâ, suspicarer, quæsi vi proin ex Nob.
Pat. utrum lene Vomitorium (cùm quidam vanâ Medicorum
quorundam persuasione vomitoriâ maximoperè abhorreant.)
quod bis, tervè ad summum per superiora & toties per infe
riora operaretur, non recusaret? annuit, adjunctâ tamen se
riâ protestatione, ne plures quàm tres vomitus causeret. Po
stero die exhibitâ medicinâ horis matutinis ad optatum illa
successit, bis enim per superiora, tervè per inferiora suas ab
solvit blandas operationes: à meridie cùm Nobilem Patien
tem inviserem, benè habentem, magnum se levamen circa
præcordia persentire referebat: Conjux ejus nobilis adstans,
detectâ pelvi argenteâ monstrabat quæ per superiora sat co
piosè prodierant excreta, ferè ad duas libras viscidæ & crassi
humoris, cujus inum ad digiti crassitiem pulvis, ad instar
cinerum albicantium, pro sedimento erat; quæ sivi jocò, utrum
fortè cineres cibis aut ferculis pro condimento admiscerentur.
Excrementa infernè excreta dum deindè cupidus perlustro, ea
ipsa etiam non aliter ac si copiosè cineribus essent permixta
apparebant, Nobilis Dominus Patiens, cùm omnes admira
tione teneremur, undè copia hæc pulveris, excrementis, tum
vomitu rejectis, tum infernè excretis admixta proveniret, his
verbis prorupit: Cineres quidem comedere insolitus sum,
pulverem verò preciosum ejusdem ferè coloris mihi ordinat
um in proximis Comitiiis Ratisbonensibus singulis quasi
diebus assumpsi, atque statim illum in scatula cum recepta
monstrabat, erat autem pulvis hic pretiosus confectus, ex
*Magisterii Perlarum & Coralliorum, Cornu Cervi recto
preparato, & Pulvere Epileptico Marchionis*, ita manifestè
à juvantibus, tanquem medicinâ exhibitâ, & nocentibus, ut
potè pulvere prædicto pretioso, & morbus ejus quæ Sympto
mata, & causa morbi nobis omnibus in conspectum veniebant,
noq

non levi indignatione Patientis, quòd haud exiguo pretio & sumptu sapius in dictum pulverem factò, ferè mortem sibi adscivisset. Quibus præmissis firmiter demonstrantur quæ de *Magisteriis vulgaribus* non solum, verum etiam de *Lapidibus & Gemmis pretiosis præparatis* in Animadversionibus, verà ratione & experientiâ ductus, præmissi, quæ tamen si quispiam spernere velit, per me licet, sufficit me fideliter, plurima notatu digna communicasse & verà scripsisse. Reliquorum Magisteriorum præparationes accuratè traditæ sunt in præmissis, quòd benignum Lectorem remitto, & ad salia celeri cursu transeo.

Vera de
Salibus do-
ctrina.

Præstat autem de Salibus generalem doctrinam subnectere, cum non Galenici solum, verum & non vulgares Chymici, qui apicem Chymix se digito tetigisse arbitrati sunt, maximoperè in eorundem descriptionibus hallucinati sint, & promiscuè omnis generis solutiones, *Vitriola*, *Tartaros*, &c. quæ propriè *Salia* non sunt, *salibus* tamen adscripserint. Sciendum igitur in universum, *Salia* duplicis tantum esse generis, *Salia* nimirum *volatilia*, & *Salia fixa*. *Salia* porro *volatilia* iterum duplicia, *Salia volatilia purè salsa*, & *Salia volatilia acido salsa*: Itidem *fixa Salia* duplicia, *Salia purè salsa* nimirum, & *Salia acido salsa*. De *Salium* horum differentiis paulò post plura, *Salia illegitima* prius ventilaturus, inter quæ primum occupant locum *Salia essentialia*, ex succis vegetabilium vel herbarum parari solita, quippe quæ propriè *Salia* non sunt, sed *Tartarus*, licet ea multum *salis*, prius tamen calcinata, suppeditent, non secus ac *Tartarum vini*, qui etiam inter *Salia* propriè sic dicta numerari nequit, quamvis pro majore sui parte, prius calcinatus, in *sal* convertatur, ante calcinationem autem corpus sit ex variis rebus heterogeneis conflatum utpotè *Oleo fatido*, *Spiritu aquoso empyreuma redolente*, *terra mortua*, & *sale fixo*, quæ omnia vera analyti in conspectum producantur, operâ Vulcani: Eodem modo *Sal quoddam essentialis* ex magna copia succi cujusdam vegetabilis, uti *Tartarus ex vino* parari consuevit, qui succus *Tartarum* suum, uti *vinum* succus nempè magni illius vegetabilis ad fundum & latera doliorum deponit, ad instar crystallorum, præsertim coctione vel destillatione prius pro majore parte abstractus, planè similem in modum uti ex remanentis crassi nigris *aceti*, à destillatione ejusdem relictis, aquæ affusione, coctione & filtratione crystalli tandem colliguntur, quas Chymici *Sal Aceti* nuncupant, verè tamen *Tartarus Vini vel Aceti*, & non *sal* sunt: Ita etiam *crystalli ha* ex succis quibuscunque vegetabilium paratæ, quas *salis essentialis* nomine hucusque dignati sunt, *Tartarus* propriè

Distinctio
Salium.

*Salia essen-
tialia vul-
gò dicta
sunt Tartar-*
us.

est

est ejusdem vegetabilis, ex iisdem rebus heterogeneis, utpotè *Olco fetido*, *Spiritu aquoso*, *terrâ mortuâ*, & *sale fixo*, uti *Tartarus vini* conflatus, qui vires autem ejusdem plantæ non exactè refert, prout nec *Tartarus vini*, *vini* virtutes collectas & concentratas integrè repræsentat.

Sal Coral-
liorum exa-
minatur.

In numero porro Salium illegitimorum sunt *Sal Corallio-
rum*, *Perlarum*, *Ocul. Cancrorum*, &c. quæ dissolvendo præ-
dicta cum spiritibus corrosivis, acetone destillato, parantur,
uti suo loco edoctum; & quamvis ex *Corallis cum sulphure*
aliquoties calcinatis, sicut in prægressa Mantissa *Sal Coral-
liorum* Authores parandum præcepere, *Sal* veluti extrahi pos-
sit, illud ipsum tamen vera solutio est corporis totius *Corallio-
rum*, non *Sal*; nam quodcunque etiam *metallum* cum *sulphure*
calcinatur, deflagante nimirum *sulphure* ab eo aliquoties, sol-
vitur, & in *Vitriolum* convertitur illud pro parte sui magis vel
minus, prout *metallum* solutu facile vel difficile est, à fumo sul-
phuris ardentis, qui nihil aliud, quàm verus & legitimus spi-
ritus *Sulphuris* est, in campana si excipiat coagulabilis: Sic
Corallia, tanquam solutu facillima à quovis acido spiritu, aut
ab hoc *sulphuris ardentis fumo* solvuntur, & in soluta *Coral-
lia*, si aqua affusa veluti elixiviantur, convertuntur, secus con-
tingit, quando *Corallia aut Margaritæ vel Oculi Cancrorum*
Vulcani violentiâ simpliciter calcinantur absque sulphure, tunc
enim in similia *salia vel solutiones* converti haud possunt, sed
potius calcinatione violentâ totaliter destruuntur, & ad instar
Calcis vivæ & terræ mortuæ se habent, nullâ arte nec aqua
simplici amplius solubilia: Itaque cum *salia* improprie sic
dicta *Coralliorum, Perlarum, &c.* solâ & verâ dissolutione to-
tius corporis vel substantiæ necessariò confici debeant cum spi-
ritibus acidis corrosivis, & neque ex *Corallis vel Perlis calci-
natis simpliciter, aqua affusa Sal* elui aut solvi possit, idcirco
solutiones sint & maneat, quæ neque inter *salia fixa*, neque
volatilia connumerari, nevé *salia* proprie dici possint. Utrum
autem *Sal quoddam* in intimis harum rerum visceribus. (scil.
Perlarum, Coralliorum, &c.) lateat, magna & Philosophico
Chymica quæstio est, quæ si in utramque partem ventilanda
esset, non unâ paginâ foret opus, haud brevibus coercenda,
idcirco pro nunc saltem assero; sicuti ex *saxis*, item *metallis*
difficillimè *salia* confici possunt, ast cuncta facile dissolvi, &
quædam in *vitriola*, utpotè *metalla*, converti, itaque ne-
que ex *Corallis, Matre Perlarum, quæ saxa marina sunt*
*sui generis, & Oculis Cancrorum, itidem sue speciei la-
pillis, salia* sic proprie dicta & intellecta, paratu facilia aut
possibilia erunt.

An detur
verum Sal
Corallio-
rum &
Perlarum.

Hæc

Hæc præmissa ut nonnihil lucidiora fiant, *Sal* sive *Saccharum Saturni* ventilandum aggredior, ubi statim quæritur, num & illud verum *Sal sit Saturni vel plumbi*, cum Author ejus in Mantissa Hermetica, ex cineribus *plumbi* aperto igne sine alio adjecto combusti preparatis, (uti loquitur,) cum aceto destillato *sal* extrahere, & sepius aquâ pluviâ solvendo, filtrando, & lenissimè in balneo evaporando edulcorare præcipiat. Tria in brevi hoc processu incudi rectæ rationis & judicii admoveere necessum est; Primum, utrum *Metallum* quoddam verè calcinari, & in cineres veros redigi possit, è quibus *Sal* extrahendum: Secundum, num extractio ejusdem *Sacchari vel salis Saturni*, sit vera extractio, aut tantum solutio: è quibus palam fiet, an *Saccharum vel Sal plumbi* propriè & verè *sal* sit, an verò *Vitriolum seu solutum metallum*: Tertium, utrum hoc sive quodcunque aliud *Sal*, aut etiam solutio: iteratis solutionibus, filtrationibus & evaporationibus edulcorari possit. Primum quod spectat calcinationem metallorum, num illa verè in cineres calcinari, & *sal verum* ex illis elici possit; hoc ut clarum fiat, sciendum, Metallorum quoddam esse fixissimum, utpotè *Aurum*, quoddam fixum, nimirum *Argentum*, item *Æs sive Cuprum* & *Ferrum*, *Auro* tamen in fixitate cedentia, ex parte impura & terrestriora, uti *æs* & *ferum*: Quædam hic volatilia, utpotè *Stannum* & omnium maximè *Plumbum*. Fixissimum itaque Metallum *Aurum*, utut diu multumque calcinetur, idem metallum remanet sive *Aurum constans*, Vulcani activitatem & violentiam planè respuens, & si quidquam fortè, forti & diuturnâ nimis calcinatione de eo perderetur, nullas tamen *scorias* quæ sciam, multò minùs cineres post se relinquit, è quibus *sal* extrahendum in facili foret. Fixa non tamen fixissima Metalla, in quorum seriem primariò *Argentum*, *Cuprum* etiam & *Ferrum* collocavi, illa strenuâ aut diuturnâ ignis violentiâ calcinata, vel penitus cum totâ sua substantiâ avolant, vel ex parte, utpotè quæ magis impura & terrestriora sunt corpora *Ferrum* & *Cuprum*, in *scorias* convertuntur aut in *Crocos*, neutiquam in *Cineres*, è quibus verum *sal* eliciendum. His volatilia *Stannum* & *Plumbum* forti calcinatione vel reverberatione ferè totaliter avolant, pauculis *scoriis* relictis, leni verò calcinatione prout figuli solent, in pulverem & quasi cineres convertuntur; continuâ tamen agitatione & commotione rudicula ferreâ supra ignem lenem, qui pulvis autem violentiori igni traditus, in suam pristinam formam metallicam, *plumbum* scilicet, redit. Ex quibus patet, pulverem hunc *plumbi* non esse cineres veros, sed metallum sive *plumbum* radicalis sua

Saccharum Saturni, aut verum Sal sit.

Utrum Metalla calcinata sal dent.

Virriola
non sunt
Salia.

humiditatis particula privatum, cujus particulae humiditatis metallicae privatio causa est, ut *tantillum metalli*, si *pulvis his metallicus* igni fusorio denuò tradatur, in *scorias* convertatur, non verò in *cineres*; reliquum autem pro maiore parte sui in *pristinum metallum* abeat: his ita se habentibus verè liquet, quòd *metalla*, quaecunque etiam illa sint, in *cineres veros* neutiquam converti possint, sed tantum in *scorias* vel *Crocos*, qui *Croci* tamen nil nisi *scoriae* sunt, in minutissimos atomos conversae, & veluti in terram mortuam inspidam, è quibus *Sal aqua affusa* elici nequeat; & si quid etiam *aquis fortibus*, *acidisque spiritibus aliis*, *scoriis dictis* vel *Crocis superfusis* solvatur, id ipsum tamen *Salis veri naturam* non sapit, sed *soluti metalli*, *Virrioli* nempe, in *scoriis* adhuc relictis: *Virriola* autem cujuscunque metalli non sunt *vera Salia metallorum*, sed *metalla ipsa*, *soluta cum tota sua substantia*; quæque denuò in pristina metalla converti possunt vi ignis: Enimverò si quis vel *Auri* vel *Argenti* unciam unam in *Aquis Regiis* vel *fortibus* totaliter solverit, *illa*, abstracta aqua forti non nihil, in *virriola* totaliter convertuntur, & denuò violentiori igni commissa, in *pristina metalla* eodem numero vel pondere, eademque substantia redeunt: Ita etiam *Saccharum sive sal Saturni*, uti appellant, quod sive ex *plumbo ipso*, sive ex *scoriis ejusdem*, *Euthargyro*, *Cerussa*, *Mimo*, (quæ non ineptè *Croci plumbi* appellari possent,) beneficio aceti extractum, vel potius solutum sit, facillimè paulò violentiori igni traditum, in *plumbum verum* abit & redigitur. Vana proin jactantia quorundam Chymicorum est, qui metalla in sua tria principia realia, *Sal*, *Sulphur* & *Mercurium* verè solvere, eaque omnia separata & distinctè corporaliter commonstrare satagunt; quæ dulcia verba & aurea promissa me olim, multosque alios inescârunt & allexère, haud minimo cum damno, ast vexatio dat intellectum. Adeoque his suffultus rationibus & experientia denuò assero, *Metalla* quaecunque illa sint, calcinari quidem posse, non verò in *cineres* converti, è quibus *Sal verum* extrahi queat, sed *quadam illorum* in *scorias* abeunt calcinata; quæ *scoriae* autem *particulam metalli* adhuc absconditam habent, quæ beneficio cujusdam *acidi spiritus* solvi, in *virriolum* converti, ac denuò in pristinam suam formam metallicam reduci potest.

An Saccharum Saturni sit sal plumbi extractum,

Hinc porrò secunda quæstio nonnihil ventilanda sesistit, utrum nimirum *Sacchari Saturni* extractio sit vera extractio, an verò solutio; pro cujus meliore informatione observanda sunt quæ paulò superius de Tincturis attuli, quòd nimirum aliud sit *subjectum vel corpus aliquod solvere*, aliud *Essentiam*

tiam vel Tincturam ex eo elicere vel extrahere: Saccharum an plum-
itaq; Saturni habito respectu ad calcem plumbi, Lithargyrum, bum solu-
Cerussam, Minium, quæ aceto destillato totaliter solvi ne-
queunt, sed major pars eorundem in residuo manet, posset dici
extractum latè sumptum, interim tamen verum solutum est me-
tallum & plumbum, quodque levi operâ in pristinum metallum
& plumbum reduci potest, quippe ex hoc perindè illud convin-
citur, quod aquâ simplici non corrosivâ ex prædictis rebus, ut-
potè Lithargyro, Minio, Cerussa, vel plumbo calcinato, Sac-
charum vel sal illud haudquaquam extrahi possit, sed spiritus
acido opus sit, à quo metallum, in scoris dictis residuum, verè
solvi, & in vitriolum plumbi converti valeat, quod Vitriolum
tamen sit verum plumbum solutum, patet, quia in pristinum
esse five plumbum reducibile. Sit itaque Saccharum Saturni
verum Vitriolum plumbi, imò ipsum plumbum solutum; non
verò sal ex cineribus suis extractum, quia ex ipso crudo plumbo
nec quicquam calcinato, eadem operâ, idem Saccharum Saturni
vel potius vitriolum, eodem aceto destillato solvi & confici
potest, quod ex plumbo calcinato vel ejusdem scoris. Superest
tertium quæsitum, utrum hoc Saccharum, vel potius Vitriolum
plumbi edulcorari possit, repetitis solutionibus aquâ simplici,
filtrationibus & coagulationibus, prout in processu hujus Sac-
chari Saturni studiosè præceptum est. Eam ipsam quæstionem
ventilavi in præmissis Animadversionibus, ubi de Croco Mar-
tis & solutionibus Coralliorum egi, & mirabar sæpissimè, quod
Chymicorum plurimi, qui apicem Chymicæ tanquam Ante-
signani digito sese attigisse arbitrati sunt, hanc ineptam edul-
corationem tam studiosè sæpius præceperint, ignari, quod si
tale Vitriolum (vel etiam solutio) foret edulcorandum, necessa-
riò à suis acidis spiritibus deberet separari, aut spiritibus acidis
separatis, quid in residuo manebit nisi pristinum metallum? in
forma pulveris aquis dulcibus vel non corrosivis indissolubile,
vi ignis autem in pristinam formam reducibile? itaque repeti-
tis his solutionibus, filtrationibus & coagulationibus Vitriola
& solutiones puriora nonnihil quidem redduntur, & à suis
mixtis impuritatibus separantur, non verò edulcorantur, vel
centies licet hic labor repeteretur.

Et hæc de Saccharo Saturni dicta sufficiant, nonnulla Sal Vitrioli
differtus de Sale Vitrioli Vomitivo Angeli Sala, quod perindè emeticum
impropriè salis nomine insignitur: Etenim Vitriolum caru-
leum (quod me judice, nihil aliud est quam cuprum, quandoque
etiam ex Vena argentea ortum ducens, in visceribus terræ à spi-
ritu sulphuris solutum, quemadmodum viride Vitriolum à ve-
ris ferri est, eodem spiritu sulphuris in terræ antris dissolutum) sunt soluta.

*G

c cu-

metalla in
visceribus
terra.

è cupreis venis exortum, majori quidem vi emeticâ & adstringente pollet, quàm *viride Vitriolum*, quod potius facultate reſolutivâ gaudet, nihilominus ſi idipſum *caruleum Vitriolum* ad omnimodam ſpirituum acidorum expulſionem, ſive deſtillando illud pro ſpiritu, ſive ſaltem reverberando trium vel quatuor dierum ſpatio in igne illud detineretur fortiffimo, nullo modo ſal ex eo elici poſſet, quod vi emeticâ prædictum eſſet, ſiquidem *tale Vitriolum ita exactè reverberatum*, & *aquâ ſimplici* illicò ſuperfuſum, nec quidquam ſalis ſuppeditat, aut ex eo elici poteſt, quòd *Salis* aut *Vitrioli* ſapiat indolem, niſi prius aliquandiu aſtris illud expoſitum & ab iis imprægnatum fuerit, tunc ſal quidem ex eo elici poteſt, à *vitrioli* autem naturâ totaliter alienum, ad inſtar *Nitri*, quippe quod neque *Vitrioli* ſaporem, neque vim emeticam ullam habebit, de quo ſale cujus naturæ ſit, & quid de eo ſentiam, plura egi in Animadverſionibus ſuper *Colcothariſ m-dulcati præparationem* pag. 407. Item ſuper *Empl. Oppodeldoch* pag. 384. Quòd ſi verò *vitriolum hoc caruleum* vel aliud quocunq; leniter ſaltem calcinaveris, uti Author præcipit, donec nimirum in pulverem bruneum ſeu obſcurè purpureum illud convertatur, quæ calcinatio unius vel duarum horarum ſpatio abſolvi poteſt, tùm quidem *aquâ ſimplici* affuſâ, ſal quoad apparentiam ſaltem elicietur, reverà tamen adhuc *vitriolum* eſt, quod ex ſapore ac cunctis ejus accidentibus & proprietatibus cognoſci poteſt, hinc meritò illud non ſal *vitrioli*, ſed *vitriolum vomitivum* nuncupandum, quippe quod communiter in officinis pharmaceuticis ex *vitriolo jam dum albo*, (quod de natura lunari eſt,) parari conſuevit, nullâ prægreſſâ calcinatione, ſed repetitis ſolutionibus, filtrationibus & coagulationibus, diciturque *vitriolum album vomitivum*, non ſal *Vitrioli*. Ex quibus denuò patet, quòd ſicuti *metalla*, ita etiam *vitriola*, quæ reverà nihil aliud ſunt, quàm *ſoluta metalla*, calcinari nequeant, ut verè ſal ex iis eliciendum, ſed vel in *præſtina metalla*, vel in *ſcorias* habeant, quæ *ſcoriæ* quandoque particulam humiditatis vel ſubſtantix metallicæ retinent, è quibus denuò *aquis fortibus vel ſpiritibus acidis Vitriolum*, non ſal propriè ſolutione elici poteſt, in parvâ licet quantitate, pro particulâ metallicæ humiditatis in *ſcoriis* reſidua.

Absolutis ſalibus impropriè dictis, diſcuſſisq; erroribus qui à multis ſeculis fixas egerunt radices haud in minimum initiantium Medicorum & Chymicorum detrimentum & damnum, ad *Salia vera propriè ſic dicta*, undè digreſſus ſum, reditum paro : Dixi autem ſuperius *Salia vera* & legitima duplicis

duplicis tantum esse generis, *volatilia* & *fixa*, & ea ipsa vel pure *salsa*, id est, *salsa salia*, vel *acido-salsa*: *Volatilia salia*, & quidem pure *salsa* ut plurimum ex *Animalibus* destillantur; nam quaecunque *Animalia*, vel eorundem partes destillationi committuntur, *salia* præbent *volatilia salsa urinosa*, quorum præparationem veram & legitimam vide in *Animadversionibus* super *Append. Class. XIII.* juxta quem modum ex *cunctis animalibus salia volatilia* elicienda sunt, at caveat sibi qui ex *verè venenatis animalibus*, *visis præsertim destillationi commissis*, similia *salia* conficere satagit, ne sibi, aliisque mortem inopinatè & inscius adsciscat, solo odore eorum percepto: cum summe penetrabilia sint. Ex *urina animalium præcipuè hominis*, sive *Vinum*, sive *Cerevitiā*, aut limpidam bibat aquam, haud exigua quantitas *salis volatilis salis*, prolicitur levi operā, & hoc quidem sive ex *urina fermentata*, sive *recenter micta*: Si ex *urina recenter micta salis* istud conficiendum, procedas hunc in modum: utpote *urinam recentem missam* (tempore præsertim hyberno, æstate enim illicò à calore fermentatur,) indè *Alembico* vitreo suo capitello munito, & in *B.M.* ad crassitiem mellis abstrahatur, *residuum crassum* interim asservetur, donec ejus ex *magna urina copia* repetitis destillationibus, unā alterāve librā collecta fuerit, quod *cineribus* permiscendum, ac *Alembico* cui inest in arenam collocato igne lenissimo sublimandum est, & illicò scandet ad capitellum *sal volatile* in magnā copiā, sublimatio continuanda, donec nihil amplius de *sale* fursum elevari perspiciatur, excipiendo quandoque *sal volatile* in capitello, ne rostro ejusdem à *sale* obstructo capitellum & alemb. diffiliat, rumpatur. Breviori viā si quis procedere velit, is *urinam recentem missam* evaporet saltem in patellā ferreā supra ignem lentum ad dictam crassitiem mellis, (nam unā dietantum *urina* leniter coquendo evaporare potest, quantum aliquot dierum spatio destillando per baln. vix ac ne vix quidem abstrahi,) quod *residuum urina cineribus* perindè commixtum, & *Alembico* vitreo immissum, primum in arenā, secundā vice autem in phialā satis altā sublimetur & rectificetur, separato prius *Oleo fetido* quod in primā sublimatione unā cum *sale volatili* ad capitellum scandit, antequam per phialam rectificatur: segregatur autem *oleum* commodè à *sale* per filtrum ex charta bibulā, *sale volatili* cum *simplici aqua* soluto. Ex *Urina* porro fermentata, si lubido fuerit sæpius dictum *sal* conficere, hoc modo procedatur; nimirum, *urina hominis sani masculi tempore æstivo aliquot dierum spatio fermentata*, *Alembico* vitreo satis ampla

Sal volat
tile Urinæ
quot modis parand.
dum.

immittatur, ac in arena lenissimo (ne nimium effervesceat, aut in spumam conversa impetuosè, uti solet, elevetur & transcendat) destillatio instituat, quæ eò usque continuanda, quoad *spiritus salsus* gustu percipiatur, reliquo verò vel residuo effuso, *alia urina* fermentata Alembico immissa destilletur: Hinc copia aliqua, *hujus urina spiritus* collecta & semel etiam jam dum rectificata in phiala oblonga satis, igne moderato, inque arena *sal ejusdem volatile* sublimetur, quousque aliquid de *sale candidissimo* sursum elevari perspicitur, quod facile in ipsâ sublimatione vel operatione cernere licet, aservetur postea studiosè in vitro cerâ & vesicâ optimè clauso, secus vel spontè evanescit.

Simile planè *Sal volatile urinosum ex sale Armeniaco*, addito *sale Tartari*, sublimare in facili est, uti superius paulò, de spiritibus simplicibus differendo, edoctum est, quò benevolum Lectorem ablego. Hæc itaque *salia volatilia*, sive ex *urina quadam*, sive ex *animalibus aut eorundem partibus*, sanguine, carne, ossibus vel cornubus, item *Armeniaco sale*, confecta sint, ut ad scopum nostrum collinemus, purè *salsa* sunt, cum acida avertentur, illisque contraria sint, destruendo cuncta fermenta acida, & spiritus corrosivos omnes quos in aliud esse planè commutant, illis ipsis salibus reciproce in falsedine destructis, ac in alienam naturam conversis. Quibus morbis autem hæc *salia purè salsa & volatilia* opponenda sint, prudens Medicus non ignorabit, is præsertim qui juxta divini Hippocratis doctrinam, *Acidum & Salsum*, non *nudas semper qualitates* in morbis consideraturus est,

Salia volatilia acido-salsa.

Sequuntur *Salia volatilia acido-salsa*, è quorum numero pauca sunt naturâ suâ, excepto *sale Armeniaco*, nisi arte talia efficiantur, quippe quod *suis contrariis spiritibus acidis corrosivis* effectum dare licet, siquidem quodcunque horum *salium volatiliū salforum purè*, spiritibus acidis & corrosivis, sive *Vitrioli, sulphuris*, sive *salis* sit, junxeris, in quantitate sufficiente, guttatim nimirum *spiritus acidus salibus predictis* affundendo, quousque nulla effervescencia amplius percipiatur, convertuntur illa in quid aliud, & efficiuntur *Salia acido-salsa*, *volatilia tamen adhuc*, quæ postmodum contrarietatum nescia totum corpus indepertitis viribus penetrare, & ad ultimas aut extremas corporis humani partes pertingere, ac insuper omnium digestionum excrementa crassa abstergere & abradere valeant. Horum legitimam præparationem luculenter edocui in supracitatis Animadversionibus Classis decimæ quartæ, ejusdemque Appendicis, quas Amicus Lector consulat.

isco

Transeo ad *Salia fixa*, quæ itidem prout suprà dictum, vel *Salia purè* *Salia purè*
pure Salsa, vel *acido-salsa* sunt: *Purè salsa sunt omnia lixi-* *falsa sunt*
vialia & Alkalia salia, ex plantis, herbis, lignis, radicibus, *omnia Al-*
& in genere quibuscunque vegetabilibus, Tartaro utpluri- *kalia.*
mum, prægressâ eorundem calcinatione aut combustione, in-
que cineres conversione parata, quorum verum parandi mo-
dum superiùs in præmissis edocui, admotâ cautione ne *cineres*
sulphure (præsertim magnâ ejusdem quantitate, juxtâ indi-
gnam & pessimam cujusdam Chymiatrî informationem) ad-
mixto conflagrent & calcinent, neu, quod ineptius ex ejusdem
 Chymiatrî informatione *Salia lixivialia, Alkalia*, cum aquâ
forti commisceant & crystallizent, quum eo modo à naturali
 suâ indole & alkali destruantur & in aliud quid à naturâ suâ pri-
 mævâ convertantur: Etenim *fumus sulphuris ardentis*, uti
 ad ravim usque demonstravimus, *verus & legitimus Spiritus*
sulphuris est, qui non solum *metalla* (sulphuri huic flagranti
 commixta) rodere & solvere, verum etiam *omnia salsa &*
Alkalia salia destruere, aut saltem in quid aliud naturam eo-
 rum convertere potis & efficax est, non secus ac si *ipsissimus*
Spiritus sulphuris illis affunderetur, id ipsum de inconsideratâ
 admixtione vel affusione *aqua fortis* sentiendum est; longè
 enim alias operationes *salia acido-salsa*, alias verò *purè salsa*
lixivialia & Alkalia salia virtutes sortiuntur; igitur *salia*
hec ob solam pulchritudinem, crystallisationem nimirum (hoc
 modo prædicto enim parata facîle in crystallos abeunt) à na-
 turâ eorum immutare, & in nativis suis virtutibus destruere,
 ingentis stupiditatis specimen est,

Sequuntur tandem *Salia acido-salsa fixa*, è quorum nu- *Salia aci-*
 mero perindè *naturalia salia* sunt, *& arte salia parata*: In- *do-salsa*
 ter *naturalia salia* sunt *sal commune*, *sal Gemma*, & ferè *sa,*
omnia salia terra & maris, Nitrum itidem, quod potius inter
hec salia fixa, quàm *volatilia*, rationibus minimè destitutus
 colloco: hæc inquam *salia* reverà *acido-salsa*, non *purè sal-*
sa esse, facîle experienciâ & rationibus demonstrari potest,
 nam cum *acida & salsa* tantoperè invicem contrariantur, ut
 ubi ubi sese mutuò attingunt, se invicem etiam destruant,
 quod ex *omnibus acidis & salsis liquoribus* invicem com-
 mixtis luculenter patet, hæc autem *denominata salia spiritus*
acidos non solum non destruant illis permixta, verum cum
 iis conjunctim destillata eos potentiores & acidiores reddant,
 quid evidentius in rerum naturâ esse potest, quàm quod
his salibus jam dum de *aciditate* tantum fuerit insitum,
 quantum illis naturaliter competit, huius plus, alteri minus,
 ad unius cujusque speciem, & providæ Naturæ in terræ
 viscera

visceribus ordinationem, ac naturalem *salium* susceptionem. Porro ex *iisdem salibus acido-salsis fixis spiritus acidi corrosivi* destillatione facile eliciuntur, ex *salibus* verò purè *salsis* nequaquam, quamvis plurimi Chymici in hac sententia hucusque detineantur, verum falluntur, siquidem ultra rei cuiusdā inhaerentias naturales, è re aliquā quidquam extrahere posse, repugnat Philosophicis & Naturalibus principiis, & viceversa.

Concludunt tandem doctrinam hanc de *salibus*, *salia fixa acido-salsa arte talia elaborata*, è quorum serie *Tartarus Vitriolatus*, seu potius *sal Tartari vitriolatum* unice se offert, quod in usu & parari solitum in officinis pharmaceuticis, quamvis *omnia salia fixa purè salsa*, eodem modo vitriolari (ut ita more consueti loquar,) possent, & à naturali suā indole immutari, si eximie in *iisdem* virtutes, taliter immutatis, elucescerent. *Tartari Vitriolati* dexterrimam præparationem absterfis erroribus in ejusdem descriptā præparatione commissis traditi in præmissis sub proprio titulo, quas consulat Lector Amicus.

Restant *Salia salsa fixa*, propriis spiritibus acidis essentialificanda, quæ perinde inter *salia fixa acido-salsa* connumerari, ac ex quolibet Vegetabili parari possent, de quibus quidem haud pauca dicenda, & plurima notatu digna medicamina annectenda forent, verum cum alias cornu copia adsit præstantissimorum medicamentorum, nonnulla silentii involucri pro nunc commissa volo, Colophonem doctrinæ de *Salibus* imponens, cui tamen benevolus Lector quæ in præmissis Animadversionibus eadem de re edocta sunt, adjungere, & exindè plenariam informationem haud difficile capere potest.

De Floribus Chymicè paratis plura addere, præter ea quæ præmissa sunt, haud necessarium duximus, idcirco ad ultimam Mantissæ classem, quæ de Pulveribus Chymicè præparatis, præcipitatis, sublimatis, &c. agit, tandem celeri pede transeo, pro cuius supplemento pauca ex *Antimonio* conficienda medicamenta superadditurus sum, cætera de Pulveribus aliis huic Classi contentis, notatu & scitu digna præmissæ Animadversiones habent edocentque, quas Lector adeat. Dixi in præmissis super Syrupum emeticum Angeli Salæ, quod si quis *Antimonii vim venenatam* verè infringere velit, *aromatum* additione id non tentet, sed ope *solius Nitri* correctionem ejus instituat, proindè pro confirmatione ejusdem assertionis; nonnulla talia medicamenta antimonialia, præstantia æquè ac securissima publico donare è re Lectoris scire avidi fore judicavi, cum paucissima aliàs vomitoria medicamenta, blandè & scuturè

securè operantia, in officinis pharmaceuticis prostant, præsertim ex *Antimonio*, quæ legitimè correctæ sunt, ut tutò & securè à quibusvis delicatioribus etiam & Junioribus intra corpus sumi possint; hinc factum est, ut ipsi etiam Medici vomitoria medicamenta, ac eò magis quæ ex *Antimonio* confecta, summopere abhorreant, nevé in summâ necessitate ea præscribere audeant, cum tamen aliàs præsentissimum præfidii genus sit per vomitoria, corpora saburrâ humorum excrementitiorum (quæ ferè magis sursum, tanquam viâ quâ eundum compendiosiore, quam deorsum per tot intestinorum mæandros vergere solent, si præsertim ex recentibus corruptis assumptis sunt de genere biliosorum & serosorum) plena evacuare. Etenim à priscis & verè antiquis medicis in longè frequentiore usu & laude habitæ sunt vomitoria medicamenta, quàm à modernis plurimis, quippe hi ea tanquam summè nociva vel ob levissimam ægrotorum indispositionem, vetant potius, quàm quòd illa vel tantillum commendare, uti digna, aut in usum trahere dignentur; verùm quantopere necessaria & salutaria sint vomitoria debitè & frequenter exhibita, non meas adducam millenas experientias, (quarum vel nulla male cessit,) sed venerandæ Antiquitatis præcepta, ac insuper Modernorum quorundam hujus sæculi Classicorum, uti vocant, Authorum de Vomitoriis encomia, qui talia habent, utpotè *Hippocrates lib. 4. Aphorism. 17. Si cui febris experti eveniat cibi fastidium, & stomachi morsus, & tenebrosa vertigo, & oris amaritudo, huic purgatione per superiora opus est. Idem eodem libro, Aphorism. 18. Dolores seu affectiones quæ partibus supra Diaphragma oboriuntur, quæcumque purgationis sunt indigentes superiore pharmacia opus esse significant: quæ vero infra, purgationem infernam requirunt.* Item, *Fernelius Meth. med. lib. 3. cap. 3. Quæ verò facilis & moderata obtigerit, saluberrima est, & purgationum omnium præstantissima,* (loquitur autem de Vomitoriis) *noxios quippe humores ex ipsis fontibus sinceros elicit & vacuat, omnem quæ in ventriculi capacitate in ejus vîcinitatibus hæret illuviem imprimis expurgat, è præcordiorum membranis, è cavis jecoris ac lienis, & ex pancreate omnis generis supervacuos humores sinceros elicit; quos plerunque nec hîera nec aliud vehementissimum ullum etiam frequens pharmacum in alvum exturbare potest. In ventriculum enim ex his locis viæ breves ac expeditæ magis quàm in alvum directæ sunt, per quas facilis est vomitio. Quanquam autem primum ab interioribus evellit, consecutione tamen caput, reliquumque corpus levat. Quocirca omnibus opitulatur affectibus, qui à præcordiorum impuritate*

ortum acceperunt, languenti appetentia, nausea cibi fastidio, crebra vomitioni, ventriculo prae cordis que distentis, ictero, cachexia, febribus intermittentibus, hemicrania, vertigini, incubo, epilepsia, suffusioni, omnibusque capitis affectibus, qui prae cordiorum sympathia contracti sunt, & quos è prae cordis, in reliquum corpus effusa impuritas protulit. In quocumque igitur affectu languescit appetentia, vomendi desiderium fatigat, si pharmaco non satis fit, vomitione curandum. Nam quae purgatio non eluit, vomitio extirpat, & quae illinc non facile labuntur in alvum, promptè in ventriculum remeant. Tanti igitur vomitionis vis aestimanda. Porro iis qui vomitoria vel penitus excludere non verentur Medici, Quercetanus respondet, rationibus illorum rejectis & explosis, in Pharmacopœia dogmatica restit. lib. I. cap. 16. sequentibus: *Vacuatio per vomitum in longe maiore frequentioreque usu erat, quam jam apud nos. Nonnulli inter Medicos recentiores eam idcirco abdicare videntur, quod corpus plus a quo, ut opinantur, commoveat & disturbat, nec non molestissima plura inducat symptomata: adductis praeterea his ratiunculis, nostras natione multò frigidiores esse quam Graecorum, cujus nationis Hippocrates frequentissime eadem vacuatione utebatur, & infiniti post illum alii Graeci Authores ipsius exemplum secuti: addunt etiam homines nostrarum Regionum esse multò pituitosiores & minus ad vomitum proclives. Sed his rationibus & argumentis parum ponderis inesse nemo non videt, quocirca tanquam firvola explodentur: cum econtra huius vacuationis usus utilissimus & summè necessarius sit ad plurimos affectus gravissimos & desperatos profligandos, licet vel iis remediis concitari debeat, quae timidulis illis & meticulosis Medicis ex auditu tantum incutiunt horrorem. Sed quomodo se natura amicos illi jactitant, cum relictis iis quae maxima agendi vi & potestate excellunt, quorumque ne periculum quidem facere audent; potius ejusdem sint inimici? Sic enim tantum natura sunt adulescentes, qui imbecillis nimis & invalidis praesidiis eam frustra propugnare conantur, nec potentibus satis armis illius hostem ferocissimum adoriri cogitant: qui interim velut invictus cuncta illorum eccoprotica, imò blanda & adulantia ridet & respuit, quibus elisis vix secundo ad eadem auxilia refugere audent. Omnium autem maximè & sat distinctè, adjunctis quibusdam cautelis, vomitoriorum laudes, utilitates & praestantiam in operando dipingit Angelus Sala in singulari quodam tractatu Germanico, quem fundamentalem explicationem quorundam praestantissimorum medicamentorum Chymicorum intitulat, impresso Anno 1624, in Wandsbeck Danorum, quem Lector*

curiosus

curiosus pro maiore informatione consulat. Verum enim verò cum præter laudes utilitates & præstantiam in operando dicti præsidii vel medicamenti generis à Viris supracitatis Celeberrimis pauca superaddita sint, quæ ad scopum nostrum collimarent, de quo non pauci conquesti sunt huc usque nos supplementum sine invidiâ & cupidine lucri ut illis superadderemus, nostri & Christiani in rem Medicam officii interesse putavimus, & sint sequentia ut plurimum ex Antimonio dextrè elaborata medicamenta & legitimè correctæ, ita ut tutò & securè tum senibus tum junioribus, infantibus nec non, adhiberi possint. Utpotè:

PULVIS EMETICUS CORRECTUS.

℞. Vitri Antimonii sine additione legitimè parati uncias duodecim,

Nitri purissimi uncias tres semis,

Singula prius seorsim in pulverem redacta, commisceantur, exactè, post collocetur ollula non vitreata intra carbones accensos vel arduos, cui, si candet, *de superiore pulvere* cochlear unum post aliud pedetentim inspergatur, donec omnia paulatim immissa & candefacta sint; remota dein ollulâ ab igne & refrigeratâ materiâ quæ flava veluti vel albicans apparet, pulverisetur, & cum *aqua tepidissima*, (non calidâ nimis aut fervidâ, quod studiosè observandum, secus vis emetica ejus tota tollitur,) edulcoretur, & quidem confestim, ne diu *aqua immersa materia edulcoranda* hæreat, sed quamprimum fundum petierit *pulvis*, aqua ab eo decantanda ac pulvis impalpabilis siccandus est. Observandum etiam quòd ponderosior ejusdem pulveris particula quæ illicò in edulcoratione dum aqua cum leviori magis & impalpabili pulvere decantatur, fundum petit, separanda sit, ne pulveri impalpabili permixta maneat.

Hoc *Antimonium taliter paratum* nobile & securissimum vomitorium est, ita ut infantulis competenti in dosi per infusionem, vel in Syrupum modo sequenti redactum; tutò propinari possit. Dosis à *granis XV. ad scrupulum* pro adultis, cum *uncis circiter tribus Vini ferventis* infusum per noctem, quod *Vinum* manè à *resistente pulvere* clarum decantari aut filtrari poterit, pulvere in fundo relicto: Junioribus verò decem vel duodecim annos natis, *scrupulus semis pulveris, & vini ferventis uncia una semis*: Infantibus autem duorum circiter vel trium annorum, *grana quatuor, quinque vel sex, cum drachmis quinq;* vel *uncia una vini ferventis* infusa sufficient. Verum cum nonnulli abstemii sint, *vinumq;* abhorreant

* G 5

poterit

poterit unica saltem dosi*s* *hujus vini emetici*, scil. *uncia tres cum Sacchari albi uncia una*, in Syrupum percoqui, cui refrigerato Syrupo si lubet, *Aqua & Cinamomi* vel *Rosarum portunculæ* pro odore & sapore grato ipsi conciliando admisceatur, & in vehiculo ad libitum Patientis vel assumentis propinetur. Syrupum ex illo pulvere emetico correcto, qui in posterum in officinis proflare posset, traditurus sum in Appendice sequenti Dispensatorii novi, quam Lector Amicus ibi reperiet.

ESSENTIA EMETICA EX EODEM PULVERE PRÆDICTO.

℞. *Pulv. emetici jamjam superius edocti uncias duas semis,*

Ex quo cum

Vini albi libris sex,

Repetitis tamen vicibus affusi, extrahatur in calore ut *vinum* veluti ferveat, essentia, & vis emetica; *huic Vini virtute vel vi emetica pulveris dicti impregnato* adde

Olei Tartari Doctissimi Semmerti, ad siccitatem autem salis nigricantis abstracti, (cujus descriptionem quaere p. 440. Mantissæ) uncias sex,

Et denuò ad siccitatem *salis* leniter evaporent, hoc sal dein in locum frigidum collocetur, ut in liquorem solvatur, quod brevi admodum contingit, filtretur liquor per chartam emporeticam, & usui asservetur: cujus dosi*s* drachma una ad drachmas duas vel tres, cum aquâ aliquâ laxativâ, vino vel alio vehiculo conveniente & grato. Infantibus scrupulus dimidius ad scrupulum unum, sine ullâ pertimescentiâ diri alicujus effectûs propinari potest, felici cum successu, si debito tempore, viribusque nondum prostratis exhibeatur, illudque Hippocratis observetur, *si quid movendum est, moveatur in principio, &c. Eoque ducatur, quò natura vergit.*

Notandum de *hoc pulvere correcto*, & de aliis medicamentis ex eo paratis, quod non per superiora tantum, sed etiam per inferiora operetur, quandoque & in quibusdam subjectis tantum per inferiora, aliquando & raro solum per superiora, & ut millies millies expertus sum, ubi materiam excernendam dispositam apprehendit, inde eam quâ vergit evacuat & expellit.

Notandum prætereà, quòd si quis hoc pulvere emetico correcto careret, licet paratu facilis sit, ejus loco *Flores Antimonii albos* substitui posse, pro supradictâ Essentiâ, sed in minori paulò quantitate (*drachmas sex* circiter accipiendo

Floraz.

Florum pro uncia una dicti pulveris) cum illo pulvere correcta paulò violentiores sint, suntque hi *Flores Antimonii*, uti alibi etiam notavi, *verus pulvis Alcoretti*, licet nonnulli qui de eo scripsere, auri sobolem illum nuncupent & quidem meritò, cum *Stibii Antimonique* nomen apud aliquos Artis pulcherrimæ olores, præsertim ignorantes, tam malè audiat, ut qui solummodò illud ore excidere permittit, mox è cœtu medentium proscriptus ad veneficos amandetur: quia tamen hoc de *Antimonio* iudicium non in alia officina, quam Cerebri ad Lunæ crescentis & decrescantis mutabilitatem tornati excuditur, & vix alius de re magis perversè & perfrictâ fronte loquitur, quàm qui ejusdem minimam habet cognitionem, idcirco nullo canum similibus hoc sidus allatrantium convicio à veri tramite dimotus, hoc in præsens afferere non erubescō: *Antimonium* verè unam & principalem esse columnam universæ Medicinæ, quippe ex eo tanquam Protheo, diversis duntaxat præparationibus, diversarum operationum medicamenta saluberrima, utpotè *Antiloimica*, *Antivenerea*, *Diaphoretica*, *Purgantia* & *Vomitiva* blanda, *sanguinem universum mundificantia*, *Vulneraria*, *pectoralia*, imò *universale medicamen seu Panacea* ipsa erui possunt. Nec constat ex *Vegetabilibus* unicum emeticum, quod minore cum periculo exhiberi possit, quàm *Antimonium dextrè & debite præparatum*, nunquam enim tormina ventris, convulsiones, hypercatharsin, fluxumque nimium colliquativum, causabit, etiamsi vel aqua frigida superbibatur; ipse enim ego soleo ut plurimum post peractam similis vomitorii operationem, si sitis urgeat. *Tulapium* vel *aquam frigidam crudam*, cum pauxillo *Saccharo*, *Succo Citri*, *Corticibus Citri*, & *spiritu Vitrioli* permixtam, ægrotantibus studiò propinare, nunquam non cum successu felici.

Suppetit experientia adhuc aliud medicamentum ex *Antimonio* & *Tartaro*, quod tale:

TARTARUS EMETICUS PURGANS.

℞. *Vitri Antimonii sine additione n. m. parati uncias quatuor,*

Nitri purissimi unciam unam,

Mixta & in pulverem redacta detonentur, uti supra edoctum, materia calcinata flava pulverifetur subtiliter, cui addo

Salis Tartari puri uncias quatuor,

Aque simplicis libras tres,

Et

Et in vase terreo, vel vitreo, coquantur, spatulâ continuò illi agitando, ad totalem ficcitatem *salis & pulveris*, hinc solvatur *massa hæc salina* cum *aqua simplicis* *℥. q.* solutum filtretur, clarumque reddatur, & à pulvere separetur, quod denuò ad ficcitatem pristinam *salis Tartari* evapora; *Huic salis virtute emetica impregnato* instilla guttatim

Spiritus Vitrioli *℥. f.*

Quousque nulla effervescentia amplius percipiatur, quo signo apparente exsiccetur *massa salina* leniter in vitreo vase, & in pulverem tandem redacta usui asservetur, cujus dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

CREMOR TARTARI PURGANS.

℞. Vitri Antimonii sine additione n. m. parati uncias quatuor,

Nitri purissimi unciam unam,

Mixta inque pulverem redacta detonentur, ad modum supra edoctum, *matéria residua flava* in pulverem subtilem redigatur, & in mensuris duabus vini albi & clari parum coquantur, colato post & à pulvere separato vino immerge

Cremoris Tartari uncias quatuor,

Et Alembico vitreo immissa, in arena vel vesica cuprea stanno obducta coquantur ad dissolutionem *dicti Cremoris Tartari*, ac in illo ipso vase sensim refrigerescere permitte, ut nonnihil crystallicetur *Tartarus*, qui refrigeratis omnibus eximendus, à liquore separandus, & ficcandus est, inque pulverem redigendus.

Nota: Ad eundem modum *Cremor Tartari* variis rerum virtutibus imbui potest, cum ex Mineralibus tum Vegetabilibus depromptis.

Quod si quispiam autem quærat, in quem hostem hæc ex Antimonio deprompta tela & remedia dirigi, & ad quos morborum insultus hebetandos & repellendos primâ acie collocari debeant, is adducat præclarissimos Scriptores, Salam quæ de Rosa sua Minerali habet; Schröderum quæ de Floribus Stibii ex plurimis Authoribus collecta refert: Quæque denique solertissimus Glauberus de *Antimonio* plurimis in locis inculcat, eorum inquam modestò calamò & moderatis encomiis, laudes hisce remediis partem attribuat, & minimè à veritate deviabitis, nec quid adversi experietur, dummodò quibus, quando, & quantum conveniat, & ex legitimæ methodi præceptis exhibendum sit, probè dispiciat & assequatur,

Si verò non nemo in *Antimonium*, ejusque è Medicina extirpationem ignarus jurasset, illi ex Vegetabilibus Elixir quoddam Emeticum communicare vel addere non detractò, quod modo sequenti parandum:

E L I.

ELIXIR EMETICUM VEGETABILE,

vel ex Vegetabilibus.

℞. Cord. rad. Esulæ recentium uncias duas,
quibus superaffundantur

Aceti destillati uncia quatuor,

Et in vitreo vase, aceto leniter exhalato, denuò exsiccatur;
His superadde

Radicum Asari uncias tres,

Contundantur ambaradices in pulverem grossum, & cum
s. q. spiritus vini repetitis vicibus affusi, extrahatur earum
essentia tota, quousque nimirum spiritus tingatur: Extra-
ctiones omnes in Alembico vitreo ad consistentiam Extracti
abstrahantur, quod Extractum de novo solvatur cum

Aquæ Cinamomi opt. ex vino still. uncis tribus,

Ac per chartam bibulam filtretur, usuique asservetur.

ALIUD ELIXIR POTENTIUS
HELLEBORINUM.

℞. Radic. Helleb. nigri uncias quatuor,
Helleb. albi unciam unam semis,

Quibus parùm contusis superaffunde pro correctione

Aceti stillati uncias octo,

Et aceto prius leniter in vitreo vase exhalato, non effuso
radicibus, eæ siccentur; Quæ postmodum cum s. q. spiritus
vini repetitis vicibus affusi extrahantur, ad omnimodam earum
virtutum prolectionem, & quousque spiritus affusus colore
inficitur: Extractions omnes in Alembico vitreo ad consisten-
tiam Extracti abstrahantur, extractum residuum cum

Aquæ Cinamomi addito vino destillati uncis sex,

Denuò solvatur, filtretur, usuique reponatur.

Pro Colophone hujus Appendicis in Mantissæ Animadver-
siones, Medicamentum reale, citra etiam constitutum me-
um, Tibi, Lector Amice, communico, quod tale:

℞. Vitrioli Hungarici caerulei, vel etiam
Vitrioli Veneris ex cupro parati q. s.

Quod debite calcinatum, destilletur per retortam vitream
optimè lutatam, vel Waldenburgensem, in Spiritum vel Oleum
subrubrum, spatio trium vel quatuor dierum, ultimò per diem
& noctem vel diutius extremâ ignis violentiâ, ad omnimo-
dam radicalis humiditatis expulsionem, Spiritu hoc vel Oleo
egresso, interimque asservato, excipiat e retorta caput
mortuum planè insipidum, & aëri, astrisque illud sesquimestri
spatio

spatio exponatur, interdiu autem à Sole præservetur; hoc factò superfundatur illud aquâ pluviâli vel rore majali & Sal elicietur de vitrioli naturâ planè alienum, ad instar Nitri, gustu amabili, quod interim asserva. Postea accipe antedictum destillatum spiritum, qui cum Aquâ simplici vel pluviâli permisceatur, ac in ea Martis vel Chalybis limatura vera, nullâ re heterogeneâ permixta solvatur, Martisque Vitriolum viride, uti moris efficiatur, quod semel atque iterum in aquâ pluviâli solutum, & denuò crySTALLIZATUM purum & splendidum reddatur.

Ex his crySTALLIS vel Vitriolo Martis, denuò modo priore, igne fortissimo per aliquot dies noctesque ad omnimodam & totalem radicalis suæ humiditatis expulsionem, Oleum vel spiritum destilla rubicundum, qui optimè dephlegmatus interim asservetur & custodiatur.

Porrò ex capite mortuo, omni Vitrioli sapore (quod bene observetur,) libero, ab astris uti suprâ imprægnato, eodem modo quò superius extrahe sal gustu amabile nitrosum.

His duobus salibus & spiritu rubicundo legitimè paratis, porrò ejus conjunctionem aggredere, modo sequenti.

Accipe igitur de duobus salibus suprâ asservatis ana unciam unam, quibus optimè mixtis & vitro apto immixtis, superaffunde seminis virilis vel sulphuris rubicundi, aut sanguinis Leonis suprâ etiam parati unciam semis, item addantur vel adjiciantur, Croci Solis simpliciter parati ad mentem nostram vel Glasberianam drachma duæ, tum vitro hermeticè sigillato, igni philosophico admoveantur qui secundum gradus regatur continuò, quoad materia coaguletur in unam massam, vel lapidis formam.

Quem Lapidem in fontina priore dilue, vasi novo include, & brevi tempore illustriorem nobilioremque redde.

De cujus præstantiâ ac virtutibus consule Minfichtium, in descriptâ Unicornu mineralis præparatione.

His ultiman hanc Classẽ Mantissæ hancque Appendicem finio; Tu interim, quisquis es Lector candide, hæc qualiacunque, quæ ultrò in Tuum & Ægrotantium commodum meditari & addere conatus sum, eo animo accipias rogo, quo profecta sunt, nimirum candido & sincero, Tibique & Toti Facultati Medicæ inserviendi promptissimo: Quod si verò nonnulla haud arrideant, ea tamen interim boni consulas, donec ipsa experientia & veritas, quæ verè mihi norma & laboris hujus duces & comites fuere, meque ab omni livore & contumeliâ vindicaturæ sint, pluraque & realia magis suppedient atque his fave & vale!

APPEN

III
A P P E N D I X
 IN
PHARMACOPOEIAM
REGIAM,
 SEU
DISPENSATORIUM
NOVUM.

Appendicem ad Animadversiones in Pharmacopœiam Augustanam, Minervâ Divini favoris haud invitâ absolvimus; sed & Pharmacopœiæ Regiæ adjicere nonnullas compositiones nunc è re operis hujus erit, scopoque præfixo consultum. Illarum equidem plurimas quod attinet, cum ad Pharmaceuticum tum Chymicum dextrè, verè & genuinè præparandi & elaborandi modum, effingere & dispensare possem formulas, id quod cuique in tantâ Materiæ Medicæ ubertate, & spatiosissimo Naturæ Theatro, non corticetenus, sed enucleatius, versato Philosopho nequaquam foret difficile: Sed paucas tantummodò, easque non nisi proprio Marte, manualique operâ sæpius elaboratas, tum usu etiam longo, atque omnis doctrinæ Experimentiæ Magistrâ comprobatas, ad illas quæ Pharmacopœiæ Regiæ limitibus abundè satis circumscriptæ jam prostant, addere allubitum est, ut non laboret copiâ is, qui in paucitate efficaciam reperturus est majorem, dum interim alius de pluralitate confarcinanda sollicitus, multitudine obruitur receptarium, habebit Rationalis Medicus etiam in paucis, undetanquam ex Armamentario contra ingruentium morborum ferociam, arma & tela depromere sibi queat. Tandem ne benevolus Studiosus inquisitione tædiosâ in ambarum Appendicum Labyrintho veluti oberret, sed Ariadnæo quasi filo quò velit liberè ducatur, specialem omnium rerum notabilium, compositorumque medicamentorum indicem appono. Demùm ex omnibus tractatibus catalogum seu fasciculum medicamentorum Antipestilentialium recollectum, ut quorum usus in morbis malignis contagiosisque, ipsâ adeò pestiferâ lue prorsus est necessarius, benevolus Lector omnia velut uno intuitu ob oculos sibi posita habeat, Colophonis vice adjiciendum existimavi. Tu interim utere & frui cum D E O.

A D

AD CLASSEM PRIMAM, DE SYRUPIS ALTE- RANTIBUS.

SYRUPUS DE ABSINTHIO HYDRAGOGUS.

*Rx. Succī Absinthii nostratis libram unam,
Epaticā nobilis,
Agrimoniam ana unc. octo.
Iridis carule nostrat. libr. unam semis.*

Quibus infunde sequentia incisa & contusa:

*Rad. recent. Ebuli unc. octo,
Calami aromat. unc. unam semis,
Galangæ drachm. decem,
Rosarum rubearum recent. uncias duas,
Baccarum Juniperi unc. unam,*

Et factâ unius diei digestionē coquantur ad consumptionem libræ unius semis, colaturæ expressæ, & albuminibus ovorum clarificatæ adde

Sacchari albi Canarii libras duas,

Et denuò ad Syrupi liquidioris consistentiam decoquantur, addendo ultimo pro aromatizatione

Elæosacchari Cinamomi,

Maceris,

Garyophyllorum ana unc. unam,

Sumendo drachmam unam, vel ad minimum scrupulos duos Olei pro uncia pulveris sacchari, ad Elæosacchara conficienda. Et fiat Syrupus justæ consistentiæ; Cachecticis & Hydropicis salutaris, cujus uncia una vel altera pro dosi frequenter exhibita hepar insigniter roborabit, ut & lienem.

Nota: Quòd Syrupus de Absinthio, Pharmacopœiæ Regiæ insertus, pro abstemiis qui vinum abhorrent, omisso vino, cum Succo Cydoniorum parari, vel in modum sequentem simpliciter confici possit, utpote:

*Rx. Succī Absinthii nostratis libram semis,
Cydoniorum recentē expressi & defæcati libras duas,*

Quibus immerge incisa & contusa crassiusculè, utpote:

*Absinthii recentis unc. quatuor,
Menthæ crispæ recentis unc. tres,
Calami aromat. recent. unc. duas,
Galangæ unc. unam,*

Rosæ

PHARMACOPŒIAM REGIAM. 113

Rosarum rubearum unc. unam semis,

Spica Indica unciam semis,

Et factâ digestionem duabus circiter diebus, coquantur ad remanentiam libræ unius semis, coletur, exprimanturque species, colatura expressa ac album: ovorum opt. clarificata adde

Sacchari albißimi librâ unam semis,

Et denuò ad Syrupi liquidioris consistentiam percoque, cui præ aromatizatione adde

Elaosacchari Cinamomi,

Caryophyllorum,

Nuc. Moschat. ana drach. sex,

Fiat Syrupus Stomachalis præstans, qui ipse si libuerit, *Spiritu Vitrioli aut Salis* ad gratam aciditatem acui poterit.

SYRUPUS DE CORALLIIS.

R. Magisterii nostri Coralliorum veri solubilis supra edocti, uncias duas semis,

Quod solvatur in

Aqua Cinamomi optima uncis undecim,

(si mulieribus vel fœminis destinatur Syrupus, sin verò morbis calidis pro corroboratione adaptandus erit, substituatur pro *Aqua Cinamomi*, *Succis Granatorum* recentem expressus,) & additâ

Sacchari albißimi librâ unâ,

Fiat solâ dissolutione *Sacchari*, sine ullâ ebullitione Syrupus.

Nota: Quòd Syrupus hic ad præscriptum modum paratus, situm nullatenus contrahat, licet liquidiores, quàm Syrupis alioquin conveniat, consistentiam adeptus fuerit.

Ad eundem præterea modum ex *Margaritis Orientalibus*, ut & ex aliis *Lapidibus pretiosis* & *Gemmis*, in *Magisteria vera solubilia* prius conversis, Syrupi, vel in momento dextrè confici possunt; *Liquor* verò quo cum *Magisteria* sunt dissolvenda, variari potest, pro conditione morbi & intentione Medici, cum illa in omnibus *Succis*, aquis destillatis, vino & similibus liquoribus sint solubilia.

SYRUPUS GEMMATUS COR- DIALIS CALEFACIENS.

R. Corticum recent. Citri extim. uncias tres,

Avantium extim. unc. duas,

Florum recent. Rosarum Damas. unc. quatuor,

Tunica unc. duas,

Quibus minutim concisis, ac concubita vitrea immixtis, superaffundantur

* H

Ving.

Vini albi veteris boni librae duae,

Factâque brevi digestionē, destilletur per arenam ferè ad siccitatem specierum infusarum; *Aqua prolecta fragrantissima* porro immerge

Cortic. recent. Citri extim. uncias duas,

Arantiorum extim. unciam unam,

Florum recent. Tunica rubr. uncias duas,

Sem. seu Granorum Kermes legitim. unc. semis,

Stent. in infusione unâ alteravē die, tum fiat colatura

Hujus Aquae odorifera rubra & essentificata accipe libram unam semis,

ac in ea dissolve

Magist. nostr. solubiliū in hac Appendice fideliter edoclorum,
responde:

Coralliorum rubeorum unciam unam,

Perlarum orientalium drachmas sex,

Lapid. Rubini,

Granat. ana unciam semis,

His solutis superadde

Sacchari Canarii albissimi libras duas,

Ac solâ ejus dissolutione, sine ullâ ebullitione Syrupus conficiatur,
Cor, Vitales & Animales Spiritus insigniter roborans & recreans,
Regium reverâ medicamentum.

SYRUPVS GEMMATVS CORDIALIS REFRIGERANS.

R. Succi Granatorum acido dulcium recenter expressi libram unam semis,

Cui immerge

Cortic. Citri recent. extim. uncias tres,

Flor. Tunica recent. rubr. unc. duas,

Granorum Kermes legitimorum unc. semis,

Ac factâ digestionē, die unâ vel alterâ, in calore lēni coletur, in colatura dissolve.

Magist. nostr. solubil. Coralliorum rub. unc. unam,

Perlarum orient. drachm. sex,

Lapid. Rubin.

Saphyr.

Smaragd. ana drach. duas,

His solutis adde

Sacchari Canarii albissimi libras duas,

Ac solâ Sacchari dissolutione, nunc coctione, fiat Syrupus Cordialis efficacissimus,

SYRU-

SYRUPUS HYDRAGOGUS.

℞. Succ. Rad. Iridis nostrat. Carul. depurati libras quatuor.

Quibus immerge sequentia incisa & contusa vel conquassata, nimirum:

Sambuci depurati libram unam semis,
Rad. recent. Ebuli unc. quatuor,
Enule unc. duas,
Calami aromat. unc. unam semis,
Cord. med. Sambuci uncias duas semis,
Baccar. Juniperi uncias duas,
Alkekengi unciam unam semis,
Sem. Vrtice,
Bardane majoris,
Nasturtii ana unc. unam,

Factâ digestionem coquantur ad remanentiam libræ unius semis, coletur & exprimantur species, colatura clarificata adde

Sacchari albissimi libras duas,

Et denuò coquendo ad justam consistentiam Syrupus efficiatur.

JULAPIUM VEL SYRUPUS DE VINO.

℞. Vini albi boni vel Hispanici libras tres,
 Cui immergantur

Florum Rosarum recent. uncia quatuor,

Vel:

Cort. Citri recent. extim. unc. tres,

Ac factâ aliquali saltem digestionem, abstrahantur per Alembicum destillando libræ duæ, quibus duabus libris abstractis, abjecto quod in fundo Alembici remansit, denuò adde

Vini albi vel Malvatici libras duas,

Rosarum recent. aut sale condit. uncia tres,

Vel

Cort. Citri recent. extim. tantundem,

Abstrahantur porro in Alembico libra una semis, vel libræ duæ, restro autem capitelliprius immisiss,

Ambrae gryseæ scrupulo semis,

Moschi orientalis grana quinque,

Prolectæ aquæ spirituosæ fragrantis adde, & quidem pro ejus libra una semis,

* H 2

Sacchari

Sacchari albi Canar. libras duas,

Vel pro *libris duabus liquoris*, libras duas cum dimidia circiter *Sacchari*, & solâ ejusdem dissolutione conficiatur Julapium, vel Syrupus, qui & *sine Ambra vel Moscho* pro illis qui eorum odoribus offenduntur parari potest, & pro grato sapore *Spiritus Vitrioli* non-nihil addi.

AD CLASSEM SECUNDAM, DE SYRUPIS PURGANTIBUS.

SYRUPUS EMETICUS EX VINO ET ANTIMONIO CORRECTO.

Rx. Pul. nostri Antimonii correcti supra edocti uncias tres,
Extrahatur ejus essentia aut vis emetica, cum

Vini albi ferventis libris sex,

Nam *aqua simplex sive destillata* per se vim emeticam ex hoc pulvere nequaquam elicit; filtratione post aut residentia *vino à pulvere separato*, adde

Sacchari albi uncias viginti,

Et in Syrupum liquidioris consistentiæ decoque, cui, pro odore & sapore grato ipsi conciliando, porro adde

Elæosacchari Cinamomi vel

Rosarum uncias duas,

Fiat Syrupus.

Dosis uncia una, vel uncia una semis adultis hominibus, at Junioribus, pueris & infantibus drachma semis, drachma una, ad drachmas tres, pro ratione ætatis securè propinari possunt.

Nota: Si quis *Pulvere hoc Antimonii correcto* destitutus, *Flores Antimonii albos* rite paratos substituere vellet, is accipiat ad tantam quantitatem *Sacchari & Vini, Florum dictorum Antimonii alb. uncias duas*, & paretur Syrupus ad modum supradictum.

Pro Abstemiis qui *Vinum* abhorrent, Syrupus dictus ex *succo vel vino Cydoniorum*, quod æquè ac *Vinum* vim emeticam ex *pulvere dicto* elicit, parari poterit, erit insuper gustui magis gratus, licet vel nullis *Elæosaccharis* aromatizetur.

SYRUPUS EMETICUS PURGANS EX VEGETABILIBUS.

Rx. Rad. Asari uncias tres,

& sula Corticum uncias duas,

Zeller.

Hellebori nigri unc. duas semis,

Concendantur & contundantur parum, quibus superaffundatur

Aceti destillati libra semis,

Ac iterum in vitreo vaseo exsiccentur, postea coquantur in vase terreo, vel patellâ ferreâ cum *Aq. simplicis* s. q. repetitis vicibus affusæ, quousque tota virtus extrahatur, coletur, colaturæ omnes album: ovorum optimè clarificentur, post adde

Sacchari albi libram unam semis,

Coquantur denuò ad Syrupi consistentiam, cui pro odore & sapore grato *Elaosaccharum* vel *Cinnamomi*, vel *Rosarum*, aut *Macis* admisceri potest.

VEL FIAT TALI MODO.

R. Supradictas Radices acetopreparatas,

Ex quibus cum s. q. *Spiritus Vini* repetitis vicibus affusi, extrahatur essentia, quousque tota virtus extracta sit: Colaturæ omnes sive extractiones in Alembicum vitreum suo capitello munitum ponantur, à quibus superflua humiditas ad extracti liquidioris consistentiam abstrahatur. Hoc Extractum denuò dissolve cum *Succi Cydoniorum simplicis recentis*, vel etiam *Pomorum dulcium libris duabus*, & additâ *Sacchari albi libram unam semis* coquatur ad Syrupi consistentiam,

SYRUPUS MERCURIALIS PURGANS.

R. Succi Mercurialis depurati libras quatuor,

Cui immerge crassiusculè incisa & contusa sequentia, utpotè:

Fol. Senæ cl. sine Stipit. unc. quatuor,

Rad. Mechoace albæ uncias duas,

Peractâ aliquali maceratione coquantur ad dimidias, colaturæ post clarificatæ adde

Sacchari albi libras duas,

Ac denuò coquendo ad Syrupi consistentiam redigatur, cui pro aromatificatione adde

Elaosacchari Cirri vel

Cinnamomi unc. unam,

Fiat Syrupus.

SYRUPUS MERCURIALIS ALIUS PURGANS.

R. Succi Mercurialis depurati libras tres,
cui immergantur

H 3

Rad.

Rad. Asari concisarum uncia sex,
Et factâ digestionem coquatur ad dimidias, colatura clarificata
adde

Sacchari albi libram unam semis,

Et ad consistentiam Syrupi coquendo denuò redigatur, cui odoris
& saporis gratiâ de *Elæosaccharis* nonnihil addi potest.

INFUSIO PURGANS CUM MANNA.

R. Fol. Senæ elect. sine stipitibus uncias tres,
Mechoacæ albæ uncias duas,
Rhabarbari opt. & electi unc. unam semis.
Coriandri drachmas tres,

Quibus incisis & contusis superaffundantur, Aquæ simplicis fer-
ventis libræ tres, relinquuntur in infusione loco calido per noctem,
postea colentur, & exprimantur species. *Relictis speciebus expres-*
sis denuò libræ quatuor Aquæ ferventis superfundantur, coquantur-
que ad tertias, colentur & exprimantur; *decoctum hoc ultimum prius*
albumine ovorum clarificatum, ad remanentiam libræ unius circiter
leniter evaporet, quod priori infusioni jungatur, addendo

Mannæ electæ uncias octo,

Cremoris Tartari unc. unam semis,

Et cum album. ovorum junctim clarificentur ac per manicam
Hippocr. sapiùs trajiciantur. Hujus infusionis uncia una continet
vires drachmæ dimidiæ Foliorum Senæ, scrupuli unius Mechoacæ
albæ, granorum X V. Rhabarbari, & scrupulorum sex Mannæ,

AD CLASSEM TERTIAM, DE ELECTUARIIS LENIENTIBUS.

ELECTUARIUM LENITIVUM PRO CLYSTERIBUS ANODYNIS.

R. Summit. Anerthi,
Absinthii,
Menthæ,
Origani,
Florum Chamomillæ,
Verbasci, anarecent. Manip. duos,
Rad. Lilior. alb.
Bryoniæ ana unciam unam,

Impe-

Imperatoria unciam semis,
Semin. Staphisagr.
Dauci,
Carui,
Feniculi ana unciam semis,
Baccarum Lauri drachmas sex,
 Incisa & contusa coquantur in *℥. q. Aquæ simpl. ad libras tres*
 circiter, colaturæ adde
Pulpæ Prunorum libram unam semis,
Sacchari Thomæ,
Mellis simplicis ana uncias octo,
 Ac denuò ad pulpæ liquidioris consistentiam decoquantur, super-
 addendo
Pulv. Baccarum Lauri unc. unam,
Seminis Carui,
Cumini ana drachm. sex,
Opii Thebaici per exhalationem narcotici spiritus parati
drachmam unam semis,
Gummi Sagapeni in vino diluti unc. unam semis,
Olei Cere stillati drachmas duas,
 Miscendo exactè fiat Electuarium, quod usui servetur.

AD CLASSEM QUARTAM,
 DE ELECTVARIIS SOLV-
 TIVIS MOLLIBUS.

ELECTUARIUM PASSULATUM.

℞. *Herb. Mercurialis recentis uncias sex,*
Fol. Senæ elect. sine stipit. uncias tres semis,
Mechoaca albæ uncias tres,
 Incisa & contusa coquantur in *℥. q. Aquæ S. ad remanentiam*
librarum quatuor, coletur & clarificetur decoctum, in quo ebul-
 liant.
Passularum min. mundatarum librae due,
 Fiatque ex iis pulpa per setaceum transmittenda, cui adde
Sacchari albi libram unam semis,
 Et ad consistentiam justam Electuarii coquendo redigantur, adji-
 ciendo ultimò
Magisterii Scammoneæ vel
Galappæ amygdalis benè sub acti unc. unam,
Pulv. Coriandri,

* H 4

Anisi

Anisi,
Macis ana drachmas duas,
 Fiat Electuarium justæ consistentiæ.

PASSVLÆ LAXATIVÆ SEU PURGANTES.

℞. *Herb. Mercurialis recentis Manip. tres,*
Fol. Senæ el. s. st. uncias duas,
Mechoaca alba unciam unam semis,
Turbith.
Hermodact. ana drachmas sex,
Rhabarbari opt. drachmas quinque,
 Concisis omnibus cum s. q. *Aquæ S. repetitis vicibus affusæ,* fiat
 decoctio ad libras duas circiter, *colatura opt. clarificata* adde
Sacchari albissimi uncias sex,
 Ac denuò ad Syrupi liquidioris consistentiam coquendo redigatur,
 cui adde
Passul. min. opt. mundatarum uncias sex vel octo,
 Et junctim ad justam & competentem consistentiam coquantur,
 quibus ultimò sine ulteriori coctione adjiciatur
Elæosacchari Cinamomi,
Macis ana uncia semis.
 Fiant Passulæ laxativæ purgantes, quarum dosis drachmæ duæ,
 uncia semis, ad drachmas sex.

PASSVLÆ LAXATIVÆ ALIÆ.

℞. *Sacchari albissimi uncias sex,*
 solvatur in
Aquæ simplicis uncis octo,
 quibus adde
*Passularum minorum benè mundat. ab omni immunditie &
 stipitibus liberat, uncias sex,*
 Coquantur junctim ad justam & satis crassam Sacchari consisten-
 tiam, antequam autem ab igne removeantur, superinfundatur
Magisterii Galappæ vel
Scammonæ unc. semis,
 soluti autem in
Spiritus vini rectificatissimi uncis duabus,
 Removeantur post statim ab igne, nam *Spiritus vini rectificatus*
 illico aëra petit, & relinquit *Magisterium Passulis* per minima com-
 mixtum, quæ additis
Elæosacchari Rosarum drachmis sex,
Macis uncia semis,

Aromat.

Aromatisari possunt. Earum dosis erunt drachmæ duæ, drachmæ tres, ad unciam semis.

ROB CERASORVM PURGANS.

℞. *Rob Cerasorum cum s. q. Sacchari parati libram unam,*
 cui adde dum adhuc calet
Magisterii Galappæ vel
Scammoneæ drachmas sex,
 soluti autem in
Spiritus Vinis rectificatissimi uncis duabus,

Et factâ adhuc unicâ ebullitione fiat Electuarium sive Rob, quod nullâ aromatisatione indiget, quia Cerasa per se grati saporis sunt, adeoque proprio sapore grato contenti, impensas ultteriores & labores possumus ad alios usus reservare.

Ad eundem modum Rob Ribium purgans prægressæ Pharmacopœjæ Regiæ, accipiendo nimirum *Rob Ribium*, loco *Cerasorum* propter saporem magis gratum, parare conducet. Quod autem *Resinam*, quam in dictâ Rob Ribium compositione *Mechoacanna*, *Galappæ* & *Turbit* copiosè præbent, extrahendo illa cum spiritu vini, à reliquo Extracto separare, exsiccare, in pulverem redigere, ac tandem nonnullis amygdalis dulcibus, (non duabus prout Pharmacopœja Regia habet, & σφαλμα typographicum est, quod me absente irrepsit,) subigere jusserim, idè factum est, quod *Amygdala*, utpotè oleaginosa, omnes resinas cum illis subactas quasi dissolvant, & acrimoniam earum temperent, ut eò facilius postea non solum in liquoribus aquosis dilui possint, ne denuò, prout alias solent, in suam resinosa substantiam redeant, ac intra corpus sumptæ, vel parùm aut nihil operentur, verùm, (quod pessimum,) ventriculo, ipsisque etiam intestinis tenacitate suâ resinosa, præsertim si parùm frigida superbibatur, præcipitata adhæreant, tormina, passionés colicas, ipsam etiam Diarrhæam, ac lethalem quandoque hypercatharsin inducant, & unicè causent: Etenim nullam hucusque, nec veriore causam invenire potui, quæ similes immoderatos alvi fluxus, tormina, lethalesque hypercatharses, post sumpta purgantia, si frigida superbibantur, inducere possit, quàm *scammoneata medicamenta*, vel *Resinae similes*, sive *Scammonea*, sive *Galappæ*, *Turbit*, aut alterius purgantis sint, cum, prout supra dictum, si non legitimè & dextrè dissolutæ, & veluti unctuositate amygdalarum temperatæ sint, intra corpus sumptæ, faciliè contingere possit, ut si frigida & aquosa superbibantur, intra ventriculum & intestina veluti coagulentur & præcipitentur, illisque tenacitate suâ resinosa post adhærentes, acrimoniâque ac vengnatâ qualitate suâ ea lancinantes, totum nervosum genus

* H 5 in

in consensum trahere, ac infinita pessima mala inducere valeant : Non enim memini unquam, ab alio quàm scammoncato aut simili resinoso medicamento, si frigida Aqua superbibita fuerit, si miles immoderatos fluxus fuisse excitatos, imò soleo ego purgantibus & vomitoriis medicamentis, ex resinosis autem non constantibus, exhibitis, studio Julapium ex Aqua frigida Saccharo, Succo Citri & Spiritu Vitrioli paratum, finitâ prius purgantis operatione, propinare & præscribere, nunquam non felici cum successu: Sint igitur hæc experientiæ de medicamentis resinosis purgantibus, pro cautela impofterum, quas lubenter benevolo Lectori communicare volui, licet sciam, me multis etiam surdis fabulam narrare.

AD CLASSEM QUINTAM, DE CONFECTIONIBVS SOLUTIVIS SOLIDIS.

DIACITRUM SOLIDUM SOLUTIVUM.

℞. Sacchari albi pulverisati libram semis,
Solvatur S. a. in f. q. Succu Citri recenter & jamjam expressi, sine ebullitione, in patellâ ferreâ, cui adde ab igne remoto
Magisterii Galappæ amygdalis subacti drachmas tres vel unciam semis,
prius autem permixtis
Corticum Citri recentium extimorum & in mortario lapideo subtiliter contusorum ad formam pultis, drachmis tribus,
Item,
Pulv. Sacchari albiss. Oleo verò Corticum Citri essentificati uncia dimidiâ,
Fiatque l. a. Confectio solida sive in forma Rotularum, sive Morfellorum delicatissima, dosi drachmæ tres ad unciam semis, & drachmas sex.

CONFECTIO EMETICA CITRATA.

℞. Sacchari albi pulverisati uncias quatuor,
Solvatur f. a. in f. q. Succu Citri recenter & jamjam expressi, sine ebullitione, in patellâ ferreâ igne tamen carbonum recenti, cui adde, ab igne prius remoto, & adhuc ferventi,
Corticum Citri recent. extim. & subtilissimè contusorum ad pultis formam unciam semis,

Tartari

*Tartari mei purgantis Antimoniati in prægressâ Appen-
dice Animadversionum edocti drachm. sex,*

Fiatque l. a. Confectio, sive in forma Rotularum, sive Mor-
fellowum, Dosis drachmæ duæ, drachmæ tres, ad unciam semis.

AD CLASSEM SEXTAM, DE PILULIS.

PILULÆ SEU MEDICINA REGIA.

Primò paretur *Crocus Auri* sive ad mentem Glauberi, qui
Aurum Aquâ Regiâ solvit. ac denuò cum liquore *Silicis* & *Tar-
tari* illud in pulverem cæruleum præcipitat. Vel *Auri purissimi* per
Antimonium ab impuritatibus liberati uncia semis, cum *Mercurio*
vivi unciis tribus amalgamata, calcinatione leni, *Mercurium* nimi-
rùm ab auro pellendo, in pulverem convertatur, hinc sæpius, octies
vel decies circiter, cum *Sulphure pulverisato*, quo cum *Aurum supra-
dictum* permiscendū, addito singulis vicibus novo *sulphure*, leni calci-
natione, rudiculâ continuò agitando sub tegulâ (*unter der Muf-
fel*) calcinetur, donec in altum ad instar *Crocii rubri* vel *purpurei* ele-
vetur. Hujus *Crocii Auri* dextrè parati accipe unciam dimidiam, im-
mittatur in matracium vel cucurbitam vitream parvam, cui superaf-
fundatur, *Tinctura Antimonii in prægressâ Animadversionum Appen-
dice edocta* unc. una semis, & in leni calore cinerum iterum exsicce-
tur; *Auro* exsiccato porrò recentis *Tinctura Antimonii dicta* uncia una
semis superaffundatur, digeratur leni calore cinerum, denuòque tota-
liter exsiccatum in pulverem convertatur, qui interim asservandus.

Jam

℞. *Ambre gryse* æ optima unciam semis,
quæ solvatur cum
Olei Still. Cinamomi drachma una semis,
Citri ex recentissimis corticibus sine prægressâ fermenta-
tione drachma una,
Rosarum veri drachma semis,
Nucis æ expressi drachm. duabus,
addendo
Pulv. Sacchari albissimi uncias duas,
inque pulverem redigantur.

Porrò

Ex *Opio*, per effumationem narcotici sui spiritus parato, fiat cum
Spiritu Cerasorum Extractum spissum.

His omnibus in ordinem redactis, aggredere pretiosi hujus medi-
cament. mixturam modo sequenti, utpote:

℞.

℞. *Pulv. Auri essentificati unc. semis,*
Ambre Saccharinæ uncias tres,
Extracti Opii ritè parati unc. semis,

Misceantur omnia exactè, & si *Extractum Opii* non suffecerit pro massa pilularum efformanda, addatur adhuc *drachma una vel altera Extracti Croci Austriaci*, fiatque massa tenax, ex qua vel pilulæ efformandæ, vel illa ipsa in aliâ medicamenti formâ, liquoribus dissoluta, propinari potest.

Nota: Quod si fortè quispiam *Opii Extractum*, propter frequentem & sæpius repetitam necessariam exhibitionem Regii hujus medicaminis abhorreret, aut illud ipsum in soporosis affectibus ægrotis, quibus *Opium* ob morbi naturam nocivum, propinare nolleret, is posset aliam hujus medicaminis vel pilularum compositionem, dempto vel omisso *Opio*, instituere, tali pacto:

℞. *Auri legitime preparati & uti supra essentiâ Antimonii imbuti unciam semis,*
Ambre gryseæ Saccharinæ cum Oleis stillat. solutæ uti supra etiam, uncias tres,
Extr. Croci Austriaci drachmas tres, Ligni Aloës gummosi unciam semis,

Misceantur exactè & redigantur in massam tenacem, studiosè aservandam & custodiendam.

Virtutes quod spectat Regiæ hujus Medicinæ, in illis recensendis multus non ero, eò quod doctis & in arte medicâ peritis scripserim, qui ipsi medicaminis hujus dignitatem & excellentiam vel ipso intuitu agnoscere possunt. Cum autem medicamentum sit nobile & verè Regium, idcirco sedulum & in arte peritum efflagitat Pharmacopœjum aut Chymicum, qui illud eâ dexteritate quâ descriptum, non crassâ aut rudi Minervâ, conficiat: Quod ipsum tandem dextrè paratum, rationalis & peritus Medicus in plurimis morborum monstris, tanquam medicamentum confortativum universale, Alexipharmacum & mitigativum, in peste febribus ardentibus, malignis, omnibus acutis doloribus, sive a frigidâ sive calidâ causâ exortis, cum internis tum externis, Colicâ passione, Nephritide, Pleuritide, Catharrhis, & defluxionibus tenuioribus, Profluviiis nimis, sive à purgatione, sive humoribus mordicantibus & liquantibus ortis, Vigiliis, Hæmorrhagiis, Sputosanguinis, Hydrope, & dempto *opio*, in Apoplexiâ, Epilepsiâ, Lethargo, &c. tutò adhibere potest, nunquam sine evidenti ægrotorum emolumento, à granis V. X. ad XX. plus minusve pro conditione morbi & ægroti.

PILVLÆ CONFORTANTES.

℞. *Ambre gryseæ opt. drachmam unam,*

solvatur

solvatur in

Olei Cinamomi scrupulo uno,
Garyophyllorum scrupulo semis,
Nucis & expressi drachma una,

Quibus invicem benè mixtis adde

Pulv. Cardamomi,
Piperis longi ana drachmas tres.
Pulv. Maceris drachmas duas,
Croci Austriaci drachm. unam semis,
Extract. Ligni Aloës n. drachmas duas,
Resinæ Styracis Calam. drachmam unam semis,

Misceantur ac cum s. q. Mellis nostri Citrati fiat massa, ex qua pilulæ efformandæ, vel in aliâ medicamenti formâ propinanda. Caput. Cerebrum, Sensusque omnes, Ventriculum & totam naturam roborans, Anhelitum putridum & fœtidum emendat, spiritusque animales & vitales recreat.

PILULÆ HYSTERICÆ SEU MATRICALES.

℞. *Radicum Valerianæ,*

Imperatorie ana unciam unam,

Herb. recent. Artemisiæ,

Matricariæ,

Melißæ,

Mentha crispæ,

Rorismarini,

Salviæ,

Cortic recent. Arantiorum extim. ana unciam unam semis,

Opii per exhalationem Spiritus narcotici parati drachmus sex,

Castorei opt. recenter siccari unciam unam,

Croci Austriaci unciam semis,

Incisa & contusa crassiusculè, ac Cucurbitæ vitreæ immissa, extrahantur cum s. q. Spiritus Vini, repetitis vicibus affusi, quousque non amplius tingatur, spiritus tincti omnes in M. B. ad extracti consistentiam abstrahantur: Extracto residuo sseso adde

Pulv. Castorei drachmas tres,

Radic. Valerianæ,

Cort. Arant. extim. & recenter siccatorum ana drachmas tres semis,

Myrrha rubra unciam semis, dilute ad pultis formam in superiori ssesu abstracto ab extractis.

Pulv.

Pulv. Ungula Equæ unciā semis,

Ol. Scillat. Succini,

Salvia,

Rorismarini,

Mentha crispæ,

Ol. Still. Cortic. Arantiorum ex recentibus Corticibus ana drachmam semis,

Coriandri scrupulum semis,

Mixtis omnibus fiat massa pilularum in affectibus hystericis & uterinis a scrupulo semis ad scrupulum unum propinanda.

PILULÆ ODONTALGICÆ.

℞. Opii Thebaici nostro modo parati, drachmas duas,

solvatur in

Spiritus Veneris supra edocti unciā semis,

& coletur, cui adde

Pulv. Rad. Pyrethri,

Cortic. Mandragoræ ana drachmam unā semis,

Sem. Hyoscyami scrupulum unum,

Staphisagria,

Urtica minoris,

Coriandri ana drachmam semis,

Garyophyllorum drachmas duas,

Resina abietina drachmas tres,

Gummi anime,

Camphoræ ana drachmas duas,

Misceantur ac cum s. q. spiritus mei Veneris ex ære viridi parati, supraque edocti, fiat massa, ex qua postea formentur pilulæ oblongæ, alterutrâ sui parte in acumen, definentes.

PILULÆ STOMACHICÆ ROBORANTES,

℞. Pulv. Mastichis el. drachmas tres,

Olibani,

Myrrha ana drachmas duas,

Gummi Anime,

Resina Syracis Calamita ana drachmam unā semis,

Extracti ligni Aloës resinosi,

Pulv. Garyophyllorum,

Maci

Macis,
Piperis longi ana drachmas tres,
Croci Austriaci drachmas duas,
Ambre griseæ drachmam unam,
solutæ in
Ol. Stillat. Cinamomi,
Garyophyllorum ana scrupulo uno,
Nucistæ expressi drachma una,

Misceantur, ac cum melle Rosmarini efficiatur massa, ex qua pilulæ, quotiescunque usus postulat, formandæ, ventriculum & totum nervosum genus, caput ipsum & Cerebrum insigniter roborantes.

PILULÆ DE THEREBINTHINA,
 AD GONORRHO EAM VIRULENTAM.

℞. *Pulveris Antimonii Diaphoretici ritè parati unciam semis,*
Cinnabaris nativi rubicundissimi,
Antimonii rubicundiss.
Terræ sigillatæ Silesiæ,
Liquiritiæ rasæ ana drachmas tres,
Oculorum Cancrorum præp.
Masticis elect. ana unciam semis,
Olibani,
Myrrhæ rubræ,
Croci Austriaci ana drachm. duas,

Misceantur, ac cum s. q. Terebinthina claræ efficiatur massa, ex qua pilulæ mediocres efformandæ, quarum quatuor, quinque vel plures pro dosi exhibendæ.

AD CLASSEM SEPTIMAM,
 DE EXTRACTIS

EXTRACTUM ANTIPESTILENTIALE.

℞. *Radicum Angelicæ uncias duas,*
Anthora,
Contrayervæ ana unc. unam,
Enulæ Campanæ,
Imperatoris,
Levistici,

Morsus

Morſus Diaboli,
Scorzonera ana uncias duas,
Zedoaria unc. tres,
Herb. recent. Scordii noſtrat.
Ruta hortenſis ana uncias quatuor,
Florum Calendula,
Croci Auſtriaci ana unciam unam,
Cortic. Citri recent. extign. unc. duas ſemis,
Baccarum Juniperi uncias tres,
Herbæ Paridis unc. unam ſemis,
Semin. Ruta,
Citri ana unciam unam.

Myrrharubra uncias duas,

Incifa & contuſa craſſiuſculè, ac Cururbitæ vitreæ immiſſa, extra-
hantur cum ſ. q. *Spiritus Vini*, repetitis vicibus aſſuſi, quouſque tota
virtus & efficacia proleſta ſit, nec *Spiritus Vini* tincturam amplius
eliciat: *Extractiones omnes filtratæ* per Alembicum ad Extracti con-
ſiſtentiam abſtrahantur deſtillando, cui adde

Ol. Stillat. Angelica,
Citri ex recentib. Corticibus,
Ruta hortenſis,
Succini ana drachmam unam ſemis,
 prius cum
Tulv. Sacchari albiff. unc. tribus,
 permixtorum,

Fiatque Extractum Alexipharmacum nobile, uſui aſſervandum.

Nota: Quòd ſi *Reſina quedam*, abſtracto pro majori parte ſpi-
ritu vini, appareret in reſiduo liquore, à nonnullis rebus reſinoſis hanc
compositionem ingredientibus, utpotè Myrrhâ, Zedoariâ, poſſet illa à
liquore vel extracto adhuc liquido per filtrum vel colaturam ſepara-
ri, cum particula rectiſſimi vini ſpiritus denuò ſolvi, ac Extra-
cto, jam ſufficienter & ad juſtam aut debitam conſiſtentiam abſtra-
cto, ultimò addi.

EXTRACTUM HYDRAGOGUM.

℞. *Rad. Aſari,*
Ebuli ana uncias tres,
Calami aromat.
Enula ana unciam unam,
Galappa,
Mechoacanna,
Vincetoxici ana unc. quatuor,
Rhabarbari opt. unc. unam ſemis,

Herb.

Herb. Soldanella,
Gratiola,
Scolopendrii ana uncias duas,
Agrimoniae uncias duas semis,
Sem. Apii,
Bardanae majoris,
Ebuli,
Thlaspi. nostrat. ana unc. unam,

Incisa & contusa immittantur Cucurbitæ vitreæ, ac cum s. q. Spiritus Vini, repetitis vicibus affusi, extrahantur virtutes omnes, quousque nimirum spiritus vini tingatur; Extractions omnes in Alembico vitreo ad libram unam circiter abstrahantur: Resina qua residuo liquori innabit studiose separetur, exsiccet, & ut sæpius monui, vel amygdalis benè subacta, & in pulverem conversa, vel spiritu vini recenti rectificatissimo denuò soluta, ultimò extracto jam sufficienter & ad debitam consistentiam abstracto admisceatur.

Porro

℞. Succorum depurat. Rad. Bryoniae uncias sex,
Iridis carul.
Sambuci ana unc. decem,
Hepat. nobilis,
Marrissylvæ,
Mercurialis ana unc. octo,

Ac cum superiori jam abstracto Extracto liquido, in leni calore, vel supra ignem lenem, in vase duplici, ad competentem Extracti consistentiam unita evaporent, cui Extracto ultimò jungantur

Magist. Scammoneæ amygdalis benè subacti drachmae duæ vel drachmae tres,

Et usui reponatur, dosis à drachma semis ad drachmam unam in vehiculo convenienti.

AD CLASSEM OCTAVAM, DE DECOCTIS.

DECOCTUM SEU GALREDA AUT GELATINA CAPONIS COMPOSITA, PROPHTHISICIS ET MARASMO CONSUMPTIS.

℞. Caponem recentem more solito maceratum,
 (non crudeliter, ut juxta scripturam Creaturæ innocentes hominum crudelitatem gemebundè detestari necessum habeant: Nam
 * I majores,

maiores, puto virtutes, ab animali innocuo simpliciter & repente mactato sperare licebit quàm in iram & odium adversus hominem, ac quasi in rabiem prius concitato,) quem à plumis & interancis repurgatum & evisceratum conscinde in minima frustula, officulis etiam omnibus conquassatis, cui adde

Cancros fluviatiles conquass. Nro XV.

Pulmones Vituli recenter mactati unius vel minus,
(aut si mavis & in-promptu sint, *Pulmones Vulpis unius,*)
item,

Perdicem recenter etiam mactatam, & in frustula parva dissectam & concisam, unam.

Cuncta hæc immittantur in lagenam stanneam amplam, ut tertia pars vel dimidia maneat vacua, intermisceantur autem carnibus delictis, stratum veluti super stratum, sequentia etiam concisa, utpotè:

Rad. Ireos Florent. drachma quinque,

Enula Campana recentis,

Symphyti majoris recentis ana uncia una semis,

Maceris drachma tres.

Porro his omnibus lagenæ immixtis superinfundantur

Succi vel Vini Cydoniorum recentis non acidi uncia octo,
(vel si consultum videatur, loco succi Cydoniorum Succus semper-vivi, *Hyssopi Veronica,* vel alius conveniens substituatur,) claudatur post lagenam proprio operculo cochleato, ac insuper etiam vesicâ, immergaturque illa dein ultra dimidietatem sui, in balneum Mariæ vel Aquam, coquendo continuò, ad horas sex, absolutâ decoctione, aperiatur lagena, contentaque excutiantur ad sacculum linteum, & prælo subjiciantur, *expressus liquor, sale nonnihil condiendus,* in frigidum collocetur locum, qui in *Gelatinam* concretus delicatissimam, ægrotantibus phthificis summo cum successu propinari potest, in jusculis hordeaceis, Panatellis, Pulpis, aliisque similibus ferculis. *Hæc Gelatina* majores sanè habebit virtutes, quàm *Aqua Caponis*, vel etiam *Aqua ex hepate & pulmonibus vituli destillata*, cum illorum virtutes omnes in residuo mancant, ac parum quod operæ pretium esset asservare vapore tenus, destillando illa per Alembicum, transeat. Consulantur nostræ Animadversiones super *Aquam Caponis* & *Balsamum Embryonum*, ubi plura hac de re reperientur.

DECOCTVM AD ERYSIPELATA, ET QVASCVNQVE INFLAMMATIONES.

Rx. Florum Sambuci recenter sicc. Manip. tres,

Rosarum alb. vel Damasc. Manip. duos,

Fol. Tusilaginis Manip. unum semis,

Pulv. Lithargyri,

Cerussa

Cerussæ ana uncias quatuor,

Olibani,

Masticis el. ana drachmas sex,

Coquantur in *Vini albi & Aceti Vini, ana libris duabus, Aquæ simplicis libra una*, ad Consumptionem quartæ partis, coletur per linteum rarum, ut *potior pars pulverum* transfluat, fiatque ad instar Lactis Virginis. Est Epithema egregium, cunctis inflammationibus externis, ad Gangrænam etiam inclinantibus, proficuum, quod linteolis duplicatis vel triplicatis in eo calidè madefactis sæpius tutò & securè applicari potest.

DECOCTVM PECTORALE CONTRA PHTHISIN.

℞. *Rad. Enulæ recent. uncias duas,*
Iveos Florent. unciam unam,
Liquiritiæ rasæ unciam semis,
Symphyti majoris recent. unc. unam,
Herb. recent. Alchimillæ,
Hederæ terrest.
Millefolii,
Plantag. minoris,
Pulmonar. maculosæ,
Sempervivi majoris,
Veronic. ana Manipulos duos,

Cancrorum fluviatil. Nro Xij.

Crassiusculè concisa, cancri autem conquassati coquantur in *libris octo Aquæ pluvialis vel fontis*, ad remanentiam librarum sex, coletur colatura adhuc ferventi injiciantur

Consf. Rosarum Damascen. unc. sex,

Factâque digestionem horis aliquot, denuò colentur, colatura adde

Mellis Rosati simplicis uncias sex vel X,

Ac sæpius per manicam Hippocratis, albuminibus ovorum junctim priùs clarificata, trajiciantur, cui si volupe fuerit, pro conditione morbi & ægroti, nonnullæ guttulæ *Spiritus Sulphuris* instillari possunt. Decoctum est egregium pectorale & Vulnerarium.

DECOCTVM CONTRA SPV- TUM SANGUINIS.

℞. *Rad. Symphyti majoris,*
Barlani
Acerosæ,

℥ i 3

Papav.

Papav. errat.

Pentaphylli,

Plantaginis ana unc. unam,

Herb. Hederæ terrest.

Plantaginis,

Polygoni,

Portulacæ,

Virgæ aureæ ana Manip. unum semis,

Florum Rosarum rub.

Verbasci ana Manip. duos,

Baccar. Myrtillorum unciam unam,

Capit. Papav. albi cum semin. Nro V I.

Ligni Santali rubri drachmas sex,

Masticis el.

Olibani ana drachmas duas,

Incisa & contusa crassiusculè coquantur in *Aqua simplicis* s. q. ad remanentiam librarum quinque, colaturæ clarificatæ dum adhuc ferretur injiciantur.

Cons. Rosarum rub. Antiqua uncia quatuor,

Spiritus Virrioli gutt. XV. vel XX.

Factâque digestionem horis aliquot denuò coletur, colaturæ adde *Syrupi Corallini nostr.* in hac Appendice edocti uncias tres.

Misceantur pro potu sanguinem spuentibus, & dysenteria laborantibus.

AD CLASSEM NONAM, DE PULVERIBUS.

PULVIS ALEXIPHARMACUS EX TRIBUS.

℞. *Sulphuris vivi splendidi, translucidi,*

Vel:

Sulphuris boni crudi, aut florum Sulphuris unciam unam semis,

Nitri crystallini purissimi,

Myrrhæ rubræ splendide ana uncias duas,

Misceantur, fiatque pulvis, singulis separatim contusis, cujus drachma semis pro dosi, imò drachma una, & drachma una semis exhiberi potest, in peste, aliisque febribus malignis, ac morbis contagiosis, repetitis quidem vicibus, ad universalibus præmissis.

PULVIS

PULVIS BEZOARDICUS
AUREUS.

Primò paretur Bezoardicum Solare, hoc pacto:

℞. *Auri puri* & *boni unciam semis*,
solvatur in
Aqua Regis *suffic. quantitate*,
porrò accipe
Butyri Antimonii unciam unam,

Cui superaffundatur in Alembico parvo
Spiritus Nitri superius edocti q. s.

Pro dissolutione, quousque nimirum nulla ebullitio vel strepitus amplius percipitur, quo facto, jungantur & misceantur *hæ duæ solutiones auri & butyri Antimonij*, ac in arenâ igne leni abstrahantur spiritus ac ficcitatem, *materia flava in fundo Alembici relicta* excipiat, inque mortario vitreo teratur, cui porrò vitreo Alembico immittæ,

Recentis Spiritus Nitri uncia duæ vel tres,
superaffundantur, factâque aliquali digestionem rursus per arenam fortiter abstrahantur. Hæc operatio, nimirum *recentis spiritus Nitri* affusio, ejusdemque abstractio bis, tervè repetatur. *Materia relicta* calcinetur leniter ad horam unam vel alteram, sub tegula (*unter der Muffel* /) usuique reponatur.

Jam

℞. *Bezoardici hujus aurei*,
Unicornu mineralis vel fossilis,
Bezoar occidentalis ana unciam semis,

Fiatque omnium Pulvis subtilissimus insipidus, cujus dosis drachma semis ad drachmam unam, in peste morbisque contagiosis.

PULVIS EPILEPTICUS
MINERALIS.

℞. *Cinnabaris nativæ rubicundiss. splend. vel. ex Carinthia aut Hungaria, unciam unam*,
Unicornu mineralis vel fossilis drachmas sex,
Auri Croci cum Tinctura Antimonii fermentati, & supra edocti, drachmas tres,
Magisterii solubilis Coralliorum unciam semis,

Singula per se in pulverem redacta misceantur exactè, dosis scrupulus unus ad drachmam semis,

*13

PULVIS

PVLVIS EPILEPTICVS EX VEGETABILIBUS.

℞. *Nucleor. Cerasorum nigr. drachmas sex,*
Persicorum decert. unciam semis,
Sem. Pæoniæ exort. drachmas sex,

Contundantur subtilissimè in mortario, cum *℥. q. Aquæ flor. Tiliæ,* & *florum Sambuci,* ad pulvis formam, ut veluti per setaceum transmitti possit, cui adde parum etiam contusa, sequentia:

Rad. conizæ d. t. collect. unciam unam,
Valerianæ unciam semis,
Visci, quercini drachmas sex,
Florum Betonicæ,
Sambuci,
Tiliæ anæ drachmas tres,
Sem. Verbene,

Rutæ hortensis anæ unc. semis,
Cardamomi min.

Croci Austriaci anæ drachmas tres,

Et in calore leni, leniter exsiccentur, inque pulverem subtilem redigantur, cui adde

Ol. stillat. Coriandri,
Cinamomi,
Majoranæ,
Succini anæ scrupulum unum,

Fiatque pulvis subtilissimus, Dosis drachma semis, ad drachmam unam, repetitis vicibus, & sæpius assumendus.

PVLVIS EPILEPTICVS EX ANIMALIBUS.

℞. *Iecinora Ranarum viridium & palustrium Nro. XXiiij.*
Corda Ciconiarum Nro. iiij.

Hirund. juniorum Nro. Viij.

Lapidum Carpionum semilunæ. supra eorum oculos reperi-
torum,

Osseculi Crani humani triangularis raspati anæ drach-
mas tres,

Bezoar occidentalis drachmas duas semis,

Vermicul. in spongiis, Cynosbat. inventorum drachmam
unam,

Pulv. ex Typhis Cornu Cervi nostro modo parati unciam
semis,

Exsicce-

Exsiccentur quæ exsiccanda sunt in Alembico vitreo & Balneo Mariæ, fiatque post omnium pulvis subtilissimus, cui adde pro diuturniori conservatione

Olei Caryophyllorum vel
Cinamomi scrupulos duos,
Coriandri drachmam semis,

Servetur usui, cujus dosis scrupulus unus, drachma semis ad drachmam unam.

Nota: Singula hujus pulveris ingredientia per se, sine aliarum rerum additione, in hac specie morbi specifica sunt appropriata, quicunque proinde uno alterove ingrediente contentus plura conjungere nolit, cum illo non pugnabo.

PULVIS HYDRAGOGVS.

R. Radic. Asari

Calami aromat.
Galapæ,
Mechoacanæ,
Hermodact. ana drachmas duas,

Herb. Gratiolæ,
Soldanellæ ana drachmas duas semis,

Fol. Mezerei drachmas duas,
Resinæ Scammon. amygdalis benè subactæ,

Vel:

Diagridii sulphurati drachmam unam,
Gummi Gutta drachmam semis,
Millepedum n. m. preparat. drachmam unam semis,
Elaterii scrupulum unum,
Caryophyllorum drachmam unam,
Macis drachmas duas,

Fiat ex omnibus Pulvis subtilissimus, cujus dosis drachma semis ad drachmam unam, singulis quaternis diebus propinandus.

PULVIS CYPRIVS PRETIOSVS.

R. Musci vel Vsnæ quercinæ electæ & ab omnibus impuritatibus lignosis mundatæ, libras duas.

Immittatur sacco, & per horæ quadrantem baculo percutiatur, ut ab omni pulvere & sordibus adhærentibus penitus liberetur: Hinc ollæ immittatur, sæpius aquâ simplici superfusa lavetur, per duos dies, donec aquâ limpidâ & purâ prout affusa effundatur; siccet deinde in Sole supra linteum collocata, ut eo magis

suo colore, odore & sapore, vi nimirum attractrice Solis, privetur. Porro hac eadem usnea suo colore viridi, odore & sapore jam privata, ac optimè siccata, cum floribus Rosarum & Iasmini (vel floribus Arantiorum & Citri, ubi illorum proventus) receptibus & integris, sexies vel octies stratificetur, & junctim pondere aliquo in cribro comprimatur, singulis diebus floribus ab usnea separatis, & recentibus substitutis, donec fragrantissimo imbuatur odore. Post leviter exsiccatâ usneâ, inque pulverem subtilissimum redactâ, denuò (si fortè odorem in levi exsiccatione, quæ tamen nullo modo in Sole fieri debet, sed in alio loco tepido) linteo subtili vel sacculo largo imposita, infra supraque floribus supradictis recentibus conspergatur, ac pondere aliquo in cribro nonnihil gravetur. Huic pulveri tandem fragrantissimo, pro quavis librâ unâ adde

Moschi scrupulum vel drachmam semis,

soluti in

Spiritus Rosarum fragr. s. q. ad pulcritudinem formam.

Ambra gryseæ itidem drachmam semis,

solutæ in

Ol. Still. Rosarum veri scrupulo uno,

Item si lubet

Pulv. subtiliss. Rad. Ireos Florent. albiss. unciam unam semis,

Pul. Rad. Cyperi rotund. unc. duas,

Fiatque pulvis fragrantissimus Regius, quo cum caput conspersum, illud odore suo grato insigniter roborabit, suâque adstrictione ficitate & vi attractrice omnes ejus humiditates exsiccat, & cum nullâ viscositate polleat, nec cuti nec crinibus firmiter adhæreat, facile à capite & crinibus separari potest.

PULVIS AD GENERANDUM

L A C.

℞. Carnis Vberis Vacca juvenula unc. sex,

Radicum recent. Rapunculorum,

Cardui lactei,

Barba hirciana unciam unam,

Ireos Florent. unciam unam,

Sem. Lactuca,

Pæonia escort. ana drachmas sex,

Lapidis Lactei preparati, est

Lapis mollissimus ad instar Saponis tactu, vel hujus loco accipiat.

Ludi Lapid. Helmontii preparati,
vel etiam

Silicium

*Silicium molliorum qui ignem non concipiunt ferro attriti,
cujuscunque horum unciam unam semis,
Coralliorum alborum præpar.*

*Oculorum Cancror. præpar. ana drachmas sex,
Margarit. Orient. præpar. unciam semis,*

Caro mammillarum, radices etiam recentes conscindantur testatim, ac cum reliquis pulveribus & præparatis conspersa, immittantur Alembico vitreo, quibus superaffundantur

Succi Cydoniorum recenter expressi unciae tres,
ac illicò in M. B. totaliter exsiccentur, (baculo quandoque illa in Alembico commovendo) ut in pulverem subtilem redigi possint, cui pulveri adde

** Pulv. Sem. Erucæ,
Feniculi ana drachmas sex,*

Cardamomi min.

Macis ana unciam semis,

Piperis longi unciam unam,

Sacchari albißimi Canar. uncias sex,

Misceantur exactè, fiatque pulvis subtilissimus. Hujus detur pro dosi drachma una vel drachmæ duæ, sæpius in juscule Gallinæ, vel alio conveniente vehiculo.

PULVIS ANTIPLEURITICUS.

*R. Rasure dentis aprugni unc. semis,
Mandibul. Lucii piscis,
Rad. Papav. errat. ana drachmas tres,
Flor. Papav. errat. drachmas duas,
Sulphuris vivi translucidi unciam unam,
vel hujus loco*

Flores Sulphures aut Sulphur crudum & purum accipiantur,

Misceantur exactè pro pulvere, & detur ejus pro dosi drachma semis, vel drachma una, in vehiculo conveniente, sæpius autem singulis sex vel octo horis, repetatur.

PULVIS ANTIPHTHISICUS.

*R. Sulphuris vivi translucidi & splendidi, vel,
Florum Sulphuris unciam unam,
Sacchari Saturni resolubilis ex minio vel ipso plumbo facti
drachmas sex,
Croci Austriaci optimi drachmas duas,
Rad. Ireos Florent. drachmas sex,
Liquiritia unciam semis.*

* 1 3.

172-

Fungorum arbori Salicis adnascantium drachmas tres,
Myrrha opt. rub. unciam semis,
Thuris albi,
Gummi Anime ana drachmas tres,
Sacchari albiss. Canar. uncias duas,

Fiat s. a. Pulvis subtilissimus, in decocto quodam pectorali manè & vesperi à drachma semis ad drachmam unam phthilicis propinandus.

PULVIS CONTRA TUSSIM INFANTUM ET SENUM, SEU CATARRHALIS.

℞. *Sem. Papav. albi drachmas decem,*
Melon excort.
Pæonia excort. ana drachmas tres,
Pin. Pinearum mund.
Pist. Pistachior. decort. ana unciam semis,
Benxoes pulverisati drachmas tres,

Contundantur opt. in mortario ad pulvis subtilissimæ formam cum s. q. *Aquæ Hyssopi vel succi ejusdem.* Huic pulpæ adde

Pul. Rad. Iræos Florent. unciam unam semis,
Pæonia drachmas sex,
Croci Orientalis vel Austriaci drachmas duas semis,
Florum Sulphuris unciam unam semis,
Sacchari penidii uncias sex,

Exsiccentur leni in calore, fiatque denuò omnium pulvis subtilis, addendo

Elaosacchari Anisi uncias duas,
 Et usui servetur in vitro.

PULVIS STERNUTATORIUS CAPITALIS.

℞. *Rad. Cyperi rotund. drachmam unam,*
Doronici veri,
Pyrethri ana drachmam semis,
Hellebori albi drachmam unam,
Ligni Aloës gummosi drachmam unam,
Herbæ Majoranæ drachmam unam semis,
Rorismarini,
Thymi ana drachmam unam,

Flor

Flor. Liliorum convall. drachmam unam semis,

Sem. Anisi,

Coriandri,

Nigellæ ana drachmam unam,

Cardamomi min.

Macis ana drachmam semis,

Ambra gryscæ scrupulum semis,

solutæ in

Ol. Majoranæ gutt. Viij.

Rosarum ver. gutt. VI.

Moschi opt. Orient. grana sex,

solutæ in

Spiritus Rosarum aliquot guttulis,

Fiat pulvis omnium subtilissimus.

PULVIS AD VENEREAM

L U E M.

℞. Bezoardici nostri Aurei supra edocti unciam semis,

Antimonii Diaphoretici ritè parati n. m. unciam unam,

Cinnabaris nativi splendidi & rubicundiss. ex Ceynthia drachmas sex,

Misceantur, fiatque Pulvis, cujus dosis drachma semis, ad drachmam unam, sæpius exhibendus.

AD CLASSEM DECIMAM,

DE DIACODIIS ET LOHOCH.

DIACODION ASTHMATICUM, CONTRA
TUSSIM DIUTURNAM.

℞. Rad. Aronis recentis,

Helenij recentis,

Glycyrrhizæ,

Levistici ana unciam unam,

Herb. recent. Hyssopi,

Perficariæ,

Hederæ terrest.

Caparum, Schlauch vulgò ana uncias duas,

Incisa

Incisa coquantur in *℥. q. Aquæ repetitis vicibus affusa*, ad omnimodam virtutum profectionem, colatura omnes clarificata ad libram unam semis circiter evaporent, in vase vitreato, interimque asserventur.

Jam

*℞. Sem. Erucæ unciā unā semis,
Nasturtii unciā unā,
Vrticæ drachmas sex,
Gummi Anime drachmas duas,
Mastichis,
Camphoræ ana drachmas tres vel unciā semis,
Amygd. amararum unciā unā semis*

Contundantur optimè in mortario cum *℥. q. decocti superioris asservati*, ad formam pultis, quæ, per setaceum transmissa, interim etiam servetur.

Porro

*℞. Superius asservatum & abstractum Decoctum,
& addita*

Sacchari albi libra una semis,

Coquendo redigantur in Syrupi crassam consistentiam, cui Syrupos statim immittatur *asservata pulpa ex seminibus & aliis rebus*, item adde

*Pulv. Cardamomi,
Cinamomi acuti,
Nuc. Moschat,
Macis,
Piperis longi ana drachmas duas semis,
Elaosacchari Anisi unciā unā semis,
Hyssopi unciā unā,
Juniperi drachmas sex,*

Sumendo *drachmā unā Oleorum pro uncia una Sacchari*, fiatque omnibus exactè mixtis Diacodion antiasthmaticum, cui, si in usum trahendum, de spiritibus Anisi, Fœniculi, vel etiam nonnihil Elixir vitæ addi potest.

DIACODION CONTRA SPUTUM SANGUINIS.

*℞. Rad. recent. Acetosæ unciā unā,
Cichorii flore albo unc. duas,
Consol. idæ majoris,
Lapathi acuti,
Papav. errat.
Pentaphylli,*

Plantag.

Plantag. minoris ana unciam unam,

Herb. recent. Auricula muris,

Bursa pastoris,

Cichorii flore albo,

Hedera terrestris,

Plantag. minoris acutifoliae,

Virga aurea ana Manip. duos.

Vinca pervinca Manip. unum,

Flor. recent. Rosarum rub. uncias tres,

Papav. errat. unciam unam,

Santali rubri drachmas sex,

Incisa coquantur in f. q. Aqua Chalybeata repetitis vicibus affusa, quousque tota eorum virtus extracta sit, colatura omnes alb. ovorum clarificata ad libram unam circiter in vase vitreato evaporent & additis

Succ. Cichorii,

Millefolij,

Plantag. min.,

Sempervivi majoris ana depurat. uncias duabus.

interim asservetur.

Jam

℞. *Sem. Papav. albi uncias tres,*

Cichorii,

Plantaginis,

Portulacæ ana drachmas sex,

Rad. recent. Cichorii uncias duas,

Contundantur optimè in mortario ad pultis subtilissimæ formam, cum portunculæ superioris asservati decocti, & per setaceum ad instar pulpæ transmittantur, vel cogantur, corticibus seminum inutilibus relictis, quâ pulpâ interim etiam servatâ, accipe decoctum reliquum superius asservatum, ac cum

Sacchari albißimi librâ unâ semis,

ad Syrupi consistentiam, ordinariâ tamen crassiore, percoque, cui adde

Pulpam Seminum & Radicum Cichorii asservatam,

item,

Pul. subtil. Bolæ armen.

Corall. rubrorum ana drachmas quinque,

Croc. Austriaci drachm. tres,

Lapid. Hiematis.

Masticis,

Olibani,

Case

*Sanguinis Draconis,**Succini albi,**Terra sigillata Siles. ana drachmas quinque,**Elaosacchari Rosarum uncias tres,**Spiritus Vitrioli parum, ut vix gustu percipi possit,*

Fiat omnibus benè mixtis f. a. Diacodion justæ consistentiæ; Do-
fis uncia semis ad unciam unam, sæpius assumenda.

AD CLASSEM UNDECIMAM, DE SPECIEBUS AROMATICIS.

SPECIES CORDIALES TEMPERATÆ.

℞. Lapid. Bezoar. Orient. veri,

Occident. ana drachmas duas,

Bezoardici aurei nostri supra edocti drachmas tres,

Unicornus mineralis seu fossilis unc. semis,

Cort. Citri extimorum,

Arantiorum extimorum,

Ligni Aloës gummosi,

Granorum Kermes,

Cassia Lignea vera, ana drachmas tres,

Croci Ausiriaci drachmas duas,

Magist. solut. Corall.orum n. unciam semis,

Perlarum Or. n. drachmas tres,

Ambra gryseæ drachmam semis,

solutæ in

Ol. Rosarum veri still.

Cinamoni vel Macis still.

Citri veri ex recentibus Corticibus still. ana scrupulo

uno,

&

Pulv. Sacchari albi uncia uni permixta,

*Fiat omnium pulvis subtilis, Cor insigniter roborans: In Peste;
Febribusque malignis præstantissimus. Potest etiam sine Ambra
parari.*

SPECIES DE GEMMIS CALI- DÆ PRETIOSÆ.

℞. Magist. n. solubil. Granatorum lapid.

Hyacinth. Lapid.

Rubinov.

*Rubinoꝝ. Lapid. ana drachmas
duas,
Corallioꝝ rub. drachmas sex,
Perlarum Or. drachm. tres,
Bezoar Orient. veri drachmas duas,
Occidentalis veri drachmas tres,
Boli Armeni cum succo vel decocto Scordii præpar. drach-
mas sex,
Vnicorꝝ fossilis vel mineralis unc. semis,
Bezoardici Cervini ex typhis simpliciter parati juxta
Animadversiones drach. sex,
Cort. Citri extimorum,
Zedoaria ana drach. quinque,
Rad. Anthora,
Contrayerva ana drachmas tres,
Croci Austriaci,
Macis ana drachmas duas,
Ol. Citri still. veri ex recentiss. Corticibus scrupulos
duos,
Cinamomi still. drachmam semis,*

Fiant omnibus commixtis, quibusdam per se, nonnullis junctim
prius pulverisatis, species compositæ, & pulvis subtilissimus, pre-
tiosus, confortans, & Alexipharmacus, qui omnibus Epidemicis
& Pestilentialibus morbis, Cor præcipue à labe veneni tuendo,
opitulatur. In dosi harum & similium specierum non facile error
committitur, etiam si ad drachmas duas extendatur, communiter
verò à scrup. uno ad drach. unam in vehiculo conveniente propinari
potest.

SPECIES DE GEMMIS FRIGIDÆ.

*R. Magist. n. solub. Lapid. Hyacinth.
Saphyr.
Smaragd. ana drachm.
duas,
Magist. solub. n. Corallioꝝ rub. drachmas sex,
Perlarum Orient. drach. tres,
Bezoar Oriental. veri drachm. duas,
Occidentalis drachmas tres,
Vnicorꝝ mineralis unciam semis,
Nitri puriss. crystall. drachmas sex,
Boli Armeni cum Decocto Cort. Citri insuccati & præparati
unciam semis.*

Bezoard.

Bezoad. Cervini seu pulv. ex Typhis

Cornu Cervi drachmas sex,

Rad. Acetosæ unciam semis,

Sem. Acetosæ,

Citri excort.

Pæoniæ excort. ana drachmas duas,

Ol. still. Rosarum veri drachmam semis,

Cuncta in pulverem redacta misceantur exactè, fiantque species pretiosæ Febribus ardentibus, ac Cordis Viriumque debilitatibus accommodatæ.

SACCHARUM CITRATUM TABULATUM.

R. Sacchari albiss. pulverisati uncias sex,

Solvatur f. a. inf. q. Succu Citri recenter expressi, (in quo tamen Cortices Citri extimi infusi aliquamdiu steterint) sine ebullitione, in patellâ ferreâ; cui ab igne remoto adde

Cortic. Citri recent. extimorum & ad pulvis formam minutissimè in mortario lapideo contusorum unc. duas semis,

item

Elaosacchari Citri ex recentium Corticum Oleo stillato parati unciam unam vel unciam unam semis, aut uncias duas,

Fiant l. a. Tabulæ vel Morfelli, Cor & Vitales spiritus insigniter roborantes.

Notetur hoc de Oleo Citri, quòd si id ex recentissimis, & nullo modo putrefactis aut fermentatis Corticibus, solâ aquâ affusâ, illicò destillatum fuerit, illud odore summè fragranti & naturali Citrio gaudere, nec ad multos annos asservatum, rancorem aut viscositatem contrahere, verùm incorruptum permanere: Si verò id ipsum ex fermentatis & vel leviter putrefactis Corticibus stilletur, odorem ingratum à citrio naturali planè alienum acquirere, nec non tractu temporis ad instar Terebinthinae vel spiritus Terebinthinae olere, & quandoque etiam viscidum & crassum evadere: Hinc Pharmacopœis & qui Medicinam faciunt suadeo, ut potius paucò oleo, eoque fragranti & odore naturali citrio gaudente contenti sint, quàm ejus largiori paulò quantitate, odore autem ingrato & Terebinthinato imbuto præsertim si diu asservandum sit. Etenim guttula una ex recentissimis Corticibus legitime stillati Olei Citri magis efficiet cùm in odore, tùm operatione naturali, quàm decem gutta ejusdem Olei ex fermentatis aut putrefactis cortibus facti, cujus quò plus medicamento cuidam immiscetur, eò ingratiore & magis

Tere-

Terebinthinato odore illud inquinat : Proinde non abs re sæpius, vel quotiescunque *Oleum Citri* præscribo, quod ex recentissimis eorundem Corticibus sine fermentatione prægressâ destillatum est, sumendum esse præcipio, licet multis surdis, qui levia hæc existimant & vel nauci pendunt, fabulam narrem. Non equidem me latet, quòd plus Olei ex Corticibus prægressâ fermentatione destillando acquiratur, quàm ex recentibus illicò sine ullâ interpositâ morâ destillationi commissis, verum leve illius damnum quantitatis, hujus effectus, & qualitas & odoris proprii fragrantia insigniter compensat. Etenim sicuti ex fermentatis quibusdam frigidioribus naturâ suâ plantis vel vegetabilibus, utpote Rosæ spiritus eliciuntur ardentes, qui nullo modo refrigerante Rosarum virtute vel adstringente aut laxante, sed potiùs calefaciente pollent, à natura Rosarum primavâ alieni, ita & hoc *Oleum Citri* de quo nobis in præsens sermo est, si ex fermentatis eorum Corticibus, aut putrefactis, destillatum fuerit, longè alias, fortè & peregrinas operationes habebit, quàm si ex recentibus Citrarum corticibus sine prægressâ fermentationis aut putrefactione paratum fuerit, quòd odor & sapor, qualitatum primarum & secundarum, manifestè produnt. Indies proindè magis magisque perspicio, quàm arduum sit Medicinam facere illi, qui insignes medicinarum differentias & virtutes, solâ quandoque sinistra præparatione emergentes, non noverit, sed cuncta fidei alienæ committere necessum habet.

MORSELLI CEPHALICI REGII.

Recip. Sacchari albiss. Canar. uncias octo,

Solvatur in portiuuncula Aqua Cinnamomi & ad consistentiam tabulati coquatur, in quo ab igne remoto liquefac

Ambrae gryseæ drachmam unam,
superaddendo statim

Cons. flor. Tunicarum ex anatica quantitate florum &
Sacchari parate,

Nucum Indicarum condit. & crassiusculè concisarum ana
unciam unam semis,

Pistachior. decort. & concis. unciam unam,

Elaosacchari Cinnamomi drachmas sex,

Rosarum veri unciam semis,

Sumendo drachmam unam Olei, pro uncia unâ Sacchari, fiant-
que Morcelli confortantes & Cephalici, Caput, Cerebrum ac univer-
sum nervosum genus insigniter roborantes.

MORSELLI CEPHALICI ALII.

Recip. *Sacchari albiss. Canar. libram unam,*
 Solvatur in *portunculæ Aquæ Epilepticæ Langii* & ad consisten-
 tiam Tabulati denuò parùm coquendo redigatur, cui remoto ab igne
 adde, ac in eo liquefac :

Ambræ gryseæ drachmam semis,
Resinæ Syrac. calam. drachmam unam,
Extracti Ligni Aloës dextrè parati drachmam unam se-
mis,
Consf. flor. Betonicæ ex anatica quantitate florum &
Sacchari paratæ unciam unam semis,
Consf. flor. Tunicæ. itidem ex anatica vel æquali portione
florum & Sacchari paratæ unciam unam,
Pistachior. decorticatorum,
Nuc. Indicarum condit. ana crassiusculè concis. drachmas
decem,
Pulv. Rad. Doron. veri drachmas sex,
Cardamomi,
Macis ana unciam semis,
Coriandri,
Cubebæ ana drachmas duas,
Elæosacch. Cinamomi unciam unam,
Majoranæ unciam semis,
Fœniculi drachmas tres,
 Fiant Morselli præstantissimi Cephalici.

MORSELLI CONFORTANTES
VIRILES.

Recip. *Sacchari albiss. Canar. libram unam,*
 Solvatur in *s. q. Decocti radicum Pastinacæ vel Eryngii recent. &*
 denuò ad consistentiam Tabulati percoquatur, in quo ab igne remoto
 dissolvatur :

Ambræ gryseæ drach. una vel drach. semis, plus minusve
pro conditione Patientis,
addendo post statim
Rad. Satyrion. recent. concisarum & decoctarum parum
ad mollitiem, unciam unam semis,
Nuc. Indit. conditarum & concisarum crass.
Zinziberis Indic. cond. ana drachmas sex,
Succolata Indica unciam unam semis,
Pistach. decorticat.

Pinea-

Pinearum mundat. ana crass. contiss. unciam unam,
Carnis Scinci Marini,
Veratri Cervi rassi ana drachmas tres,
Cardamomi unciam semis,
Sem. Erucæ,
Lingua avis,
Macis,
Piperis longi ana drachmas tres,
Eleosacchari Cinamomi,
Garyophyllorum,
Macis ana unciam semis,

Fiant Morfelli egregiè confortantes, ac semen insuper augmen-
 tes.

MORSELLI HEPATICI.

Recip. *Rad. Cichorii recentium unc. tres,*
Fol. recent. Hepat. Nobilis unciam unam,
Florum Rosarum rub. recent. drachm. sex,

Fiat cum *s. q. Aqua S. decoctio ad uncias octo circiter, cum*
decoctio hoc colato & alb. ovorum clarificatio dissolvat

Sacchari Canar. albiss. libram unam,
 ac denuò ad consistentiam tabulati coquendo redigatur, cui ab igne
 remoto adde

Conf. Rosarum rub. ex anatica quantitate Rosarum &
Sacchari parata uncias duas,

Conf. flor. vel herba Epatica nobil. itidem ex aequali por-
tionem Sacchari & florum parata unciam unam se-
mis,

Cort. Citri recent. extim.

Arant. recent. extim. ana ad pultis formam in
mortario lapideo contusorum unciam semis,

Macis concis. drachmas tres,

Magist. n. solub. Corall. drachmas sex,

Fiant Morfelli *s. a. Valent* ad Hepar roborandum, ejusdem-
 que obstructionibus referendis; Cacheticis & Hydropicis succur-
 runt.

MORSELLI HEPATICI ALII.

Recip. *Rad. Cichorii recentiam unc. duas,*

Herb. Hepat. nobilis recentis,

Flor. Rosar. rub. recentium ana drachmas sex, ve' un-
ciam unam,

*K 2

Incisa

Incisa coquantur in *Aque simplicis* libris duabus, ad remanentiam libræ unius, coletur, colatura clarificata denuò ad remanentiam trium circiter unciarum in vitreo vase evaporet, residuo decocto adde

Spiritus Vitrioli q. s.

Ut in aciditate *Succo Citri vel berberum* æqualæ reddatur. Cum hoc decocto solve (in patellâ potiùs ferreâ quàm cupreâ, melius tamen foret si in terreo vitreato vase fieri posset, nam *Spiritus acidus vitrioli* ex cupro aruginem & *Vitriolum amarum nocivum*, ex ferro verò *vitriolum dulce*, hepatis non ingratum, ac ad ejus obstructions reserandas perutile elicit, verùm *Rosis additum*, nigredinem efficit ad instar atramenti, hinc etiam *Vitriolum Martis* hepatis aliàs proficuum, ab hac compositione arcere consultum duxi) sine ebullitione, uti moris est *Saccharum* aliàs cum liquoribus acidis ad rotulas vel morsellos dissolvere,

Sacchari albi pulverisati libram unam,

Cui ab igne remoto adde

Cons. Rosarum rub. ex æquali quantitate Rosarum & Sacchari factæ uncias duas,

Cons. flor. Tunicæ perindè, ex æquali portione Sacchari & florum paratæ unciam unam,

Cons. Hepat. nobilis itidem ex anatica parte Sacchari & florum factæ, unciam unam semis,

Cort. Citri recent. extimorum,

Arant. recent. extim. ana subtilissimè contusorum ad pultis formam unciam semis,

Magist. n. solub. Corall. rub. unciam semis,

Oculorum Cancror.

drachmas tres,

Nuc. Indic. cond. & crass. conciss. unciam unam,

Elaosacchari Cinamomi drachmas sex,

Rosarum drach. tres,

Fiant l. a. Morselli delicatissimi, hepatis & ventriculo debilitato succurrentes.

Nota: reperientur fortè nonnulli Pharmacopœi, qui hos Morsellos, similesque confectiones (paratu non quidem difficiles, sed nonnihil artificiosiores) dextrè conficere ignorent; Hi non meam inculpent inscitiam, quòd à communi stylo & methòdo, quæ *unciam unam specierum*, vel ad summum *unciam unam semis*, libræ uni *Sacchari* pro Morsellis vel Rotulis conficiendis, admiscere jubet, declinem, sed potiùs propriam in arte levitatem inculpent, hoc sibi firmiter persuadentes, me, arte pharmaceuticâ instructum, nil quicquam quod vel Rationi aut Experientiæ repugnaret scripsisse: Non Rationi, cum non *Sacchari gratiâ* hæ Confectiones vel fiant vel agrotantibus propi-

propinentur, sed rerum immixtarum causâ, quippe quæ unicè operationes, quas ab iis speramus edere debent, Saccharum verò saltem vehiculi aut corporis ergo additum est, beneficio cujus in hanc vel illam medicamenti durabilis formam res medicæ & asservari, & delicatulis infirmis commodius propinari possint; quò plures igitur virtutes aut vires quarundam rerum, aut res ipsæ, Saccharo imprimi possunt, ut nihilominus ex eo medicamentum aliquod durabile, sive planè solidum, sive liquidum consistentiâ suâ effici queat, gustuique gratum sit, eò veræ Rationi magis congruum, Medico laudabilius, & ægrotis conducibilis erit, secus si fecerimus, Infirmi tum in sanitate, cum are illud luere necessum habent: Nec porro Experientiæ in similibus Confectionibus describendis monitio hæc refragatur, cum vel propriis manibus hos & similes paratu etiam difficiliore Morcellos & Rotulas confecerim: Etenim Conservæ, Fructus recentes, Conditæ, Cortices recentes contusi, & similia, Saccharum non exsiccant, sed potius humectant, quò facilius post pulveres sicci immisceri possint; proinde respiciendum est ad species saccharo immiscendas, ac habito dein respectu non solum ponderis, sed & consistentiæ, siccitatis vel humiditatis earum, quibus cognitis, Saccharum coquendo durius, liquidiusque efficiatur, & error nunquam committetur.

MORSELLI CONTRA PHTHISIN.

Recip. Succ. Sempervivi majoris unc. octo,
in quo ebulliant parùm,

Cancrorum fluvialis conquassat. rec Nro Xij.

Coletur & clarificetur Decoctum, cum quo dissolvatur
Sacchari albissimi libra una,

Et ad consistentiam Tabulati coquendo redigantur, cui ab igne remoto adde

Succor. inspiss. Alchimilla,

Millefolii,

Consol. Regalis,

Plantag. min,

Veronica ana drach. duas,

Extr. Exulæ drachmam unam semis,

Symphyti majoris non mucilaginosi drach. tres,

Pul. Iræos Florent. unciam semis,

Croc. Austr. drachmam unam semis,

Sacchari Saturni resolub. drachmas tres,

Florum Sulphuris vel Sulphuris vivi splendidi drach.
quinque,

Elaosacchari Anisi drachmas sex,

* K 3

Hjssopi

Hyssopi unciam semis,

Pistachior. decorticat.

Pinearum mundat. ana crass. conciss. drach. sex,

Nuc. Indic. condit. & concis. drach. quinque,

Fiant Morfelli, exulcerationibus internis, pulmonum præcipuè medentes.

MORSELLI STOMACHICI.

Recip. *Calami aromatici unciam unam,*

Galangæ unciam semis,

Incisa coquantur unâ atque alterâ ebullitione in

Succi Cydoniorum recentis uncis decem,

Decoctum coletur, & in eo dissolve

Sacchari albissimi libram unam,

ac denuò ad consistentiam Tabulati percoquatur, cui remoto ab igne adde

Zinziberis Indici vel Chinenfis cond.

Nuc. Moschat. condit. ana crass. concis. unc. unam,

Calami arom. condit. & concis. unc. semis,

Amyg. dulc. decort.

Pistach. excorticat. ana concisorum drach. sex,

Macis concisi drach. tres,

Nuc. Moschat. contusar. crass. drach. tres,

Cort. Citri recent. extim.

Arant. recent. ana subt. contus. unc. semis,

Piperis longi,

Sem. Erucæ,

Cardamomi min. ana drach. tres,

Eleosacch. Cinamomi,

Garyophyllorum ana drach. sex,

Fiant s. a. Morfelli, qui Stomachum & reliqua Viscera infrigidata confortant, membra insuper nutritionis collapsa & debilia corroborant, & appetitum excitant.

MORSELLI STOMACHICI ALII.

Recip. *Vini Cydoniorum recentis non acidi libram unam,*

Calami aromatici concisi drachm. quinque,

Galangæ concisa drach. tres,

Piperis longi contus. drachm. unam,

Coquantur in vase fictili ad dimidias, coletur, colatura denuò ad remanentiam unciarum trium in vase terreo vitreato evaporet, cui residuo adde

Spiritus

Spiritus Sulphuris vel Vitrioli q. s.

Ut in aciditate *Succo Citri vel Berberorum* æquale reddatur: Cum hoc acido & aromatizato succo dissolve in patellâ ferreâ sine ebullitione uti artis est,

Sacchari albißimi pulv. libram unam,

Huic ab igne remoto superadde

Nuc. Indic. condit.

Zinziberis Indic. cond. ana concisorum unc. unam,

Cort. Arantiorum,

Citri ana recentium extim. & sub. contus. ad pulvis formam unciam semis,

Amygdalarum dulcium decort.

Pistach. decorticat. ana concisorum drach. sex,

Macis contus. drach. tres,

Piperis longi contusi drach. duas,

Cardamomi,

Sem. Erucæ ana crass. contusor. drach. tres,

Elaosacchari Cinamomi,

Garyophyll. ana drach. sex,

Fiant l. a. Morfelli, Stomachum & Viscera Naturalia egregiè roborantes, nec nimium ea calefacientes.

TRAGEA GROSSA CEPHALICA PRETIOSA.

Recip. *Flor. recent. Anthos unciam unam,*

Betonica,

Tunica ana unc. unam semis.

Conscindantur priùs, pòst contundantur in mortario lapideo minutissimè, quibus adde

Pul. Radic. Doron. veri drach. sex,

Nuc. Moschat. unciam unam,

Macis unciam semis,

Cardamomi min. unc. unam.

Garyophyllorum,

Cubebarum,

Coriandri ana drachmas tres,

Extr. Ligni Aloës n. m. parati drachmas,

Ambra gryseæ drach. unam

solutæ in

Ol. still. Cinamomi drachma semis,

Rosarium veri scrup. uno,

Majoranæ drach. semis,

Moschi Orientalis scrup. unum,

* K 4

soluti

soluti in

Spiritus Rosarum drach. semis circiter,

Pulv. Sacchari albißimi libram unam,

Misceantur & contundantur in mortario, addendo *Mucilaginis Tragacanthi cum Aq. Rosarum facti q. s.* ad massam tenacem efficiendam, ex qua postea formentur globuli parvi ad instar pilularum, lentium magnitud. & in lenissimo calore exsiccantur. Hi globuli ut gratiores postea, & Confectioni cuidam Coriandri vel Cubebarum similes appareant & reddantur, *Saccharo albißimo & clarificato, ad debitam consistentiam cocto* (quod Confectariis notum est.) obducantur & crispentur, vel etiam candisentur, sic verè Regia efficitur Confectio Capitalis præstantissima, æquè visui ac gustui gratissima.

Pro iis qui *Ambra & Moscham* ferre nequeunt, vel æri parcere velint, sine *Ambra & Moscho* hæc Confectio vel Tragea conficiatur.

TRAGEA GROSSA CEPHALICA VILIOR.

Recip. *Pul. Cardamomi min.*

Cinamomi opt. ana unciam unam,

Nuc. Moschat. unciam unam semis,

Macis drach. sex,

Garyophyllorum unc. semis,

Cubebarum,

Anisi,

Coriandri,

Fœniculi,

Carui ana unc. semis,

Rad. Doron. vers drach. sex,

Resina Ladani,

Storacis ana drachm. unam semis,

Pulverisanda pulverisentur, & additâ

Sacchari albi pulv. librâ unâ,

nec non si lubet

Olei Rosarum veri drachmâ semis,

Efficiatur cum *q. Mucilaginis Tragacanthi.* massa tenax, ex qua formentur globuli ad instar pilularum, *Saccharo porrò candido, vel crispaturâ Saccharinâ* apud Confectarios (si Pharmacopœi in Confectionibus parandis non versati sint,) obducendi.

TRAGEA GROSSA STOMACHALIS.

Recip. *Pul. Cinamomi acutißimi,*

Calami aromatici,

Cardamomi

Cardamomi min.
Nuc. Moschatarum ana unc. unam,
Galanga,
Caryophyllorum,
Macis,
Cubebarum ana drach. quinque,
Piperis longi,
Zinziberis ana drachm. duas,
Sem. Erucæ unc. unam,
Masticis gran. unc. semis,
Storacis calam. drachm. duas,

Misceantur exactè & additâ

Sacchari albiss. pulv. librâ unâ semis,
 nec non

Mucilag. Tragacanthi q. s.

Fiat contundendo in mortario massa tenax, ex qua formentur globuli ad instar pilularum Angelicarum Francofurtensium, qui porro Saccharo clarificato candisari vel crispaturâ Saccharinâ obduci possunt, & efficietur Confectio præstans, Stomacho refrigerato & debilitato proficua.

AD CLASSEM DUODECIMAM, DE TROCHISCIS.

TROCHISCI CEPHALICI SEU CAPITALES.

Recip. *Sacchari albiss. libram unam,*

Solvatur in portiuncula *Aqua Rosarum* vel *Cinamomi S.* & denuò ad consistentiam Tabulati parum coquatur, in quo ab igne remoto dissolve

Ambra gryseæ scrup. duos vel drach. unam,
Resina Stryacis drachm. unam,
Extr. Ligni Aloës n. m. parati drach. unam semis,

His benè mixtis & dissolutis superadde statim

*Conserv. Beton. ex anat. quantitate Sacchari & flor-
 rum parata uncias duas,*
Pulv. Rad. Doronici veri drachm. sex,
Macis,
Nuc. Moschatarum ana drach. tres,
Cardamomi unc. semis,

* K 5

Cori-

Coriandri,
Cubebarum ana drach. duas,
Elaosacch. Cinamomi unciam unam,
Garyophyllorum unciam semis,
Rosarum veri drachmas duas,

Et cum *f. q. Mucilag. Tragacanthi*, aquâ *Rosarum facta* efficiatur massa, ex qua Trochisci formandi, Cerebrum & totum caput insigniter roborantes.

TROCHISCI CORDIALES REGII.

Recip. *Sacchari albi* *libram semis*,

Solvatur in portiuncula *Aqua Cinamomi vel simpl.* & ad consistentiam Tabulati coquatur, in quo ab igne remoto dissolve

Ambra gryseæ drachm. semis,
 addendo

Moschi Orientalis opt. scrup. unum,
 in

portiuncula *spiritus Rosarum* diluti, & cum *drachmis tribus circiter*, *Sacchari pulverisati* permisti,

Cortic. Curi,

Avantiorum ana recent. extim. & subtilissimè
contusorum drach. tres,

Elaosacch. Cinamomi unc. unam.

Rosarum veri unc. semis,

Macis drach. tres.

Misceantur omnia exactè, ac cum *f. q. Tragacanthi* in *Aq. Rosarum* soluti, fiat massa tenax, ex qua Trochisci efformandi; qui vires collapsas confortant, spiritus vitales & animales recreant, ac insuper anhelitum gratum efficiunt.

PASTILLI PECTORALES ANTIPHTHISICI.

Recip. *Radicum Enulæ,*

Ireos Florent. una unciam unam,

Glycyrrhizæ drach. sex,

Flor. Papaver. errat. unciam semis.

Violarum Martial. drachmas tres,

Incisa coquantur in *Aqua simpl. f. q. libris tribus circiter*, ad cāsum medietatis, coletur, colatum denuò ad unc. quatuor circiter evaporer in vase terreo, quod interim asservetur.

Jam

Recip. *Sem. Papav. albi unc. unam,*

Melonum,

Melonum,
Cucurbitæ ana excort. drach. sex,
Amygd. dulc. decort. unc. unam,
Benz. oës opt. unc. semis,

Contundantur optimè in mortario ad pultis formam cum superioris decocti asservati suff: quant: ac per setaceum ad instar pulpæ transmittantur, huic pulpæ adde

Sacchari Penidi vel
Sacchari Canar. alb. pulv. uncias octo,
Pulv. Croci Austriaci drachm. tres,
Iræos Florent. unc. unam,
Florum Sulphuris unc. semis,
Liquiritia rasa drach. tres,
Elaosacch. Anisi,
Fœniculi,
Cinamomi ana unciam unam,

Et contundendo in mortario lapideo efficiatur pasta, ex qua formentur pastilli oblongi, vel etiam Trochisci, si Pulpa superior non suffecerit ad massam tenacem efficiendam, addatur de superiori adhuc residuo inspissato decocto quantum pro justâ consistentiâ requiritur. In Catarrhis à capite descendentibus feliciter illis uti licet; pectus leniunt, & sputum faciunt.

TROCHISCI SUBLINGUALES ALEXIPHARMACI ET ANTI- PESTILENTIALES

Recip. Cortic. Citri recent. extim. unciam unam semis,
Herb. recent. Ruta,

Scordii ana drach. sex.

Contundantur opt. in mortario lapideo ad pultis formam ut per setaceum veluti transmitti possint, quibus adde

Pulv. Sacchari albiss. Can. unc. sex vel octo,
Croci Austriaci drachm. tres,
Extr. Enula,
Zedoaria ana drach. duas,
Ol. still. Ruta,

Garyophyllorum ana drach. semis,
Nucisæ expressi scrupulos duos,

Fiat ex omnibus exactè mixtis contundendo in mortario massa, ex qua formentur Trochisci parvi sublinguales.

AD

AD CLASSEM DECIMAM
TERTIAM,
DE PASTIS ODORATIS.

PASTA SEU MASSA ODORATA PRO
MULIERIBUS.

Recip. *Resina Ladani* drach. sex,
Syrac. calam. unc. semis,
 Quibus parumper in mortario nonnihil calido liquatis adde
Pulv. Gum. Benzoes,
Anima ana drach. tres,
Garyophill drach. sex,
Ligni Aloës gum. opt. drach. tres,
Macis,
Nuc. Moschat. ana unc. semis,
Rad. Iræos Florent. drach. sex,
Ol. still. Cinamomi,
Citri ex recentibus Corticibus,
Majorana ana scrupulum unum,
Nucista express. drachm. semis,
Bals. Indici de Peru drach. duas,
 Misceantur, fiatque massa odorata.

PASTA ODORATA ANTIPE-
STILENTIALIS.

Recip. *Cortic. Citri recent* extim. unciam unam,
Ruta recentis unc. unam semis,
Baccar. Juniperi unc. unam,
 Contundantur optimè in mortario ad pultis formam, quibus adde
Resina Storacis,
Ladani ana unc. semis,
Balsami Indici de Peru drach. tres,
Camphora unc. semis,
Ol. still. Citri ex recent. Cortic.
Ruta ana drach. unam,
Garyophill.
Juniperi ex baccis,
Succini ana scrup. duos,
Nucist. expressi drachmam unam semis,
 Misceantur, & fiat contundendo in mortario calido massa odoris
 grati.

SAPO

SAPO ODORATUS.

Recip. *Saponis Veneti libram unam vel duas,*

Concindatur in taleolas quæ Soli exponantur, sæpius tamen illas aquâ simplici humectando de die, donec veluti albescant, ultimò autem benè exsiccentur. Postea cum dicto Sapone, & floribus *Jasmini vel Rosarum* fiat stratum super stratum, in vase largo, & aliquo pondere comprimantur, die postero separentur flores à Sapone, & recentibus floribus denuò stratificetur. Hæc stratificatio sæpius & quoties libuerit reiteretur vel repetatur, donec odore sufficiente *florum* imbuatur Sapo. Dum hæc fiunt similiter cum *Amygdalis dulcibus excorticatis & benè siccatis*, ac floribus dictis *Jasmini vel Rosarum* sæpius etiam stratificatio fiat, donec *Amygdalæ* perindè odore *Jasmini vel Rosarum* sufficienter imbutæ sint. Hinc

Recip. *Amygdalarum odoratarum unc. quatuor,*

Contundantur opt. in mortario cum *s. q. Aquæ Rosarum* ad pulvis minutissimæ diu formam, ut per setaceum transmitti possint, cui pulpæ adde

Saponis Veneti itidem odoriferi libr. unam semis,

Contundantur in mortario donec per intima & minima commixta sint, addendo

Pul. Rad. Iræos Flor. uncias duas,

Moschi Orient. scrupul. semis vel scrup. unum,

Zibethi scrupul. unum vel drachm. semis,

Olei Rosarum veri drach. semis,

Misceantur exactè, fiantque globuli fragrantiss. qui præter odorem & fragrantiam hoc virtutis habent, ut asperitatem cutis leniant, glabramque, subtilem & albicantem illam reddant.

AD CLASSEM DECIMAM
QUARTAM,

DE CONFECTIONIBUS ANTIDOTALIBUS ET OPIATIS.

CONFECTIO SEU ANTIDOTUS ALEXIPHARMACA REGIA.

Recip. *Rad. Angelicæ,*

Anihoræ,

Contrayervæ,

Imperatoricæ,

Levi-

Levislici,
Morsus Diaboli,
Zedoaria ana uncias duas,
Herb. recent. Scordii nostrat.
Ruta hortensis ana uncias quinque,
Croci Austriaci unc. unam,
Cort. Citri recent. & extim. uncias tres,
Baccarum Juniperi unc. duas,
Lauri ex cort. unc. unam,
Opii preparati per exhalationem spiritus Narcotici drach-
mas tres,

Conscindantur, contundanturque crassiusculè, ac cum *s. q. spiri-*
tus Vini repetitis vicibus affusi, extrahatur eorum essentia tota,
 quousque spiritus non amplius tingatur, Extractiones omnes ad
 consistentiam Electuarii liquidi evaporent destillando, cui extracto
 liquido adde

Pulv. Bezoar. Orient. veri drach. sex,
Occidentalis unciam unam,
Unicornu mineralis,
Terra Sigillata Siles. ana unc. duas,
Bezoardici n. aures supra edocti drach. sex,
Essentia Sulphuris Saccharina alexipharmaca infra edocen-
da unc. sex vel octo,
Olei Nucistæ expressi unc. semis,
prius cum
Pulv. Sacchari albißimi permixti,
Elaosacchari Ruta ana unc. unam semis,

Fiatque *s. a.* Electuarium justæ consistentiæ & Confectio Alexi-
 pharmaca præstans.

ESSENTIA SULPHURIS ALEXI- PHARMACA SACCHARINA PARE- TUR MODO SEQUENTI:

Recip. *Sulphuris vivi splendidi, sive florum Sulphuris pul-*
ver.

Salis Tartari puri ana unc. unam semis,

Mixta in patellâ terreâ supra ignem lenissimum, ne sulphur ac-
 cendatur, liquefiant in massam rubicundam ad instar hepatis. Hujus
 Masse in pulverem redactæ, ac Alembico parvo vel phialæ immixtæ
 superaffunde

Ol. still. Citri ex recent. Corticibus,
Ruta hortensis ana unciam semis,
Juniperi ex baccis recentis unc. unam,

Myr-

Myrrha rubræ drach. duas,
Camphoræ drachm. unam semis,
Macis drach. duas,

Factâque digestionem in calore lenissimo, donec rubicundissimo imbuantur colore, sine fœtore, separentur olea affusa & tineta per filtrum & additis

Sacchari albiss. pulv. uncis decem,

Misceantur in Elæosaccharum seu essentiam Sulphuris saccharinam siccam. Sin verò Essentia Sulphuris Alexipharmaca liquida, vel Balsamus Sulphuris expetatur, paretur hunc in modum:

Recip. *Hepatis Sulphuris uti supra parati unc. tres,*
Myrrha rubræ drach. sex,
Camphoræ drach. tres,

Mixta inque pulverem redacta, Alembico vitreo parvo immitantur, & superaffusis

Ol. still. Citri ex recent. Cortic.
Rutæ hortensis ana drachmis sex,
Angelicæ drach. tribus,
Iuniperi uncis tribus,
Macis uncia semis,

digerantur lenissimo in calore, quoad rubicundissimo imbuantur colore, hinc balsamus à fœcibus separandus, cui ultimò jungantur

Extracti Croci Austriaci drachm. duæ,
 soluti prius cum
Spiritus Vini rectificatissimi unc. una semis,

Et omnibus exactè unitis fiat essentia seu balsamus Alexipharmacus, præstantissimus, dosis scrup. semis, ad scrupulum unum, & drachm. semis.

ANTIDOTUS ALEXIPHARMACA ALIA.

Recip. *Rad. Angelicæ unc. tres,*
Contrayervæ unc. duas,
Enulæ campanæ,
Levisticæ,
Imperatoricæ,
Pimpinellæ,
Succisæ,
Valerianæ,
Vincetoxicæ ana unc. tres,
Herb. Scordii,
Rutæ ana unc. quinque,

Hæc

Hæc cuncta recentia si possibile vel ad minimùm recenter siccata, incidantur contundanturque crassiusculè, & cum *f. q. Aqua simplicis, repetitis vicibus affusa*, coquantur ad totalem virtutum prolectionem. Decoctiones omnes albumin. ovorum clarificatæ ad consistentiam Extracti liquidioris in vase terreo vitreato evaporent, *servatâ tamen librâ unâ vel alterâ* hujus decocti pro dissolutione *Rob Juniperini & Sambucini*. Decocto autem inspissato adde

Mellis purissimi clarificati libras quatuor,

item,

Rob Juniperini,

Sambucini ana libram unam, dilutorum cum superiori asservatâ librâ decocti, & per setaceum colat.

Et junctim ad pristinam mellis consistentiam crassam leniter coquendo evaporent. Huic Mellis alexipharmacâ virtute abundè jam imprægnato, porro adde

Pulv. Viperarum vel Serpentum Germanicorum n. m. parati unc. quinque,

Pulv. ex Typhis Cervinis, in Animadversionibus edocti uncias tres,

Pul. Rad. Contrayervæ unc. unam semis,

Anthora unc. unam,

Zedoaria unc. duas,

Croci Austr. diluti cum Vini

Citrati suff. quant. drach. sex,

Myrrha rubra cum eodem Vino Citrato diluta unc. duas,

Macis,

Cinamomi opt.

Sem. Citri,

Napi Sylvestris,

Ruta hortensis ana unc. unam,

Opii Thebaici per exhalationem spiritus sui Narcotici parati, vino Citrato diluti & colati unctam semis,

Essentia Sulphuris Saccharina Alexipharmaca superius paulò edocta, unc. sex,

Ol. Nucistæ expressi pulv. Sacchari permisti, unc. semis,

His omnibus exactè mixtis *f. a.* fiat Antidotus sive Electuarium justæ consistentiæ præstantissimum, cujus dosis drach. una, ad drach. tres, & unc. semis.

CON-

CONFECTIO CORDIALIS REGIA.

Recip. Cort. Citri recent. extimorum unc. octo,
 Arantiorum recent. extim. unc. quatuor,
 Nucum Indic. conditarum uncias sex,
 Macis opt. unc. unam,
 Essentia Citri sicca saccharina in Animadversionibus edo-
 cta unc. sex,
 Contundantur opt. & diu in mortario lapideo ad pulvis subtiliss.
 formam, ut per sataceum transmitti possit, cui adde
 Extr. Croci Austriaci drach. duas,
 Ligni Aloës gummosi unciam semis,
 permitti prius cum
 Ol. Nucistæ expressi drachmis sex,
 &
 Sacchari albi pulverisati uncis quatuor,
 Magist. Granorum Kermes humidi adhuc parum in Ani-
 madversionibus edocti unc. tres,
 Quibus immisceantur & veluti dissolvantur,
 Magist. n. solubil. Coralliorum unc. dua,
 Perlarum Orient. unc. una,
 Ambra grysea drachm. tres,
 soluta in
 Ol. still. Cinamomi drach. duabus semis,
 Caryophyll. drachmâ una,
 Rosarum veri drachma semis,
 Moschi Orientalis drachma una,
 soluti in
 Spiritus Rosarum ardentis drachmâ unâ semis,
 Syrupi. n. Acetosit. Citri, cum propriis Corticibus parati
 q. s. ad Electuarii justam consistentiam.
 Misceantur omnia exactè in vase terreo vel mortario lapideo, &
 fervetur in vitro benè clauso, tanquam Regia Confectio, quæ certè
 multis parasangis Confectionem Alkermes antecellet, proinde me-
 ritò laudibus extollenda est, in Epilepsiâ, Apoplexiâ, Lypothimiâ,
 Syncope, Senio decrepito, Peste, morbisque malignis, spiritus enim
 omnes recreando, fovendoque multum valet. Dosis drach. semis ad
 drach. unam & drachm. duas.

CONFECTIO CORDIALIS ALIA.

Recip. Cortic. recent. extim. Citri uncias sex,
 Arantiorum unc. tres,

* L

Flor.

Flor. recent. Citri,

Arantiorum ana uncias tres semis,

Rosarum rubr.

Tunica ana uncias quatuor,

Conscindantur & contundantur minutissimè in mortario lapideo ad pultis formam, quibus interim servatis, accipe

Granorum Kermes drachmas sex,

Et cum *℥. q. Aquæ simplicis repetitis vicibus affusa*, additis aliquot granis *Salis Tartari*, extrahatur coquendo Tinctura & Essentia eorum tota; Decoctionibus colatis adde

Sacchari albi libras duas semis,

Et denuò ad consistentiam Tabulati decoquantur, quibus dum adhuc fervent injiciantur protinus *superiores flores & Cortices minutim contusi*, & his exactè mixtis porro superadde

Magisterii Granorum Kermes humidi adhuc parum unc. tres, quibus

Magist. n. solubil. Coralliorum unc. dua,

Perlarum uncia una

immisceantur & in iis veluti dissolvantur, item,

Ambra grysea drachma dua,

solutæ in

Ol. still. Cinamomi drachma una semis,

Rosarum veri drach. semis,

Macis drachma una, &

Pulv. Sacchari alb. uncis tribus permista,

nec non

Moschi Orientalis drachma una,

soluti in

Spiritus Rosarum portiunculâ,

Syrupi præterea ex succo Kermes, si in promptu sit, vel hujus loco adde

Syrupi Acetosit. Citri cum propriis Corticibus parati uncias quatuor circiter, vel ℥. s. pro Electuarii justâ consistentiâ,

instillando ultimò

Spiritus Vitrioli aliquot guttulas,

Fiat l. a. Confectio Cordialis nobilis & delicatissima

Nota: Quòd si nonnemo has præscriptas Confectione Cordiales nobiliores & efficaciores reddere voluerit, additione *Auri*, is *Croci n. Auri purpurei*, in *Animad. edocti*, vel *Bezoard. n. Aurei* superius paulò descripti, *drachmas tres vel unciam semis*. plus minusvè addat

CON-

CONFECTIO HEPATICA
CALIDA.

Recip. Rad. Pimpinella,

*Enula campana.**Apti anarecentium unc. quatuor,*Mundentur & conscindantur crassiuscule quadratè, lignosâ parte
abjectâ, coquantur postea in*Succi Agrimonie,**Chamaedryos,**Hepat. nobilis ana depurat. librâ unâ,**absinthii depurati librâ semis,**Pomorum redolent. depurat. libris duabus semis,*quousque mollescant, ac ti condiri deberent, quibus sufficienter co-
ctis interimque asservatis, accipe succos residuos à decoctione radicum
& additis*Sacchari albi libris duabus,*porrò coquantur ad Syrupi crassioris consistentiam immittendo ul-
timò superiores coctas conscissasque radices, parumque adhuc ebul-
liant junctim ad debitam consistentiam, quibus superinjice*Nuc. Moschat. condit. & crass. concisarum unc. tres,**Zinziberis Indici cond. & concis. unc. duas semis,**Carnis Citri cond. & concisa unc. sas quatuor,**Conserva Cochlearia,**Hepat. nobilis,**Nasturtii hortensis ana ex anatica quantitate
herb. & Sacchari parat. unc. tres,**Pulv. Cardamomi min.**Nuc. Moschat. ana unc. unam,**Sem. Erucæ unc. unam semis,**Nasturtii unc. unam,**Magist. n. solubil. Coralliorum rub. unc. unam semis,**Elaosacchari Cinamomi unc. unam,**Spir. Salis drachm. duas, vel q. s. pro grato sapore,*Misceantur omnia benè in Electuarius justæ consistentiæ, quod
Cachecticis, ad Hydropem inclinantibus, opitulatur, (præmissis
tamen universalibus) Obstructiones enim Viscerum referat, & ad
urinam proliciendam aptum est; Dosis manè & vespèri unciam semis
circiter vel uncia una.

CONFECTIO HEPATICA REFRIGERANS.

Recip. Rad. recent. Cichorii unc. sex,

Pimpinellæ,

Petroseliniana uncias quatuor,

Mundentur opt. abjectis partibus lignosis interioribus, conscin-
danturque crassiusculè & quadratè, postea coquantur in

Succi Endiviæ,

Cichorii,

Acetosæ,

Acetosellæ ana depurat. libra una,

Pomor. redolent. depur. libra una semis,

Quousque mollescant, ac li condiri deberent, radicibus sufficien-
ter coctis, interimque asservatis accipe succos à decoctione radicum
residuos, & additis

Sacchari albi libris duabus semis,

Denuò ad consistentiam Syrupi crassioris decoquantur, immitten-
do ultimò superiores coctas & confectas radices, parumque adhuc
ebulliant ad debitam consistentiam & exhalationem aquositatis radi-
cibus coctis adherentis, quibus porro superinjiciantur

Carnis Curi cond. & crass. concis. unc. quatuor

Lactucæ Hispan. cond. & concis. unc. tres,

Cons. Rosarum rub. ex aqua parte Rosarum &

Sacchari paratæ uncia octo,

Cons. Florum Tunicæ, iidem ex aequali portione Sacchari

& flor. paratæ uncia tres,

Cons. Hepaticæ nobilis, etiam ex aequali pondere flor. &

Sach factæ unc. quatuor.

Cortic. Curi recent. extim. & subtil. contusorum uncia
duæ,

Spiritus Vitrioli q. s. pro grato sapore.

Misceantur exactè in patellâ terrea vel vitreo vase. Hepatis &
præcordiorum astum refrigerat, visceraque naturalia roborat &
confortat: Febricitantibus intuper ac viscerum incendio laboran-
tibus summoperè conducit. Dosis est castaneæ quantitas, vel uncia
semis ad unciam unam.

CONFECTIO SIVE CONDITUM PECTORALE ANTIPHTHISICUM.

Recip. Radic. recent. Enulæ Camp. unc. sex,

Cichorii unc. quatuor,

Papav. errat. unc. tres,

Radi-

Radicibus omnibus mundatis, Cichorii & Papav. errat. ab internâ lignosâ & durâ parte separatis, coquantur in

Succ. Millefolii,

Plantag. min.

Alchimilla,

Veronica ana unc. octo,

Hedera terrest. unc. quatuor,

Decocti fortis Radicum Ileos,

Cancrorum fluviat. ana clarificat. unc. decem,

Donec mollescant ac si condiri deberent, quibus sufficienter coctis, & a succis reudis separatis addantur

Radice Symphyti majoris separatim ad mollitiem in Aq.

simpl. cocturam unc. quatuor.

Concendantur & contundantur in mortario lapideo ad formam pultis, quâ pulpa interim levatâ accipe *Succos a decoctione Radicum residuos* & additis

Mellis puri Virginei clarificati libris tribus,

coquantur ad consistentiam crassam, immittendo ultimò superiores coctas & concissas radices, ac denuò adhuc parùm ebulliant ad pristinam crassam mellis consistentiam, quibus porro superinficiantur

Conf. Rosarum Damasc. ex partibus equal.

Flor. & Sacchari parata unc. X.

Conf. Violarum Marial.

Hedera terrest.

Veronica ana ex equali pondere flor. & Sacch. fact. uncias quatuor.

Balsami Sulphuris Anisati n. m. parati sine fœtore unc. unam semis,

prius tamen cum

Pulv. Sacchari albi unciis quatuor circiter in Elæosacchar. permisti.

Sacchari Saturni resolub. ex Minio facti drachm. quinque,

Misceantur debite in conditum, quod tussiculosis & pulmonum exulcerationibus sapius & frequenter exhibitum medetur, accipiantur pro dosi uncia semis vel drachmæ sex circiter, & ad minimum ter de die

Nota. Qui pulverem Mastichis & Olibani addere voluerit, me iudice non malè fecerit.

CONFECTIO SPLENETICA.

Recip. Rad. recent. *Enula Campan.*

Pinpinella,

Fœniculi ana uncias quatuor,

Mundentur & lignosâ parte prius abjectâ, conscindantur crassiusculè quadratè & superaffutis

Succ. depurat. Hederæ terrestr.

Matrisylvæ,

Scolopendrit,

Verbena,

Pomorum red. l. ana uncis XI.

Decocti fortis Tamarisci corticum

¶

Rad. Capparum clarific. librâ unâ,

Coquantur ad mollitiem, quibus interim servatis, succi jam à decoctione radicum residui, additis

Sacchari albi Can libris duabus,

Coquantur ad consistentiam crassam Syrupi, immittendo ultimò superiores coctas & incisas radices & adhuc parumper ebulliant, ad debitam & satis crassam consistentiam, superaddendo

Conf. Cochleariæ,

Nasturtii hortensis,

Rorismarini ana ex aequali pondere herbar. & Sacchari parata unc quatuor,

Magist. n. solubil. Oculorum Cancror. unc. duas,

Corallior. rub. unc. unam,

Pulv. Nuc. Moschat.

Cardamomi,

Sem. Erucæ,

Nasturtii ana unciam unam,

Elaosacchari Cinamomi,

Garyophyllorum ana drachm. sex,

Spirit. Salis Armeniaci acidi superius descripti unciam semis, vel q. s. pro grato sapore,

Misceantur opt. in vase vitreo vel lapideo pro Condito Splenetico, quod Lienis obstructions potenter reserat, ejusque tumores & scirrhusas durities solvit. Dosis manè & vesperti uncia semis, vel uncia una,

CONFECTIO STOMACHICA.

Recip. Rad. recent. *Calami aromat. uncias quatuor,*

Cich-

*Cichorii,
Pimpinella ana uncias sex,*

Mundatæ & à lignosa parte separatæ radices conſcindantur quadratè & craſſiuſculè, poſtea coquantur in

Succi Cydoniorum recentis libris ſex,
ad earum mollitiem, inque vaſe terreo; Radicibus ſufficienter coctis, interimque aſſervatis; accipe *succum reſiduum à radicum decoctione,* & additis

Sacchari albiſſimi Canar. libr. tribus,

Coquantur porro ad Syrupi craſſioris conſiſtentiam, immittendo ultimò *ſuperiores craſſiores radices coctas & craſſiuſculè conciſas,* parumper adhuc ebulliant ad debitam conſiſtentiam, quibus ſuper-
inijce

Nuc. Moſchat. condit. & craſſ. conciſarum uncias quatuor,

Zinziberis Indici cond. & conciſi uncias quinque,

Succolata Indica uncias tres ſemis,

Amygd. dulc. decort.

Piſtach. enucleat. ana craſſ. conciſ. uncias tres,

Item contuſ. craſſiuſculè

Garyophyllorum drachmas ſex,

Cardamomi minoris unciam unam,

Piperis longi,

Nuc. Moſchat. ana unciam unam,

Eleoſacchari Cinamomi unc. unam ſemis,

Spiritus Vitrioli q. ſ. pro grato ſapere.

Miſceantur omnia exactè, fiatque Electuarium, ſive Confeſtio ad Ventericulum confortandum, naſeam & vomitum ſedandum, concoctionem juvandam præſtantiffima, horis matutinis, à meridie, ante & poſt cœnam ſumenda.

AD CLASSEM DECIMAM QUINTAM, DE AQUIS DESTILLATIS.

AQUA ANTAPOPLECTICA.

Recip. *Vini Malvatici vel Hiſpanici libras ſex,*
Spiritus Vini rectificati libras octo vel decem,
Ceraſorum n. r. ardentis libras duas,
Quibus immergantur ſucce ſive, & quidem tempore Veris.

* L 4

Flor.

Flor. recent. Lilior. Convall. libra una,
 Acaciarum,
 Cheyri ana uncia quatuor,
 Lavendulae unciae sex,
 Paralyseos,
 Persicorum,
 Paeoniae,
 Tiliae,
 Tunica ana uncia quatuor,
 Herb. recent. Basilici,
 Betonicae,
 Hormini seu Salv. sylvest.
 Majoranae,
 Menthae crispae odorat.
 Pulegii,
 Roris marini,
 Salviae,
 Serpilli,
 Verbena ana florent, unc. quinque
 Cardamomi min. unc. una semis,
 Cinamomi opt. unciae sex,
 Coriandri unciae duae.
 Cubebae uncia una semis,
 Caryophyllorum unciae duae semis,
 Cyperi rotundi radic. uncia una,
 Macis uncia una semis,
 Nuc. Moschat. unciae duae semis,
 Baccar. Lauri,
 Juniperi ana unciae tres,
 Sem. Erucae,
 Zedoariae ana unciae duae,
 Factaque maceratione destillentur ad siccitatem ferè specierum, in
 arena (ultimò leniter vel in balneo, ne species comburantur) capi-
 tello vel ejus rostro prius immisiss
 Rad. Doronici veri,
 Paeoniae recentis ana drachm. sex,
 Ligni Aloës gummosi,
 Rhodii,
 Santalii Citrini ana uncia semis,
 Visci quercini uncia una,
 Cort. Arantiorum,
 Citrini ana recent. Extim. drachmis quinque,

Et

Et absolutâ destillatione, pro majore harum specierum extractione, *aquæ destillatæ spirituosæ hæ ipsæ species* aliquandiu immergantur, quæ per filtrum tandem separatandæ, aqua verò usui asservanda est; cui tamen si volupe fuerit

Iulapî nostri de vino libra una,
vel amplius pro sapore magis grato addi potest.

In confortando cerebro, & nervolo genere universo, præstantissima est, memoriâ & intellectum acuit, ac insuper ab Apoplexiâ & Paralyti præservat.

Nota. Qui *Ambram & Moschum*, pro dimidiâ saltem parte hujus Aquæ, addere voluerit, præstantiorem multò illam efficiet: possent autem cum aliis speciebus capitello immittendis aquæ destillatæ pro exactiore virtutum extractione, immergi.

AQUA CORDIALIS.

Recip. *Aq. Cerasorum nigr.*
Fragorum,
Liliorum Convall.
Melissæ Citratæ,
Rosarum fragrant.
de Rubo Idæo ana sine additione aquæ simpl. stillat.
libras duas,

Quibus immergantur successivè tempore Veris,
Herb. recent. Basilici,
Melissæ citratæ ana uncias sex,
Flor. recent, Arantiorum,
Anthos cum foliis,
Buglossæ,
Citri ana uncias quatuor.
Flor. Lilior. convall. recent. libra una,
Tilia,
Tunica,
Violarum Martial. ana unc. quatuor,
Rad. Iræos odorat. Florent. uncia tres,
Macis uncia duæ,
Cort. Citri recent. extim.
Arantior. recent. ana uncia quatuor,

Factâ post maceratione sufficiente destillentur, Alembici rostro immixtis & in petia ligatis

Ligni Aloës opt.
Rhodii ana drachmis tribus.
Et si lubet

Moschi Orientalis scrupulo semis,

* L. 5

Ambræ

Ambra grysea scrupulo uno,
Fiat Aqua Cordialis præstantissima.

AQUA ANTEPILEPTICA.

Recip. *Aq. Lilior. Convall. cum Vino, vel planè sine liquore*
affuso stilt. libr. tres,

Aq. Betonica,

Flor. Tilia ana sine additione vel affusione aquæ
simpl. stilt. libras duas semis,

Spiritus Cerasor. nigr. ardentis libram unam,

Rosarum ardentis libram semis,

Vini Malvatici vel Hispanici libras quatuor,

Hic mixtis & unitis liquoribus immergantur successu temporis

Flor. recent. Acaciarum,

Cheyri ana uncie quatuor,

Lavendulæ uncie tres,

Lilior. Convall. libra una,

Paralyseos.

Persicorum,

Pæonia,

Tilia ana uncie quatuor,

Herb. recent. Basilicon,

Majoranæ,

Rorismarini ana uncie tres semis.

Cardamomi min. uncia una,

Cinamomi acuti uncie quatuor,

Cubebæ uncia una,

Coriandri uncie duæ,

Macis uncia una semis,

Nuc. Moschat. unc. duæ,

Rad. Pæoniæ recent. unc. tres,

Factâque digestionem & macerationem sufficientem, destillantur per arenam, ferè ad siccitatem specierum, rostro Alembici immixtis, inque petia ligatis,

Visci quercini,

Rad. Pæoniæ recentis ana unc. una,

Doronici veri drachmus sex,

Aquæ destillatione prolectæ ultimò si lubet adde

Magist. n. solub. Coralliorum unc. quinque,

Spir. Veneris n. suprâ edocti unc. tres,

Vel Aqua simpliciter servata, absque Magisterio Coralliorum & Spiritu Veneris, quotiescunque in usum Epilepticis trahi debet, talis paretur mixtura, utpotè

Recip.

Recip. *Aquæ prædictæ Epilept. unc. sex,*
Magist. n. solubilis Corall. unciam semis,
Spiritus n. Veneris drachm. tres,
Syr. de Pæonia n. unc. unam semis.

Misceantur pro usu, cujus dosis unc. semis, sæpius sumenda, ad minimum bis terve de die, pro ratione ætatis.

LIQUOR ALEXIPHARMACUS.

Recip. *Cort. Citri recent. extim. drachm. sex,*
Sem. ejusdem drach. tres,
Card. bened.
Rutæ ana drach. duas,
Myrrhæ rubræ drach. unam semis,
Amygd. dulc. decort. pro exactiori dissolutione Myrrhæ
drach. tres,

Contundantur benè in mortario cum sufficiente quantitate
Aquarum Scordii,

Scorzoneræ,

Rutæ ana unc. tres,

Fiat emulsio, quæ colanda, colaturæ addendo

Syr. de Scordio n. simpl. unc. unam semis,

Corticibus Citri n. unc. unam,

Mixturæ simpl. drachm. semis vel drach. unam,

Misceantur pro tribus circiter dolibus.

LIQUOR CORDIALIS CALIDUS.

Recip. *Cort. Citri recent. extimorum unc. unam,*
Arantiorum recent. extim. unc. semis,
Cinamomi acutiss. concisi drachm. tres,
Garyophyllorum drachm. semis,
Nuc. Moschat drachm. unam,
Sacchari Candi albi unciam unam semis,

Contundantur opt. in mortario lapideo ad pultis formam, post
diluantur cum

Vini Neccarini boni libris duabus,

Colentur, colatura filtretur per manicam Hippocratis, cui adda-
tur

Succi Citri vel Limon. recent. & jamjam expressi unc.
una semis, vel duas,

Syr. de Fragis, vel de Cinamomo,

Rubo Idæo ana unc. una semis,

Magist.

*Magist. n. solubil. Coralliorum drach. semis,
 Perlarum scrupulus unus.*

Misceantur pro usu, cujus uncia duæ vel tres in morbis frigidis, præcipuè senio confectis, ad instar potûs Hippocratici propinari possunt.

LIQUOR CORDIALIS FRIGIDUS VEL REFRI- GERANS.

*Recip. Cort. Citri recent. extim. unc. unam,
 Arantiorum recent. extim. unc. semis,
 Ambrae gryseæ granatris,
 Granorum Kermes drach. semis,
 Sacchari albiss. candi unc. unam semis,*

Contunduntur opt. & diu in mortario lapideo ad pulvis minutiss. formam, post diluantur cum

*Succi Cydoniorum recent. libra una,
 Aqu. Melissæ Citratæ,
 Liliorum Convall.*

Rosarum fragrantiss. ana unc. quatuor,
 Et colentur, colaturæ addendo

*Succi Citri recentior & jamjam expr. unc. duas semis,
 Syr. Granatorum unc. unam semis,
 Magist. n. solubil. Coralliorum drach. semis,
 Perlarum scrup. unum,*

Misceantur pro potu cordiali & refrigerante, cujus uncia duæ vel tres æstuantibus & debilitatis ægrotis frequenter propinari possunt: pro his autem qui Ambram ferre nequeunt, illa omittatur.

LIQUOR LITHONTRI- PTICUS.

*Recip. Nucl. Persicorum. unc. tres,
 Cerasorum unc. unam semis,
 Rad. recent. Apii unc. duas,
 Liquiritiæ,
 Petroselinæ,
 Pimpinellæ ana uncias tres,
 Raphani hortens. unc. sex,
 Herb. recent. Rutæ murariæ uncias duas,
 Sem. Apii,
 Nasturtii,
 Thlaspios nostr. ana unc. unam semis,*

Bacc.

Bacc. Juniperi,
Alkekengi ana unc. duas,
Ligni Nephriticæ unc. unam semis,
Cinamomi acuti unc. unam,
Macis unciam semis,

Nuclei Cerasorum & Persicorum, semina item, bacca nec non
Alkekengi & Juniperi contundantur minutissimè in mortario cum
f. q. Aqua Rosarum ad formam pultis, his addantur radices recentes
radula comminutæ, & reliqua concisa ac contusa, quibus omnibus
mixtis ac cucurbitæ vitreæ immixtis superaffundantur

Spiritus Cerasorum nigr. unc. sex.

Juniperi libra una,

Vini boni libra quatuor,

Factâque digestionē septimanâ unâ vel alterâ, coletur & expri-
 mantur species; *Essentia expressa & filtrata* addantur

Syr. de Fragis,

Rubo Idæo ana unc. sex,

Spiritus Salis philosophici drachma una semis,

Mixta denuò filtrentur, utriusque asserventur. Dosis uncia semis ad
 unciam unam in vehiculo convenienti.

ACETUM ANTIPESTILENTIALE, SEU THERIACALE.

Recip. *Rad. Anthora unc. semis,*
Angelica unc. unam semis,
Contrayerva unc. unam,
Enula.
Morsus Diaboli,
Zedoaria ana unc. duas,
Herb. recent. Scordii,
Ruta hortensis,
Melissa citrata ana unc. tres,
Croci Austriaci drachm. tres,
Granorum Juniperi unc. duas,
Cort. Citri recent. extim. unc. duas semis,
Sem. Citri,
Ruta ana drach. sex,
Myrrha rubra unc. unam semis,

Incisa & contusa crassiusculè immergantur libris septem *Aceti*
sum Rosæ confusis recentibus destillati, stent in infusione loco calido,
 vitro benè clauso per septimanam, coletur post, filtreturque, *filtrato*
aceto adde

Mellis citrati n. m. parati libram unam semis,

Misce

Misce & usui asservetur, Dosis drach. duæ, tres, ad unciam semis.

ACETORUM MEDICINALIUM VERA PRÆPARATIO SUB FORMULA SEQUENTI ACETI ROSACEI SIT COMPREHENSÆ.

Recip. Rosarum recent. Damascen. contusarum libr. tres, immergantur in

Aceti Vini boni libræ octo,

Factâ digestionē brevi, destilletur vel abstrahatur per Alembicum vitreum acetum ad siccitatem ferè Rosarum, destillato Aceto denuò immerge

Florum Rosarum rub. recent. libram unam, tempore Vernali, vel

Rosarum rub. exsicc. unc. sex, tempore Hyberno,

Stent in infusione diebus aliquot, coletur post, filtreturque, ac usui reponatur.

EPITHEMA CAPITALE LIQUIDUM.

Recip. Nucl. Persicorum unc. unam,

Cerasorum unc. semis,

Rad. Cyperi rotundi drach. duas,

Herb. recent. Basilici.

Betonica,

Majorana,

Melissa,

Verbena,

Fol. recent. Nucis Jugland. ana unc. semis,

Flor. recent. Rosarum sale condit. unc. unam,

Sambuci,

Tunica ana unciam semis,

Nucum Moschat. drachm. duas,

Camphora drachm. unam,

Contundantur optimè & diu in mortario ad formam pultis, post diluantur cum

Aceti Rosacei,

Sambucini,

Tunica ana modo priori paulò supra indigitate parati unc. quatuor,

Aq.

Aq. Liliorum Convall.

Betonica,

Majorana,

Lavendula,

Rosar. fragrant. ana uncis duabus,

Colentur per linteum rarum & exprimantur, ut subtilior pars specierum contusarum, transigatur. Fiat Epithema quod linteolis duplicatis vel multoties convolutis, ac in eo madefactis, fronti & temporibus applicetur.

EPITHEMA CORDIALE ET PRO PULSIBUS LIQUIDUM.

Recip. *Cort. Citri recent. extim.*

Arantiorum recent. ana drach. sex,

Croci Austriaci drach. semis,

Herb. Melissa recentis,

Majorana recentis ana unc. unam.

Rosarum recent. sale condit. & contus. unc. unam,

Florum Tunicæ recent. unc. semis,

Cinamomi opt. pulveris. drachmas duas,

Macis drachm. unam semis,

Sem. Citri drachm. unam,

Kermes drach. semis,

Camphoræ drachm. semis,

Contundantur minutissimè in mortario, post diluantur cum

Aceti Rosacci,

de Ruba Idæo ana n. m. parat. unc. quatuor,

Aq. Lilior. convall. cum Vino Still.

Rosarum fragrantiss. ana unc. duas,

Colentur per linteum rarum, ut subtilior pars specierum contusarum unà cum liquoribus transeat, fiatque Epithema nobile, linteolis duplicatis & in eo madefactis, regioni cordis & pulsibus applicandum.

EPITHEMA HEPATICUM LIQUIDUM APERIENS.

Recip. *Rad. recent. Bryonia,*

Enula,

Aspi ana unc. semis,

Herb. recent. Agrimonia,

Epat. nobilis,

Absinthii,

Persi-

*Persicaria,**Nasturtii aquat. ana unc. unam,**Rosarum rub. recent. & sale condit. unc. unam semis,**Camphora drach. tres,**Gummi Ammoniaci drachm. sex,**Sterac. Calam. drach. duas,**Baccar. Juniperi unc. semis,*

Contundantur diu multumque & subtilissimè in mortario, diluantur post cum

*Aceti Rosacei m. parati,**Vini albi boni ana unc. septem,**Aqua Rosarum unc. sex,**Spiritus Salis Armen. acidi unciam unam,*

Colentur per linteum rarum, ut subtilior pars specierum confusarum transeat per colatorium, fiatque epithema, quod petiâ triplâ vel quadruplâ in eo madefactâ hepatis regioni calidè applicandum.

EPITHEMA SPLENETICUM LIQUIDUM APERIENS.

Recip. Rad. recent. *Bryonia,*

*Enula,**Pimpinella,**Raphani majoris ana unc. unam,*

Herb. recent. *Cochlearia,*

*Matrisylva,**Nasturtii hortenfsis,**Persicaria,**Verbena ana drachm. sex,*

Sem. *Nasturtii drach. tres,*

Eruca drach. duas,

Bacc. *Juniperi unc. semis,*

*Gummi Ammoniaci unc. unam,**Camphora drach. tres,**Maceris drach. duas, &**Garyophyllorum drach. unam odoris gratia,*

Radicibus prius radulâ comminutis, & herbis recentibus confectis, contundantur omnia diu multumque in mortario lapideo subtilissimè, post diluantur cum

*Vini albi chalybeati unc. octo,**Aceti rosacei unc. quatuor,*

Decocti vel infusi Tabaci infumati cum vino facti unc. sex,

Spir.

Spir. Salis Armeniaci acidi unciam unam,
Coletur per colatorium linteum rarum, per quod subtiliores
partes specierum contusarum transire possint, fiatque Epithema, quod
petiâ quadruplâ, in eo madefactâ regioni splenis calidè applicari
potest:

EPITHEMA PECTORALE.

Recip. *Rad. Enulae recent. unc. unam,*
Irëos Florent.
Liquiritia ana unc. semis,
Caparum recent. unc. duas,
Herb. recent. Hyssopi,
Hedera terrest. ana unc. unam,
Millefolii unc. semis,
Sem. Anisi,
Fœniculi ana drach. tres,
Raparum alb. drach. duas,
Gummi Benzoes,
Camphora ana drach. tres,
Macis drach. duas,
Radicibus radiculâ prius comminutis, herbisque recentibus
contusis, contundantur diu in mortario, post diluantur cum
Vini albi boni unctis decem,
Aq. Hyssopi,
Hederae terrestris ana unc. quatuor,
Rosarum fragrant. unc. duas,
Coletur per linteum colatorium rarum, & exprimantur species,
fiatque Epithema pectorale, quod linteolis convolutis & in eo made-
factis pectori calidè & sæpius applicetur.

EPITHEMA STOMACHICUM CALEFACIENS.

Recip. *Rad. recent. Calami aromat. unc. unam,*
Herb. recent. Menthae crispæ,
Absinthii,
Rorismarini,
Salvia ana drach. sex,
Cardamomi min.
Cinamomi opt.
Garyophyllorum,
Macis,
Ole. Moschat.

* M

Piperis

Piperis longi ana drachm. duas,

Baccarum Lauri unc. semis,

Mastichis el.

Styracis calam. ana drachm. tres,

Contundantur diu multumque in mortario, post diluantur cum

Vini Malvatici libra una semis,

Spiritus Vini uncis quatuor,

Coletur per linteum colatorium rarium, ut potiores specierum contusarum partes per illud transcant, liquor colatus & expressus, petiâ quadruplâ in eo madefactâ regioni stomachi sæpius applicetur calidè.

Nota. Non mirare Lector benevole, quòd præmissa hæc Epithemata ac plura alia medicamenta, ex radicibus & plantis recentibus ut plurimum conficere præceperim, quæ tamen singulis anni temporibus non prostant. Factum enim est ob maximam vim, & efficaciam quam plantis recentibus præ exsiccatis tribuo, quæ quamvis non singulis anni temporibus germinare soleant, nihilominus hæc ipsa Epithemata (quæ pro quolibet infirmo tempore Verno, Æstivo & Autumnali, sigillatim parari possunt,) urgente necessitate sæpe diu in cellariis incorruptè asservari possunt, si, uti moris est, in succis herbarum conservandis, vitris strictioris orificii imponantur, ac oleo superfuso ab aëre præserventur.

AD CLASSEM DECIMAM SEXTAM, DE OLEIS COCTIS.

OLEUM ABSYNTHII.

Recip. *Absynthii recentis nostrat. minutim concisi & contusi*
libr. unam semis,

Olei Olivarum (vel si lubet, Olei amygd. dulcium)
etiam libram unam semis,

Stent in infusione loco calido, post coquantur parum, non tamen ad totalem humiditatis exhalationem,colato & expresso dein Oleo, & à residentiâ postquam aliquamdiu quietè steterit separato, adde

Olei Absynthii stillati unc. semis, vel drach. sex.

Et servetur ului pro roborando stomacho efficacissimum. Ad eundem modum reliqua Olea simplicia odorifera, utpotè *Majoranae; Mentha, &c.* confici possunt.

OLEUM

OLEUM ANTAPOPLECTICUM.

Recip. Ol. still. Succini unc. unam,
 Salvia drachm. sex,
 Cera unc. semis,
 Coriandri,
 Majorana,
 Lavendula,
 Rosmarini ana drachm. duas,
 Nuc. Moschatarum drach. tres,
 Misc. serveturque usui.

OLEUM CARMINATIVUM
ANTICOLICUM.

Recip. Olei Olivarum recentis libras duas,
 Cui immergantur incisa & contusa crassiusculè,
 Herb. recent. Calamintha mont. unc. tres,
 Mentha crispa uncia quatuor,
 Pulegi florentis,
 Summit. recent. Anethi ana uncia tres,
 Florum Chamomilla recent uncia quinque,
 Cortic. Arant. recent. extim uncia tres,
 Baccarum Lauri,
 Juniperi ana unc. dua,
 Semin. Carui,
 Coriandri,
 Cumini ana unc. una,
 Bithybaici uncia semis,

Stent fusione loco calido diebus aliquot, factaque post unâ
 atque alterâ Bullitione in Alembico vitreo suo capitello munito,
 ut id quod ebulliendo transit reassundi possit, coletur dum omnia
 refrixerint, & exprimantur fortiter species, Oleo expresso adde, & in
 eo liquefac lenissimo in calore

Camphora unc. duas,
 Ol. still. Carui,
 Cera ana unc. unam,

Misceantur, & servetur tam pro interno quàm externo usu, ve-
 rum anodynum Oleum, hinc & Hystericis affectibus emolumento
 est.

OLEUM LACERTARUM CONTRA HERNIAS.

Recip. Olei Nucum juglandium libr. duas semis ,
Cui immergantur

Lacertarum viridium XXiiij ,

Et in eo suffocari & emori permittantur , digerantur pòst vitreò
in vase benè clauso per mensem , in Sole vel in arena , separetur tan-
dem quod clarum est per decantationem , & usui asservetur in longum
tempus. Est probatissimum Oleum in Herniis curandis , si illud de-
bitè & dextrè applicetur , rebus nonnullis additis.

OLEUM NERVINUM.

Recip. Olei Olivarum recentis libras tres , Cui immergantur in-
cisa & contusa crassiusculè

Gemmarum populi arboris recentium unc. sex ,

Summitat. Abietis arboris resinof. unc. quatuor ,

Iuniperi unc. tres ,

Herb. recent. Calamintha mont.

Mentha odorat.

Origani ,

Pulegii ,

Rorismarini ,

Salvia ,

Serpilli ,

Satureja ,

Iva arthetica ,

Florum recent. Chamomilla ,

Lavendula ana unc. dua ;

Baccarum Lauri unc. tres ,

Macerantur septimanà unâ vel alterâ , pòst ebulliant parum in
Alembico vitreo suò capitellò munitò , ut particula quæ prodit
humiditatis reaffundi possit . tùm fiat colatura & fortis herbarum
expressio : *Expressum Oleum* à residencia dum aliquandiu quietè ste-
terit , separetur , cui addantur

Lumbricorum terrest. vivorum unc. octo ,

Et factâ uncia ebullitione denuò coletur , colato superaddendo

Ol. Still. Salvia ,

Majorana ana drach. tres ,

Cera unc. unam ,

Fiatque Oleum Nervinum præstantissimum.

OLEUM

OLEUM STOMACHICUM
COMPOSITUM.

Recip. Olei Olivarum recentis libras duas,
Cui immergantur, minutim concisa
Absinthii noſtrat.
Mentha criſpa odorifera ana recent. unc. quinque,
Roriſmarini,
Salvia ana recent. unc. tres,
Calami aromat. recent. uncias tres ſemis,
Baccarum Lauri unc. dua,
Juniperi unc. una,
Garyophyllorum unc ſemis,
Styrac calam. uncia una,

Factâ digeſtione ſuffic. ebulliant parum in Alembico vitreo, ſuò
capitellò munitò, ut *humiditas qua tranſit*, reaffundi poſſit *reſi-*
duo, coletur tandem Oleum dum omnia refrikerint, ſpeciesque ex-
primantur; expreſſo, colato, & à reſidentia, poſtquam aliquandiu
quietè ſteterit, ſeparato vel decantato Oleo adde, ac in eo liquefac

Maſtichis elect. unc. tres,
Ol. Nuc. Moſchat expreſſi. unc. unam ſemis,

Miſceantur exactè leni in calore, fiat Oleum Stomachicum nobile;
tùm externo cùm interno uſui deſtinandum.

AD CLASSEM DECIMAM
SEPTIMAM.

DE UNGUENTIS.

UNGUENTUM AD AMBUSTA.

Recep. Butyri recentis non ſaliti,
Ol. Olivarum recentis ana libram unam ſemis,
Quibus immergantur
Granorum viridium Juniperi conquaſſat. libra una,
Florum recent. Sambuci unc. ſex,

Factâ digeſtione diebus aliquot, & coctione vel ebullitione leni
coletur, colato adde

Albuminum ovorum conquaſſat. libr. unam vel libr.
unam ſemis,

* M 3

Miſceantur

Misceantur conquaſſando diligenter , ut fiat linimentum album, præſentiffimum remedium ad omnia ambuſta , ſingularis autem ejus requiritur utendi modus : Patienti enim ſæpiùs & multoties de die & nocte locus ambuſtus hoc unguento plumâ vel pennâ gallinæ inungatur , nullis autem adhibitis ligaturis , ſed linteolo veluti perforato undique pars ambuſta leniter tegatur , donec cruſtæ ſpontè decident; & ad ſanitatē reducatur, nullo cicatricis veſtigio remanente.

ALIUD AD EADEM.

Recip. *Baccarum viridium Juniperi libr. unam ,*
Cremoris Lactis vulgò Miſchra umb/ non acidi, libr.
unam ſemis ,

Coquantur ſimul in formam Unguenti , coletur , quo cum locus ambuſtus , primâ die ſingulis ferè horis, ſecundâ die ſingulis alternis, & tertiâ porrò die ſingulis ternis horis, leniter inungatur pennulâ gallinæ , pars ambuſtæ non obvolvatur multum faſciis , ſed ſaltem linteolo foraminulis pervio tegatur, ut ſemper exhalare poſſit calor.

UNGUENTUM CARMINATIVUM,

Recip. *Axungia porcina recentis libr. tres ,*
Cui immergantur incifa & contuſa
Summitat. recent. Anethi,
Herb. recent. Apii ,
Feniculi ,
Meliſſa ,
Mentha ,
Pulegii ,
Serpilli ana unc. tres ,
Flor. recent. Chamomillæ Roman.
Rofarum ,
Sambuci ana unc. quatuor ,

Sem. Anethi ,
Aniſi ,
Carui ,
Coriandri ,
Cumini ,
Dauci ,
Feniculi ana unc. unam ſemis ,
Maceris unc. unam ,
Syracis calami reſin. unc. duas ,

Stent in infuſione ſeptimanâ unâ vel alterâ , factâque poſt unâ alteravè ebullitione, coletur & exprimantur ſpecies, expreſſo adde
Camphora

Camphora unc. duas,
Ol. still. Anisi,
Carui,
Cera,
Feniculi ana drach. tres,
Majorana drach. unam,

Fiat Unguentum nobile, dolores Colicos & Hystericos insigni-
 ter compescens, cum intra corpus sumptum, tum externè regioni
 umbilici inunctum, vel etiam gutturi inferiori immittum.

UNGUENTUM CEPHALICUM.

Recip. *Axungii porcinae recentis libras duas,*
 Cui succellu temporis immergantur iacisa & contusa,
Gemmarum populi arboris recent. unc. tres,
Herb. recent. Betonica,
Basilici,
Majorana,
Mentha aquat.
Rorismarini,
Rutæ ana uncia una semis,
Fol. recent. Nucis jugland. unc. dua semis,
Flor. recent. Acaciarum,
Cheyri,
Lavendulae,
Persicorum,
Rosarum Damascen.
Sambuci ana unc. dua,
Tunica unc. una semis,
Croc. Austriaci drach. tres,
Limacum recentium Nro X X.

Stent in infusione in cellario septimanis aliquot, factâ post ali-
 quali ebullitione, non verò ad totalem humiditatis exhalationem,
 in Alembico quidem vitreo suo capitello munito, ut id quod transit
 sequenti pulpæ addi possit, coletur, & exprimantur species, *expresso*
adde pulpam sequentem, utpotè

Recip. *Nucleorum Persicorum unc. duas semis,*
Cerasorum unc. unam semis,
Camphora unc. semis,

Contundantur optime in mortario ad pultis subtilissimæ formam,
 cum s. q. *Aquæ superius asservatæ,* & per setaceum cogantur, ac su-
 periori Unguento expresso viridi odorifero sub continuâ agitatione
 uniantur, addendo adhuc

Ol. still. Majoranae drach. unam,

* M 4

Nuci-

Nucistæ expressi unc. unam,

Creta Coloniensis pulverisatæ uncias tres,

Fiat Unguentum nobile capitale, fronti, temporibus, & occipiti
ad instar Emplastri applicandum.

UNGUMENTUM CORDIALE.

Recip. *Axungia porcina recentis libram unam semis,*

Cui immergantur successu temporis, minutim prius incisa &
contusa sequentia, utpotè

Herb. recent. Melissæ citratæ,

Basilici ana unc. una semis,

Rorismarini,

Majoranæ ana unc. una,

Flor. recent. Borraginis,

Buglossæ ana unc. semis,

Citri,

Lavendulæ,

Tunicæ,

Violarum Martialis ana unc. una,

Rosarum fragrantiss. unc. duæ,

Cort. Arantiorum,

Citri ana recent. ℥ extim. drach. sex,

Croci Austriaci drach. duæ,

Cinamomi acuti drach. sex,

Garyophyll. unc. semis,

Maceris,

Nuc. Moschat. ana unc. semis,

Styracis calamitæ,

Benzoes ana drach. sex,

Factâ maceratione, coquantur etiam parum in Alembico vi-
treo suo capitello munito, & recipiente præposito, non ad totalem
sed aliqualem humiditatis exhalationem, vel prolectionem, quæ
tamen prolecta humiditas Unguento ultimò colato addi potest:
fiat porrò colatura cum forti expressione specierum, expresso & co-
lato adde

*Ol. Still. Citri ex recentiss. non putrefactis corticib. drach.
duas,*

Rosarum veri drach. semis,

Majoranæ drach. unam,

Nucistæ expressi unc. unam,

Ex omnibus benè mixtis fiat Unguentum Cordiale præstans, cui
& *Ambra* & *Moschus* pro lubitu addi potest.

UN-

UNGUENTUM HEPATICUM
APERIENS ET ROBORANS.

Recip. *Axung. porcine recentis libras tres,*
Cui immergantur sequentia incisa & contusa, utpote

Rad. recent. Apii,
Asari,
Calami arom.
Enulæ,
Fœniculi,
Levistici,
Pimpinellæ,
Valerianæ ana unc. duæ,
Herb. recent. Agrimonie,
Abinthii,
Betonice,
Hepat. nobilis,
Nasturtii hortenſis,
Pericaria,
Roris marini ana unc. una ſemis,
Florum recent. Papav. errat. unc. duæ,
Rosarum rubearum unc. tres,
Baccarum Juniperi,
Lauri ana unc. una,
Semin. Carui,
Fœniculi ana drach. ſex,
Myrrhe rubra unc. duæ,

Peractâ diuturnâ maceratione in cellario, coquantur ad aliqualem humiditatis exhalationem, & ſi lubet in Alembico vitreo ſuo capitello munito, uti ſæpiùs monui, fiatque poſt colatura & expreſſio, colato & expreſſo adde

Gum. Ammoniacy pulveriſati unc. tres,
ſoluti cum ſ. q.
Spiritus S phlegmatis acidi ſalis Armeniacy cum ſu-
mento ſill. ad pulvis formam,
Item,

Camphoræ unc. duas,
ſolutæ in
Ol. Nucl. perſicorum expreſſi unc. duabus,
Ligni Rhodii ſill. unc. ſemis,

Et fiat ex omnibus legitimè mixtis Unguentum Hepaticum
aperiens.

UNGUENTUM NERVINUM.

Recip. *Axungia porcine recent. libr. duas, semis,*
Canis recentis non rancide libr. semis,
Humane recentis unc. quatuor,

Quibus commixtis immergantur sequentia per vices & successu
temporis, singula tamen incisa & contusa, nimirum

Gemmarum populi arboris recentium unc. quatuor,
Summit. Abietis vel Laricis arboris recent. (vulgò

Fa'hrene Gipsfel /) tempore Veris, unc. tres,

Summitat. Junipers recent. tempore etiam Veris unc.
tres,

Herb. recent. Calamintha mont.

Chamaepyc.

Majorana,

Mentha crassa odorat.

Origani,

Pulegi ana unc. due,

Rorismarini unc. quatuor,

Salvia unc. quinque,

Serpilli floresc.

Thymi floresc. ana unc. una semis,

Flor. recent. Chamomille Roman. unci. due,

Lavendule unc. tres,

Paralyseos unc. una,

Bacc. Lauri unc. tres,

Factâque maceratione sufficienti, in cellario, ebulliant parum in
Alembico vitreo, suo capitello munito, & præposito recipiente,
pro receptione particulæ humiditatis quæ transit, post dum adhuc
parum calent, fiat colatura cum forti expressione specierum infusa-
rum, expresso statim immergantur

Lumbricorum terrestr. benè purg. unc. sex,

ac in eo emori & suffocare permittantur, factâque adhuc unicâ ebul-
litione vel saltem digestionem in Alembico vitreo, denuò coletur Un-
guentum, & à *Lumbricis* separetur, superaddendo particulam hu-
miditatis, vel aquæ odoriferæ per Alembicum coquendo prolectæ,
uti superius jussi, item

Ol. still. Salviae drach. duas vel unc. semis,

Majoranae drach. unam,

odoris gratia.

Et fiat Unguentum Nervinum nobile, cui si quis *balsamum In-*
dicum de Peru addere voluerit, nobilius multò Unguentum efficiet.

U N-

UNGUENTUM SPLENETICUM.

Recip. *Axung.* p. *una recentis libr. tres,*
Cui immergantur sequentia incisa & contusa, utpotè

Rad. recent. Apri,
Bryonia,
Heleni,
Pimpinella ana recent. unc. tres,
Valeriana unc. dua,

Bulb. Alii unc. dua semis,
Herb. recent. Hedera terrest.
Matrisylva,
Nasturtii,
Persicaria,
Plantag. acuta minoris,
Rorismarini,
Scolopendrii ana unc. tres,
Verbena unc. quatuor,

Cort. recent. Fraxini,
Tamarisci ana unc. una,
Capparum recent. sale condit. unc. tres,
Baccarum Juniperi unc. dua,
Sem. Erucæ,

Nasturtii ana unc. una semis,

Factâ maceratione, coquantur parùm & colentur, exprimantur-
que, expresso adde

Pul. Gum. Ammoniaci,
Sagapeni ana unc. duas,
soluti cum

Vini chalybeati &

Spir. Salis Armen. acidi ana q. s. ad pultis formam,

Non multum coquendo, ne subtiliores & penetrantiores gum-
matum partes in cocturâ exhalent, propterea pulveres prædictorum
gummatum non abs re fumendos præcipio, quia facilius dissolvî vel
diluî possunt, & sine colatura (ob quam liquidiora effici deberent, &
denuò ac necessariò coquendo ad competentem consistentiam in-
spissari) unguento dextrè admisceri.

Item adde

Camphoræ unc. duas,

solutæ pariter in

Oleor. Tartari ex Cremore still. & rectificati unc. una
semis,

Succini still. unc. una,

Fiat.

Fiatque Unguentum Spleneticum, omnibus exactè mixtis, cui, si lubido esset, *Olei Coriandri & Lavendula vel Majorana* propter odorem gratum nonnihil addi posset.

UNGUENTUM SEU BALSAMUM STOMACHICUM.

Recip. *Ol. Nucistæ expressæ unc. duas,*
Still. Absinthii,
Calami aromat.
Carui,
Garyophyllorum,
Majorana ana drach. unam,
Masticis,
Menthæ ana drachm. unam semis,
Granorum Masticis,
Resina Styracis calam. ana unciam semis,
Ladani drach. duas,
Gum. Tacamahacæ unc. semis,

Omnibus lenissimo in calore liquatis superadde, cum tamen priùs refrixerint,

Balsami Indici de Peru drach. quinque.

Fiat balsamum nobile stomachicum, cum interno tum externo usui accommodandum.

AD CLASSEM DECIMAM OCTAVAM, DE EMPLASTRIS.

EMPLASTRUM HEPATICUM.

Recip. *Terebinthina clara & odorata unc. sex,*
in qua liquecant

Pul. Gum. Ammoniæ unc. una semis;
Elemi,

Sagapeni ana uncia una,

Pul. Myrrha unc. una semis,

His liquatis adde

Cera flavæ odoratæ & novæ unc. quatuor,

Et dum adhuc liquata in diplomate hærent superinjiciantur sequen-
tes herba & Radices, recentes minutissimè incisæ & contusæ, utpotè
Rad.

Rad. recent. Asii,
Calami arom.
Enulae Camp.
Pimpinellæ ana uncia una semis,
Herb. recent. Agrimon.
Absinthii,
Hepat. nobilis,
Nasturtii hortenſis,
Perſicariæ ana uncia una,
Flor. recent. Roſarum rub. unc. una semis,
Camphoræ uncia duæ,
ſolutæ in
Ol. Nucleorum perſicorum expreſſi unc. una,
Succini ſill. uncia ſemis.
Item ſuperinſpergantur
Pul. Santali rubri,
Bacc. Lauri,
Olibani ana unc. una vel unc. una ſemis,
Fiatque ſ. a. Emplaſtrum juxta conſiſtentia.

EMPLASTRUM NERVINUM.

Recip. Terebinthinæ claræ odoratæ unc. ſex,
in qua liquefac
Gum. Caranna puriſſ. unc. unam,
Pul. Gum. Tacamach. unc. duas,
Elemi,
Aniſæ,
Sagapeni ana unc. unam ſemis,
Maſtichis el. unc. duas,
His liquatis adde ſequentia commixta & liquefacta ſimul jam dum
in alia patella, utpotè
Ceræ flavæ odoratæ novæ unc. octo,
Aſſung. Humana unc. duas,
Canis recent. unc. tres.
Et dum adhuc liquata in diplomate hærent ſuperinſiciantur ſubſe-
quentia ſubtiliſſimè incifa & contuſa, nimirum
Gemmarum Populi arboris recentium unc. quatuor,
Summitat. Abietis vel Laicis, (vel vulgò Fa'hrerne
Stipfel /) uncia dua,
Sumit. Juniperi recent. uncia una ſemis,
Herb. recent. Calaminth. mont.
Chamaſpyt.
Maj. ranæ ana unc. una ſemis,

Roriſ-

*Rorismarini,**Salvia hortens. ana unc. tres,*

Item,

*Pul. Croci Austr. uncia una semis,*diluti ad formam pultis cum
pauzillo Vini albi,

in quo

Lumbricorum terrestrium unc. dua

ebullierint,

*Pul. bacc. Lauri,**Olibani,**Myrrha ana unc. dua semis,*

Et in fine cum quasi refrigerint, immisceantur,

*Balsami Indici de Peru uncia una,**Ol. still. Salvia,**Majorana ana drachm. una semis,*Misceantur exactè, & fiat C. a. Emplastrum Nervos & Membra
debilitata egregiè roborans.EMPLASTRUM ANTIP O-
DAGRICUM.Recip. *Terebinthina clara odorata unc. sex,*
in qua liquefac*Gummi Caranne puriss. unc. unam,**Pul. Gum. Anna,**Elemi,**Ladani,**Tacamachaca ana unc. duas,*His exactè lenissimo in calore unitis & solutis, adde sequentia pau-
latim & per vices, invicem jamdum etiam in alio vase leniter liquata,
utpotè*Ceræ novæ odoratæ flavæ unc. octo,**Olei Saponis Veneti cum silicibus still. & suprâ edocti*
*unc. tres,**Mastichis electi unc. duas semis,*Serventur mixta & liquata in diplomate, (hoc est, patella cui hæc
Emplastri ingredientia inhærent, aquæ calidæ sit immersa) ac statim
superinjiciantur sequentes herbe & flores recentes, minutissimè &
subtilissimè incisa & contusa ad pultis formam, nimirum:*Visnæ Acaciæ selectiss. & puriss.**Fol. Hederæ arboreæ recentium,**Herb. Chelidoniæ minoris ana unc. quatuor,**Gemmarum Populi arboris recent. unc. quinque,*

Flor.

Flor. recent. Rosarum rub. unc. quatuor,
Sambuci,
Verbasci ana unc. quinque,
Item,

Pul. Croci Austr. vel Orient. unc. una semis,
 Diluti ad formam puliculæ cum q. s.

Decocti fortis Cancrorum fluviatiliū & Limacum recent.

Pulv. Olibani,
Sandaraca,
Succini albi ana unc. dua semis.
Creta Coloniensis unc. octo,
Alumin. Rocha unc. tres,
Camphora unc. dua,
 solutæ leniter in

Ol. Ovorum è vitellis expressi unc. duabus semis,

Misceantur exactissimè in dicto diplomate, & fiat Emplastrum Anodynum nobile, quod partibus dolentibus Arthriticis applicatum, materiam peccantem extrahit, ejusque acorem destruit, dolores lenit, partes insuper & articulos insigniter roborat.

EMPLASTRUM SPLENETICUM.

Recip. Terebinthina liquida odorata unc. sex,
 in qua liquefac

Pul. Gum. Ammoniaci unc. tres,
Elemi,
Sagapeni ana unc. unam semis,
Mastichis,
Myrrha ana unc. unam,

His leniter in diplomate liquatis adde

Cera flava odorata unc. octo,
Ol. Tartari ex Cremore still. & rectificati unciam unam semis,
Succini still. unc. unam,

Et dum adhuc liquata in diplomate calent, superadde subsequētia subtilissimè incisa & contusa, utpotè

Herb. recent. Cicuta unc. quatuor,
Nasturtii hortenſis,
Persicaria,
Rorismarini ana unc. tres,
Verbena unc. quatuor,
 Item superinlpergantur

Pul. Olibani opt.

Myrrha

*Myrrha rubra ana unc. duæ,
Nicotiana seu Tabaci infumati unc. una semis,
Camphoræ unc. duæ,
solutæ cum*

Ol. Vini still. uncia una,

contundendo in mortario sine igne ad formam pulticulæ.

Fiat omnibus exactè mixtis Emplastrum Spleneticum præstans.

EMPLASTRUM STOMACHICUM.

Recip. *Terebinthinæ bonæ vel Cypriacæ unc. sex,
in hac liquecant*

*Pul. Gum. Tacamahaca unc. duæ,
Ladani unc. una semis,
Mastichis unc. duæ semis,
Storacis calam. uncia una semis,*

His unitis & liquatis in diplomate, dum adhuc calent superadde sequentia subtilissimè incisa & contusa, videlicet

Herb. recent. Absinthii nostr.

Majoranæ,

Menthæ,

Rorismarini,

Rad. recent. Calami aromat. ana unc. tres,

Pul. Bacc. Lauri unc. duas semis,

Caryophyllorum unc. unam semis,

Nuc. Moschat. unc. duas,

Olibani,

Myrrha ana unc. unam semis,

Et ultimò. cum parum refrigerint, porro inspergantur

Balsami Indici de Peru unc. una,

Ol. Nucistæ expressi unc. semis,

Misceantur exactè & fiat Emplastrum Stomachicum efficacissimum.

EMPLASTRUM ANTIVEREUM.

Recip. *Mercurii seu Argenti vivi uncias quatuor,
solvatur in*

*Aquæ fortis bonæ suffic. quant.
solutioni adde*

Axungie porcine recent. unc. octo,

Et in vase terreo vel fictili coquantur ad consistentiam emplastri mol-

mollioris, (spatulâ vel rudiculâ lignâ continuò hinc inde commo-
vendo) seu ad consumptionem humiditatis, cui adde

Ceræ flavæ odoratæ unc. duas

Pul. Mastichis,

Olibani ana drach. sex,

Fiat Emplastrum, quòd omnia ulcera Gallica per sanat, crystas absumit sine ullo doloris sensu, quocunq̃ue etiam in loco secreto hæreat.

AD CLASSEM DECIMAM NONAM,

DE CERATIS.

CERATUM DE BETONICA CEPHALICUM.

Recip. *Resinæ Styracis calam.*

Ladani ana unc. unam semis,

Terebinthinæ claræ odoratæ uncias quatuor,

Gum. Aximæ,

Benzoes ana unc. unam,

Mastichis,

Tacamachacæ ana unc. unam semis,

Ceræ flavæ odoratæ unc. sex,

Ol. still. Coriandri,

Lavendulæ ana drach. unam semis,

Majoranæ drach. duas,

Succini drach. sex,

Nucisß. expressi unc. semis,

His omnibus exactè & leni calore in diplomate liquatis, & si opus est, per linum & qualum colatis, dum adhuc calent injiciantur sequentes herbæ & flores minutissimè incisi & contuli, utpote

Fol. recent. Betonice cum floribus unc. quatuor,

Nucis Juglandis arboris,

Rosmarini,

Salviæ ana unc. tres,

Verbenæ unc. duæ semis,

Flor. recent. Acaciæ,

Cheyri,

Persicorum,

Sambuci ana unc. una,

Gemmarum Populi arboris recent. unc. duæ,

Item superinspergantur

*N

Pul.

Pul. Rad. Cyperi rot. unc. una
Sem. Coriandris,
Ligni Aloës,
Nuc. Moschat.
Olibani,
Succini albi ana unc. una,

Misceantur exactè in diplomate, & efficiatur Emplastrum sive Ceratum Cephalicum præstans, Vertebriis colli, Fronti, Temporibus & Vertici applicandum

Nota: Non melatet, quòd flores huic Cerato destinati, non uno eodemque tempore floreat, utpotè flores *Persicorum*, *Acaciarum* & *Sambuci*, item *Cheyri*, *Gemma* nec non *Populi arboris*, inter summa Veris initia profiliunt, quo tempore anni folia *Betonica* cum floribus, folia præterea *Nucis juglandis arboris*, & *Verbena* nondum prorupère, idcirco suadeo & necessum est, ut superioribus huic Cerato destinatis *Resinis*, *Gummatibus*, *Cerâ* & *Oleis destillatis* jam invicem liquatis & mixtis, summo Veris initio, *Gemma populi arboris*, *Flores Acaciarum* & *Persicorum*, item *Cheyri*, subtilissimè incisa & contusa adunentur, donec reliquum suo debito tempore superaddi, & Ceratum hoc ex toto & dextrè tandem perfici possit.

CATAPLASMA CEPHALICUM IN DELIRIIS EX TEMPORE PARANDUM.

Recip. *Nucl. Persicorum unc. unam semis,*
Cerasorum drach. sex,
Fol. recent. Nucis Jugland. arboris,
Herb. recent. Majorana,
Mentha aquatica,
Rosmarini ana unc. unam,
Verbena,
Flor. Rosarum recent. sale condit. ana unc. unam semis,
Limacum recentium Nro XV.
Micæ Panstritici unc. unam semis.
Salis communis unc. unam,
Nuc. Moschat. unc. semis,

Contundantur optimè & diu in mortario ad formam pulticulæ, cum *s. q. Aceti Sambucini*, fiatque Cataplasma Cephalicum, Fronti & Temporibus in Deliriis, Febris Hungaricis, & Maniâ applicandum.

CATA.

CATAPLASMA CORDIALE.

Recip. Cortic. Citri recent.

Aranior. recent. ana extim. unc. unam semis,

Herb. recent. Basilicæ,

Majoranæ,

Rosmarini ana unc. semis,

Flor. recent. Rosarum sale cond. unc. unam semis,

Tunicarum unc. semis,

Croc. Austriaci drach. duas,

Maceris unciam semis,

Garyophyllorum drach. duas,

Bacc. Lauri drach. tres,

Conscindantur & contundantur diu multumque in mortario ad formam pultis & Cataplasmatidis consistentiam, cum *f. q. Aceti Rosarum & flor. Tunicarum*, quibus adde

Olei Nucist. expressi unc. semis,

Camphoræ drachm. unam semis,

Misceantur exactè & fiat Cataplasma Cordi & Pulvibus applicandum, quod cum in diuturnum & longum tempus asservari nequeat, pro quolibet Ægroto, tempore Verno, Æstivo & Autumnali protinus parari poterit.

CATAPLASMA SPLENETICUM.

Recip. Rad. recent. Apii,

Calami aromat.

Pimpinellæ ana uncias duas,

Pyrethri unc. semis,

Herb. recent. Agrimon.

Cicutæ,

Matrisylvæ,

Nasturtii,

Nicotianæ,

Rosmarini,

Scolopendrii ana unc. duas,

Verbenæ unc. tres,

Capparum recent. sale condit. unc. quatuor,

Incisa coquantur in *f. q. Aquæ simplicis*, repetitis vicibus affusæ, quousque tota virtus extracta sit, decoctiones colentur, & junctim ad remanentiam unciarum sex leniter evaporent, relicto liquido extracto adde

Mellis simplicis unc. octo,

* N 2

atque

Atque iterum ad crassam & pristinam Mellis consistentiam coquendo finito exhalare, hoc Melle interim asservato accipe

Pul. Gum. Ammoniacy unc. quatuor,

Quod diluatur supra ignem lenem ad formam pulticulæ cum f. q.

Spiritus & phlegmatis acidi salis Armeniaci, cum frumento still. & supra edocti,

Cui adde sequentia subtilissimè incisa & contusa, nimirum

Rad. recent. Apii,

Bryonia,

Enula Camp.

Herb. recent. Cicuta,

Nasturtii,

Persicaria,

Rorismarini ana unc. duas,

Verbena unc. tres,

Item inspergantur

Pul. Bacc. Lauri,

Myrrha rubra,

Olibani,

Succini albi ana unc. duæ,

Sem. Erucæ,

Nasturtii ana unc. una,

Et Mellis superioris asservati q. s. pro Cataplasmate duriori & durabili efformando. Fiat Cataplasma spleneticum pro usu.

CERATUM VULNERARIUM.

Recip. *Terebynthia claræ odoratæ uncias sex,*
in qua liquefiant,

Pulv. Gum. Elemi.

Mastichis cl.

Myrrhæ,

Olibani,

Oppopanacis, ana uncia una semis,

His omnibus in diplomate leni calore liquefactis, adjungantur f. a.

Ceræ Citrinæ novæ unc. octo,

Balsami nostri Martialis,

Sulphuris ana infra edocend. unc. duæ,

Et dum adhuc in diplomate liquefacta calent, superaddantur sequentia subtilissimè & minutissimè incisa & contusa, utpotè:

Rad. recent. Symphyti majoris uncia duæ,

Herb. recent. Alchimillæ,

Consolidæ sarac.

Mille.

Millefolii,

Plantag. minoris acuti folii,

Pyrolæ ana uncia una semis,

Gemmarum Populi arboris recent. unc. tres,

Summit. Abietis vel Laricis recent. uncias duas semis,

Flor. recent. Hyperici unc. dua,

Item

Succor. inspissatorum Millefolii,

Plantag. min. ana drach. sex,

Momord. fructus unc. una semis,

Nec non

Pulv. Aloës Epaticæ, cum succo momordicæ ad pultis formam dilutæ unc. duæ semis,

Sanguinis Draconis unc. una,

Croc. Martis, ex Vitriolo ejusdem, per calcinationem parati unc. duæ semis,

Lapid. Calaminaris prius candefacti ac in succo momord. extincti, & cum eodem preparati, iterumque exsiccati unc. tres,

Sarcocolla unc. una semis,

Lapid. Osteocolla eadem cum succo Millefolii vel momordicæ parati, iterumque exsiccati unc. tres,

Sacchari Saturni resolubilis ex Minio parati, unc. una semis,

Ultimò cum quasi refrigerint, admisceantur

Balsami Indici de Peru unc. duæ,

Fiat omnibus exactè unitis Emplastrum seu Ceratum, Vulneribus cunctis accommodatum & proficuum.

BALSAMUM MARTIALE VULNERARIUM PRO SUPRASCRIPTO CERATO.

Recip. *Limaturæ Chalybis unc. quatuor,*

Huic Vitro capaci prius impositæ superaffundatur

Oles Terebynth. rubri unc. quatuor vel quinque,

Pòst guttatim & pedetentim instilletur, ne nimium effervescat :

Spiritus Nitri unc. tres,

Stent in digestionem diebus aliquot leni in calore, tandemque per decantationem & inclinationem balsamum à fœtibus ferri separetur, usuique asservetur, pro summo Vulnerario.

BALSAMUM SULPHURIS VULNERARIUM PRO SUPRADICTO
PERINDE CERATO.

Recip. *Sulphuris boni pulv. uncias tres circiter,*
Salis Tartari tantundem,

Liquefiant super igne lento, in patella terrea, & efficietur *hepar Sulphuris*, cui in pulverem redacto, ac vitro vel Alembico parvo immisso, superfundatur

Olei Terebynth rubri s. q.

ad supereminentiam trium vel quatuor digitorum circiter, factâque digestionem in calore leni diebus aliquot, separetur balsamum per inclinationem, & servetur tanquam balsamum Vulnerarium præstantissimum.

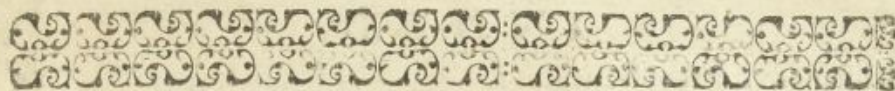
EPILOGUS.

Atque hæc sunt, quibus ut Tuo, Lector Amice, desiderio, Tuorum Ægrotantium utilitati, commoloque suppetias ferrem passus sum me advocari à multifariis negotiis, occupationibusque necessariis & per multis: privatâ quidem curâ elaborata sunt, sed experientiâ cum mihi satisfaciant, Tuolui adaptata, Te non seducent. Tibi dedi, inquam, ut hocce Tractatu divulgârim haudquaquam compositiones paucas nec ignobiles, imò Sylvam excellentium medicamentorum ob oculos posuerim, pro quorum sincerâ & fideli communicatione, ut ex candido & communitati serviendi studio, fervente animo profecta sunt, ita solum ut benevolâ vicissim grati animi exhibitione acceptes, pro omisissis verò conniventiam & veniam lubenter concedas, unum repoſco. Quæ si Tibi allubita fuerint, æquibonique haud gravatè consules, atque ut iis ad Tuam, Proximique sanitatem seu tuendam, seu labefactatam restituentdam cum benedictione Divinâ feliciter utaris, potiarisque, quâ promptitudine animi illa Tecum communia feci, eâdem sincerè & toto corde omnia ad votum Tibi evenire exopto.

Vale!

F I N I S.

INDEX

INDEX SPECIALIS.

Index Specialis omnium rerum notabilium, compositorumque medicamentorum, in ambabus Appendicibus contentorum: ubi notandum, quòd numerus 1. Appendicem ad Animadversiones in Pharmacopœiam Augustanam, numerus verò 2. Appendicem ad Pharmacopœiam Regiam, denotet, adeò ut Benevolus Lector Ariadnæo quasi filo, quo velit, protinus ducatur.

I N Aceti & siccorum acidorum destillatione ingens differentia, 1.	3
Acetorum medicinalium vera præparatio, 2.	174
Acetum Antipestilentiale, 2.	173
Acetum vegetabilibus affusum, in aciditate non destruitur, 1.	3
Ex Acidis & Salsis neutrum quid generatur, 1.	39
Agarici præparatio dextra, 1.	66
Alexipharmaca non agunt contra venena quatenus calida vel frigida, sed qualitate occulta à totâ suâ substantiâ promanante, 1.	54
Aloës præparatio, 1.	67
Animalia quomodo destillanda, 1.	48
Antidotus Alexipharm. Regia, 2.	157
alia, 2.	159
Antimonii nomen saltem apud aliquos planè odiosum, 1.	107
Antimonium una & principalis columna est universæ medicinæ, ibid.	
Antimonii vis venenata quomodo corrigenda, 1.	102
Apozema Stomachicum, 1.	2
Aqua Acovistica sive ad auditum, 1.	39
Antapoplectica, 2.	167
Aquæ Asthmaticæ ulterior dilucidatio, 1.	43
Cordialis temperatæ nova descriptio, 1.	50
Aqua Cordialis, 2.	169
Antepileptica, 2.	170
Hirundinum & Catellorum secreta, 1.	48
Lithargyrii accuratius examinatur, 1.	54
Nephritica Brengeri examini subijcitur, 1.	58
Regia vera, 1.	76
Antiscorbutica Dorncreilii ventilatur, 1.	43
Cur Aquis destillatis nonnullis, residuarum à destillatione specierum extractum admiscere præceperim, 1.	51
Bacæ Ben aptum sunt receptaculum odoris & sua volentia ex odoratis concipiendæ, 1.	62

*N 4

Bals-

I N D E X.

Balsamum Antapoplecticum, 1.	85
pro sexu fœminco, 1.	86
Balsamorum corpus, 1.	88
Balsam. Embryonum ulterius ventilatur, 1.	46
Balsami Embryonum nova descriptio, 1.	ibid.
Balsamum Hystericum seu Matricale, 1.	86
Loimicum seu Antipestilentiale, 1.	ibid.
Martiale Vulnerarium, 2.	197
Rutæ, juxta quam omnia balsama simplicia parari possunt, 1.	87
Sulphuris Vulnerarium, 2.	198
Bezoar lapis verus, ipsâ raritate rarior, 1.	90
Bolus armena pro sistendo sanguinis fluxu, 1.	60
ad sanguinem internè coagulatum, 1.	70
dylenteriam & immodicam Diarrhæam, 1.	70
Caponis gelatina seu Gareda compolita, 2.	129
Cataplasma Cephalicum in deliriis, 2.	194
Cordiale,	195
Spleneticum 1.	ibid.
Cautela de succo Granatorum, 1.	8
Cauterium, 1.	70
Ceratum de Bethonica Cephalicum, 2.	193
Vulnerarium, 2.	196
Circulatio universi beneficio solis peragitur, 1.	20
Confectio seu Antidotus alexipharmaca Regia, 2.	157
Cordialis Regia, 2.	161
alia,	ibid.
Hepatica calida, 2.	163
frigida, 2.	164
Emetica citrata, 2.	122
sive Condit. pectorale antiphthificum, 2.	164
Splenerica, 2.	166
Stomachica,	ibid.
Cremor Tartari purgans, 1.	108
variis rerum virtutibus imbui potest,	ibid.
Chylostagma Diaphoreticum Mind. ult. examinatur, 1.	49
Decoctum ad Erylipelata, 2.	130
contra sputum sanguinis, 2.	131
Pectorale contra phthisin, 2.	ibid.
Diacitrum solidum solutivum, 2.	122
Diacodion Aëtuarii, 1.	29
Althmaticum contra tussim diurnam, 2.	139
Galenii, 1.	28
Joan. Bap. Montani, 1.	28
	28

I N D E X.

ex fapa Vini, 1.	29
contra ſputum ſanguinis, 2.	140
Diacorum Meſuæ nobile medicam. Stomachicum, 1.	37
Electuar. Lenitivum pro Clyſteribus anodynis, 2.	118
Electuarium paſſulatum, 2.	119
Elixir. emeticum ex Vegetabilibus, 1.	160
aliud potentius hellebor.	ibid.
Hepaticum & ſpleneticum, 1.	80
Stomachicum, 1.	78
Vitæ Regium, 1.	ibid.
Uterinum ſeu Hyſtericum, 1.	79
Empl. Hepaticum, 2.	188
Nervinum, 2.	189
Spleneticum, 2.	101
Antipodagricum, 2.	190
Stomachicum, 2.	193
Antivenereum, 2.	ibid.
Epithema capitale liquidum, 2.	174
Cordiale & pro pulſibus liquid.	175
Hepaticum liquidum aperitivum.	ibid.
Pectorale, 2.	177
Spleneticum liquidum aperit.	176
Stomachicum calefaciens,	177
Effentia antidotalis alexipharmaca, 1.	41
Alexipharmaca vilior, 1.	42
Emetica, 1.	105
Martis aperitiva, 1.	80
Corallina, 1.	81
Sulphuris alexipharm. ſaccharina, 2.	158
Exhalationes terræ quid? 1.	10
Extract. Antiſepticale, 2.	127
Extracta ventilantur, 1.	22
Extractorum differentia, 1.	23
Extractorum reſinoſorum dextra præparatio, 1.	24
Extracta reſinoſa aqueis vehiculis non commiſcenda, 1.	25
qua ratione legitime exhibenda, 1.	26
Extractum Hydragogum, 2.	128
Farrago diverſarum ſimplicium damnatur, 1.	52
Fæculæ radicum effectum medicamenti genus, 1.	88
Gummata dum ſolvuntur non diu coquenda ſunt, 1.	36
Hiſtoria nocuenti à Magiſteriis vulgar. 1.	92
Infuſio purgans cum Manna, 2.	118
Julapium de Vino præſtantiffimum, 2.	115
De Lapide Bezoar orient. notatu digna, 1.	90
* N 5	Lapi.

I N D E X.

Lapis Bezoar. orient. adulterini structura, 1.	ibid.
Liquor Alexipharmacus, 2.	171
Cordialis calidus,	ibid.
frigidus,	172
Lithontripticus, 2.	ibid.
Looch Sanum, 1.	30
Magist. lapidis Lazuli vera præparatio, 1.	70
Magist. solubilium vera præparatio, 1.	90
Magisteria Vegetabilium fœculis præferenda, 1.	88
Medicamenta in virtutibus non sunt castranda, 1.	38
In Medicamentorum præparationibus rerum virtutes inegrè con-	
servandæ sunt, 1.	4
Medicamentum reale seu Panacæa, 1.	79
Medicorum nonnulli non semper officio suo satisfaciunt, scribendo,	
fiat secundum artem, 1.	65
Melichii sententia de Pilulis ventilatur, 1.	17
Menstruum secretum, 1.	72
Metalla calcinata utrum sal dent,	95
Millepedum seu Afellorum præparatio, 1.	68
de Mithridatio Damocratis, 1.	37
Morselli Cephalici Regii, 2.	145
alii,	146
Confortantes viriles,	ibid.
Hepatici, 2.	107
alii,	ibid.
Contra Phthisin, 2.	149
Stomachici, 2.	150
alii, 2.	ibid.
Noeumentum à resinosis purgantibus unde ? 2.	121
Noxium in Medendo quid ? 1.	54
Oleum Absinthii, 2.	178
Antapoplecticum, 2.	179
Carminativum anticolicum, 2.	ibid.
Cinamomi grave, 1.	6
Spiritus ardentibus solvitur, 1.	ibid.
de Oleo Citri Still. notatu digna, 2.	144
Oleum Lacertarum contra Hernias, 2.	180
Oleum Laurinum quomodo paretur, 1.	61
Masticinum & Styracis non indigent coctione, 1.	ibid.
Nervinum, 2.	180
Olei Nucistæ veri signa, 1.	86
Oleum Saponis Veneti antipodagricum, 1.	84
Scorpionum simplex, 1.	61
Stomachicum compositum, 2.	181
	Tartari

I N D E X.

Tartari spleneticum, 1.	84
Panis venenorum attractivum non correctivum, 1.	35
Paradoxum de Sole, 1.	21
Pissulæ laxativæ seu purgantes, 2.	120
aliæ, 2.	ibid.
Pasta seu Massa odorata pro Mulieribus, 2.	156
antipestilentialis, 2.	ibid.
Pastilli pectorales Antiphthifici, 2.	155
Pilulæ de Ammoniaco Quercetani ventilantur, 1.	21
Confortantes, 2.	124
Hydragogæ, 1.	13
Hystericæ seu Matricales, 2.	125
seu Medicina Regia, 2.	123
Odontalgicæ, 2.	126
Stomachicæ roborantes, 2.	ibid.
de Tartaro Quercetani ventil. 1.	22
de Therebynth. ad Gonorrh. virulentam, 2.	127
Præparationes nostræ Pharmacopœis sedulis non sunt difficiles, 1.	12
Pulv. Alexipharmacus ex tribus, 2.	133
Bezoardicus aureus, 2.	ibid.
Cyprius preciosus, 2.	135
Emeticus correctus, 1.	105
Epilepticus Mineralis, 2.	133
ex Animalibus,	134
ex Vegetabilibus,	ibid.
ad generandum Lac, 2.	136
Hydragogus, 2.	135
Antipleuriticus, 2.	137
Antiphthificus,	ibid.
Sternutatorius capitalis, 2.	138
contra tussim Infantum & Senum, 2.	ibid.
ad Veneream luem, 2.	139
Res destillandæ non semper parent nutui nostro, 1.	60
Resinas purgantes cum amygdalis subigere necessum est, 2.	121
Rob Cerasorum purgans, 2.	ibid.
Rusticis & pauperibus saluberrima & simplicissima quandoque remedia divinitus revelantur, 1.	53
Saccarum cum aceto non clarificandum, & cur ? 1.	3
Citratum tabulatum, 2.	144
Saccharum Saturni an verum Sal sit ? 1.	95
an Sal sit plumbi aut plumbum solutum ? 1.	97
De Salibus vera doctrina, 1.	93
Sal Coralliorum examinatur, 1.	99
an detur ? 1.	ibid.
	<u>Salium</u>

I N D E X.

Salium differentia, 1.	ibid.
Salia essentialia vulgò dicta sunt Tartarus, 1.	93
Salia volatilia purè salsa, 1.	99
acido salsa, 1.	100
acido-salsa fixa, 1.	101
purè salsa sunt alkalia, 1.	ibid.
Sal Volatile Urinæ quot modis parandum, 1.	99
Urinofum ex sale armeniaco, 1.	100
Vitrioli emeticum Salæ examinatur, 1.	97
Inter Salia Theriacalia Antiquorum & Authoris ingens differentia, 1.	
38	
Sapo odoratus, 2.	157
Simplicia congrua & incongrua destill. 1.	58
Solis calor ejusque radii Vegetabilibus à suâ radice evulsis, multum detrahit, 1.	20
Species Cordiales temperatæ, 2.	142
Species de Gemmis calidæ preciosæ, 2.	ibid.
frigidæ, 2.	143
Specifica remedia morbis cunctis inquirenda, 1.	54
Spiritus Alexipharmacus compositus, 1.	77
Spiritus Ardentés ex frigidioribus naturâ suâ plantis an refrigerent, 2.	
145	
Spiritus Hystericus, 1.	77
Salis armeniaci acidus, 1.	73
salius, 1.	74
Nitri rubicundus, 1.	75
circulatus, 1.	76
Veneris, 1.	72
Vitrioli essentificatus, 1.	76
Succis acidis in abstractione nil demitur de virtutibus, 1.	5
Succus Citri cur in M. B. abstrahendus pro Syrupo, 1.	2
Succi expressi cum Oleis liquidis non verè permiscuntur, 1.	62
Syrupus de Absinthio hydragogus, 2.	112
flor. Acaciarum, 1.	13
Acetosæ & Acetosellæ quomodo legit. parand. 1.	3
de Syrupo Acetos. simpl. observatio, 1.	ibid.
Syrupi Arantiorum ex succo dextra præparatio, 1.	5
Syrupi Arantiorum de Corticibus encomia si dextrè paratus, 1.	ibid.
Syrupi Coralliorum dextra præparatio, 1.	7
alia confectio, 1.	ibid.
Syrupus Corallinus alius, 2.	113
Syrupi de Cinamomo præparatio,	ibid.
de Corticibus Citri vera præparatio, 1.	8
Syrupus Dialthææ in emulsionem convertitur, 1.	3
	Syrupi

I N D E X.

Syrupi Emetici Angeli Salæ alia confectio, 1.	114
Syrupus Emeticus ex Vegetabilibus, 2.	116
ex Vino & Antimonio correcto, 1.	5
Gemmatum cordialis calefaciens, 2.	113
refrigerans, 2.	114
Hydragogus, 2.	115
de Hyssopo, 1.	9
de Mentha major Mesuæ, 1.	ibid.
Mercurialis purgans, 2.	117
alius ibidem:	
Florum persicorum, 1.	16
Tartarus emeticus purgans, 1.	107
Terræ mortuæ quandoque imprægnantur ab Astris, 1.	20
Theriaca Romana ulterius ventilatur, 1.	36
Diatessaron & August. commendatur, 1.	37
Tinctura Antimonii, 1.	83
Martis adstringens, 1.	ibid.
Tincturæ vulgares meræ solutiones sunt, 1.	82
Tragac. & Gum. Arabic. medicamenta glutinosa effic. 1.	31
Tragea grossa cephalica, 2.	151
vilior. ibid.	
stomachalis, 2.	152
Trochisci Cephalici, 2.	ibid.
Cordiales Regii, 2.	154
Hedychroi examinantur, 1.	34
de Scilla ventilantur, 1.	35
Sublinguales Alexipharmacii, 2.	125
de Viperis examinantur, 1.	35
Vegetabilia esculenta nulli destillationi apta, 1.	44
in sole non sunt exsiccanda, 1.	20
quæ apta vel inepta coctioni, 1.	38
Veritas suppressa nocumento est, 1.	13
Veritati undæ odium non conciliandum,	ibid.
Vitriola non sunt salia vera, 1.	96
Vitriola soluta sunt metalla non salia, 1.	98
De Unguentorum præparatione artificiosa, 1.	64
Unguent. de Alabastro præstantiss. 1.	63
de ambusta, 2.	181
aliud ad eadem,	182
Carminativum, 2.	ibid.
Cephalicum, 2.	183
Cordiale, 2.	184
Hepaticum aperiens & roborans, 2.	185
Nervinum, 2.	186
	Splene.

I N D E X.

Spleneticum,	187
Stomachicum seu balsam. 2.	188
Uno eoque certo simplici uni obviam ire morbo præstat, 1.	53
Vomitoria à priscis in frequentiore usu & laude habita sunt, quàm à modernis, 1.	102
De Vomitoriis diversorum Medicorum encomia, 1.	103

Fasciculus seu Catalogus Medicamentorum Antiloimicorum, quo quodque loco, in tribus opusculis, Animadversionibus nimirum in Pharmacopœiam Augustanam, Pharmacopœiâ Regiâ, & Appendice ad Animadversiones, Pharmacopœiamque Regiam, reperiendum demonstrans. In quo notandum, quòd literæ, post numerum paginæ, singulis medicamentis annexæ, opuscula supradicta diversa denotent, utpotè, [AN.] Animadversionum opus in Pharmacopœiam Augustanam. [P. R.] Pharmacopœiam Regiam. [AP. AN.] Appendicem ad Animadversiones. Et [AP. P. R.] Appendicem ad Pharmacopœiam Regiam significare.

A Cetum Antipestilentielle,	173	AP. P. R.
Acetum theriacale,	551. 898	AN.
Antidotus Alexipharmaca Regia,	48	AP. P. R.
alia,	157	AP. P. R.
theriacalis prima,	878	P. R.
secunda,	879	P. R.
Antimonium Diaphoreticum,	795	AN.
Aqua Alexipharmaca,	892	P. R.
theriacalis bezoardica,	536	AN.
Balsam. Angelicæ pro interno & externo usu,	775	AN.
Loimicum Henisianum,	774	AN.
Loimicum Antipestilentielle,	86	AP. AN.
Rutæ al.	87	AP. AN.
Sulphuris legit.	774. 777	AN.
Bezoardicum animale,	380	AN.
Bezoardicum Cervinum alexiph. primum	806	} ibid. AN.
secundum,	807	
tertium,	808	
Aureum,	712	AN.
Bolus Armen. juxta Animad. parat.	454	AN.
Conditum pro familia antidotale,	157	AP. P. R.
Confectio Alexipharmaca Regia,	163	AP. P. R.
Cordialis Regia,	507	AN.
Chylestagma Diaphoreticum D. Mind.		Dias-

I N D E X.

Diaſcord. Fracaſtorii,	466	AN.
Elect. de Ovo Maxim. Imperat.	458	AN.
Elixir Peſtilentiale,	757	AN.
Proprietatis Parac,	754	AN.
Emplaſtr. de fuligine,	658.659.910	AN.
aliud,	189.190.191.192	P.R.
Effentia Alexipharmaca,	892	P.R.
Antidotalis Alexipharmaca,	41	AP. AN.
viliior,	42	AP. AN.
Cervina alexipharmaca,	810	AN.
Citri liquida,	761	AN.
ſicca,	762	
Sulphuris alexipharmaca ſaccharina,	158	AP. P.R.
Viperarum alexipharmaca,	381	AN.
alia,	382	
Extractum antipeſtilentiale,	127	AP. P.R.
Flores Sulphuris compoſ.	793	AN.
Infuſum Cordiale extern.	893	P.R.
Liquor alexipharmacus,	171	AP. P.R.
Mel Roſatum citratum,	91.829	AN.
Mithridat. Damorriſis,	424	AN.
Mixtura de tribus,	750	AN.
alia,	751	
Oleum Angelicæ effentiale,	767	AN.
Camphoræ,	768	
Ceræ,	ibid.	
Rutæ,	568	
Scorpion. alexipharm. comp.	903	P.R.
Magn. Matthioli,	570	AN.
Pasta odorata antipeſtilentialis,	156	AP. P.R.
Pilulæ peſtilentiales n.	220	P.R.
Avicennæ,	219	AN.
Plateri,	220	AN.
Ruffi,	846	
Pomum ambræ tempore infect.	393.876	P.R.
Pulv. Alexipharmacus ex tribus,	133	AP. P.R.
Bezoardicus aureus,	ibid.	AP. P.R.
Nicolai,	278	AN.
Bezoardicus primus,	854	P.R.
ſecundus,	855	P.R.
tertius ſolaris,	ibid.	
Elect. de Bolo,	279	AN.
Pulv. Rubeus Cæſaris,	287	AN.
Pannonicus,	288	

alter,

I N D E X.

	alter,	289	
Saxonicus,		ibid.	AN.
Viperarum alexipharmacus,		379	AN.
	alter,	380	
Rob Juniperinum,		104.332	AN.
Sambucinum,		105.832	AN.
Saccharum Citratum tabulatum,		144	AP.P.R.
Sal theriacale simplex,		486	AN.
Theriacale compositum ex Viperis,		488	AN.
	aliud,	ibid.	
Salis theriacalis alius modus,		ibid.	
Sal Viperinum volatile,		486.487	AN.
Species Alexipharmacæ,		867	P.R.
Cordiales alexipharm. Bened.		313	AN.
temporata,		142	AP.P.R.
Elect. contra pestem. Ferd. Imp.		332	AN.
de Gemmis calid. preciosæ,		142	AP.P.R.
frigida,		143	AP.P.R.
Liberantis incerti Authoris,		326	AN.
Spiritus Alexipharmacus compositus,		77	AP. AN.
Diapente seu Essent. theriacalis camphor.		751	AN.
Suffitus pestilentialis,		877	P.R.
Syrupus acetosif. Citri cum Corticibus,		17.814	P.R.
Card. bened. ex succo,		41.819	AN.
alius genuinus,		8	AP. AN.
Fumaria f.		51.820	AN.
Gemmatum Cordialis calefaciens,		113	AP.P.R.
refrigerans,		114	
Syrupus de Scordio compositus,		77.827	AN.
simplex,		77.826	AN.
Theriaca Andromachi,		400	AN.
Diateffaron Mesuæ,		421	AN.
simplex,		881	P.R.
Trochisci sublinguales completi,		269.874	AN.
incompleti,		370	
Troch. sublinguales alexipharmacæ,		155	AP.P.R.
antipestilentiales,		874	P.R.
alii,		875	
Viperini alexiph. confortantes,		379	AN.
alii,		380	

F I N I S,

